

Spis treści

IV *Informacje*

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH UNII EUROPEJSKIEJ

Komisja Europejska

2022/C 399/01	Komunikat Komisji do Parlamentu Europejskiego, Rady i Europejskiego Trybunału Obrachunkowego – Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2021	1
2022/C 399/02	Poświadczenie wiarygodności przedstawione przez Europejski Trybunał Obrachunkowy Parlamentowi Europejskiemu i Radzie – sprawozdanie niezależnego kontrolera	240

IV

(Informacje)

INFORMACJE INSTYTUCJI, ORGANÓW I JEDNOSTEK ORGANIZACYJNYCH
UNII EUROPEJSKIEJ

KOMISJA EUROPEJSKA

KOMUNIKAT KOMISJI DO PARLAMENTU EUROPEJSKIEGO, RADY I EUROPEJSKIEGO TRYBU-
NAŁU OBRACHUNKOWEGO

Skonsolidowane roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok budżetowy 2021

(2022/C 399/01)

SPIS TREŚCI

	<i>Strona</i>
WPROWADZENIE	2
NAJWAŻNIEJSZE DANE FINANSOWE ROKU	3
OŚWIADCZENIE KSIĘGOWEGO DOŁĄCZONE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA ROCZNEGO	31
SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ORAZ INFORMACJE DODATKOWE	32
BILANS	33
SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI	34
RACHUNEK PRZEPIŹYWÓW PIENIĘŻNYCH	35
ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	37
INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	38
SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU ORAZ INFORMACJE DODATKOWE	146
GLOSARIUSZ	232
WYKAZ SKRÓTÓW	236

WPROWADZENIE

W 2021 r. Europa stawiła czoła trwającej pandemii. Kluczowe znaczenie dla powstrzymania pandemii COVID-19 i złagodzenia jej skutków gospodarczych i społecznych miała solidarność. W ramach budżetu europejskiego uruchomiono wszystkie dostępne środki, aby wesprzeć obywateli, przedsiębiorstwa i państwa członkowskie, a jednocześnie sprawić, by Europa była przygotowana na przyszłość: bardziej ekologiczna, cyfrowa i odporna.

Unia Europejska uruchomiła specjalne **narzędzie służące odbudowie gospodarki NextGenerationEU**, aby wspierać odbudowę gospodarki Europy i sprostać obecnym i przyszłym wyzwaniom. Dzięki nadzwyczajnym kwotom środków finansowych pozyskanych na rynkach finansowych od czerwca 2021 r. po raz kolejny udowodniono, że budżet UE jest ważnym narzędziem, jakim dysponuje Unia, aby radzić sobie z sytuacjami kryzysowymi i zapewnić wyraźną wartość dodaną w życiu ludzi.

Ponadto w ramach programu SURE (**wsparcie w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej**) w dalszym ciągu wspierano państwa członkowskie zarówno w zakresie utrzymania osób na rynku pracy, jak i pomocy w tworzeniu miejsc pracy w dziedzinach dotkniętych pandemią.

Oprócz szybkiego reagowania na kryzys i ciągłego dostosowywania się do sytuacji politycznej i finansowej Unia Europejska dotrzymała obietnicy i **osiągnęła swoje cele polityczne**. Unia Europejska wykorzystała zatem jak najlepiej budżet na rok 2021 – pierwszy z bieżących wieloletnich ram finansowych, w którym wykonanie budżetu wyniosło 268,3 mld EUR zaciągniętych zobowiązań.

Mam przyjemność przedstawić roczne sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej za rok 2021. Sprawozdanie zawiera pełny przegląd finansów UE i stan wykonania budżetu UE za ubiegły rok, w tym informacje na temat zobowiązań warunkowych, zobowiązań finansowych i innych zobowiązań Unii. Skonsolidowane sprawozdanie roczne Unii Europejskiej wchodzi w skład **pakietu, który Komisja przedstawia w ramach zintegrowanej sprawozdawczości finansowej i sprawozdawczości w zakresie rozliczalności**, i stanowi podstawowy element złożonego systemu transparentności podatkowej i rozliczalności.

Johannes HAHN

Komisarz ds. budżetu i zasobów ludzkich

NAJWAŻNIEJSZE DANE FINANSOWE ROKU

Celem niniejszej sekcji dotyczącej najważniejszych danych finansowych, która została przygotowana na podstawie zasad określonych w wytycznej nr 2 MSRSP dotyczącej zalecanych praktyk „Omówienie i analiza sprawozdania finansowego”, jest ułatwienie czytelnikom zrozumienia sposobu, w jaki działalność operacyjna, finansowa i inwestycyjna UE jest odzwierciedlana w poszczególnych elementach skonsolidowanego sprawozdania finansowego UE. Informacje przedstawione w niniejszej sekcji nie zostały poddane badaniu.

Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w poniższych tabelach nie sumują się.

SPIS TREŚCI

	Strona
1. NAJWAŻNIEJSZE DANE LICZBOWE I INFORMACJE ROKU	4
2. WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE NA LATA 2021–2027 I NextGenerationEU	6
2.1. WRF na lata 2021–2027 i NextGenerationEU – Najważniejsze dane liczbowe	6
2.2. NextGenerationEU – przegląd	7
2.3. Sytuacja finansowa NGEU na dzień 31 grudnia 2021 r.	8
3. ZESTAWIENIE WYKONANIA BUDŻETU	13
3.1. Dochody	13
3.2. Wydatki	15
4. INSTRUMENTY FINANSOWE I GWARANCJE BUDŻETOWE	16
4.1. Instrumenty finansowe finansowane z budżetu UE	16
4.2. Gwarancje budżetowe: aktywa finansowe przechowywane w funduszach gwarancyjnych	17
4.3. Kredyty i powiązane pożyczki zaciągnięte na programy pomocy finansowej	17
4.4. Budżetowe zobowiązania warunkowe na programy pomocy finansowej	21
5. ANALIZA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH	21
5.1. PRZYCHODY	21
5.2. KOSZTY	23
5.3. AKTYWA	23
5.4. ZOBOWIĄZANIA	26
6. RAMY POLITYCZNE I FINANSOWE UE, ZARZĄDZANIE I ROZLICZALNOŚĆ	27
6.1. RAMY POLITYCZNE I FINANSOWE	27
6.2. ZARZĄDZANIE I ROZLICZALNOŚĆ	29

1. NAJWAŻNIEJSZE DANE LICZBOWE I INFORMACJE ROKU

Skonsolidowane sprawozdania finansowe

Skonsolidowane sprawozdania finansowe UE obejmują ponad 50 jednostek (w tym Parlament Europejski, Radę, Komisję i agencje UE) i są przygotowywane zgodnie z najwyższymi dostępnymi standardami, tj. Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości Sektora Publicznego (MSRSP).

Rok 2021, który był pierwszym rokiem wieloletnich ram finansowych UE na lata 2021–2027, był pod wieloma względami wyjątkowy. Jak widać w poniższym bilansie i jak szczegółowo opisano w analizie sprawozdań finansowych (sekcja 5), na skonsolidowane sprawozdanie finansowe UE za rok 2021 szczególny wpływ miało pomyślne uruchomienie w 2021 r. NextGenerationEU (71,6 mld EUR wypłacone państwom członkowskim) oraz dodatkowa działalność w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek w ramach instrumentu SURE (50 mld EUR):

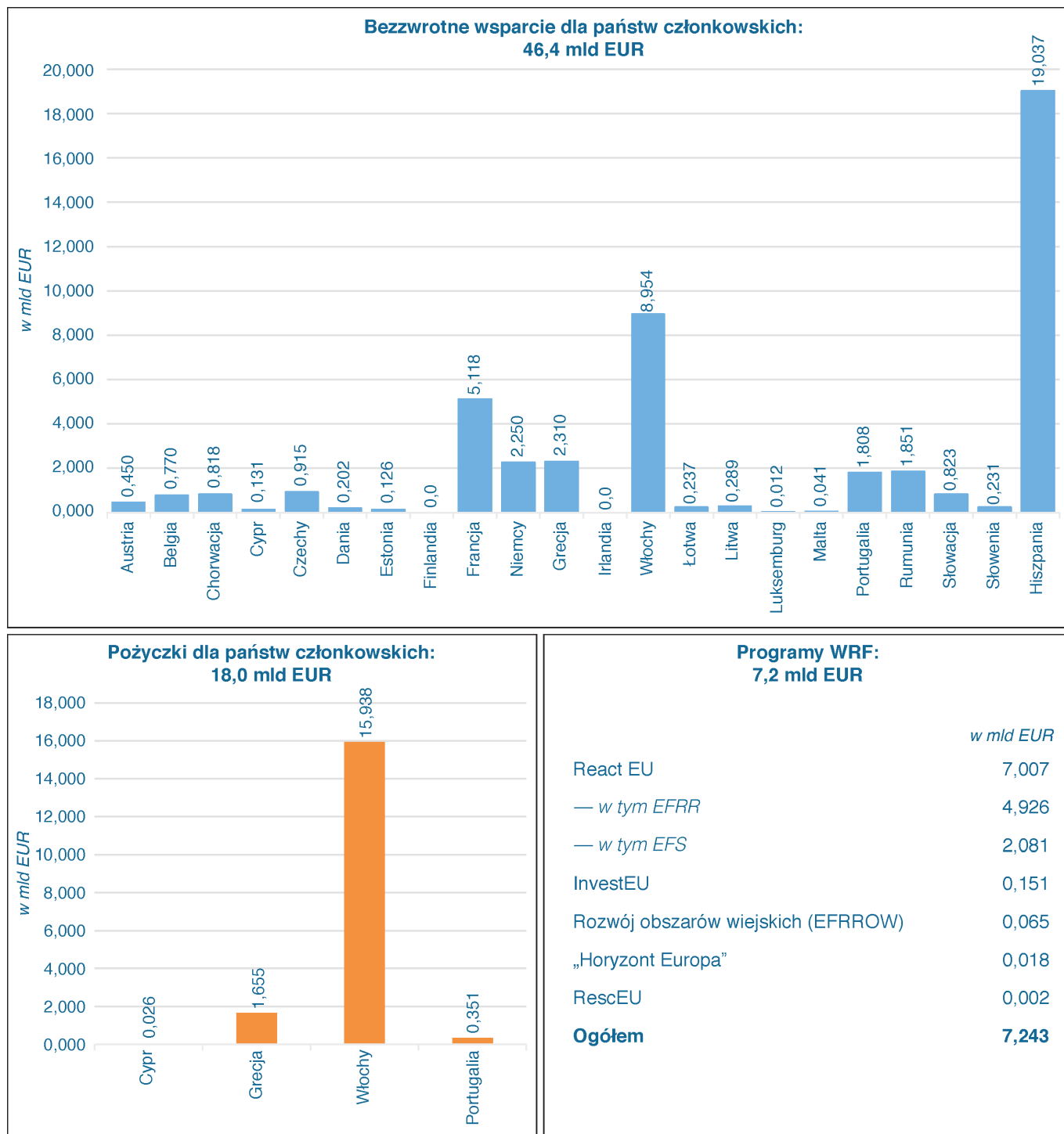
(w mld EUR)

	2021	2020
AKTYWA		
Aktywa finansowe	188,6	113,1
Płatności zaliczkowe	93,4	62,7
Należności	72,4	74,5
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	44,9	16,7
Rzeczowe aktywa trwałe i inne składniki aktywów	14,7	13,0
Ogółem	414,1	280,0
ZOBOWIĄZANIA		
Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia	122,5	116,0
Zobowiązania finansowe	246,1	95,0
Zobowiązania	46,4	32,4
Rozliczenia międzyokresowe	78,1	64,6
Pozostałe zobowiązania	3,3	5,4
Ogółem	496,4	313,5
AKTYWA NETTO		
Kapitały rezerwowe	1,3	5,1
Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie	(83,6)	(38,5)
Ogółem	(82,3)	(33,4)

⇒ zob. Analiza sprawozdania finansowego, sekcja 5

Pomyślnie uruchomienie NextGenerationEU

Wyплаты w ramach NextGenerationEU – 71,6 mld EUR rozdzielone pomiędzy:

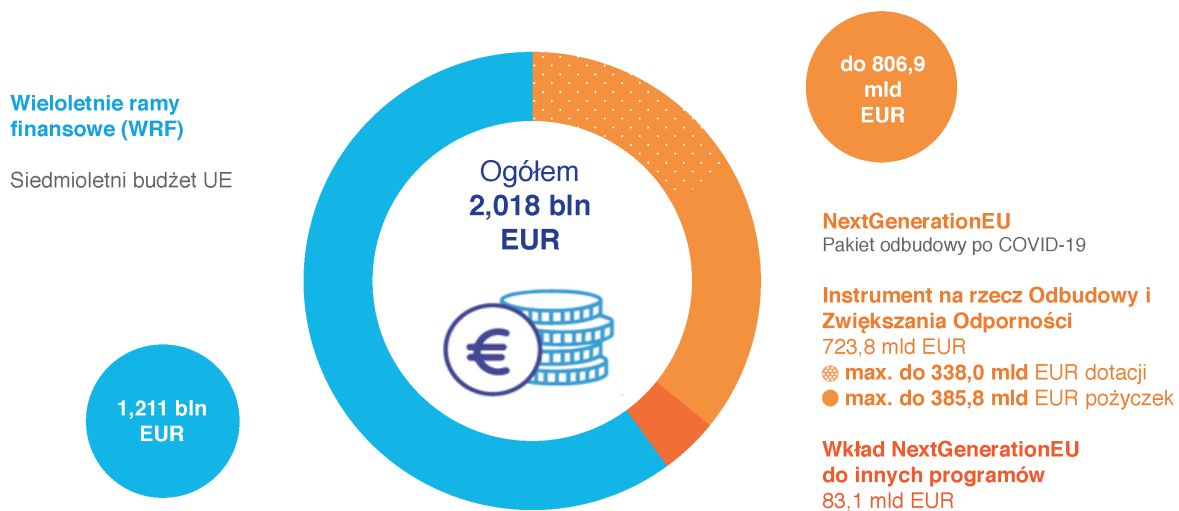
⇒ zob. sytuacja finansowa dotycząca NGEU na dzień 31 grudnia 2021 r., sekcja 2.3

2. WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE NA LATA 2021–2027 I NextGenerationEU

2.1. WRF NA LATA 2021–2027 I NextGenerationEU – NAJWAŻNIEJSZE DANE LICZBOWE

Budżet długoterminowy UE na lata 2021–2027 wraz ze środkami w ramach narzędzia służącego odbudowie gospodarki – NextGenerationEU („NGEU”) – wynosi 2,018 bln EUR w cenach bieżących (1,8 bln EUR w cenach z 2018 r.). Ta bezprecedensowa reakcja finansowa na kryzys pomoże naprawić szkody gospodarcze i społeczne spowodowane pandemią COVID-19 i wesprzeć przejście w kierunku bardziej ekologicznej, cyfrowej i zrównoważonej Europy.

Pakiet składa się z budżetu długoterminowego – tj. wieloletnich ram finansowych („WRF”) na lata 2021–2027, wynoszącego 1,211 bln EUR w cenach bieżących (1,074 bln EUR w cenach z 2018 r.), połączonego ze środkami w ramach tymczasowego narzędzia służącego odbudowie gospodarki, NGEU, wynoszącymi do 806,9 mld EUR w cenach bieżących (750 mld EUR w cenach z 2018 r.).

Uwaga: Wszystkie kwoty w cenach bieżących.

Jest to naprawdę zmodernizowany budżet:

- ponad 50 % całkowitej kwoty kolejnego budżetu długoterminowego i NGEU będzie wspierało modernizację Unii Europejskiej poprzez badania naukowe i innowacje, sprawiedliwą transformację klimatyczną i cyfrową, gotowość oraz działania związane z odbudową i zwiększaniem odporności,
- 30 % budżetu UE zostanie spożytkowane na przeciwdziałanie zmianie klimatu, co jest najwyższym jak dotąd odsetkiem największego budżetu UE w historii,
- 20 % środków finansowych w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), który stanowi 90 % środków z NGEU, zostanie zainwestowane w transformację cyfrową,
- w latach 2026 i 2027 10 % rocznych wydatków z budżetu długoterminowego zostanie wykorzystane do zatrzymania i cofnięcia utraty różnorodności biologicznej, oraz
- po raz pierwszy w historii nowe i wzmocnione priorytety stanowią najwyższy odsetek budżetu długoterminowego – 32 %.

Priorytety polityczne leżące u podstaw WRF na lata 2021–2027

Priorytety polityczne Komisji są określone w wytycznych politycznych przewodniczącego Komisji. Komisja, która objęła urząd 1 grudnia 2019 r., pod przewodnictwem Ursuli von der Leyen koncentruje się na następujących sześciu naczelnych celach:

6 NACZELNYCH CELÓW

Europejski Zielony Ład

- Aspirowanie do miana pierwszego kontynentu neutralnego dla klimatu

Europa na miarę ery cyfrowej

- Zapewnienie ludziom dostępu do technologii najnowszej generacji

Gospodarka służąca ludziom

- Działania na rzecz sprawiedliwości społecznej i dobrobytu

Silniejsza pozycja Europy na świecie

- Europa, która mierzy wyżej, stając się jedynym w swoim rodzaju odpowiedzialnym globalnym liderem

Promowanie naszego europejskiego stylu życia

- Budowa Unii równości, w której wszyscy mamy taki sam dostęp do szans

Nowy impuls dla demokracji europejskiej

- Pielęgnowanie, ochrona i wzmacnianie naszej demokracji

2.2. NextGenerationEU – PRZEGLĄD

NGEU z budżetem w wysokości 806,9 mld EUR ma w zamierzeniu pomóc w naprawieniu bezpośrednich szkód gospodarczych i społecznych spowodowanych pandemią COVID-19, a tym samym w odbudowywaniu Europy po COVID-19, która będzie bardziej ekologiczna, cyfrowa, odporna i lepiej przystosowana do obecnych i przyszłych wyzwań.

Część tych środków, sięgająca 338,0 mld EUR, jest udostępniana w formie bezzwrotnego wsparcia, czyli dotacji. Pozostała część tych środków, sięgająca 385,8 mld EUR, jest wykorzystywana do udzielania pożyczek przez Unię poszczególnym państwom członkowskim. Pożyczki te będą spłacane przez te państwa członkowskie dopiero po zakończeniu obecnego okresu wieloletnich ram finansowych i przez długi okres czasu; i tak na przykład okres zapadalności obecnych pożyczek przypada dopiero w 2051 r. (zob. sekcja 2.3.3).

Ponadto NGEU wzmacnia kilka następujących dotychczasowych programów i strategii politycznych UE:

- politykę spójności w ramach Wsparcia na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytoriom Europy (REACT-EU), aby pomóc w niwelowaniu gospodarczych skutków pandemii COVID-19 w pierwszych latach odbudowy,
- Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji w celu zapewnienia, by transformacja w kierunku neutralności klimatycznej była korzystna dla wszystkich,
- Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich w celu dalszego wspierania rolników,
- InvestEU w celu wsparcia działań inwestycyjnych naszych przedsiębiorstw,
- „Horyzont Europa” w celu zapewnienia UE zdolności do finansowania większej doskonałości w zakresie badań naukowych, oraz
- rescEU, aby zagwarantować, że Unijny Mechanizm Ochrony Ludności umożliwia reagowanie na sytuacje wyjątkowe występujące na dużą skalę.

Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności

723,8 mld EUR

● **max. do 338,0** w formie dotacji

● **max. do 385,8** w formie pożyczek

ZWIĘKSZENIE MOCY

Czyste technologie i odnawialne źródła energii

RENOWACJA

Efektywność energetyczna budynków

ŁADOWANIE I TANKOWANIE

Zrównoważony transport i stacje ładowania

ŁĄCZNOŚĆ

Wprowadzenie usług szybkich sieci szerokopasmowych

MODERNIZACJA

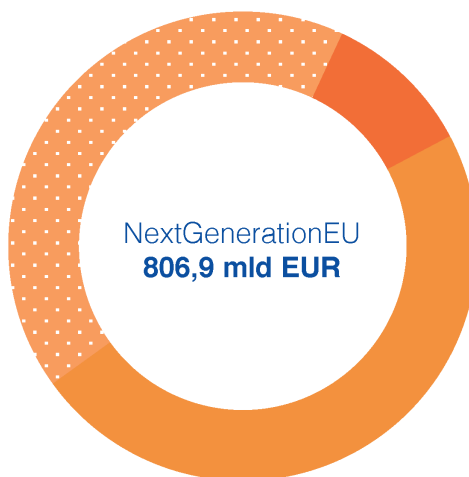
Transformacja cyfrowa administracji publicznej

ZWIĘKSZENIE SKALI

Chmury danych i zrównoważone procesory

ZMIANA KWALIFIKACJI I PODNOSZENIE KWALIFIKACJI

Kształcenie i szkolenie w celu wsparcia umiejętności cyfrowych

Wkład z NextGenerationEU do innych programów
83,1 mld EUR

REACT-EU (ERDF/ESF)
50,6

FUNDUSZ NA RZECZ SPRAWIEDLIWEJ TRANSFORMACJI
10,9

ROZWÓJ OBSZARÓW WIEJSKICH (EFRROW)
8,1

INVESTEU
6,1

„HORYZONT EUROPA”
5,4

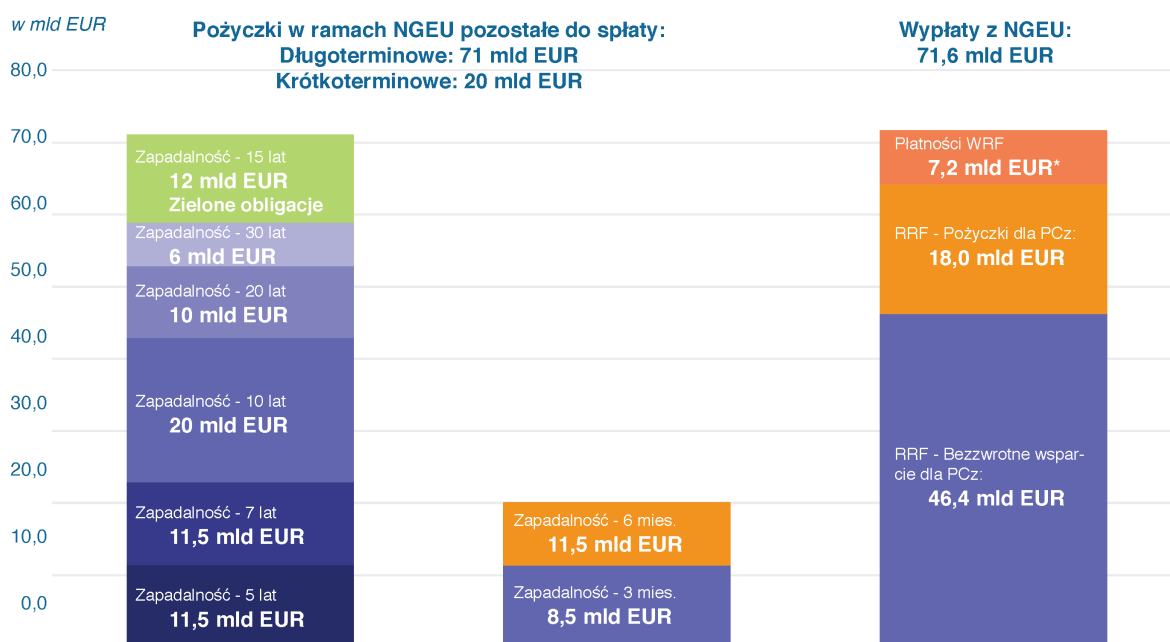
RESCEU
2,0

2.3. SYTUACJA FINANSOWA NGEU NA DZIEŃ 31 GRUDNIA 2021 R.

2.3.1. Przegląd

Od momentu uruchomienia operacji finansowania w ramach NGEU w dniu 15 czerwca 2021 r. do końca 2021 r. Komisja pozyskała 71,0 mld EUR długoterminowego finansowania, głównie w drodze emisji obligacji w ramach transakcji konsorcjalnych. Według stanu na grudzień 2021 r. Komisja ma ponadto do spłaty 20 mld EUR w postaci krótkoterminowych eurobonów. Do końca 2021 r. Komisja wypłaciła łącznie 71,6 mld EUR wsparcia finansowego. Większość tej kwoty – 64,3 mld EUR – wypłacono 20 państwom członkowskim w ramach RRF (w tym 46,4 mld EUR w formie bezzwrotnego wsparcia i 18,0 mld EUR w formie pożyczek). Kolejne 7,2 mld EUR wypłacono jako płatności przewidziane w WRF w ramach istniejących programów. Pozostałe środki płynne w kwocie 19,4 mld EUR zostały ulokowane na rachunku bankowym NGEU w EBC oraz na rachunku centralnej jednostki Komisji ds. zarządzania środkami finansowymi aż do ich wypłaty do budżetu na rzecz programów WRF.

NGEU – Pożyczki pozostałe do spłaty i wypłaty na dzień 31 grudnia 2021 r.

* Kolejne 1,4 mld EUR środków ulokowano na rachunku centralnej jednostki Komisji ds. zarządzania środkami finansowymi aż do ich wypłaty do budżetu na rzecz programów WRF.

2.3.2. Zaciągnięte pożyczki

Aby zaspokoić potrzeby w zakresie finansowania NGEU, Komisja emituje papiery wartościowe na międzynarodowych rynkach kapitałowych. W oparciu o strategię zdywersyfikowanego finansowania Komisja łączy wykorzystanie różnych instrumentów i technik finansowania z otwartą i przejrzystą komunikacją skierowaną do uczestników rynku.

W 2021 r. coroczna decyzja w sprawie zaciągnięcia pożyczki⁽¹⁾ umożliwiła Komisji wyemitowanie finansowania długoterminowego do maksymalnej kwoty 125 mld EUR oraz finansowania krótkoterminowego w maksymalnej pozostałej do spłaty kwocie wynoszącej 60 mld EUR.

Finansowanie długoterminowe – transakcje konsorcjalne i sprzedaż obligacji UE na aukcji

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. Komisja zaciągnęła pożyczkę w wysokości 66,0 mld EUR w drodze pięciu emisji obligacji w ramach transakcji konsorcjalnych (w tym jednej transakcji dwutranszowej), a także 5,0 mld EUR w drodze sprzedaży obligacji UE na aukcji:

w mld EUR				
Transakcje finansowania długoterminowego (w tym emisje ciągłe)	Okres zapadalności	Wyemitowane/ pozyskane	Łączna kwota spłacona na koniec roku	Pozostająca kwota należna na koniec roku
NGEU#1	04.07.2031	20,0	0,0	20,0
NGEU#2a (w tym emisje ciągłe)	06.07.2026	11,5	0,0	11,5
NGEU#2b	06.07.2051	6,0	0,0	6,0
NGEU#3	04.07.2041	10,0	0,0	10,0
NGEU#4 (w tym emisje ciągłe)	04.10.2028	11,5	0,0	11,5
Obligacje ekologiczne w ramach NGEU #1	04.02.2037	12,0	0,0	12,0
Ogółem		71,0	0,0	71,0

⁽¹⁾ Decyzja wykonawcza Komisji C(2021) 3991 final.

W ramach pierwszej transakcji konsorcjalnej w czerwcu 2021 r. pozyskano 20,0 mld EUR. Była to największa w historii emisja obligacji instytucjonalnych w Europie, największa w historii instytucjonalna transakcja jednotranszowa i największa kwota, jaką UE pozyskała dotychczas w ramach jednej transakcji.

W październiku 2021 r. Komisja wyemitowała pierwsze obligacje ekologiczne w ramach NGEU, dzięki którym pozyskano kwotę 12,0 mld EUR, która ma być wykorzystana wyłącznie na potrzeby zielonych i zrównoważonych inwestycji w całej UE. Emisja ta, stanowiąca największą na świecie emisję obligacji ekologicznych w historii, zapewniła widoczność proekologicznej polityki finansowanej z obligacji ekologicznych oraz wsparła Europejski Zielony Ład i transformację ekologiczną. Emisja obligacji ekologicznych wymaga wdrożenia systemu sprawozdawczości w zakresie dokładnego wykorzystania wpływów z obligacji ekologicznych oraz oddziaływania inwestycji, które są finansowane ze środków pozyskanych dzięki obligacjom ekologicznym.

Finansowanie krótkoterminowe – Sprzedaż eurobonów na aukcji

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. pozostała do spłaty kwota finansowania krótkoterminowego, pozyskanego w drodze sprzedaży na aukcji eurobonów- o okresie zapadalności trzech lub sześciu miesięcy, wyniosła 20,0 mld EUR:

<i>(w mld EUR)</i>	
Sprzedaż eurobonów na aukcji	Pozostająca kwota należna na koniec roku
Okres zapadalności – 3 miesiące	8,5
Okres zapadalności – 6 miesięcy	11,5
Ogółem	20,0

Chociaż transakcje konsorcjalne pozostaną, przynajmniej w początkowych fazach, podstawą programu emisji w ramach NGEU, to zdolność Komisji do zaspokajania swoich potrzeb w zakresie płatności w ramach NGEU na warunkach najkorzystniejszych dla budżetu Unii lub państw członkowskich będących beneficjentami zwiększa się znacznie dzięki możliwości szybkiego pozyskiwania środków pieniężnych po niskim koszcie w drodze sprzedaży na aukcji.

Ponadto dzięki transakcjom na rynku pieniężnym pozyskano finansowanie krótkoterminowe w kwocie 16 mld EUR, które spłacono w całości na koniec roku.

2.3.3. Wypłaty

Do końca 2021 r. Komisja otrzymała plany odbudowy i zwiększania odporności od 26 państw członkowskich, a Rada oceniła pozytywnie, a następnie zatwierdziła plany 22 państw członkowskich (Belgii, Chorwacji, Cypru, Czech, Danii, Niemiec, Grecji, Hiszpanii, Portugalii, Francji, Irlandii, Włoch, Łotwy, Luksemburga, Austrii, Słowacji, Litwy, Malty, Słowenii, Rumunii, Estonii i Finlandii). Cztery kolejne państwa członkowskie (Bułgaria, Węgry, Polska i Szwecja) przedłożyły plany, które na koniec roku były nadal oceniane. Jeden plan nie został jeszcze na ówczesną chwilę przedłożony (Niderlandy). Całkowite wsparcie finansowe zatwierdzone na podstawie 22 przyjętych planów wyniosło 291,2 mld EUR w formie bezzwrotnego wsparcia (z czego umowy w sprawie finansowania podpisane do końca roku opiewały na kwotę 195,4 mld EUR) oraz 153,9 mld EUR w formie pożyczek (z czego umowy pożyczki podpisane do końca roku opiewały na kwotę 153,2 mld EUR).

Bezzwrotne wsparcie

W 2021 r. Komisja wypłaciła łącznie 46,4 mld EUR bezzwrotnego wsparcia na rzecz 20 z 22 państw członkowskich, których plany odbudowy i zwiększania odporności zostały przedłożone i zatwierdzone. 36,4 mld EUR z tej kwoty wypłacono w formie płatności zaliczkowych. Po osiągnięciu przez Hiszpanię kamieni milowych wypłacono przed końcem roku kolejne 10 mld EUR, a 1,5 mld EUR pierwotnych płatności zaliczkowych zostało rozliczone. Na koniec roku nie wypłacono jeszcze kolejnych 0,3 mld EUR w formie płatności zaliczkowych powiązanych z bezzwrotnym wsparciem dla Finlandii. W przypadku Irlandii zatwierdzono bezzwrotne wsparcie w wysokości 1,0 mld EUR, ale na koniec roku nie podpisano żadnej umowy w sprawie finansowania.

<i>w mld EUR</i>				
Państwo członkowskie	Maksymalna kwota bezzwrotnego wsparcia ⁽¹⁾	Łączna kwota umów podpisanych na 31.12.2021	Zobowiązania budżetowe w 2021 r.	Wypłacono ogółem na 31.12.2021
Austria	3,5	2,2	1,1	0,4
Belgia	5,9	3,6	1,8	0,8

w mld EUR

Państwo członkowskie	Maksymalna kwota bezzwrotnego wsparcia ⁽¹⁾	Łączna kwota umów podpisanych na 31.12.2021	Zobowiązania budżetowe w 2021 r.	Wyplacono ogółem na 31.12.2021
Chorwacja	6,3	4,6	2,3	0,8
Cypr	1,0	0,8	0,4	0,1
Czechy	7,0	3,5	1,8	0,9
Dania	1,6	1,3	0,6	0,2
Estonia	1,0	0,8	0,4	0,1
Finlandia	2,1	— ⁽¹⁾	0,8	— ⁽¹⁾
Francja	39,4	24,3	12,0	5,1
Niemcy	25,6	16,3	8,1	2,3
Grecja	17,8	13,5	6,7	2,3
Irlandia	1,0	— ⁽²⁾	0,5	—
Włochy	68,9	47,9	23,7	9,0
Łotwa	1,8	1,6	0,8	0,2
Litwa	2,2	2,1	1,0	0,3
Luksemburg	0,1	0,1	0,0	0,0
Malta	0,3	0,2	0,1	0,0
Portugalia	13,9	9,8	4,8	1,8
Rumunia	14,2	10,2	5,1	1,9
Słowacja	6,3	4,6	2,3	0,8
Słowenia	1,8	1,3	0,6	0,2
Hiszpania	69,5	46,6	23,1	19,0
Zatwierdzono	291,2	195,4	98,0	46,4
Bułgaria	6,3	—	—	—
Węgry	7,2	—	—	—
Niderlandy	6,0	—	—	—
Polska	23,9	—	—	—
Szwecja	3,3	—	—	—
Jeszcze nie zatwierdzono	46,6	—	—	—
Ogółem	338,0	195,4	98,0	46,4

⁽¹⁾ Państwa członkowskie, których plany zatwierdzono: finansowanie przydzielone na każdy zatwierdzony plan odbudowy i zwiększania odporności. Państwa członkowskie, których planów jeszcze nie zatwierdzono: maksymalny przydział w formie dotacji zgodnie z rozporządzeniem w sprawie RRF. Kwoty te podlegają aktualizacji, o której mowa w art. 11 ust. 2 rozporządzenia (UE) 2021/241 i którą przewidziano na 30 czerwca 2022 r.

⁽¹⁾ Finlandia: podpisano i wypłacono dopiero w 2022 r. (0,3 mld EUR).

⁽²⁾ Irlandia: nie podpisano do dnia podpisania niniejszego sprawozdania. Irlandia nie wystąpiła o płatności zaliczkowe na poczet bezzwrotnego wsparcia.

Pożyczki

W 2021 r. Komisja wypłaciła łącznie 18,0 mld EUR w formie płatności zaliczkowych czterem państwom członkowskim (Cypr, Grecji, Włochom i Portugalii), co odpowiada 13 % kwoty przydzielonych im pożyczek. Na koniec roku nie wypłacono jeszcze kolejnych 1,9 mld EUR w formie płatności zaliczkowych powiązanych ze wsparciem finansowym w formie pożyczki dla Rumunii. W przypadku Słowenii zatwierdzono wsparcie finansowe w formie pożyczki w wysokości 0,7 mld EUR, ale na koniec roku nie podpisano żadnej umowy pożyczki.

(w mld EUR)

Państwo członkowskie	Maksymalna kwota wsparcia finansowego w formie pożyczki	Łączna kwota umów podpisanych na 31.12.2021	Wypłacono ogółem na 31.12.2021	Łączna kwota spłacona na 31.12.2021	Łączna kwota pozostająca do spłaty na 31.12.2021
Cypr	0,2	0,2	0,0	—	0,0
Grecja	12,7	12,7	1,7	—	1,7
Włochy	122,6	122,6	15,9	—	15,9
Portugalia	2,7	2,7	0,4	—	0,4
Rumunia	14,9	14,9	— ⁽¹⁾	—	—
Słowenia	0,7	— ⁽²⁾	—	—	—
Zatwierdzono	153,9	153,2	18,0	—	18,0
Rezerwa	231,9	—	—	—	—
Ogółem	385,8	153,2	18,0	—	18,0

⁽¹⁾ Rumunia: wypłacono dopiero w 2022 r. (1,9 mld EUR).

⁽²⁾ Słowenia: podpisano dopiero w 2022 r. Słowenia nie wystąpiła o płatności zaliczkowe na poczet pożyczki.

Zgodnie z umowami pożyczki państwa członkowskie będą co roku dokonywały spłaty 5 % wypłaconych kwot, począwszy od upływu dziesięciu lat od dnia dokonania wypłaty. Portugalia, Grecja, Włochy i Cypr zaczną zatem spłacać zaciągnięte pożyczki od 2032 r., przy czym okres zapadalności pożyczek przypada na 2051 r. Harmonogram spłat nominalnych kwot należnych na koniec roku jest następujący:

(w mln EUR)

Państwo członkowskie	Okres spłaty	Roczna kwota do spłaty	Łączna kwota do spłaty
Cypr	2032-2051	1	26
Grecja	2032-2051	83	1 655
Włochy	2032-2051	797	15 938
Portugalia	2032-2051	18	351
Ogółem		899	17 970

Wkład NGEU w inne programy w ramach budżetu UE

Na koniec 2021 r. Komisja wypłaciła łącznie 7,2 mld EUR w formie płatności na rzecz innych programów w ramach WRF, głównie związanych z REACT-EU, w ramach którego finansowane są Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Europejski Fundusz Społeczny (EFS):

(w mld EUR)

Program w ramach WRF	Kwota wkładów w ramach WRF ogółem	Zobowiązania budżetowe w 2021 r.	Łączna kwota wypłacona na 31.12.2021
REACT-EU	50,6	39,5	7,0
— z czego EFRR	31,5	24,0	4,9
— z czego EFS	19,2	15,4	2,1
Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	10,9	0,0	0,0
Rozwój obszarów wiejskich (EFRROW)	8,1	2,4	0,1
InvestEU	6,1	1,7	0,2
„Horyzont Europa”	5,4	1,8	0,0
RescEU	2,1	0,1	0,0
Ogółem	83,1	45,5	7,2

2.3.4. Płynność

Pożyczki udzielane w ramach NGEU nie podlegają rygorystycznej zasadzie pożyczek wzajemnych obowiązującej w przypadku innych instrumentów pomocy finansowej. Zamiast tego w przypadku NGEU opracowano zdywersyfikowaną i zbiorową strategię finansowania, która wymagała wdrożenia skutecznego zarządzania płynnością. Celem zarządzania płynnością NGEU jest zapewnienie, by kwoty znajdujące się na rachunku bankowym NGEU były wystarczające do zaspokojenia wszystkich przyszłych potrzeb w zakresie wypłat oraz utrzymania określonego bufora bezpieczeństwa, a jednocześnie by uniknąć nadmiernych sald. Do celów zarządzania płynnością Komisja opracowała narzędzie informatyczne, które pozwala na codzienne monitorowanie rachunku NGEU. Na koniec 2021 r. całkowita kwota środków znajdująca się na rachunku pozabudżetowym NGEU wyniosła 18,0 mld EUR. Ponadto 1,4 mld EUR środków ulokowano na rachunku centralnej jednostki Komisji ds. zarządzania środkami finansowymi aż do ich wypłaty do budżetu na rzecz programów WRF.

3. ZESTAWIENIE WYKONANIA BUDŻETU

3.1. DOCHODY

Całkowita kwota środków na płatności na 2021 r. w budżecie początkowym UE podpisanym przez przewodniczącego Parlamentu Europejskiego 18 grudnia 2020 r. wynosiła 166 060 mln EUR, a z zasobów własnych sfinansowana miała zostać łącznie kwota 156 867 mln EUR. Szacunki dotyczące dochodów i wydatków w budżecie początkowym są zazwyczaj korygowane w trakcie roku budżetowego w budżetach korygujących. Korekty zasobów własnych opartych na DNB gwarantują, że dochody przewidziane w budżecie będą dokładnie odpowiadać zapisanym w budżecie wydatkom. W ten sposób przestrzega się zasady równowagi budżetu, a kwoty dochodów i wydatków budżetowych (środków na płatności) są równe.

W 2021 r. przyjęto sześć budżetów korygujących. Z uwzględnieniem tych budżetów ostateczne przyjęte dochody w 2021 r. wyniosły 168 011 mln EUR, a łączna kwota finansowana z zasobów własnych wyniosła 156 993 mln EUR. Wielkość wkładów państw członkowskich utrzymała się w 2021 r. na stabilnym poziomie. Zwiększenie środków na płatności (1 950 mln EUR) sfinansowano głównie z nadwyżki z poprzedniego roku.

Dochody pochodzą z sześciu źródeł (tytułów):

Tytuł 1: Zasoby własne

Pobór tradycyjnych zasobów własnych (158 632 mln EUR) był o 1,0 % wyższy od kwot przewidzianych w budżecie (156 993 mln EUR). Wynikało to głównie z wyższej niż zakładano kwoty poboru w ostatnich dwóch miesiącach roku.

Ostateczne płatności państw członkowskich z tytułu VAT, DNB i tworzyw sztucznych są bardzo zbliżone do ostatecznych szacunków budżetowych. Różnice między szacowanymi kwotami a kwotami faktycznie wpłaconymi wynikają z różnic między kursami euro stosowanymi dla celów budżetowych a kursami obowiązującymi w dniu faktycznego dokonania płatności przez państwa członkowskie spoza strefy euro.

Tytuł 2: Nadwyżki, salda i dostosowania

Nadwyżka z poprzedniego roku budżetowego wyniosła 1 769 mln EUR. Kwotę tę zapisano w budżecie na rok 2021 za pośrednictwem budżetu korygującego, a udział zasobów własnych państw członkowskich odpowiednio zmniejszono.

Przepisy odnoszące się do sald VAT i DNB są określone w art. 10b rozporządzenia o udostępnianiu zasobów własnych (rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 609/2014)⁽²⁾. Zgodnie z tymi przepisami łączną sumę sald oblicza się w taki sposób, aby wpływ na budżet UE był zerowy („system kompensowania”), a procedura nie wiąże się ze zmianą budżetu. W związku z tym Komisja zwraca się do państw członkowskich o zapłatę bezpośrednio kwot netto.

Tytuł 3: Dochody administracyjne

Tytuł ten obejmuje dochody z podatków i opłat nakładanych na wynagrodzenia pracowników w wysokości 2 230 mln EUR.

Tytuł 4: Dochody finansowe, odsetki za zwłokę i grzywny

W tytule 4 różnica między kwotą zapisaną w budżecie (515 mln EUR) a wynikiem (1 633 mln EUR) wynika głównie z grzywien w dziedzinie konkurencji.

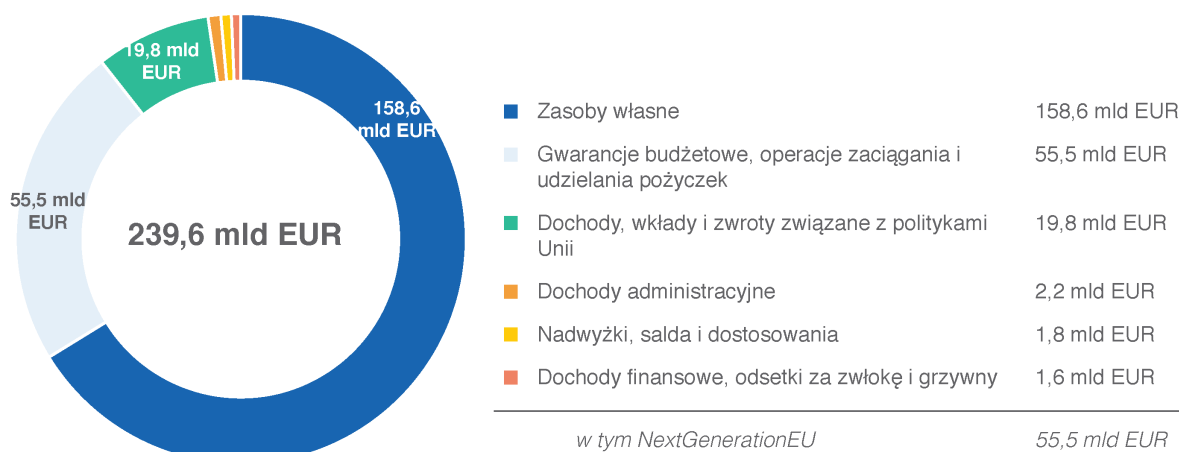
Tytuł 5: Gwarancje budżetowe, operacje zaciągania i udzielania pożyczek

Środki przewidziane w tym tytule znacznie wzrosły wraz z pojawieniem się NGEU. Środki w ramach NGEU przewidziane w tym tytule stanowią dochody przeznaczone na określony cel. Tytuł 5 obejmuje dochody związane z gwarancjami i odsetkami oraz spłatami udzielonych pożyczek. W ramach tego tytułu dokonuje się transferu środków (na bezzwrotne wsparcie w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz na wzmocnienie programów WRF) z dochodów przeznaczonych na określony cel, które państwa członkowskie otrzymują w ramach Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (EURI). Kompleksowy przegląd NGEU znajduje się w części „Najważniejsze dane finansowe roku” w sekcjach 2.2 i 2.3.

Tytuł 6: Dochody, wkłady i zwroty związane z politykami Unii

Tytuł ten dotyczy głównie dochodów z tytułu korekt finansowych związanych z funduszami strukturalnymi i rolnymi (funduszami ESI, EFRG i EFRROW). Dotyczy on również udziału państw trzecich w programach badawczych, rozliczania rachunków w funduszach rolnych oraz innych wkładów i zwrotów na rzecz programów/działań UE. Znaczną część tej kwoty stanowią dochody przeznaczone na określony cel, co wiąże się z wpisaniem dodatkowych środków po stronie wydatków.

Dochody budżetowe w 2021 r. wyniosły ogółem 239 596 mln EUR.

⁽²⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 z dnia 26 maja 2014 r. w sprawie metod i procedury udostępniania tradycyjnych zasobów własnych, zasobów własnych opartych na VAT i zasobów własnych opartych na DNB oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych (Dz.U. L 168 z 7.6.2014, s. 39).

3.2. WYDATKI

3.2.1. Wykonanie budżetu

W 2021 r. – pierwszym roku nowych WRF na lata 2021–2027 – ostatecznie przyjęty budżet wynosił 166,8 mld EUR środków na zobowiązania i 168,0 mld EUR środków na płatności. W ramach NGEU wzmocniono kluczowe programy, przeznaczając dodatkowe 421,1 mld EUR środków na zobowiązania i 55,5 mld EUR środków na płatności zapisane w budżecie UE jako zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel⁽³⁾.

Na wykonanie budżetu na 2021 r. znaczący wpływ miały opóźnienia w przyjęciu nowych podstaw prawnych oraz nowych przepisów dotyczących funduszy strukturalnych. Większość środków na zobowiązania na 2021 r. w ramach funduszy strukturalnych (o wartości netto 49 mld EUR) przeprogramowano na lata 2022–2025 zgodnie z art. 7 rozporządzenia w sprawie WRF. W przypadkach przewidzianych w rozporządzeniu finansowym lub nowych podstawach prawnych niewykorzystane środki przeniesiono na rok 2022: 4,1 mld EUR środków na zobowiązania i 4,2 mld EUR środków na płatności. W 2021 r. po raz pierwszy z możliwości przeniesienia niewykorzystanych przyjętych środków budżetowych na kolejny rok skorzystano w ramach Instrumentu Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” (ISWMR – „Globalny wymiar Europy”)⁽⁴⁾,⁽⁵⁾. Podobne przepisy mają zastosowanie i zostały wykorzystane w przypadku pobrexitowej rezerwy dostosowawczej oraz rezerwy na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR).

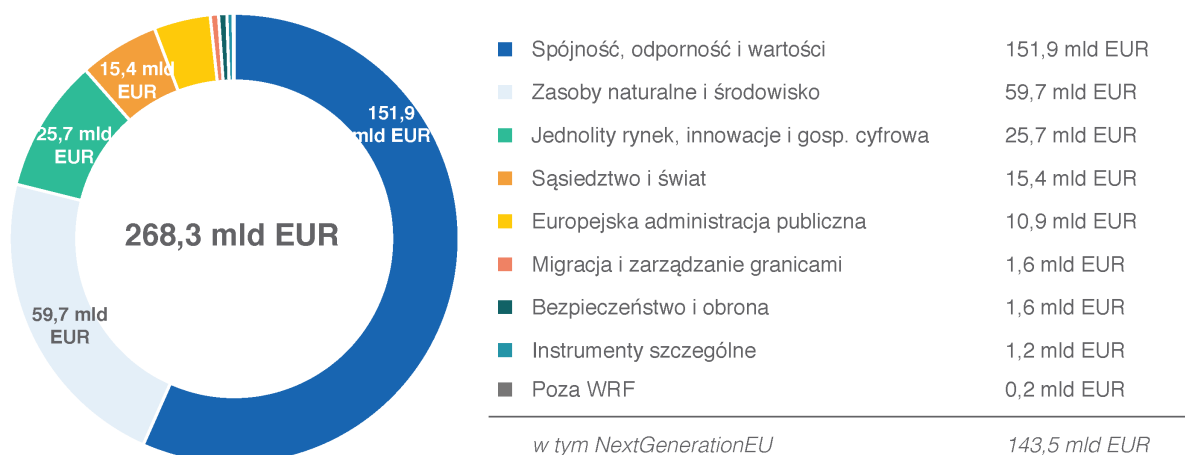
Wykorzystanie wszystkich środków na zobowiązania w 2021 r. wyniosło 268,3 mld EUR:

- 113,4 mld EUR z ostatecznie przyjętego budżetu,
- 0,6 mld EUR ze środków przeniesionych z 2020 r.,
- 154,3 mld EUR ze środków pochodzących z dochodów przeznaczonych na określony cel,
 - z czego 143,5 mld EUR z NGEU.

Płatności dokonane w 2021 r. wyniosły ogółem 228,0 mld EUR:

- 163,6 mld EUR z ostatecznie przyjętego budżetu,
- 1,8 mld EUR ze środków przeniesionych z 2020 r.,
- 62,6 mld EUR ze środków pochodzących z dochodów przeznaczonych na określony cel,
 - z czego 53,6 mld EUR z NGEU.

Wykonanie środków na zobowiązania na 2021 r. ogółem zgodnie z celami polityki UE

⁽³⁾ Kompleksowy przegląd NGEU znajduje się w części „Najważniejsze dane finansowe roku” w sekcjach 2.2 i 2.3.

⁽⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1).

⁽⁵⁾ Przepis dotyczący automatycznego przenoszenia niewydatkowanych środków na zobowiązania i środków na płatności ma zastosowanie również do innych programów wymienionych w dziale 6: Europejskiego Instrumentu Współpracy Międzynarodowej w dziedzinie Bezpieczeństwa Jądrowego, krajów i terytoriów zamorskich oraz Instrumentu Pomocy Przedakcesyjnej (IPA III) poprzez odniesienia w ich odpowiednich podstawach prawnych do przepisów dotyczących ISWMR – „Globalny wymiar Europy”.

W 2021 r. poziom wykonania w odniesieniu do wszystkich rodzajów środków (budżetowych, środków przeniesionych z poprzedniego roku i dochodów przeznaczonych na określony cel) wyniósł 44 % w przypadku zobowiązań i 92 % w przypadku płatności. Wskaźniki wykonania w 2021 r. z wyłączeniem dochodów przeznaczonych na określony cel potwierdziły wykonanie na poziomie 68 % w przypadku środków na zobowiązania i 97 % w przypadku środków na płatności. Istotną część płatności dokonanych w 2021 r. dotyczyła zakończenia realizacji WRF na lata 2014–2020.

Biorąc ponadto pod uwagę przeniesienia i zobowiązania w ramach zarządzania dzielonego, które przeprogramowano zgodnie z art. 7 rozporządzenia w sprawie WRF, poziom wykonania przegłosowanego budżetu osiągnąłby niemal 100 % zarówno w przypadku środków na zobowiązania, jak i środków na płatności.

Poziom wykonania środków w ramach NGEU osiągnął 34 % w przypadku środków na zobowiązania ogółem i 97 % w przypadku środków na płatności ogółem zapisanych w budżecie UE. Kwota zaangażowana w ramach NGEU stanowiła 87 % kwoty zatwierdzonej⁽⁶⁾ na zobowiązania w 2021 r., która wyniosła 164,6 mld EUR.

3.2.2. Zobowiązania pozostające do spłaty

Na koniec 2021 r. zobowiązania pozostające do spłaty (powszechnie określane jako RAL – *reste à liquider*) – czyli kwoty zaangażowane, ale niewypłacone – wynosiły 341,6 mld EUR. Zobowiązania pozostające do spłaty wzrosły w porównaniu z rokiem 2020 (o 38,4 mld EUR), ale wzrost ten był mniejszy niż początkowo przewidywano, ponieważ większość zobowiązań dotyczących programów w ramach zarządzania dzielonego (o wartości netto 49 mld EUR) zaplanowanych na 2021 r. przesunięto na 2022 r. i kolejne lata, zgodnie z art. 7 rozporządzenia w sprawie WRF. Przeprogramowanie wdrożenia zarządzania dzielonego przyczyni się do dalszego wzrostu zobowiązań pozostających do spłaty w nadchodzących latach.

Głównym czynnikiem napędzającym wzrost RAL w 2021 r. było uruchomienie NGEU (części bezzwrotnej) – zapewniające wkład w wysokości 89,9 mld EUR (26 %) w łączną kwotę zobowiązań pozostających do spłaty na koniec 2021 r. Dochody przeznaczone na określony cel w ramach NGEU doprowadzą do wzrostu zobowiązań pozostających do spłaty w nadchodzących latach, ponieważ wszystkie zobowiązania zostaną wpisane do budżetu do 31 grudnia 2023 r. i zrealizowane w ramach płatności do 31 grudnia 2026 r., zgodnie z art. 3 ust. 4 i art. 3 ust. 9 rozporządzenia w sprawie EURI⁽⁷⁾.

3.2.3. Wynik budżetu

Wynik budżetu (nadwyżka) zwiększył się z 1,8 mld EUR w 2020 r. do 3,2 mld EUR w 2021 r. ze względu na wyższe niż oczekiwano dochody z ceł i grzywien.

4. INSTRUMENTY FINANSOWE I GWARANCJE BUDŻETOWE

4.1. INSTRUMENTY FINANSOWE FINANSOWANE Z BUDŻETU UE

Instrumenty finansowe finansowane z budżetu UE mają również postać instrumentów gwarancyjnych, instrumentów kapitałowych i instrumentów pożyczkowych. Oczekuje się, że w wieloletnich ramach finansowych na lata 2021–2027 stosowanie gwarancji budżetowych wzrośnie w porównaniu z wykorzystaniem instrumentów finansowych w pełni finansowanych lub udostępnianych z budżetu UE. W szczególności w ramach Programu InvestEU grupa EBI i inne instytucje finansowe otrzymają 26,2 mld EUR w postaci gwarancji UE na wsparcie różnych celów polityki Unii w drodze operacji finansowych i inwestycyjnych. W przeciwieństwie do tradycyjnej metody wykonywania budżetu, która polega na udzielaniu dotacji i subwencji, podejście to opiera się na tym, za każde euro wydane z budżetu z wykorzystaniem instrumentów finansowych beneficjent końcowy otrzymuje ponad 1 euro wsparcia finansowego, co wynika z efektu dźwigni.

W ramach tego rodzaju wykonania budżetu środki pieniężne albo zostały już wypłacone na rachunki powiernicze zarządzane przez uprawnione podmioty i pozostają dostępne (jako środki pieniężne i ich ekwiwalenty, dłużne papiery wartościowe lub inwestycje w fundusze rynku pieniężnego lub zbiorcze portfele aktywów), aby pokryć uruchomienie gwarancji w przyszłości, albo zostały zainwestowane w kapitał. Znaczenie instrumentów finansowych finansowanych z budżetu UE w ramach zarządzania bezpośredniego i pośredniego oraz związane z tymi instrumentami kwoty zwiększyły się w ostatnich latach.

⁽⁶⁾ Kwota zatwierdzona na NGEU na 2021 r. dotyczy wsparcia w 2021 r. w formie bezzwrotnego wsparcia dla państw członkowskich w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF), Wsparcia na rzecz odbudowy służącej spójności oraz terytorium Europy (REACT-EU) oraz dodatkowych środków przeznaczonych na inne programy lub fundusze europejskie (rozwój obszarów wiejskich, Fundusz InvestEU, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji, „Horyzont Europa” i RescEU). W rozporządzeniu w sprawie EURI określono przewidziane prawem terminy w odniesieniu do zobowiązań prawnych, natomiast rozdział dotyczący programowania ustala się na podstawie planowanego harmonogramu rocznych zobowiązań, które wymieniono szczegółowo w różnych podstawach prawnych danych programów.

⁽⁷⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2020/2094 z dnia 14 grudnia 2020 r. ustanawiające Instrument Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy w celu wsparcia odbudowy w następstwie kryzysu związanego z COVID-19 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 23).

4.2. GWARANCJE BUDŻETOWE: AKTYWA FINANSOWE PRZECHOWYWANE W FUNDUSZACH GWARANCYJNYCH

W ramach tego rodzaju wykonania budżetu UE udziela kontrahentom gwarancji, w przypadku których finansowanie jest zapewniane jedynie częściowo za pośrednictwem funduszy gwarancyjnych ustanowionych przez Komisję, i tworzy tym samym zobowiązanie warunkowe na rzecz budżetu UE, jeżeli kwota rezerw jest niewystarczająca do pokrycia uruchomienia gwarancji. UE udzieliła grupie EBI gwarancji na pożyczki udzielane poza UE (tzw. upoważnienie EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich) oraz na operacje dłużne i kapitałowe objęte gwarancją EFIS, a także gwarancji dotyczących operacji objętych gwarancją EFZR i gwarancją ISWMR na działania zewnętrzne udzielaną grupie EBI oraz innym instytucjom finansowym.

Od 2021 r. zasilanie rezerw poprzez fundusze gwarancyjne odbywa się w ramach wspólnego funduszu rezerw. Wspólny fundusz rezerw ustanowiono rozporządzeniem finansowym⁽⁸⁾ w celu przechowywania rezerw (tj. posiadanych środków) przewidzianych na pokrycie zobowiązań finansowych wynikających z instrumentów finansowych, gwarancji budżetowych i pożyczek w ramach pomocy finansowej, począwszy od momentu obowiązywania WRF na lata 2021–2027. Obejmuje on również niektóre aktywa rezerw obejmujących zobowiązania finansowe z poprzednich WRF.

Wspólny fundusz rezerw został utworzony i funkcjonuje jako jeden portfel, który obecnie łączy w sobie rezerwy na poszczególne gwarancje budżetowe UE i programy pomocy finansowej. Zasoby wspólnego funduszu rezerw są podzielone na moduły w celu monitorowania kwot odnoszących się do poszczególnych instrumentów stanowiących wkład we wspólny fundusz rezerw (gwarancje budżetowe i programy pomocy finansowej).

Po wejściu w życie WRF na lata 2021–2027 aktywa netto Funduszu Gwarancyjnego EFIS zostały z dniem 1 stycznia 2021 r. przeniesione do wspólnego funduszu rezerw. W 2021 r. aktywa netto funduszu gwarancyjnego EFZR oraz Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych przeniesiono do wspólnego funduszu rezerw.

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. Komisja posiada aktywa finansowe we wspólnym funduszu rezerw podzielone na następujące moduły:

- Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych – 2,7 mld EUR,
- Fundusz Gwarancyjny EFIS – 8,5 mld EUR,
- fundusz gwarancyjny EFZR – 0,8 mld EUR, oraz
- fundusz gwarancyjny InvestEU – 0,3 mld EUR.

Ponadto na rachunku centralnej jednostki Komisji ds. zarządzania środkami finansowymi ulokowano 92 mln EUR jako zabezpieczenie przed utratą płynności na wypadek konieczności natychmiastowego uruchomienia gwarancji.

4.3. KREDYTY I POWIĄZANE POŻYCZKI ZACIĄGNIĘTE NA PROGRAMY POMOCY FINANSOWEJ

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek na programy pomocy finansowej podejmowane na szczeblu UE są operacjami pozabudżetowymi. Co do zasady i z wyjątkiem NGEU pozyskane środki są pożyczane państwu będącemu beneficjentem na zasadach pożyczki wzajemnej (ang. *back-to-back*), tj. z takim samym kuponem odsetkowym, terminem zapadalności i w takiej samej kwocie. Niezależnie od metody *back-to-back* obsługa zadłużenia z tytułu instrumentów finansowych jest prawnym obowiązkiem UE, która zadba o to, aby wszystkie płatności były dokonywane w pełnej kwocie i w sposób terminowy. Komisja wprowadziła procedury, aby zapewnić spłatę zaciągniętych pożyczek nawet w przypadku niewywiązania się dłużnika z zobowiązań.

Komisja udziela wsparcia finansowego państwom członkowskim i państwom trzecim w formie pożyczek dwustronnych finansowanych z rynków kapitałowych i objętych gwarancją budżetu UE na podstawie decyzji Parlamentu Europejskiego i Rady. W 2021 r. Komisja, działając w imieniu UE, obsługiwała pięć głównych programów, w ramach których może udzielać pożyczek:

- wsparcie bilansu płatniczego (BOP),
- wsparcie europejskiego mechanizmu stabilizacji finansowej (EFSM),
- pomoc makrofinansowa (MFA),

⁽⁸⁾ Art. 212 rozporządzenia finansowego Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012 (Dz.U. L 193 z 30.7.2018, s. 1).

- wsparcie SURE, oraz
- NGEU – więcej informacji na temat NGEU znajduje się w sekcji 2.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. kwota nominalna pożyczek udzielonych na pomoc finansową, z wyjątkiem NGEU (zob. sekcja 2), wynosiła:

<i>(w mld EUR)</i>				
	Pożyczki udzielone ogółem	Wyplacone ogółem na koniec roku	Łączna kwota spłacona na koniec roku	Pozostająca kwota należna na koniec roku
SURE				
Belgia	8,2	8,2	—	8,2
Bułgaria	0,5	0,5	—	0,5
Chorwacja	1,0	1,0	—	1,0
Cypr	0,6	0,6	—	0,6
Czechy	2,0	2,0	—	2,0
Estonia	0,2	0,2	—	0,2
Grecja	5,3	5,3	—	5,3
Węgry	0,5	0,5	—	0,5
Irlandia	2,5	2,5	—	2,5
Włochy	27,4	27,4	—	27,4
Łotwa	0,3	0,3	—	0,3
Litwa	1,0	1,0	—	1,0
Malta	0,4	0,4	—	0,4
Polska	11,2	8,2	—	8,2
Portugalia	5,9	5,4	—	5,4
Rumunia	4,1	3,0	—	3,0
Słowacja	0,6	0,6	—	0,6
Słowenia	1,1	1,1	—	1,1
Hiszpania	21,3	21,3	—	21,3
	94,3	89,6	—	89,6
EFSM				
Irlandia	22,5	22,5	—	22,5
Portugalia	24,3	24,3	—	24,3
	46,8	46,8	—	46,8
MFA				
Ukraina	5,0	5,0	(0,6)	4,4
Tunezja	1,4	1,1	—	1,1
Jordania	1,1	0,9	—	0,9

(w mld EUR)

	Pożyczki udzielone ogółem	Wyplacone ogółem na koniec roku	Łączna kwota spłacona na koniec roku	Pozostająca kwota należna na koniec roku
Inne	1,5	1,2	(0,2)	1,0
	9,0	8,2	(0,8)	7,4
Wsparcie bilansu płatniczego				
Łotwa	2,9	2,9	(2,7)	0,2
	2,9	2,9	(2,7)	0,2
Ogółem	153,0	147,5	(3,5)	144,0

Harmonogram spłat pozostających kwot należnych na koniec roku jest następujący:

(w mld EUR)

	SURE	EFSM	MFA	Wsparcie bilansu płatniczego	OGÓŁEM
2022	—	2,7	—	—	2,7
2023	—	3,5	0,1	—	3,6
2024	—	2,6	0,6	—	3,2
2025	8,0	2,4	—	0,2	10,6
2026	8,0	4,0	0,1	—	12,1
2027	—	3,0	0,2	—	3,2
2028	10,0	2,3	0,2	—	12,5
2029	8,1	1,4	0,9	—	10,4
2030	10,0	—	0,1	—	10,1
2031	—	7,3	1,2	—	8,5
2032	—	3,0	0,1	—	3,1
2033	—	2,1	0,5	—	2,6
2034	—	—	0,1	—	0,1
2035	8,5	2,0	2,0	—	12,5
2036	9,0	5,7	1,3	—	16,0
2037	—	—	—	—	—
2038	—	1,8	—	—	1,8
2039	—	—	—	—	—
2040	7,0	—	—	—	7,0
2041	—	—	—	—	—
2042	—	3,0	—	—	3,0
2043	—	—	—	—	—
2044	—	—	—	—	—
2045	—	—	—	—	—

(w mld EUR)

	SURE	EFSM	MFA	Wsparcie bilansu płatniczego	OGÓŁEM
2046	5,0				5,0
2047	6,0				6,0
2048					—
2049					—
2050	10,0		—		10,0
2051	—				—
Ogółem	89,6	46,8	7,4	0,2	144,0

SURE

SURE stworzono w 2020 r., aby udzielać pomocy finansowej państwom członkowskim zmagającym się z poważnymi trudnościami gospodarczymi spowodowanymi na ich terytorium przez pandemię COVID-19 lub poważnie zagrożonym wystąpieniem tych trudności. Instrument ten uzupełnia krajowe środki wprowadzone przez dotknięte państwa członkowskie. Maksymalna kwota pomocy finansowej nie może przekraczać 100 mld EUR dla wszystkich państw członkowskich.

Na koniec 2021 r. państwa członkowskie miały podpisane umowy pożyczki na kwotę 94,3 mld EUR, z czego do końca 2021 r. wypłacono 89,6 mld EUR. Kwota nowych pożyczek wypłacona w 2021 r. wyniosła 50,1 mld EUR. Okres zapadalności pożyczek jest różny i wynosi 5, 10, 15, 20 lub 30 lat.

EFSM

EFSM stworzono, aby udzielać pomocy finansowej wszystkim państwom członkowskim zmagającym się z poważnymi trudnościami gospodarczymi i finansowymi spowodowanymi przez wyjątkowe okoliczności, na które państwa te nie mają wpływu, lub poważnie zagrożonym wystąpieniem tych trudności. EFSM wykorzystano w latach 2011–2014 do udzielenia pomocy finansowej Irlandii i Portugalii, pod warunkiem przeprowadzenia reform. Program ten wygasł i nie można już zaciągać dodatkowych pożyczek, chociaż sam program nadal funkcjonuje w odniesieniu do określonych zadań, takich jak wydłużenie okresów zapadalności pożyczek udzielonych Irlandii i Portugalii oraz udzielanie kredytów pomostowych. W 2021 r. okres zapadalności kwoty 9,8 mld EUR, który przypadał w ciągu roku, przedłużono do 2036 r. (3 mld EUR dla Irlandii i 1,8 mld EUR dla Portugalii) oraz do 2031 r. (5 mld EUR dla Portugalii).

Kwotę pożyczki udzielonej Portugalii zmniejszono z 26 mld EUR do 24,3 mld EUR, ponieważ kwota 1,7 mld EUR wygasła i dalsze wypłaty nie były możliwe. W grudniu 2021 r. Portugalia złożyła wniosek o wydłużenie okresu zapadalności kwoty 2,2 mld EUR z całkowitej kwoty pożyczki wynoszącej 2,7 mld EUR, której okres zapadalności przypadał na kwiecień 2022 r. W lutym 2022 r. Komisja zaciągnęła pożyczkę w wysokości 2,2 mld EUR w celu przedłużenia okresu spłaty pożyczki, której zapadalność przesunięto o 4,5 roku.

MFA

Program pomocy makrofinansowej stanowi formę pomocy finansowej, której zakres UE rozszerzyła na kraje partnerskie spoza UE zmagające się z kryzysem bilansu płatniczego (w tym 4,4 mld EUR do spłaty dla Ukrainy). Pomoc przyjmuje formę średnio- i długoterminowych pożyczek lub dotacji, lub połączenia obu, i jest dostępna jedynie dla państw korzystających z wypłat z programu Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW).

W 2020 r. Komisja przyjęła wniosek dotyczący pakietu pomocy makrofinansowej o wartości 3 mld EUR dla dziesięciu krajów partnerskich objętych procesem rozszerzenia UE i polityką sąsiedztwa. Pomoc ta ma ograniczyć skutki gospodarcze pandemii COVID-19 w tych krajach. Decyzja została przyjęta przez Parlament Europejski i Radę w dniu 25 maja 2020 r. Na podstawie tej decyzji w 2021 r. Komisja wypłaciła 10 nowych pożyczek w łącznej kwocie nominalnej 1,7 mld EUR na rzecz dziewięciu beneficjentów pomocy makrofinansowej. Okres zapadalności nowych pożyczek jest różny i wynosi 10–15 lat.

Wsparcie bilansu płatniczego

Wsparcie bilansu płatniczego to program pomocy opracowany dla państw spoza strefy euro, które mają trudności związane z bilansem płatniczym lub są zagrożone wystąpieniem takich trudności. Pomoc w ramach wsparcia bilansu płatniczego przyjmuje formę średnioterminowych pożyczek, których udziela się pod warunkiem wdrożenia polityk mających na celu rozwiązanie podstawowych problemów gospodarczych. Zazwyczaj pomoc ze strony UE na wsparcie bilansu płatniczego jest oferowana we współpracy z MFW i innymi instytucjami międzynarodowymi lub państwami.

Kwotę przyznaną Łotwie w ramach wsparcia bilansu płatniczego zmniejszono z 3,1 mld EUR do 2,9 mld EUR, ponieważ dostępna kwota 0,2 mld EUR wygasła i nie mogła zostać wypłacona. W 2021 r. nie przeprowadzono żadnych nowych operacji ani nie spłacono żadnych pożyczek.

4.4. BUDŻETOWE ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE NA PROGRAMY POMOCY FINANSOWEJ

Zaciągane przez UE pożyczki stanowią bezpośrednie i bezwarunkowe zobowiązanie UE i są gwarantowane przez państwa członkowskie UE (budżetowe zobowiązania warunkowe). Pożyczki zaciągnięte na sfinansowanie pożyczek udzielanych państwom spoza UE objęte są Funduszem Gwarancyjnym dla działań zewnętrznych. W razie niewywiązania się ze zobowiązań przez państwo członkowskie będące beneficjentem, do obsługi zadłużenia wykorzystane zostanie, w miarę możliwości, dostępne saldo zasobów finansowych Komisji. Gdyby w danym momencie nie było to możliwe, Komisja pobrałaby niezbędne środki od państw członkowskich. Państwa członkowskie UE są prawnie zobowiązane, zgodnie z przepisami UE dotyczącymi zasobów własnych (art. 14 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 609/2014), do udostępnienia środków wystarczających na wypełnienie zobowiązań UE. W związku z tym inwestorzy są narażeni tylko na ryzyko kredytowe UE, a nie na ryzyko kredytowe beneficjenta finansowanych pożyczek. Stosowanie systemu pożyczek wzajemnych sprawia, że budżet UE nie jest narażony na jakiegokolwiek ryzyko stopy procentowej ani ryzyko walutowe.

Pożyczki udzielane państwom członkowskim w ramach instrumentu SURE są wspierane systemem dobrowolnych gwarancji ze strony państw członkowskich wynoszących 25 % maksymalnej kwoty pomocy finansowej. Wkład każdego państwa członkowskiego w ogólną kwotę gwarancji odpowiada jego relatywnemu udziałowi w całkowitym dochodzie narodowym brutto (DNB) Unii Europejskiej w oparciu o budżet UE na 2020 r.

W przypadku każdego programu dotyczącego danego kraju łączną przyznaną kwotę, liczbę rat, w których nastąpi wypłata, oraz maksymalny (średni) okres zapadalności pakietu pożyczek określają decyzje Parlamentu Europejskiego, Rady i Komisji. Następnie Komisja i przedmiotowe państwo członkowskie uzgadniają parametry pożyczki/finansowania, w szczególności terminy zapadalności transz. Ponadto wszystkie transze pożyczki, z wyjątkiem pierwszej, są uzależnione od przestrzegania warunków polityki obowiązujących w kontekście wspólnej pomocy finansowej UE/MFW, co jest kolejnym czynnikiem wpływającym na ramy czasowe operacji finansowych. Oznacza to, że ramy czasowe i terminy wykupu emisji zależą od powiązanej działalności UE w zakresie udzielania pożyczek. Finansowanie jest denominowane wyłącznie w euro, a terminy zapadalności wynoszą od 3 do 30 lat.

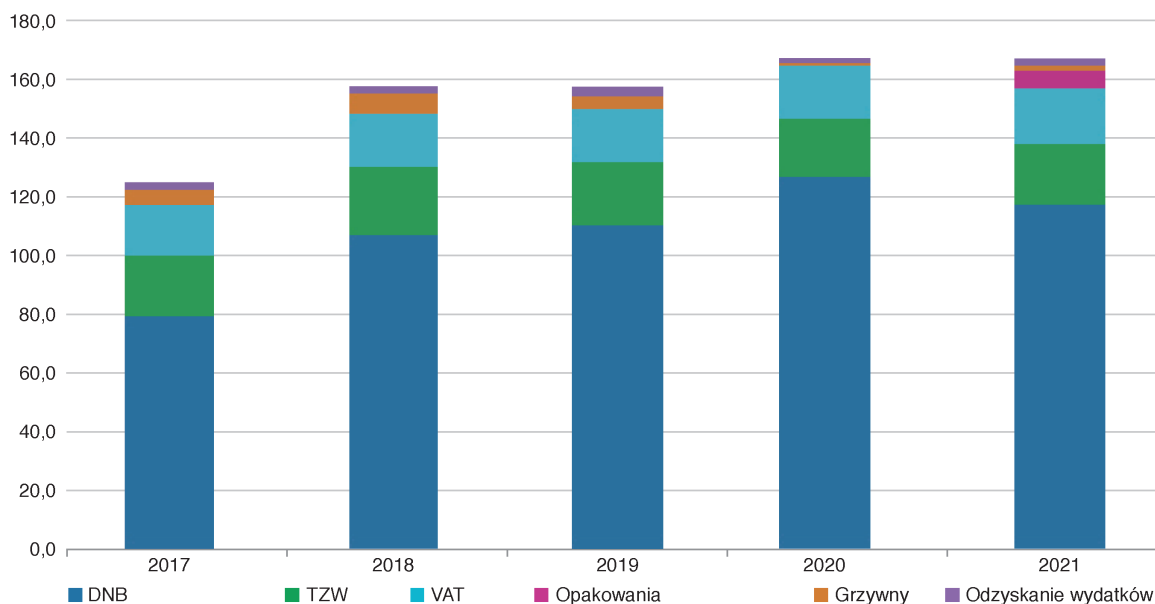
5. ANALIZA SPRAWOZDAŃ FINANSOWYCH

5.1. PRZYCHODY

Skonsolidowane przychody UE obejmują kwoty związane z transakcjami wymiany oraz transakcjami innymi niż transakcje wymiany, przy czym te drugie są najbardziej znaczące. Pięcioletnia tendencja dotycząca głównych kategorii przychodów z transakcji innych niż transakcje wymiany (obejmujących zasoby własne oparte na DNB, tradycyjne zasoby własne, zasoby własne oparte na VAT, nowe zasoby własne oparte na opakowaniach z tworzyw sztucznych, grzywny i odzyskanie wydatków) jest następująca:

Zmiany poziomu przychodów z głównych transakcji innych niż transakcje wymiany na przestrzeni pięciu lat ⁽¹⁾

(w mld EUR)

⁽¹⁾ Dane liczbowe z lat 2020 i 2021: z wyłączeniem przychodów związanych z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z UE.

Ponieważ dochody budżetowe powinny odpowiadać wydatkom budżetowym (lub je przekraczać), wyżej przedstawiona tendencja w zakresie przychodów wynika przede wszystkim z płatności dokonywanych każdego roku.

Skonsolidowane przychody – główne zmiany w 2021 r.

W 2021 r. skonsolidowane przychody, obejmujące wszystkie kategorie przychodów, wyniosły 178,9 mld EUR, podczas gdy w roku poprzednim kwota ta wyniosła 224,0 mld EUR. Główną przyczyną spadku o 45,1 mld EUR, tj. o 20,1 %, był malejący wpływ wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej, który w 2020 r. przyczynił się do wzrostu przychodów o 47,5 mld EUR, natomiast w 2021 r. wniósł wkład w przychody w kwocie jedynie 1,1 mld EUR. Z wyłączeniem tego konkretnego przychodu skonsolidowane przychody za rok 2021 wyniosły 177,8 mld EUR, co jest porównywalne ze skorygowanymi skonsolidowanymi przychodami w roku poprzednim (176,5 mld EUR).

Jeśli chodzi o pozostałe kategorie przychodów, główne zmiany polegały na wprowadzeniu nowych zasobów własnych opartych na tworzywach sztucznych, wzroście przychodów z tytułu grzywien oraz spadku przychodów z tytułu DNB:

- przychody z tytułu nowych zasobów własnych opartych na tworzywach sztucznych, które wprowadzono w 2021 r. wraz z wejściem w życie nowej decyzji Rady (UE, Euratom) 2020/2053 ⁽⁹⁾ w sprawie zasobów własnych, wyniosły 5,8 mld EUR. Jednolita stawka poboru wynosząca 0,80 EUR za kilogram ma zastosowanie do masy odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych wytwarzanych w każdym państwie członkowskim, które nie są poddawane recyklingowi. Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych, które nie zostały poddane recyklingowi w danym roku, oblicza się jako różnicę między wytworzonymi odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych a odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych poddanych recyklingowi w tym roku w danym państwie członkowskim. Bułgaria, Czechy, Estonia, Grecja, Hiszpania, Chorwacja, Włochy, Cypr, Łotwa, Litwa, Węgry, Malta, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowenia i Słowacja są uprawnione do określonych rocznych obniżek ryczałtowych swoich wkładów w postaci zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych;
- przychody z grzywien wzrosły z 0,5 mld EUR w 2020 r. do 2,0 mld EUR w 2021 r. Wzrost o 1,5 mld EUR wynika zarówno z większej liczby grzywien nałożonych w 2021 r., jak i z ich wyższych kwot. Główne grzywny nałożone w 2021 r. to: 875 mln EUR nałożone na BMW i grupę Volkswagen (Volkswagen, Audi i Porsche) za zмовę w zakresie rozwoju technicznego w dziedzinie oczyszczania spalin z tlenu azotu oraz 371 mln EUR nałożone na Nomurę, UBS i UniCredit za uczestnictwo grupy przedsiębiorców w kartelu na rynku pierwotnym i wtórnym europejskich obligacji skarbowych;

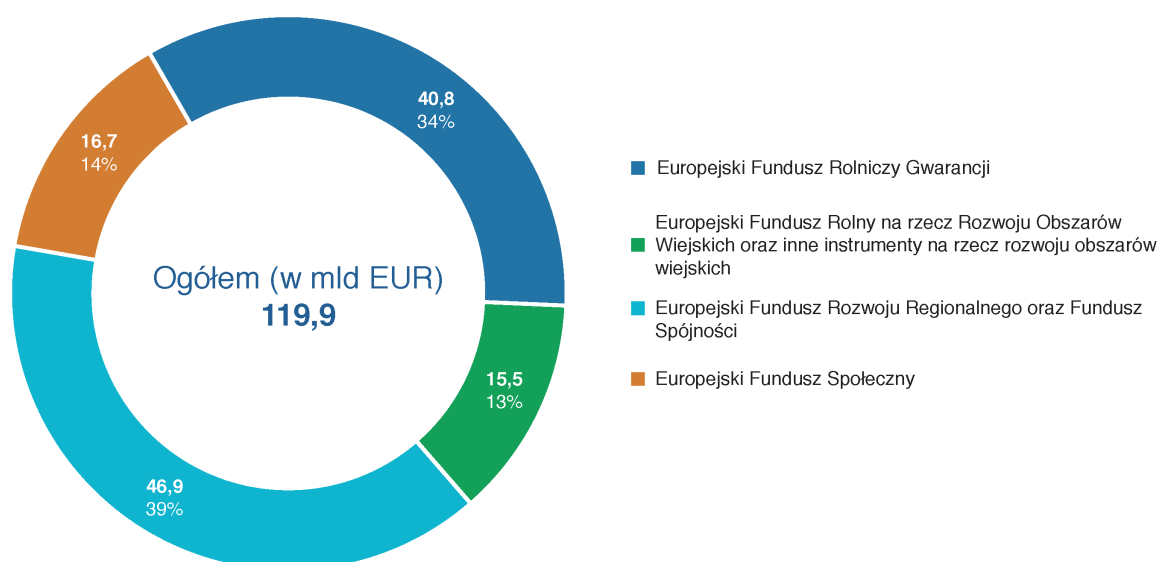
⁽⁹⁾ Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej oraz uchylająca decyzję 2014/335/UE, Euratom (Dz.U. L 424 z 15.12.2020, s. 1).

— przychody z tytułu DNB (dochodu narodowego brutto), które są głównym elementem przychodów operacyjnych UE, spadły z 125,4 mld EUR w 2020 r. do 116,0 mld EUR w 2021 r. Spadek o 9,4 mld EUR, tj. o 7,5 %, związany jest ze wzrostem innych kategorii przychodów (oraz przychodów z tytułu nowych zasobów własnych opartych na tworzywach sztucznych), ponieważ przychody z tytułu DNB finansują tę część budżetu, która nie jest objęta innymi źródłami dochodów.

5.2. KOSZTY

Główny składnik kosztów ujętych w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym stanowią koszty w ramach zarządzania dzielonego, co obejmuje następujące fundusze: (i) Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG), (ii) Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) i inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich, (iii) Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR) i Fundusz Spójności oraz (iv) Europejski Fundusz Społeczny (EFS). Z funduszy tych pochodziło 119,9 mld EUR, tj. 54,3 % łącznych kosztów w kwocie 221,0 mld EUR poniesionych w 2021 r. (w 2020 r.: 109,7 mld EUR, tj. 65,9 % łącznych kosztów). Podział kosztów w ramach zarządzania dzielonego oraz ich względne znaczenie przedstawiono poniżej:

Główne koszty w ramach zarządzania dzielonego w roku budżetowym 2021

Wzrost kosztów w ramach zarządzania dzielonego wynika głównie ze wzrostu kosztów związanych z EFRR i Funduszem Spójności (5,8 mld EUR) oraz EFS (3,0 mld EUR). Odzwierciedla to postępy w realizacji pod koniec okresu programowania WRF na lata 2014–2020, jak również tymczasowy wzrost stopy współfinansowania w wyniku realizacji działań w ramach CRII+. Koszty związane z EFRROW i innymi instrumentami na rzecz rozwoju obszarów wiejskich oraz EFRG wzrosły odpowiednio o 1,0 mld EUR i 0,3 mld EUR.

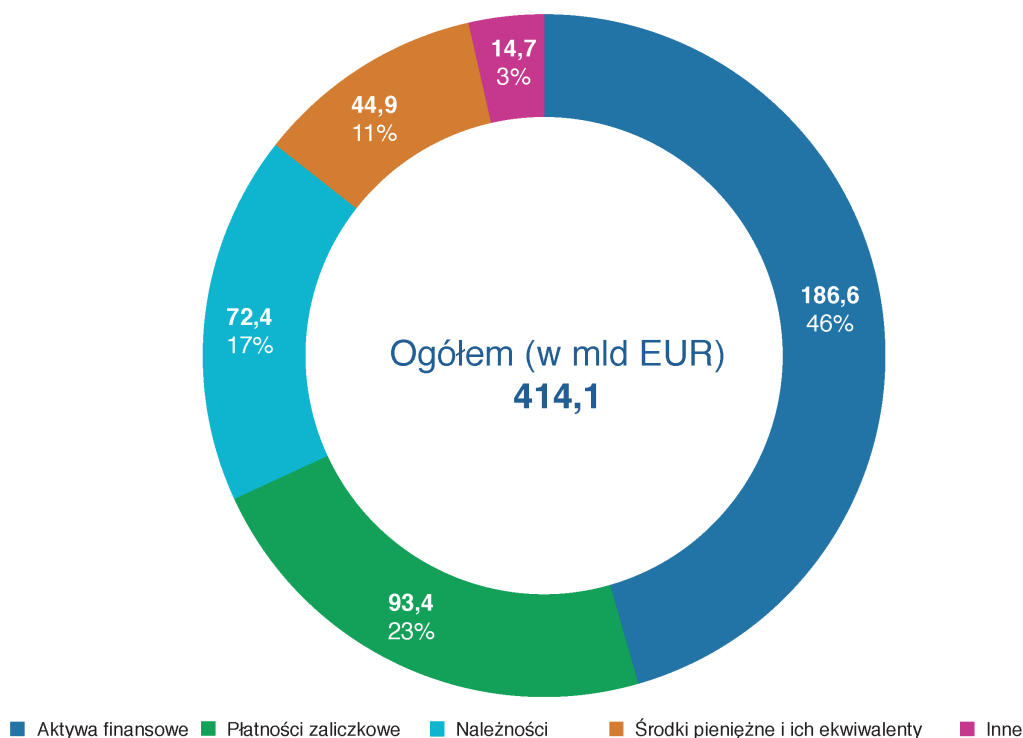
Po pomyślnym uruchomieniu NGEU (zob. sekcja 2) koszty w ramach zarządzania bezpośredniego, które odzwierciedlają wykonanie budżetu przez Komisję, agencje wykonawcze i fundusze powiernicze, wzrosły z 22,1 mld EUR w 2020 r. do 63,0 mld EUR w 2021 r. Wzrost o 40,9 mld EUR wynika głównie z bezzwrotnego wsparcia udzielonego w ramach RRF NGEU, które wyniosło 42,9 mld EUR. Koszty zarządzania bezpośredniego związane z programami szczepień przeciwko COVID-19 zmniejszyły się z 1,6 mld EUR w 2020 r. do 0,7 mld EUR w 2021 r.

Koszty w ramach zarządzania pośredniego odzwierciedlają wykonanie budżetu przez agencje UE, organy UE, państwa trzecie, organizacje międzynarodowe i inne podmioty. Koszty w ramach zarządzania pośredniego wyniosły w 2021 r. 10,9 mld EUR, podobnie do wartości z roku poprzedniego, która wyniosła 11,0 mld EUR.

5.3. AKTYWA

Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. aktywa wyniosły ogółem 414,1 mld EUR (w 2020 r.: 280,0 mld EUR) – znaczny wzrost wynika z dalszego udzielania pożyczek w ramach instrumentu SURE oraz pożyczek i zaliczek wypłaconych w ramach nowego instrumentu NGEU. Najbardziej znaczące pozycje stanowiły aktywa finansowe inne niż środki pieniężne i ich ekwiwalenty (188,6 mld EUR), płatności zaliczkowe (93,4 mld EUR), należności (72,4 mld EUR) oraz środki pieniężne i ich ekwiwalenty (44,9 mld EUR). Pozostałe aktywa o wartości 14,7 mld EUR obejmowały głównie rzeczowe aktywa trwałe i wartości niematerialne i prawne.

Struktura aktywów na dzień 31 grudnia 2021 r.

Znaczny wzrost aktywów ogółem o 134,0 mld EUR, tj. o 47,9 % w stosunku do roku poprzedniego, wynikał przede wszystkim z następujących efektów:

- wartość niespłaconych pożyczek wzrosła z 93,3 mld EUR w 2020 r. do 163,6 mld EUR w 2021 r. Wzrost o 70,3 mld EUR, tj. o 75,3 %, odzwierciedla przede wszystkim udzielanie dalszych pożyczek na pomoc finansową w ramach instrumentu SURE (50,1 mld EUR) oraz udzielanie pożyczek w ramach RRF (18,0 mld EUR);
- łączna kwota płatności zaliczkowych wzrosła z 62,7 mld EUR w 2020 r. do 93,4 mld EUR w 2021 r. Wzrost o 30,7 mld EUR, tj. o 49,0 %, odzwierciedla bezzwrotne wsparcie finansowe udzielane w ramach RRF (30,8 mld EUR);
- kwota środków pieniężnych i ich ekwiwalentów wzrosła z 16,7 mld EUR w 2020 r. do 44,9 mld EUR w 2021 r. Wzrost o 28,2 mld EUR wynika głównie z płynności związanej z NGEU (kwoty 18,0 mld EUR ulokowanej na rachunku NGEU oraz 1,4 mld EUR środków ulokowanych na rachunku centralnej jednostki Komisji ds. zarządzania środkami finansowymi aż do ich wypłaty do budżetu na rzecz programów WRF). Pozostały wzrost wynikał z wyższej kwoty niewykorzystanych środków na płatności w 2021 r., grzywien, które stały się ostateczne na koniec roku, oraz dodatkowych tradycyjnych zasobów własnych, które zostały zainkasowane, ale jeszcze nie zostały zapisane w budżecie na koniec roku.

Wystąpienie Zjednoczonego Królestwa z UE

31 stycznia 2020 r. Zjednoczone Królestwo wystąpiło z Unii Europejskiej. Warunki jego wystąpienia określono w Umowie o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej, zwanej również „umową o wystąpieniu”. W ramach tego porozumienia Zjednoczone Królestwo zgodziło się wywiązać ze wszystkich zobowiązań finansowych podjętych w czasie, gdy było członkiem UE. Umowa weszła w życie z dniem 31 stycznia 2020 r. Zjednoczone Królestwo będzie w dalszym ciągu wносить wkład do budżetu UE i korzystać z programów i wydatkowania UE sprzed 2021 r., tak jakby było państwem członkowskim. Zjednoczone Królestwo otrzyma również z powrotem część określonych środków pieniężnych, które wpłaciło do budżetu UE, lub środków pieniężnych, które wpłynęły do budżetu UE w związku z okresem członkostwa. UE dwa razy w roku składa Zjednoczonemu Królestwu sprawozdania dotyczące należnych kwot, a Zjednoczone Królestwo wpłaca te kwoty co miesiąc. Sprawozdania są aktualizowane każdego roku na podstawie rzeczywistych danych liczbowych.

Obowiązki wynikające z umowy o wystąpieniu stanowią zobowiązania i należności względem UE, które muszą zostać obliczone i uwzględnione w rocznym sprawozdaniu finansowym UE i obejmują w szczególności następujące obszary:

- zasoby własne (art. 136),

- zobowiązania pozostające do spłaty (art. 140),
- grzywny za naruszenie zasad konkurencji (art. 141),
- zobowiązania Unii (art. 142),
- warunkowe zobowiązania finansowe i instrumenty finansowe (art. 143 i 144),
- aktywa netto Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (art. 145),
- inwestycje UE w Europejski Fundusz Inwestycyjny, EFI (art. 146),
- Zobowiązania warunkowe w związku ze sprawami sądowymi (art. 147).

(w mln EUR)

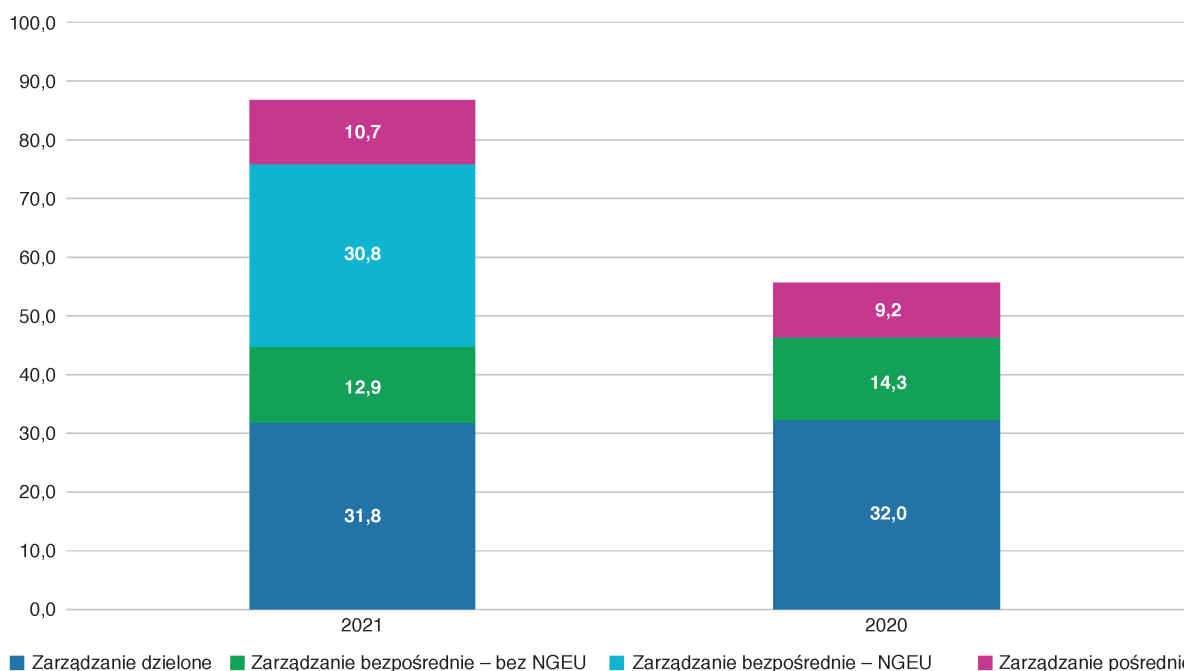
	Art. 140	Art. 142	Inne	31.12.2021	31.12.2020
Należne ze strony Zjednoczonego Królestwa	28 620	14 751	610	43 982	49 579
Należne na rzecz Zjednoczonego Królestwa	—	—	(2 229)	(2 229)	(2 122)
Ogółem	28 620	14 751	(1 618)	41 753	47 456
Trwałe	17 064	14 486	(711)	30 839	40 629
Obrotowe	11 556	265	(908)	10 913	6 827

Płatności zaliczkowe

Kwota płatności zaliczkowych, z wyłączeniem innych zaliczek dla państw członkowskich i wkładów do funduszu powierniczego Békou oraz funduszu powierniczego dla Afryki, wyniosła w 2021 r. 86,2 mld EUR (w 2020 r.: 55,5 mld EUR) i niemal w całości związana była z działaniami Komisji. Wzrost o 30,7 mld EUR, tj. o 55,3 %, jest niemal w całości związany z bezzwrotnym wsparciem udzielonym w ramach RRF, które spowodowało wzrost płatności zaliczkowych związanych z zarządzaniem bezpośrednim z 14,3 mld EUR w 2020 r. do 43,7 mld EUR w 2021 r.:

Płatności zaliczkowe dokonywane przez Komisję według metody zarządzania

(w mld EUR)

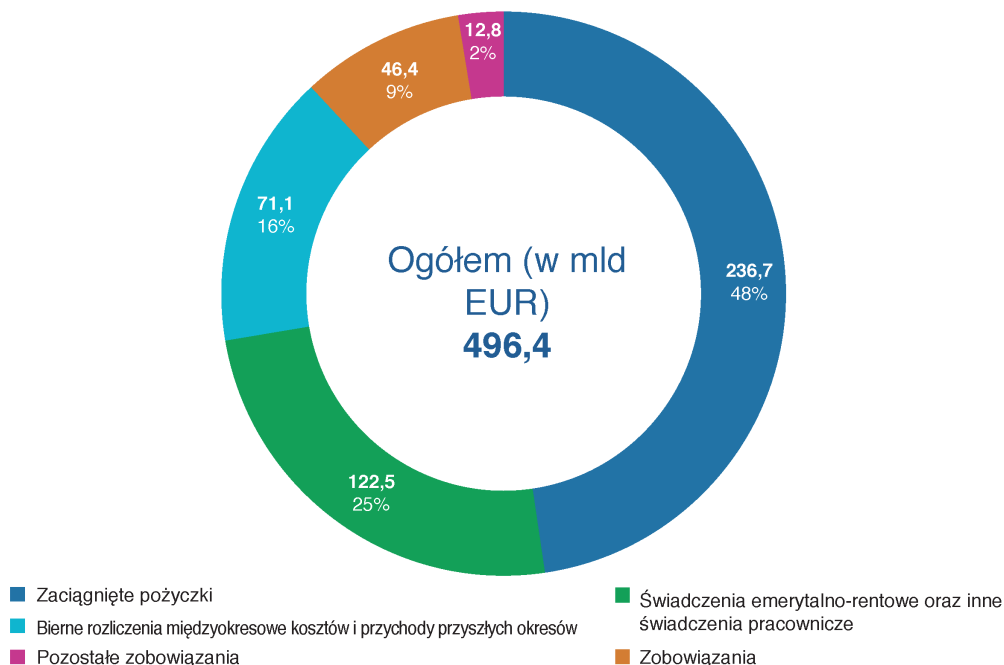

Znaczny wpływ na poziom płatności zaliczkowych udzielonych w ramach programów WRF ma dany etap cyklu WRF – na przykład na początku okresu obowiązywania WRF spodziewane są wypłaty dużych zaliczek dla państw członkowskich w ramach polityki spójności i kwoty te pozostają do dyspozycji państw członkowskich do czasu zamknięcia programów. Wypłacane są również roczne płatności zaliczkowe, które należy wykorzystać w danym roku lub odzyskać w następnym roku w ramach rocznego zamknięcia cyklu sprawozdania finansowego. Komisja dokłada wszelkich starań, aby zapewnić utrzymanie płatności zaliczkowych na odpowiednim poziomie. Trzeba znaleźć równowagę między zapewnieniem wystarczającego finansowania projektów a terminowym ujmowaniem wydatków.

5.4. ZOBOWIĄZANIA

Na dzień 31 grudnia 2021 r. zobowiązania wynosiły ogółem 496,4 mld EUR (w 2020 r.: 313,5 mld EUR) – ogromny wzrost wynika z pożyczek zaciągniętych w 2021 r. w ramach instrumentów SURE i NGEU. Najbardziej znaczącymi pozycjami były pożyczki zaciągnięte na potrzeby NGEU i pomocy finansowej (236,7 mld EUR), zobowiązania emerytalno-rentowe i inne zobowiązania z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia (122,5 mld EUR), bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów (78,1 mld EUR) oraz zobowiązania wobec osób trzecich (46,4 mld EUR):

Struktura zobowiązań na dzień 31 grudnia 2021 r.

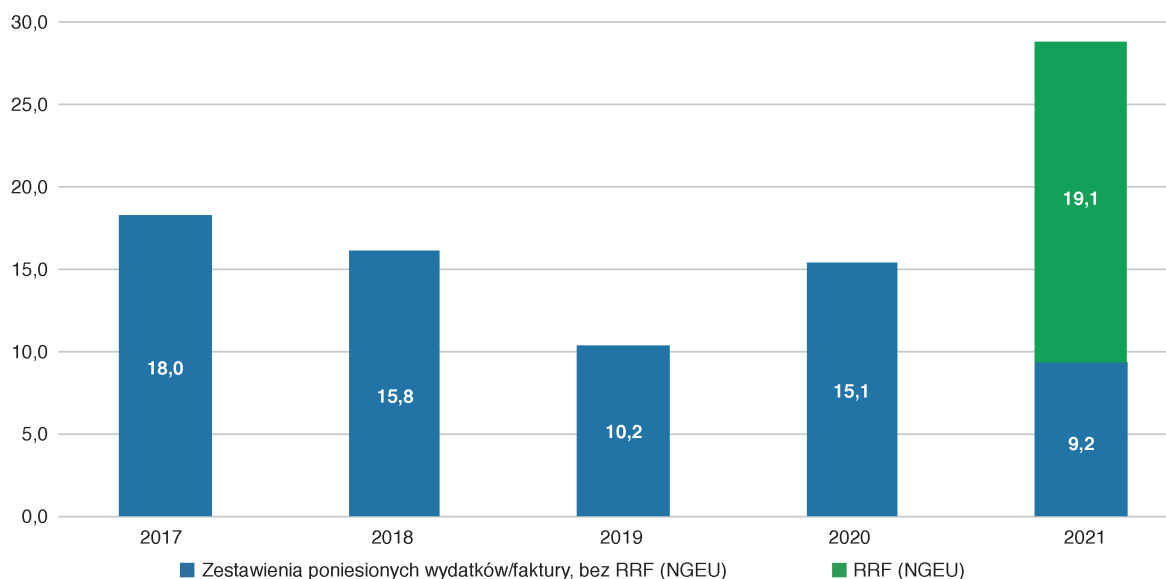

Znaczny wzrost o 82,9 mld EUR, tj. o 58,3% w stosunku do roku poprzedniego, wynikał przede wszystkim z następujących efektów:

- zaciągnięte pożyczki wzrosły z 93,2 mld EUR w 2020 r. do 236,7 mld EUR w 2021 r.. Wzrost o 143,5 mld EUR dotyczy głównie RRF (91,0 mld EUR) oraz dodatkowych pożyczek w ramach SURE (50,1 mld EUR);
- bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów wzrosły z 64,6 mld EUR w 2020 r. do 78,1 mld EUR w 2021 r. Wzrost o 13,5 mld EUR, tj. o 20,9%, dotyczy głównie nowego RRF (8,2 mld EUR) oraz wdrażania WRF na lata 2014-2020 w ramach EFRR i Funduszu Spójności (1,9 mld EUR);
- zobowiązania wzrosły z 32,4 mld EUR w 2020 r. do 46,4 mld EUR w 2021 r.. Wzrost o 14,0 mld EUR, tj. o 43,2%, wynika przede wszystkim z RRF (19,1 mld EUR) oraz ze zmniejszenia zobowiązań w obszarze spójności, gdzie kwota, na którą opiewają zestawienia poniesionych wydatków, które wpłynęły przed końcem roku, była niższa niż w poprzednim roku (5,3 mld EUR).

Zestawienia poniesionych wydatków i faktury otrzymane i ujęte w bilansie w pozycji „Zobowiązania”

(w mld EUR)

Aktywa netto

Przewaga zobowiązań nad aktywami na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła 82,3 mld EUR (w 2020 r.: 33,4 mld EUR). Znaczny wzrost o 48,9 mld EUR wynika głównie z zaciągniętych pożyczek w związku z bezzwrotnym wsparciem w ramach NGEU w 2021 r. (co skutkowało wzrostem kosztów zarządzania bezpośredniego o 42,9 mld EUR). Należy zauważyć, że przewaga zobowiązań nad aktywami nie oznacza, że instytucje i organy Unii znajdują się w trudnej sytuacji finansowej, tylko że niektóre zobowiązania będą finansowane z przyszłych budżetów rocznych. Wiele kosztów ujmowanych jest zgodnie z zasadami rachunkowości memoriałowej w bieżącym roku, choć mogą one zostać faktycznie poniesione w następnych latach i sfinansowane z przyszłych budżetów, a powiązane przychody zostaną ujęte dopiero w przyszłych okresach. Poza pożyczkami zaciągniętymi na potrzeby NGEU, które mają zostać spłacone w latach 2028–2051, oraz zobowiązaniami z tytułu świadczeń pracowniczych, które będą wypłacane przez kilka dziesięcioleci, najbardziej znaczące kwoty, na które należy zwrócić uwagę, dotyczą działań związanych z EFRG, w przypadku którego większa część kwot jest zazwyczaj wypłacana w pierwszym kwartale następnego roku.

6. RAMY POLITYCZNE I FINANSOWE UE, ZARZĄDZANIE I ROZLICZALNOŚĆ

Unia Europejska (UE) jest unią, której państwa członkowskie przyznają kompetencje do osiągnięcia ich wspólnych celów. Unia opiera się na wartościach poszanowania godności osoby ludzkiej, wolności, demokracji, równości, praworządności, jak również poszanowania praw człowieka, w tym praw osób należących do mniejszości. Wartości te są wspólne państwom członkowskim w społeczeństwie opartym na pluralizmie, niedyskryminacji, tolerancji, sprawiedliwości, solidarności oraz na równości kobiet i mężczyzn.

6.1. RAMY POLITYCZNE I FINANSOWE

Traktaty UE

Nadrzędne cele i zasady, którymi kierują się Unia i instytucje europejskie, określono w Traktatach. Unia i jej instytucje mogą działać wyłącznie w granicach kompetencji przyznanych im na mocy traktatów na potrzeby osiągnięcia celów określonych w tych Traktatach, przy czym muszą czynić to zgodnie z zasadą pomocniczości i proporcjonalności⁽¹⁰⁾. Aby osiągnąć cele i realizować swoją politykę Unia zapewnia sobie niezbędne środki finansowe. Komisja odpowiada za promowanie ogólnego interesu Unii, co obejmuje wykonanie budżetu i zarządzanie programami we współpracy z państwami członkowskimi oraz zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami.

⁽¹⁰⁾ Zgodnie z zasadą pomocniczości Unia podejmuje działania tylko wówczas i tylko w takim zakresie, w jakim cele zamierzonego działania nie mogą zostać osiągnięte w sposób wystarczający przez państwa członkowskie, i jeśli ze względu na rozmiary lub skutki proponowanego działania możliwe jest lepsze ich osiągnięcie na poziomie Unii. Zgodnie z zasadą proporcjonalności zakres i forma działania Unii nie wykraczają poza to, co jest konieczne do osiągnięcia celów Traktatów (zob. art. 5 TUE).

UE realizuje cele ustanowione w Traktacie za pomocą szeregu narzędzi, z których jednym jest budżet UE. Pozostałe narzędzia to na przykład wspólne ramy legislacyjne lub wspólne strategie polityczne.

Wieloletnie ramy finansowe i programy wydatków

Strategie polityczne wspierane ze środków z budżetu UE są realizowane zgodnie z wieloletnimi ramami finansowymi (WRF) i odpowiednimi przepisami sektorowymi określającymi instrumenty i programy wydatków. Przekładają one priorytety polityczne UE na warunki finansowe w wystarczająco długim okresie, aby były one skuteczne i zapewniły spójną długoterminową perspektywę beneficjentom środków unijnych i współfinansującym organom krajowym. Określa się roczne maksymalne kwoty (pułapy) dla łącznych wydatków UE oraz dla głównych kategorii wydatków (działów). Suma pułapów dla wszystkich działów daje łączny pułap środków na zobowiązania. Rada przyjmuje WRF za jednogłówną zgodą wszystkich państw członkowskich oraz za zgodą Parlamentu Europejskiego. 17 grudnia 2020 r. przyjęto obecne wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027. Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 uzupełniają tymczasowe narzędzie, NextGenerationEU, służące odbudowie gospodarki.

Budżet roczny

Budżet roczny jest sporządzany przez Komisję. Parlament Europejski i Rada uzgadniają (zazwyczaj do połowy grudnia) budżet na kolejny rok zgodnie z procedurą przewidzianą w art. 314 TFUE. Zgodnie z zasadą równowagi budżetowej łączne dochody muszą odpowiadać łącznym wydatkom (środkom na płatności) w danym roku budżetowym.

Głównymi źródłami finansowania UE są przychody z tytułu zasobów własnych, które są uzupełniane innymi przychodami. Istnieją cztery rodzaje zasobów własnych: tradycyjne zasoby własne (głównie cła), zasoby własne oparte na podatku od wartości dodanej (VAT), zasoby własne oparte na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi (wprowadzone w 2021 r.) oraz zasoby własne oparte na dochodzie narodowym brutto (DNB). Inne przychody wynikające z działań UE (np. grzywny za naruszenie zasad konkurencji) stanowią na ogół mniej niż 10 % łącznej kwoty przychodów.

Tryby zarządzania

Budżet UE jest wykonywany w trzech trybach zarządzania, które określają sposób wypłacania środków pieniężnych i zarządzania nimi:

- Zarządzanie dzielone: Komisja zarządza znaczną częścią budżetu (ok. 3/4 budżetu) w ramach systemu zarządzania dzielonego we współpracy z państwami członkowskimi, w szczególności w obszarach funduszy strukturalnych i rolnictwa.
- Zarządzanie bezpośrednie: Komisja może również sama zarządzać programami i może powierzyć wdrażanie określonych programów agencjom wykonawczym.
- Zarządzanie pośrednie: Zarządzanie decyzjami dotyczącymi wydatków może odbywać się również w sposób pośredni za pośrednictwem innych organów unijnych lub spoza Unii. Rozporządzenie finansowe lub umowy o przyznanie wkładu określają niezbędne mechanizmy kontroli i sprawozdawczości dla tych podmiotów, a także nadzór Komisji w przypadku powierzenia zadań związanych z wykonywaniem budżetu agencjom krajowym, Grupie Europejskiego Banku Inwestycyjnego, państwom trzecim, organizacjom międzynarodowym (np. Bankowi Światowemu lub Organizacji Narodów Zjednoczonych) i innym podmiotom (np. agencjom zdecentralizowanym UE, wspólnym przedsiębiorstwom).

Rozporządzenie finansowe

Rozporządzenie finansowe (RF) ⁽¹⁾ mające zastosowanie do budżetu ogólnego stanowi centralny dokument architektury regulacyjnej finansów UE. Określono w nim szczegółowo przepisy finansowe mające zastosowanie do wykonania budżetu UE oraz rolę poszczególnych podmiotów zaangażowanych w zapewnienie należytego wykorzystania środków finansowych i w osiągnięciu wyznaczonych celów.

⁽¹⁾ Rozporządzenie (UE, Euratom) 2018/1046.

6.2. ZARZĄDZANIE I ROZLICZALNOŚĆ

6.2.1. Struktura instytucjonalna

UE dysponuje ramami instytucjonalnymi, które wykorzystuje do propagowania swoich wartości, realizacji celów, służenia swoim interesom, interesom swoich obywateli oraz interesom państw członkowskich, jak również zapewniania spójności, skuteczności i ciągłości swoich polityk oraz działań. Strukturę organizacyjną tworzą instytucje, agencje i inne organy UE. W rozporządzeniu finansowym oraz mających zastosowanie regułach rachunkowości określono, które z tych podmiotów wchodzi w zakres skonsolidowanego sprawozdania finansowego UE (wykaz podmiotów objętych zakresem konsolidacji znajduje się w informacji dodatkowej 9 skonsolidowanego rocznego sprawozdania finansowego UE).

Parlament Europejski pełni, wspólnie z Radą, funkcje prawodawczą i budżetową. Komisja odpowiada politycznie przed Parlamentem Europejskim. Rada pełni również funkcje kształtowania polityki i koordynacji zgodnie z ogólnym kierunkiem polityki i priorytetami Unii określonymi przez Radę Europejską.

Komisja Europejska to organ wykonawczy Unii Europejskiej. Promuje ogólny interes Unii i prowadzi odpowiednie inicjatywy w celu jego realizacji. Zapewnia przestrzeganie Traktatów oraz nadzoruje stosowanie prawa Unii przez państwa członkowskie pod kontrolą Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej. Pełni rolę koordynującą, wykonawczą i zarządczą, wykonuje budżet i zarządza programami.

Komisja wykonuje budżet w dużej mierze we współpracy z państwami członkowskimi⁽¹²⁾. Wspólnie zapewniają wykorzystanie środków zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami. Przepisy określają również obowiązki państw członkowskich w zakresie kontroli i audytu, gdy dzielą się one zadaniami w zakresie wykonania budżetu oraz wynikającą z nich odpowiedzialnością. Przewidują one także obowiązki i szczegółowe zasady dla każdej instytucji UE w odniesieniu do jej własnych wydatków.

6.2.2. Struktura zarządzania Komisji

Ustalenia Komisji dotyczące zarządzania oraz sposoby zapewnienia, aby Komisja funkcjonowała jako nowoczesna, rozliczalna i zorientowana na wyniki instytucja opisano w komunikacie⁽¹³⁾ w sprawie zarządzania w Komisji Europejskiej.

Komisja wykonuje swoje funkcje pod przewodnictwem kolegium komisarzy, które wyznacza priorytety i ponosi ogólną odpowiedzialność polityczną za prace Komisji. Jako kolegium Komisja prowadzi prace pod przewodnictwem politycznym przewodniczącego, który w ramach swojej nominacji przedstawia Parlamentowi Europejskiemu cele, które zamierza osiągnąć, w formie wytycznych politycznych. Przewodniczący Komisji decyduje o wewnętrznej organizacji Komisji tak, aby zapewnić spójność, skuteczność i kolegalność jej działania.

Kolegium powierza operacyjne wykonanie budżetu i zarządzanie finansami dyrektorom generalnym i szefom służb, którzy odpowiadają za strukturę administracyjną Komisji. Takie zdecentralizowane podejście tworzy kulturę administracyjną, która zachęca urzędników do wzięcia odpowiedzialności za działania, nad którymi sprawują kontrolę, i wymaga od nich udzielenia zapewnienia w odniesieniu do działań, za które są odpowiedzialni.

Koordynację, nadzór, doradztwo i kierunki strategiczne zapewnia Rada Zarządzania Korporacyjnego pod nadzorem przewodniczącego i w ścisłej współpracy z członkiem Komisji odpowiedzialnym za budżet, zasoby ludzkie i administrację, a także przy udziale służb realizujących prace na rzecz przewodniczącego oraz służb centralnych.

W ramach ustaleń wewnętrznych określa się spójny zestaw solidnych narzędzi kontroli i zarządzania, które pozwalają kolegium komisarzy przyjąć odpowiedzialność polityczną za pracę Komisji⁽¹⁴⁾.

6.2.3. Zarządzanie finansami w Komisji

W Komisji role i obowiązki związane z zarządzaniem finansami są wyraźnie określone (np. w rozporządzeniu finansowym i regulaminie wewnętrznym⁽¹⁵⁾) i odpowiednio wykonywane. Jako delegowani urzędnicy zatwierdzający dyrektorzy generalni i szefowie służb Komisji są odpowiedzialni za należyte zarządzanie finansami UE, zgodność z przepisami rozporządzenia finansowego, zarządzanie ryzykiem i ustanowienie odpowiednich ram kontroli wewnętrznej.

⁽¹²⁾ Zob. art. 317 TFUE.

⁽¹³⁾ C(2020) 4240 final z 24 czerwca 2020 r.

⁽¹⁴⁾ W rezultacie pojęcie „Komisja Europejska” oznacza zarówno instytucję – kolegium – tworzoną przez członków Komisji, jak i administrację kierowaną przez dyrektorów generalnych jej departamentów (oraz szefów innych struktur administracyjnych, takich jak służby, biura i agencje wykonawcze).

⁽¹⁵⁾ Od połowy 2019 r. (w następstwie zmiany art. 12 regulaminu wewnętrznego) zarządzanie Europejskim Funduszem Rozwoju (EFR) powierzono wspólnie pięciu departamentom (INTPA (DEVCO), ECHO, EAC, EACEA i JRC).

Kompetencje urzędników zatwierdzających obejmują cały proces zarządzania, poczynając od określenia, co należy zrobić, aby zrealizować cele polityki ustalone przez daną instytucję, aż po zarządzanie działaniami pod względem operacyjnym i z punktu widzenia należytego zarządzania finansami. Zadania mogą następnie zostać oddelegowane dyrektorom, kierownikom działu i innym urzędnikom, którzy tym samym stają się subdelegowanymi urzędnikami zatwierdzającymi. Każdy delegowany urzędnik zatwierdzający może korzystać ze wsparcia jednego lub dwóch dyrektorów odpowiedzialnych za zarządzanie ryzykiem i kontrolę wewnętrzną w celu prowadzenia nadzoru wdrażania systemów kontroli wewnętrznej i monitorowania tego procesu.

Centralne służby Komisji zapewniają wytyczne oraz doradztwo i promują najlepsze praktyki, w tym za pośrednictwem prac Rady Zarządzania Korporacyjnego.

Rozporządzenie finansowe zawiera wymóg sporządzenia przez każdego urzędnika zatwierdzającego rocznego sprawozdania z działalności zawierającego opis osiągnięć oraz działań w zakresie kontroli wewnętrznej i działań związanych z zarządzaniem finansami w danym roku. Roczne sprawozdanie z działalności zawiera oświadczenie, że zasoby wykorzystano zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami oraz że wprowadzono procedury kontroli dające niezbędne gwarancje legalności i prawidłowości operacji leżących u podstaw rozliczeń. Sprawozdanie roczne z zarządzania i wykonania dotyczące budżetu UE ⁽¹⁶⁾ jest głównym instrumentem, za pośrednictwem którego **kolegium komisarzy przyjmuje na siebie odpowiedzialność za finansowe zarządzanie budżetem UE**.

Księgowy Komisji jest odpowiedzialny na szczeblu centralnym za zarządzanie zasobami finansowymi, procedury odzyskiwania należności, ustanawianie reguł rachunkowości na podstawie Międzynarodowych Standardów Rachunkowości Sektora Publicznego (MSRSP), zatwierdzanie systemów rachunkowości oraz sporządzanie sprawozdań Komisji i skonsolidowanego sprawozdania rocznego UE. Ponadto księgowy ma obowiązek podpisania rocznego sprawozdania finansowego z oświadczeniem, że przedstawia ono rzetelnie, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację finansową, wyniki operacji oraz przepływy pieniężne Unii. Roczne sprawozdanie finansowe jest przyjmowane przez kolegium komisarzy. Księgowy sprawuje niezależną funkcję i ponosi główną odpowiedzialność, jeżeli chodzi o sprawozdawczość finansową w Komisji.

Audyt wewnętrzny Komisji to także funkcja scentralizowana i niezależna, która polega na udzielaniu niezależnych porad i wydawaniu opinii oraz zaleceń dotyczących jakości i funkcjonowania systemów kontroli wewnętrznej w Komisji, agencjach UE i innych autonomicznych organach.

Komitet ds. Audytu zapewnia niezależność audytora wewnętrznego i monitoruje jakość audytów wewnętrznych oraz działania następcze podejmowane przez służby Komisji w stosunku do zaleceń z audytów wewnętrznych i zewnętrznych, a także w stosunku do ustaleń i zaleceń Europejskiego Trybunału Obrachunkowego w związku z absolutorium dotyczących wiarygodności skonsolidowanych rocznych sprawozdań finansowych UE. Rola doradcza komitetu przyczynia się do ogólnej dalszej poprawy skuteczności i efektywności Komisji pod względem osiągania jej celów oraz ułatwia nadzór Kolegium nad stosowanymi przez Komisję praktykami zarządzania, zarządzania ryzykiem oraz kontroli wewnętrznej.

6.2.4. Kontrola zewnętrzna i procedura udzielania absolutorium

Zgodnie z zasadami należytego zarządzania finansami zarządzanie funduszami musi być efektywne, skuteczne i ekonomiczne. W celu zapewnienia wystarczającej pewności, że fundusze unijne są odpowiednio wykorzystywane we właściwy sposób, opracowano ramy rozliczalności oparte na wyczerpującej sprawozdawczości, audycie zewnętrznym i politycznej kontroli.

Po wydaniu zalecenia przez **Radę Parlament Europejski** podejmuje decyzję o udzieleniu lub nieudzieleniu ostatecznej zgody znanej jako „udzielenie absolutorium budżetowego” w odniesieniu do sposobu wykonania przez Komisję budżetu UE w danym roku. Roczna procedura udzielania absolutorium zapewnia, że Komisja ponosi odpowiedzialność polityczną za wykonanie budżetu UE.

Co roku **Europejski Trybunał Obrachunkowy** bada wiarygodność sprawozdań, kontroluje legalność i prawidłowość wszystkich przychodów i wydatków oraz upewnia się co do należytego zarządzania finansami i rzetelności aspektów jakościowych budżetowania, w tym kwestii wykonania. Publikacja rocznego sprawozdania Europejskiego Trybunału Obrachunkowego stanowi punkt wyjścia procedury udzielania absolutorium. Audytorzy przygotowują również sprawozdania specjalne dotyczące konkretnych wydatków lub obszarów polityki lub problemów związanych z zarządzaniem lub budżetem.

Decyzja o udzieleniu absolutorium opiera się również na zintegrowanej sprawozdawczości finansowej i sprawozdawczości w zakresie rozliczalności Komisji, na przesłuchaniach komisarzy w Parlamencie Europejskim oraz odpowiedziach udzielonych na pytania pisemne skierowane do Komisji.

⁽¹⁶⁾ https://ec.europa.eu/info/publications/integrated-financial-and-accountability-reporting_pl

OŚWIADCZENIE KSIĘGOWEGO DOŁĄCZONE DO SKONSOLIDOWANEGO SPRAWOZDANIA ROCZNEGO

Skonsolidowane sprawozdanie roczne Unii Europejskiej za 2021 r. sporządzono na podstawie informacji przedstawionych przez instytucje i organy na mocy art. 246 ust. 2 rozporządzenia finansowego mającego zastosowanie do budżetu ogólnego Unii Europejskiej. Niniejszym oświadczam, że sprawozdanie to zostało sporządzone zgodnie z tytułem XIII tego rozporządzenia finansowego oraz z zasadami, regułami i metodami rachunkowości określonymi w informacji dodatkowej do sprawozdania finansowego.

Księgowi tych instytucji i organów przekazali mi wszystkie informacje niezbędne w celu sporządzenia sprawozdania prezentującego aktywa i zobowiązania Unii Europejskiej oraz wykonanie budżetu, jak również potwierdzili ich wiarygodność.

Niniejszym poświadczam, że w oparciu o wyżej wymienione informacje oraz kontrole, które uznałem za niezbędne przed podpisaniem sprawozdania finansowego Komisji Europejskiej, mam wystarczającą pewność, że sprawozdanie rzetelnie przedstawia, we wszystkich istotnych aspektach, sytuację finansową, wyniki operacji oraz przepływy pieniężne Unii Europejskiej.

Rosa ALDEA BUSQUETS

Księgowy Komisji

17 czerwca 2022 r.

SKONSOLIDOWANE SPRAWOZDANIE FINANSOWE ORAZ INFORMACJE DODATKOWE ⁽¹⁷⁾

SPIS TREŚCI

	<i>Strona</i>
BILANS	33
SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI	34
RACHUNEK PRZEPŁYWÓW PIENIĘŻNYCH	35
ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO	37
INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO	38
1. ISTOTNE ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI	38
2. INFORMACJE DODATKOWE DO BILANSU	57
3. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI	99
4. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE	109
5. ZOBOWIĄZANIA BUDŻETOWE I PRAWNE	116
6. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM	120
7. UJAWNIECIE INFORMACJI NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH	141
8. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM	143
9. ZAKRES KONSOLIDACJI	143

⁽¹⁷⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w poniższych tabelach nie sumują się.

BILANS

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
AKTYWA TRWAŁE			
Wartości niematerialne i prawne	2.1	769	620
Rzeczowe aktywa trwałe	2.2	12 669	11 682
Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności	2.3	1 192	588
Aktywa finansowe	2.4	181 874	99 214
Płatności zaliczkowe	2.5	60 792	34 519
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.6	40 642	45 813
		297 938	192 434
AKTYWA OBROTOWE			
Aktywa finansowe	2.4	6 744	13 881
Płatności zaliczkowe	2.5	32 656	28 229
Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.6	31 796	28 681
Zapasy	2.7	84	80
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	2.8	44 860	16 742
		116 141	87 613
AKTYWA OGÓŁEM		414 078	280 047
ZOBOWIĄZANIA DŁUGOTERMINOWE			
Świadczenia emerytalno-rentowe oraz inne świadczenia pracownicze	2.9	(122 466)	(116 020)
Rezerwy	2.10	(2 950)	(3 878)
Zobowiązania finansowe	2.11	(214 974)	(84 399)
		(340 391)	(204 297)
ZOBOWIĄZANIA KRÓTKOTERMINOWE			
Rezerwy	2.10	(398)	(1 527)
Zobowiązania finansowe	2.11	(31 149)	(10 649)
Zobowiązania	2.12	(46 372)	(32 408)
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychody przyszłych okresów	2.13	(78 068)	(64 584)
		(155 987)	(109 167)
ZOBOWIĄZANIA OGÓŁEM		(496 377)	(313 464)
AKTYWA NETTO		(82 299)	(33 418)
Kapitały rezerwowe	2.14	1 325	5 062
Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie ⁽¹⁾	2.15	(83 624)	(38 480)
AKTYWA NETTO		(82 299)	(33 418)

(1) 24 listopada 2021 r. Parlament Europejski przyjął budżet, który zapewnia zapłatę zobowiązań krótkoterminowych Unii z zasobów własnych, które zostaną pobrane lub do wniesienia których wezwane zostaną państwa członkowskie w 2021 r. Dodatkowo zgodnie z art. 83 regulaminu pracowniczego (rozporządzenie (EWG, Euratom, EWWiS) nr 259/68 (Dz.U. L 56 z 4.3.1968, s. 1) z dnia 29 lutego 1968 r. z późn. zm.) państwa członkowskie wspólnie gwarantują wypłacanie świadczeń emerytalnych i rentowych.

SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	2021	2020
PRZYCHODY			
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany			
Zasoby własne oparte na DNB	3.1	115 955	125 393
Tradycyjne zasoby własne	3.2	20 590	19 559
Zasoby własne oparte na VAT	3.3	18 340	17 858
Zasoby własne oparte na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych	3.4	5 831	—
Grzywny	3.5	1 990	452
Odzyskanie wydatków	3.6	1 794	1 355
Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa	3.7	1 122	47 456
Inne	3.8	6 737	7 116
		172 357	219 190
Przychody z transakcji wymiany			
Przychody finansowe	3.9	5 092	3 434
Inne	3.10	1 497	1 404
		6 589	4 838
Przychody ogółem		178 946	224 028
KOSZTY			
Wydatkowane przez państwa członkowskie			
Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji	3.11	(40 829)	(40 461)
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich		(15 451)	(14 467)
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Fundusz Spójności		(46 932)	(41 118)
Europejski Fundusz Społeczny		(16 727)	(13 677)
Inne		(4 835)	(2 701)
Wydatkowane przez Komisję, agencje wykonawcze i fundusze powiernicze	3.12	(63 000)	(22 094)
Wydatkowane przez inne agencje i organy UE	3.13	(3 154)	(3 530)
Wydatkowane przez państwa trzecie i organizacje międzynarodowe	3.13	(4 512)	(4 178)
Wydatkowane przez inne podmioty	3.13	(3 225)	(3 257)
Koszty personelu oraz rent i emerytur	3.14	(12 417)	(11 995)
Koszty finansowe	3.15	(4 201)	(2 188)
Inne koszty	3.16	(5 762)	(6 946)
Koszty ogółem		(221 046)	(166 612)
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK		(42 100)	57 416

RACHUNEK PRZEPLYWÓW PIENIĘŻNYCH

(w mln EUR)

	2021	2020
Wynik ekonomiczny za rok	(42 100)	57 416
Działalność operacyjna		
Amortyzacja wartości niematerialnych i prawnych	116	113
Amortyzacja rzeczowych aktywów trwałych	1 054	1 047
Odписy z tytułu utraty wartości inwestycji (lub ich odwrócenie)	—	—
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu udzielonych pożyczek	(70 259)	(40 624)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu płatności zaliczkowych	(30 699)	(11 301)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2 055	(50 519)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu zapasów	(4)	(12)
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych oraz innych świadczeń pracowniczych	6 447	18 360
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu rezerw	(2 057)	581
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań finansowych (innych niż pożyczki zaciągnięte w ramach NGEU)	60 075	40 531
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu zobowiązań	13 964	5 166
Zwiększenie/(zmniejszenie) stanu biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów i przychodów przyszłych okresów	13 484	(2 645)
Nadwyżka budżetowa za poprzedni rok ujęta jako przychód niepieniężny	(1 769)	(3 218)
Aktualizacja wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych (w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności nie uwzględniono zmian stanu pozycji niepieniężnych)	(3 257)	(15 155)
Pozostałe zmiany stanu pozycji niepieniężnych	(1 757)	63
Działalność inwestycyjna		
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych	(2 307)	(1 566)
(Zwiększenie)/zmniejszenie stanu inwestycji rozliczanych zgodnie z metodą praw własności	(604)	3
(Zwiększenie)/zmniejszenie aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt (1)	(4 636)	(1 180)
(Zwiększenie)/zmniejszenie aktywów finansowych będących instrumentami pochodnymi wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	(629)	(62)
Działalność finansowa		
Zwiększenie/(zmniejszenie) pożyczek zaciągniętych w ramach NGEU	91 000	
PRZEPLYWY PIENIĘŻNE NETTO	28 118	(3 004)
Zwiększenie/(zmniejszenie) netto stanu środków pieniężnych i ich ekwiwalentów	28 118	(3 004)
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na początek roku	16 742	19 745

(w mln EUR)

	2021	2020
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty na koniec roku	44 860	16 742

(¹) Dane za 2020 r. dotyczą (zwiększenia)/zmniejszenia stanu aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży.

ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO

(w mln EUR)

	Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie Skumulowana nadwyżka/ (Skumulowany deficyt)	Inne kapitały rezerwowe	Kapitał z aktualizacji wyceny	Aktywa netto
STAN NA 31.12.2019	(77 560)	4 646	391	(72 523)
Zmiany stanu kapitału rezerwowego Funduszu Gwarancyjnego	(173)	173	—	—
Zmiany wartości godziwej	—	—	105	105
Aktualizacja wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	(15 155)	—	—	(15 155)
Inne	210	(252)	—	(42)
Wynik budżetowy za 2019 r. zapisany na dobro państw członkowskich	(3 218)	—	—	(3 218)
Wynik ekonomiczny za rok	57 416	—	—	57 416
STAN NA 31.12.2020	(38 480)	4 566	496	(33 418)
Wpływ zmienionej reguły rachunkowości UE nr 11 (zob. informacja dodatkowa 1)	1 719	(3 043)	(496)	(1 820)
STAN NA 01.01.2021	(36 761)	1 523	—	(35 238)
Zmiany stanu kapitału rezerwowego Funduszu Gwarancyjnego	—	—	—	—
Zmiany wartości godziwej	—	—	—	—
Aktualizacja wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	(3 257)	—	—	(3 257)
Inne	262	(198)	—	63
Wynik budżetowy za 2020 r. zapisany na dobro państw członkowskich	(1 769)	—	—	(1 769)
Wynik ekonomiczny za rok	(42 100)	—	—	(42 100)
STAN NA 31.12.2021	(83 624)	1 325	—	(82 299)

INFORMACJA DODATKOWA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Należy zauważyć, że kwoty dotyczące Zjednoczonego Królestwa zamieszczone w poniższych tabelach dotyczące WRF do końca 2020 r. nadal widnieją pod nagłówkiem „państwa członkowskie”, co odzwierciedla fakt, że pomimo wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii w dniu 1 lutego 2020 r., zgodnie z umową o wystąpieniu nadal miało ono w tym okresie finansową relację z Unią równoważną relacji państwa członkowskiego.

1. ISTOTNE ZASADY (POLITYKI) RACHUNKOWOŚCI

1.1. PODSTAWA PRAWNA I ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Księgi rachunkowe UE prowadzi się zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE, Euratom) 2018/1046 z dnia 18 lipca 2018 r. w sprawie zasad finansowych mających zastosowanie do budżetu ogólnego Unii, zmieniającym rozporządzenia (UE) nr 1296/2013, (UE) nr 1301/2013, (UE) nr 1303/2013, (UE) nr 1304/2013, (UE) nr 1309/2013, (UE) nr 1316/2013, (UE) nr 223/2014 i (UE) nr 283/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE, a także uchylającym rozporządzenie (UE, Euratom) nr 966/2012, zwanym dalej „rozporządzeniem finansowym” (RF).

Zgodnie z art. 80 rozporządzenia finansowego UE sporządza swoje sprawozdanie finansowe w oparciu o system rachunkowości memoriałowej bazujący na Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (MSRSP). Wspomniane zasady rachunkowości przyjęte przez księgowego Komisji muszą być stosowane przez wszystkie instytucje i organy UE objęte zakresem konsolidacji, aby zapewnić wewnętrzną spójność skonsolidowanych sprawozdań finansowych UE.

Stosowanie nowych i zmienionych reguł rachunkowości Unii Europejskiej

Nowe reguły rachunkowości UE przyjęte, lecz jeszcze nie obowiązujące w dniu 31 grudnia 2021 r.

Nie ma nowych reguł rachunkowości UE, które zostały przyjęte, lecz jeszcze nie obowiązywały 31 grudnia 2021 r.

Zmienione reguły rachunkowości UE obowiązujące w odniesieniu do okresów rocznych rozpoczynających się z dniem 1 stycznia 2021 r. lub później

17 grudnia 2020 r. księgowy Komisji Europejskiej przyjął zmienioną regułę rachunkowości UE nr 11 „Instrumenty finansowe”, w której ustanowiono zasady sprawozdawczości finansowej w zakresie aktywów finansowych i zobowiązań finansowych i która opiera się na nowym MSRSP nr 41 „Instrumenty finansowe”, zmienionym MSRSP nr 28 „Instrumenty Finansowe: prezentacja” oraz zmienionym MSRSP nr 30 „Instrumenty finansowe: ujawnianie informacji”, które wydano w sierpniu 2018 r.

Zmieniona reguła rachunkowości UE nr 11 obowiązuje od 1 stycznia 2021 r., przy czym wszelkie zmiany w stosunku do początkowego zastosowania są uwzględnione na ten dzień, zatem nie jest konieczne przekształcenie kwot z wcześniejszego okresu. W związku z tym przedstawione w niniejszym sprawozdaniu finansowym aktywa finansowe, zobowiązania finansowe, należności z tytułu różnic kursowych oraz przychody/koszty odsetkowe na dzień 31 grudnia 2020 r. uwzględniono zgodnie z zasadami polityki rachunkowości określonymi w sprawozdaniu finansowym UE za 2020 r. w informacjach dodatkowych 1.5.5, 1.5.8 (tylko dla transakcji wymiany), 1.5.12 i 1.6.1 (tylko dla transakcji wymiany).

Najważniejsze zmiany oraz ich wpływ na sprawozdanie UE za 2021 r. przedstawiono poniżej:

Nowa klasyfikacja i zasady wyceny aktywów finansowych

Zmienioną regułą rachunkowości UE nr 11 wprowadzono oparte na zasadach podejście do klasyfikacji aktywów finansowych, zgodnie z którym należy zastosować dwa kryteria: model stosowany przez jednostkę do zarządzania swoimi aktywami finansowymi oraz cechy przepływów pieniężnych wynikających z umowy związanych z tymi aktywami. Na podstawie tych kryteriów aktywa finansowe klasyfikowane są do następujących kategorii: „aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu”, „aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny” lub „aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt”.

Zastosowanie nowych kryteriów doprowadziło 1 stycznia 2021 r. do przeklasyfikowania wszystkich inwestycji kapitałowych i dłużnych papierów wartościowych z kategorii „dostępne do sprzedaży” na „aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt”. W ramach aktywów netto przeklasyfikowano powiązany kapitał z aktualizacji wyceny na skumulowaną nadwyżkę lub skumulowany deficyt.

Nowy model utraty wartości

Poprzedni model utraty wartości opierał się na poniesionych stratach, natomiast zmienioną regułą rachunkowości UE nr 11 wprowadzono prognostyczny model utraty wartości oparty na oczekiwanych stratach kredytowych w całym okresie użytkowania składnika aktywów finansowych. Oczekiwane straty kredytowe uwzględniają możliwe zdarzenia niewykonania zobowiązania oraz zmiany jakości kredytowej aktywów finansowych. Nowy model utraty wartości ma zastosowanie wobec wszystkich aktywów finansowych wycenianych w zamortyzowanym koszcie lub według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny, a także wobec zobowiązań do udzielenia pożyczki i umów gwarancji finansowej.

W szczególności zastosowanie 1 stycznia 2021 r. nowego modelu utraty wartości do aktywów finansowych klasyfikowanych jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu doprowadziło do ujęcia utraty wartości pożyczek na pomoc finansową udzielaną krajom partnerskim w ramach programów pomocy makrofinansowej i Euratomu.

Ujmowanie gwarancji finansowych

Zgodnie z wcześniejszą regułą rachunkowości UE nr 11 większość gwarancji finansowych – szczególnie tych udzielonych bez opłaty lub za opłatą nominalną – ujmowano zgodnie z regułą rachunkowości UE nr 10 „Rezerwy, zobowiązania warunkowe i aktywa warunkowe”, a zatem ujmowano je jako rezerwy albo wykazywano jako zobowiązania warunkowe w zależności od prawdopodobieństwa wystąpienia straty.

Zgodnie ze zmienioną regułą rachunkowości UE nr 11 należy stosować wymogi dotyczące ujmowania gwarancji finansowej do wszystkich umów gwarancji finansowej. Wycena zobowiązania z tytułu gwarancji finansowej opiera się na wartości godziwej gwarancji w momencie początkowego ujęcia oraz na zmianie oczekiwanych strat kredytowych z portfela gwarantowanych wierzytelności. Zob. informacja dodatkowa 1.5.12.

W rezultacie 1 stycznia 2021 r. istniejące umowy gwarancji finansowej zostały przeklasyfikowane z kategorii rezerw finansowych na kategorię zobowiązań z tytułu gwarancji finansowych i ponownie wycenione zgodnie z wymogami zmienionej reguły rachunkowości UE nr 11. Zmiana ta spowodowała wzrost zobowiązań finansowych, w szczególności w związku z gwarancjami udzielonymi grupie EBI w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich. W związku ze zmianą podejścia księgowego i ujęcia zobowiązań z tytułu umów gwarancji finansowej w związku z upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich rezerwa na Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych – w aktywach netto do 31 grudnia 2020 r. – została uwolniona do skumulowanej nadwyżki lub skumulowanego deficytu.

W poniższej tabeli przedstawiono pierwotne kategorie wyceny zgodnie z regułą rachunkowości UE nr 11 zastosowaną w sprawozdaniu finansowym UE za 2020 r. oraz nową kategorię wyceny w ramach zmienionej reguły rachunkowości UE nr 11 dla aktywów i zobowiązań finansowych Unii Europejskiej na dzień 1 stycznia 2021 r.

(w mln EUR)

	Kategoria wyceny Poprzednia reguła rachunkowości UE nr 11	Wartość bilansowa netto na 31.12.2020	Kategoria wyceny Zmieniona reguła rachunkowości UE nr 11	Wartość bilansowa netto na 01.01.2021
Aktywa finansowe				
Pożyczki	Pożyczki i należności	93 309	Zamortyzowany koszt Wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	93 575 2
Instrumenty dłużne i inwestycje kapitałowe	Aktywa dostępne do sprzedaży	19 587	Wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	19 587
Aktywa będące instrumentami pochodnymi	Wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	199	Wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	199
Należności	Pożyczki i należności	3 450	Zamortyzowany koszt Wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	3 485 3 482
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	Aktywa dostępne do sprzedaży	16 742	Zamortyzowany koszt	16 742

(w mln EUR)

	Kategoria wyceny Poprzednia reguła rachunkowości UE nr 11	Wartość bilansowa netto na 31.12.2020	Kategoria wyceny Zmieniona reguła rachunkowości UE nr 11	Wartość bilansowa netto na 01.01.2021
Zobowiązania finansowe				
Gwarancje finansowe	Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych	(90)	Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych	(7 889)
	Rezerwy (reguła rachunkowości UE nr 10)	(2 523)		
Zaciągnięte pożyczki	Zamortyzowany koszt	(93 192)	Zamortyzowany koszt	(93 521)
Inne zobowiązania finansowe	Zamortyzowany koszt	(1 761)	Zamortyzowany koszt	(1 761)
Zobowiązania będące instrumentami pochodnymi	Wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	(4)	Wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	(4)
Zobowiązania	Zamortyzowany koszt	(32 408)	Zamortyzowany koszt	(32 408)

W poniższej tabeli przeanalizowano wpływ przejścia na zmienioną regułę rachunkowości UE nr 11 na aktywa finansowe, należności, rezerwy finansowe i zobowiązania finansowe Unii Europejskiej. Uzgodniono w niej wartości bilansowe z poprzedniej kategorii wyceny zgodnie z regułą rachunkowości UE nr 11 zastosowaną w sprawozdaniu finansowym UE za 2020 r. z nowymi kategoriami wyceny po przejściu na zmienioną regułę rachunkowości UE nr 11 1 stycznia 2021 r.

(w mln EUR)

	Stan na 31.12.2020	Przeklasyfikowanie	Aktualizacje wyceny	Stan na 01.01.2021
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży				
Saldo otwarcia z przeniesienia	19 587			
Przesunięcie z „dostępnych do sprzedaży” do „wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt”		(19 587)		
Skorygowane saldo otwarcia				—
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt				
Saldo otwarcia z przeniesienia	199			
Przesunięcie z „dostępnych do sprzedaży” do „wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt”		19 587		
Przesunięcie z pożyczek do „wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt”		2		
Skorygowane saldo otwarcia				19 788
Aktywa finansowe wyceniane według kosztu zamortyzowanego (w sprawozdaniu za 2020 r.: pożyczki)				
Saldo otwarcia z przeniesienia	93 309			
Aktualizacja wyceny: Efektywna stopa procentowa			329	

(w mln EUR)

	Stan na 31.12.2020	Przeklasyfikowanie	Aktualizacje wyceny	Stan na 01.01.2021
Aktualizacja wyceny: Oczekiwane straty kredytowe			(60)	
Przeklasyfikowanie na „wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt”		(2)		
Skorygowane saldo otwarcia				93 575
Aktywa finansowe ogółem (Informacja dodatkowa 2.4)	113 095	—	269	113 363
Należności				
Saldo otwarcia z przeniesienia	3 450			
Aktualizacja wyceny: Oczekiwane straty kredytowe			33	
Umowy gwarancji finansowej – płatności otrzymywane: aktualizacja wyceny			3 484	
Skorygowane saldo otwarcia				6 967
Należności ogółem (Informacja dodatkowa 2.6.2)	3 450	—	3 517	6 967
Rezerwy finansowe				
Saldo otwarcia z przeniesienia	(2 523)			
Przesunięcie do zobowiązań z tytułu gwarancji finansowych		2 522		
Skorygowane saldo otwarcia				(1)
Rezerwy finansowe ogółem (Informacja dodatkowa 2.10)	(2 523)	2 522	—	(1)
Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych				
Saldo otwarcia z przeniesienia	(90)			
Przesunięcie z rezerw finansowych		(2 522)		
Umowy gwarancji finansowej – płatności dokonywane: aktualizacja wyceny			(5 277)	
Skorygowane saldo otwarcia				(7 889)
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu				
Saldo otwarcia z przeniesienia	(94 954)			
Aktualizacja wyceny: Efektywna stopa procentowa			(329)	
Skorygowane saldo otwarcia				(95 283)

(w mln EUR)

	Stan na 31.12.2020	Przeklasyfikowanie	Aktualizacje wyceny	Stan na 01.01.2021
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt				
Saldo otwarcia z przeniesienia	(4)			
Skorygowane saldo otwarcia				(4)
Zobowiązania finansowe ogółem (Informacja dodatkowa 2.11)	(95 048)	(2 522)	(5 606)	(103 175)
Ogólny wpływ zmiany reguły rachunkowości UE nr 11			(1 820)	

W poniższej tabeli przeanalizowano wpływ przejścia na zmienioną regułę rachunkowości UE nr 11 na aktywa netto Unii Europejskiej na dzień 1 stycznia 2021 r.:

(w mln EUR)

	Stan na 31.12.2020	Uruchomienie rezerw	Inne rodzaje wpływu na aktywa netto	Stan na 01.01.2021
Kapitały rezerwowe				
Saldo otwarcia z przeniesienia	5 062			
Uruchomienie rezerwy odzwierciedlającej wycenę według wartości godziwej		(496)		
Uwolnienie rezerwy funduszu gwarancyjnego		(3 043)		
Skorygowane saldo otwarcia				1 523
Skumulowana nadwyżka/(skumulowany deficyt)				
Saldo otwarcia z przeniesienia	(38 480)			
Uruchomienie rezerwy odzwierciedlającej wycenę według wartości godziwej		496		
Uwolnienie rezerwy funduszu gwarancyjnego		3 043		
Aktualizacja wyceny aktywów i zobowiązań			(1 820)	
Skorygowane saldo otwarcia				(36 761)
Aktywa netto ogółem	(33 418)	—	(1 820)	(35 238)

W poniższej tabeli uzgodniono odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości na zamknięcie poprzedniego okresu wyceniony zgodnie z regułą rachunkowości UE nr 11 zastosowaną w sprawozdaniu finansowym UE za 2020 r. oraz rezerwy finansowe wycenione zgodnie z regułą rachunkowości UE nr 10 z nowym odpisem aktualizującym z tytułu utraty wartości wycenionym zgodnie ze zmienioną regułą rachunkowości UE nr 11 na dzień 1 stycznia 2021 r.:

(w mln EUR)

	31.12.2020	1.01.2021		
	Odpis z tytułu utraty wartości/Rezerwy finansowe	12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe	Oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia	Odpis z tytułu utraty wartości ogółem
Aktywa finansowe wyceniane według kosztu zamortyzowanego, z czego:	(739)	(49)	(25)	(73)
Pożyczki będące przedmiotem subrogacji ⁽¹⁾	(726)	—	—	—
Inne pożyczki	(13)	(49)	(25)	(73)
Należności	(190)		(156)	(156)
Umowy gwarancji finansowej	(2 523)	(859)	(5 143)	(6 002)

⁽¹⁾ Do 2020 r. pożyczki będące przedmiotem subrogacji (pożyczki niespłacone, w odniesieniu do których Grupa Europejskiego Banku Inwestycyjnego uruchomiła gwarancję UE) ujmowano początkowo według kwoty zapłaconej w celu rozliczenia uruchomienia gwarancji, a następnie natychmiast dokonywano pełnego odpisu kwoty strat kredytowych poniesionych już w momencie subrogacji, przez co wartość bilansowa netto wynosiła zero. Dokonywano również pełnego odpisu wszelkich odsetek naliczonych po początkowym ujęciu. Zgodnie ze zmienioną regułą rachunkowości UE nr 11 pożyczki będące przedmiotem subrogacji są obecnie klasyfikowane jako zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe („POCI”), stąd odpis z tytułu utraty wartości dotyczy jedynie zmian oczekiwanych strat kredytowych poniesionych po początkowym ujęciu. Ponadto zgodnie ze zmienioną regułą rachunkowości UE nr 11 dla pożyczek POCI odsetki naliczane są tylko od wartości bilansowej netto. W związku z tym dokonano odpisu z tytułu utraty wartości ujętego na koniec 2020 r. dotyczącego pożyczek będących przedmiotem subrogacji od wartości bilansowej brutto pożyczek będących przedmiotem subrogacji w dniu 1 stycznia 2021 r., co nie miało wpływu na wartość bilansową tych pożyczek w bilansie.

1.2. ZASADY RACHUNKOWOŚCI

Celem sprawozdania finansowego jest dostarczenie przydatnych dla szerokiego kręgu odbiorców informacji o sytuacji finansowej, wynikach i przepływach pieniężnych danej jednostki. W przypadku UE, będącej podmiotem sektora publicznego, bardziej konkretnym celem jest dostarczenie informacji przydatnych w procesie decyzyjnym oraz wykazanie, że podmiot rozlicza się z powierzonych mu środków. Niniejszy dokument został sporządzony w oparciu o wyżej wymienione cele.

Ogólne założenia (lub zasady rachunkowości), których należy przestrzegać przy sporządzaniu sprawozdania finansowego, są określone w regule rachunkowości UE nr 1 „Sprawozdania finansowe” i są identyczne z zasadami opisanymi w Międzynarodowych Standardach Rachunkowości Sektora Publicznego (MSRSP) nr 1; obejmują one: rzetelną prezentację, zasadę memoriału, założenie kontynuowania działalności, ciągłość prezentacji, istotność, agregowanie, kompensowanie i porównywalność informacji.

Cechy jakościowe sprawozdawczości finansowej to przydatność, wierne odzwierciedlenie (wiarygodność), zrozumiałość, terminowość, porównywalność i sprawdzalność.

1.3. KONSOLIDACJA

Zakres konsolidacji

Skonsolidowane sprawozdania finansowe UE obejmują wszystkie znaczące jednostki kontrolowane, wspólne ustalenia umowne i jednostki stowarzyszone. Pełna lista jednostek objętych konsolidacją, na której aktualnie figuruje 55 jednostek kontrolowanych i 1 jednostka stowarzyszona (w 2020 r.: 52 jednostki kontrolowane i 1 jednostka stowarzyszona), znajduje się w informacji dodatkowej 9. Jednostki kontrolowane obejmują instytucje Unii (uwzględniając Komisję, ale nie Europejski Bank Centralny) oraz agencje UE (z wyjątkiem agencji wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa). Za jednostkę kontrolowaną uznaje się również Europejską Wspólnotę Węgla i Stali w likwidacji. Jedyną jednostką stowarzyszoną UE jest Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI).

Jednostki objęte zakresem konsolidacji, które nie mają jednak istotnego znaczenia dla skonsolidowanych sprawozdań finansowych UE jako całości, nie muszą podlegać konsolidacji ani być rozliczane zgodnie z metodą praw własności, jeżeli będzie się to wiązało z nadmiernym nakładem czasu lub nadmiernymi kosztami dla UE. Jednostki te określa się mianem „mniejszych jednostek” i umieszcza na osobnej liście w informacji dodatkowej 9. W 2021 r. osiem jednostek zostało zaklasyfikowanych jako takie mniejsze jednostki (w 2020 r.: osiem jednostek).

Jednostki kontrolowane

Aby określić zakres konsolidacji, stosuje się koncepcję kontroli. Do jednostek kontrolowanych zalicza się jednostki, przez które UE jest narażona na zmienne świadczenia, lub ma prawo do zmiennych świadczeń, na podstawie swojego udziału, lub ma możliwość wpływania na charakter i wysokość tych świadczeń dzięki swojej władzy nad daną jednostką. Wykonywanie tego typu uprawnień musi być możliwe na bieżąco i musi dotyczyć określonej działalności jednostki. Jednostki kontrolowane są w pełni objęte konsolidacją. Konsolidacja rozpoczyna się od samego początku objęcia kontroli, a kończy się z momentem zakończenia sprawowania kontroli.

Najpowszechniejszymi wskaźnikami sprawowania kontroli w ramach UE są: utworzenie jednostki na mocy traktatów założycielskich lub prawa wtórnego, finansowanie jednostki z budżetu UE, posiadanie praw głosu w organach zarządzających, przeprowadzanie kontroli przez Trybunał Obrachunkowy i udzielanie absolutorium przez Parlament Europejski. Dla każdej jednostki dokonuje się oceny, aby móc zdecydować, czy co najmniej jedno z wyżej wymienionych kryteriów jest wystarczające do stwierdzenia faktu sprawowania kontroli.

Wszystkie istotne transakcje i salda pomiędzy jednostkami kontrolowanymi przez UE podlegają wyeliminowaniu, a niezrealizowane zyski i straty z takich transakcji nie są istotne, więc nie zostały wyeliminowane.

Wspólne ustalenia umowne

Wspólne ustalenie umowne to umowa, w ramach której UE i druga strona lub większa ich liczba sprawują wspólną kontrolę. Wspólna kontrola jest to określony podział kontroli nad ustaleniem umownym w drodze obowiązującego ustalenia umownego, który występuje tylko wówczas, gdy decyzje dotyczące istotnej działalności wymagają jednomyślnej zgody stron sprawujących wspólną kontrolę. Wspólne umowy mogą mieć formę wspólnych przedsięwzięć albo wspólnych operacji. Wspólne przedsięwzięcie to wspólne ustalenie umowne zorganizowane za pośrednictwem oddzielnego narzędzia, w ramach którego strony sprawujące wspólną kontrolę nad ustaleniem umownym mają udział w aktywach netto wynikających z tego ustalenia umownego. Udziały we wspólnych przedsięwzięciach wykazywane są zgodnie z metodą praw własności (zob. informacja dodatkowa 1.5.4). Wspólna operacja jest wspólnym ustaleniem umownym, w którym strony sprawujące współkontrolę nad ustaleniem umownym mają prawa do aktywów i obowiązki dotyczące zobowiązań powiązanych z ustaleniem umownym. Udziały we wspólnych operacjach wykazywane są poprzez ujmowanie w sprawozdaniach finansowych UE jej aktywów i zobowiązań, przychodów i kosztów oraz udziału we wspólnych aktywach, zobowiązaniach i przychodach oraz wspólnie ponoszonych kosztach.

Jednostki stowarzyszone

Jednostki stowarzyszone to jednostki, na które UE bezpośrednio lub pośrednio wywiera znaczący wpływ, lecz nie ma nad nimi wyłącznej lub wspólnej kontroli. Przyjmuje się, że znaczący wpływ występuje wtedy, gdy UE posiada bezpośrednio lub pośrednio przynajmniej 20 % praw głosu. Udziały w jednostkach stowarzyszonych wykazywane są metodą praw własności (zob. informacja dodatkowa 1.5.4).

Jednostki nieobjęte konsolidacją, których środkami zarządza Komisja

Środkami wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego dla pracowników UE, Europejskiego Funduszu Rozwoju oraz funduszu gwarancyjnego dla uczestników zarządza w imieniu tych podmiotów Komisja. Z uwagi na to, że jednostki te nie są kontrolowane przez UE, nie są one jednak ujęte w jej skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym.

1.4. PODSTAWA SPORZĄDZENIA SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

Sprawozdania finansowe sporządzane są corocznie zgodnie z art. 243 rozporządzenia finansowego. Rok obrachunkowy rozpoczyna się dnia 1 stycznia i kończy dnia 31 grudnia.

1.4.1. Waluta i zasady przeliczania

Waluta funkcjonalna i sprawozdawcza

O ile nie określono inaczej, sprawozdanie finansowe prezentowane jest w mln euro, przy czym euro jest walutą funkcjonalną UE.

Transakcje i salda

Transakcje w walutach obcych przelicza się na euro według kursu obowiązującego w dniu transakcji. Dodatkowo i ujemne różnice kursowe wynikające z rozliczenia transakcji w walutach obcych oraz z ponownego przeliczenia według kursów wymiany obowiązujących na koniec roku pieniężnych składników aktywów i zobowiązań denominowanych w walutach obcych ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Inne metody przeliczania stosuje się w przypadku rzeczowych aktywów trwałych i wartości niematerialnych i prawnych, które zachowują wartość w euro według kursu na dzień zakupu.

Stan na koniec roku aktywów i zobowiązań pieniężnych denominowanych w walutach obcych przelicza się na euro według poniższych kursów wymiany Europejskiego Banku Centralnego (EBC) obowiązujących na dzień 31 grudnia:

Kurs wymiany EUR

Waluta	31.12.2021	31.12.2020	Waluta	31.12.2021	31.12.2020
BGN	1,9558	1,9558	PLN	4,5969	4,5597
CZK	24,8580	26,2420	RON	4,949	4,8683
DKK	7,4364	7,4409	SEK	10,2503	10,0343
GBP	0,8403	0,8990	CHF	1,0331	1,0802
HRK	7,5156	7,5519	JPY	130,3800	126,4900
HUF	369,1900	363,8900	USD	1,1326	1,2271

1.4.2. Wykorzystanie szacunków

Zgodnie z MSRSP i ogólnie przyjętymi zasadami rachunkowości kwoty wykazane w sprawozdaniu finansowym muszą opierać się na szacunkach i założeniach kierownictwa, których podstawą są możliwie jak najbardziej wiarygodne dostępne informacje. Istotne szacunki dotyczą m.in.: kwot zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych, ryzyka finansowego związanego z należnościami oraz kwotami ujawnionymi w informacjach dodatkowych dotyczących instrumentów finansowych, odpisów z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu oraz zobowiązań z tytułu umów gwarancji finansowej, naliczonych przychodów i biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów, rezerw, stopnia utraty wartości w przypadku wartości niematerialnych i prawnych, rzeczowych aktywów trwałych, możliwej do uzyskania wartości netto zapasów, aktywów i zobowiązań warunkowych. Rzeczywiste wyniki mogą nie pokrywać się z tymi szacunkami. Zmiany w zakresie szacunków znajdują odzwierciedlenie w okresie, w którym stają się one wiadome, jeżeli dana zmiana wywiera wyłącznie wpływ na dany okres, lub w tym okresie i w przyszłych okresach, jeżeli wywiera ona wpływ na ten okres i okresy przyszłe.

1.5. BILANS

1.5.1. Wartości niematerialne i prawne

Składnik wartości niematerialnych i prawnych to możliwy do zidentyfikowania niepieniężny składnik aktywów, nieposiadający postaci fizycznej. Składnik wartości niematerialnych i prawnych uznaje się za możliwy do zidentyfikowania, jeżeli można go wyodrębnić (tj. można odseparować go od danego podmiotu lub wydzielić go z tego podmiotu, np. w rezultacie jego sprzedaży, przeniesienia, udzielenia licencji na korzystanie z niego, jego wynajęcia lub wymiany, indywidualnie albo w połączeniu z powiązaną umową, możliwym do zidentyfikowania składnikiem aktywów lub zobowiązaniem, niezależnie od tego, czy taki jest zamiar danego podmiotu) albo jeżeli jest on przedmiotem wiążących ustaleń (m.in. praw wynikających z umów lub innych praw przewidzianych w obowiązujących przepisach), niezależnie od tego, czy takie prawa można przenieść lub wyodrębnić z danego podmiotu lub odseparować je od innych praw i obowiązków).

Zakupione wartości niematerialne i prawne wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o zakumulowaną amortyzację i straty z tytułu utraty wartości. Wartości niematerialne i prawne powstałe w wyniku procesów wewnętrznych są kapitalizowane, gdy spełnione są odpowiednie kryteria określone w zasadach rachunkowości UE, a koszty dotyczą wyłącznie etapu wytworzenia danego składnika aktywów. Koszty, które można kapitalizować, obejmują wszystkie koszty, które da się bezpośrednio przyporządkować i które są niezbędne do opracowania, wytworzenia i przygotowania danego składnika aktywów, aby mógł on funkcjonować w sposób zgodny z zamierzeniami kierownictwa. Koszty powiązane z działalnością naukowo-badawczą, koszty prac rozwojowych oraz koszty utrzymania, których nie można kapitalizować, ujmuje się jako koszty okresu, w którym zostały poniesione.

Wartości niematerialne i prawne amortyzuje się metodą liniową przez szacowany okres ich użytkowania (3 do 11 lat). Szacowany okres użytkowania wartości niematerialnych i prawnych odpowiada ich okresowi ekonomicznej użyteczności lub okresowi użyteczności określone w drodze umowy.

1.5.2. Rzeczowe aktywa trwałe

Wszystkie rzeczowe aktywa trwałe wykazywane są według kosztu historycznego pomniejszonego o umorzenie i odpisy z tytułu utraty wartości. Koszt obejmuje wydatki, które da się bezpośrednio przyporządkować do nabycia, budowy lub przekazania składnika aktywów.

Późniejsze koszty są uwzględniane w wartości bilansowej składnika aktywów lub ujmowane jako odrębny składnik aktywów, jedynie gdy jest prawdopodobne, że przyszłe korzyści ekonomiczne lub świadczenia związane z danym składnikiem aktywów wpłyną do UE oraz pod warunkiem że możliwa jest wiarygodna wycena kosztu tego składnika aktywów. Koszty związane z naprawą i utrzymaniem wykazywane są w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w okresie obrachunkowym, w którym zostały poniesione.

Grunt nie podlega amortyzacji, jako że uznaje się, że mają one nieokreślony okres użytkowania. Środki trwałe w budowie nie podlegają amortyzacji, ponieważ aktywa te nie są jeszcze dostępne do użytku. Inne składniki aktywów amortyzowane są metodą liniową w celu alokacji ich kosztu pomniejszonego o ich wartość końcową przez szacunkowy okres ich użytkowania w następujący sposób:

Rodzaj aktywów	Stawka amortyzacji metodą liniową
Budynki	4 % do 10 %
Sprzęt kosmiczny	8 % do 25 %
Urządzenia i wyposażenie techniczne	10 % do 25 %
Meble i środki transportu	10 % do 25 %
Sprzęt komputerowy	25 % do 33 %
Inne	10 % do 33 %

Zyski i straty ze zbycia ustala się, porównując wpływy, pomniejszone o koszty sprzedaży, z wartością bilansową zbywanego składnika aktywów, i ujmuje się je w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Leasing

Umowa leasingowa jest to umowa, na mocy której w zamian za opłatę lub serie opłat leasingodawca przekazuje leasingobiorcy prawo do użytkowania danego składnika aktywów przez uzgodniony okres. Umowy leasingowe klasyfikuje się jako umowy dotyczące leasingu finansowego albo umowy dotyczące leasingu operacyjnego.

Umowy dotyczące leasingu finansowego to umowy, w których na leasingobiorcę przenosi się zasadniczo całość ryzyka i wszystkie korzyści związane z prawem własności. Zawierając umowę dotyczącą leasingu finansowego jako leasingobiorca, aktywa objęte umową dotyczącą leasingu finansowego uznaje się za aktywa, a obowiązki wynikające z leasingu za zobowiązania od momentu, w którym okres leasingu rozpoczyna bieg. Aktywa i zobowiązania ujmuje się jako kwoty odpowiadające wartości godziwej składnika aktywów objętego umową leasingową lub – jeżeli ich wartość jest niższa – wartości bieżącej minimalnych opłat leasingowych określanych w momencie rozpoczęcia leasingu. W okresie leasingu aktywa posiadane na podstawie leasingu finansowego amortyzuje się przez okres użytkowania składnika aktywów lub przez okres leasingu, w zależności od tego, który z nich jest krótszy. Minimalne opłaty leasingowe dzieli się między koszty finansowania (część odsetkowa) a zmniejszenie kwoty niezaspokojonych zobowiązań (część kapitałowa). Koszty finansowania przydziela się do każdego okresu przypadającego w okresie leasingu, aby wygenerować stałą okresową stopę procentową w odniesieniu do pozostałego bilansu zobowiązania, które przedstawia się – w stosownych przypadkach – jako obrotowe/trwałe. Warunkowe opłaty leasingowe księguje się jako koszty w okresie, w których je poniesiono.

Leasing operacyjny to leasing inny niż leasing finansowy, tj. leasing, w ramach którego leasingodawca ponosi zasadniczo całość ryzyka i wszystkie korzyści wynikające z prawa własności do składnika aktywów. W przypadku zawarcia umowy dotyczącej leasingu operacyjnego w charakterze leasingobiorcy raty leasingu operacyjnego ujmuje się metodą liniową jako koszt w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności przez okres leasingu, przy czym w sprawozdaniu z sytuacji finansowej nie przedstawia się ani składnika aktywów będącego przedmiotem leasingu, ani zobowiązania leasingowego.

1.5.3. Utrata wartości aktywów niefinansowych

Utrata wartości to strata przyszłych korzyści ekonomicznych lub świadczeń związanych ze składnikiem aktywów wykraczająca poza systematyczne ujmowanie straty przyszłych korzyści ekonomicznych lub świadczeń związanych ze składnikiem aktywów w postaci amortyzacji lub umorzenia (w stosownych przypadkach). Aktywa o nieokreślonym okresie użytkowania nie podlegają amortyzacji ani umorzeniu i są corocznie kontrolowane pod kątem utraty wartości. Składniki aktywów podlegające amortyzacji/umorzeniu analizuje się pod kątem utraty wartości za każdym razem, gdy w dniu sprawozdawczym istnieje wskazanie, że dany składnik aktywów może podlegać utracie wartości. Stratę z tytułu utraty wartości ujmuje się w kwocie, o którą wartość bilansowa składnika aktywów przewyższa jego wartość odzyskiwalną. Wartość odzyskiwalna to wartość godziwa składnika aktywów pomniejszona o koszty sprzedaży lub wartość użytkowa, w zależności od tego, która z tych wartości jest wyższa.

Wartości końcowe i okresy użytkowania wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych poddawane są przeglądowi i w razie konieczności korygowane, co najmniej raz do roku. Jeżeli przyczyny utraty wartości ujętej w poprzednich latach nie mają już zastosowania, odpisy aktualizujące z tytułu utraty wartości są odpowiednio odwracane.

1.5.4. Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności

Udziały w jednostkach stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięciach

Inwestycje rozliczane zgodnie z metodą praw własności początkowo ujmują się według kosztu, przy czym początkową wartość bilansową zwiększa się lub zmniejsza następnie, aby ująć dalsze wkłady, udział UE w nadwyżce lub deficycie jednostki, w której dokonano inwestycji, oraz wszelkie przypadki utraty wartości i wypłaty dywidendy. Wartość bilansowa inwestycji w sprawozdaniu finansowym na dzień bilansowy jest równa kosztowi początkowemu wraz ze wszystkimi zmianami. Udział UE w nadwyżce lub deficycie jednostki, w której dokonano inwestycji, ujmują się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności, a jej udział w kapitale własnym jednostki, w której dokonano inwestycji, ujmują się w kapitałach rezerwowych w aktywach netto. Otrzymane wypłaty z inwestycji obniżają wartość bilansową aktywów.

Jeżeli udział UE w deficycie inwestycji rozliczanej zgodnie z metodą praw własności jest równy jej udziałowi w tej inwestycji lub go przekracza, UE przestaje ujmować swój udział w przyszłych stratach („nieujęte straty”). Po zredukowaniu udziału UE do wartości zerowej na wszelkie dodatkowe straty tworzy się rezerwy, a zobowiązanie ujmują się tylko w takiej wysokości, w jakiej UE powzięła prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek lub dokonała płatności w imieniu danej jednostki.

Jeżeli występują oznaki utraty wartości, w razie konieczności dokonuje się odpisu do niższej wartości odzyskiwalnej. Wartość odzyskiwalną określa się zgodnie z zasadami opisanymi w informacji dodatkowej 1.5.3. Jeżeli przyczyny utraty wartości przestają mieć zastosowanie w późniejszym terminie, dokonuje się odwrócenia odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości do wartości bilansowej, jaka zostałaby określona, gdyby nie dokonano żadnego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

W przypadku gdy UE posiada przynajmniej 20 % funduszu kapitału inwestycyjnego, nie dąży do wywierania znaczącego wpływu. Takie fundusze traktuje się zatem jako instrumenty finansowe i klasyfikuje jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt.

Jednostek stowarzyszonych i wspólnych przedsięwzięć zaklasyfikowanych jako mniejsze jednostki (zob. informacja dodatkowa 1.3) nie rozlicza się według metody praw własności. Wkłady UE na rzecz tych jednostek rozlicza się jako koszty poniesione w danym okresie.

1.5.5. Aktywa finansowe

Klasyfikacja w momencie początkowego ujęcia

Klasyfikacja odbywa się na podstawie dwóch kryteriów:

- Model zarządzania aktywami finansowymi. W ramach tego kryterium ocenia się, w jaki sposób UE zarządza aktywami finansowymi, aby generować przepływy pieniężne i osiągać swoje cele, oraz w jaki sposób szacuje wyniki osiągnięte dzięki aktywom finansowym.
- Cechy przepływów pieniężnych wynikających z umowy związanych ze składnikiem aktywów. W ramach tego kryterium ocenia się, czy przepływy pieniężne wynikające z umowy stanowią jedynie spłaty kwoty głównej i odsetek od kwoty głównej pozostającej do spłaty. Odsetki to zapłata z tytułu wartości pieniądza w czasie, ryzyka kredytowego oraz innych podstawowych rodzajów ryzyka i kosztów udzielania pożyczek.

Po przeprowadzeniu oceny w oparciu o te kryteria aktywa finansowe można podzielić na trzy kategorie: Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu, aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny lub aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt.

Aktywa finansowe z przepływami pieniężnymi wynikającymi z umowy, które stanowią wyłącznie kwotę główną i odsetki, klasyfikuje się w zależności od modelu zarządzania danej jednostki. Jeżeli model zarządzania polega na utrzymywaniu aktywów finansowych w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, aktywa finansowe są klasyfikowane jako wyceniane według zamortyzowanego kosztu. Jeżeli model zarządzania polega na utrzymywaniu aktywów finansowych zarówno w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i w celu sprzedaży aktywów finansowych, aktywa finansowe są klasyfikowane jako wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny. Jeśli model zarządzania jest inny niż te dwa modele (np. aktywa finansowe są utrzymywane z przeznaczeniem do obrotu lub utrzymywane w portfelu zarządzanym i wycenianym na podstawie wartości godziwej), aktywa finansowe są klasyfikowane jako wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt.

Aktywa finansowe z przepływami pieniężnymi wynikającymi z umowy, które nie stanowią wyłącznie kwoty głównej i odsetek, tylko wprowadzają inną ekspozycję na ryzyko i zmienność niż ekspozycja na ryzyko i zmienność, które występują w przypadku podstawowych ustaleń w zakresie udzielania pożyczek (np. zmiany cen akcji), klasyfikuje się jako wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niezależnie od modelu zarządzania.

W momencie początkowego ujęcia UE klasyfikuje aktywa finansowe w następujący sposób:

(i) *Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu*

UE klasyfikuje do tej kategorii:

- środki pieniężne i ich ekwiwalenty,
- pożyczki (w tym depozyty terminowe o pierwotnym okresie zapadalności powyżej trzech miesięcy),
- należności z tytułu transakcji wymiany, z wyjątkiem płatności otrzymanych z tytułu umów gwarancji finansowej klasyfikowanych jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt.

Te aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi spełniają dwa warunki. Model zarządzania UE polega na utrzymywaniu ich w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy. Ponadto w określonych terminach mają miejsce przepływy pieniężne wynikające z umowy, które stanowią jedynie kwotę główną oraz odsetki od kwoty głównej pozostającej do spłaty.

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu zalicza się do aktywów obrotowych, z wyjątkiem tych, których termin zapadalności przekracza 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

(ii) *Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny*

Te aktywa finansowe niebędące instrumentami pochodnymi mają przepływy pieniężne wynikające z umowy, które stanowią jedynie kwotę główną oraz odsetki od kwoty głównej pozostającej do spłaty. Ponadto model zarządzania polega na utrzymywaniu aktywów finansowych zarówno w celu uzyskania przepływów pieniężnych wynikających z umowy, jak i w celu sprzedaży aktywów finansowych.

Należące do tej kategorii aktywa uznaje się za aktywa obrotowe, jeżeli przewiduje się ich zbycie w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. UE nie posiada takich aktywów.

(iii) *Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt*

UE klasyfikuje następujące aktywa finansowe jako wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt, ponieważ przepływy pieniężne wynikające z umowy nie stanowią w ich przypadku jedynie kwoty głównej i odsetek:

- instrumenty pochodne;
- inwestycje kapitałowe oraz inwestycje w fundusze rynku pieniężnego lub w fundusze w ramach portfela zbiorczego;
- inne inwestycje kapitałowe (np. operacje w oparciu o kapitał podwyższonego ryzyka).

Ponadto jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt UE klasyfikuje posiadane przez siebie dłużne papiery wartościowe, ponieważ portfele dłużnych papierów wartościowych są zarządzane i wyceniane na podstawie wartości godziwej portfela (np. wspólny fundusz rezerw, o którym mowa w art. 212 rozporządzenia finansowego).

Należące do tej kategorii aktywa uznaje się za aktywa obrotowe, jeżeli przewiduje się ich zbycie w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Początkowe ujęcie i wycena

Zakup aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny oraz przez nadwyżkę lub deficyt ujmuje się na ich dzień transakcji, czyli dzień, w którym UE zobowiązała się kupić składnik aktywów. Ekwiwalenty środków pieniężnych i pożyczki ujmuje się, gdy środki pieniężne są deponowane w instytucji finansowej lub przekazywane pożyczkobiorcom.

Aktywa finansowe są początkowo wyceniane według wartości godziwej. W przypadku wszystkich aktywów finansowych niewycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt koszty transakcji dodaje się do wartości godziwej przy początkowym ujęciu. W przypadku aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt koszty transakcji ujmuje się jako koszty w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Wartość godziwa składnika aktywów finansowych w momencie jego początkowego ujęcia jest zazwyczaj ceną transakcyjną, chyba że transakcja nie została zawarta na warunkach rynkowych, tj. została zawarta bez wynagrodzenia lub za nominalnym wynagrodzeniem do celów polityki publicznej. W takim przypadku różnica pomiędzy wartością godziwą instrumentu finansowego a ceną transakcyjną jest składnikiem niestanowiącym transakcji wymiany, który ujmuje się jako koszt w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. W takim przypadku wartość godziwa składnika aktywów finansowych jest wyprowadzana z bieżących transakcji rynkowych w odniesieniu do instrumentu bezpośrednio równoważnego. Jeśli dla danego instrumentu nie ma aktywnego rynku, wartość godziwą uzyskuje się w oparciu o technikę wyceny, która wykorzystuje dostępne dane z rynków możliwych do obserwowania.

Wartość godziwą udzielonej pożyczki długoterminowej, która jest nieoprocentowana lub oprocentowana poniżej rynkowych stóp procentowych, ustala się jako wartość bieżąca wszystkich przyszłych wpływów środków pieniężnych dyskontowanych w oparciu o obowiązującą rynkową stopę procentową dla podobnego instrumentu o podobnym ratingu kredytowym.

Pożyczki udzielone w ramach Instrumentu na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności oraz pożyczki na pomoc finansową wycenia się początkowo w ich kwocie nominalnej, a cena transakcyjna jest uznawana za wartość godziwą pożyczki. Dzieje się tak, ponieważ:

- „Otoczenie rynkowe” pożyczek UE jest bardzo specyficzne i różni się od rynku kapitałowego, na którym emitowane są komercyjne lub skarbowe instrumenty dłużne. Pożyczkodawcy na rynku kapitałowym mają bowiem możliwość wyboru alternatywnych inwestycji, co znajduje swoje odzwierciedlenie w cenach rynkowych. UE jest jednak pozbawiona tej możliwości, jako że nie może ona inwestować środków na rynkach kapitałowych; zaciąga ona pożyczki tylko po to, by udzielać pożyczek. Oznacza to, że w odniesieniu do pożyczonych przez siebie środków UE nie dysponuje innymi możliwościami udzielania pożyczek ani inwestowania tych środków. Dlatego też nie istnieją koszty alternatywne i tym samym nie ma podstawy do porównania ze stopami rynkowymi. W rzeczywistości pożyczki udzielane przez UE same w sobie stanowią osobny rynek. Zasadniczo, jako że nie można zastosować opcji kosztu alternatywnego, cena rynkowa nie oddaje rzetelnie istoty operacji udzielania pożyczek przez UE. W związku z tym nie jest właściwe ustalanie wartości godziwej pożyczek UE poprzez odniesienie do obligacji komercyjnych i skarbowych.
- Ponadto, jako że nie istnieje aktywny rynek ani podobne transakcje, z którymi można by porównać operacje udzielania pożyczek przez UE, stopa procentowa stosowana przez UE do ustalenia wartości godziwej pożyczek powinna być równa pobieranej stopie procentowej.

Późniejsza wycena

Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu są następnie wyceniane według zamortyzowanego kosztu w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny wycenia się później według wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej ujmuje się w kapitale z aktualizacji wyceny, z wyjątkiem różnic kursowych wynikających z przeliczenia walut dotyczących składników aktywów pieniężnych, które ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt wycenia się później według wartości godziwej. Zyski i straty wynikające ze zmiany wartości godziwej (w tym te wynikające z przeliczeń w walucie obcej oraz wszelkich uzyskanych odsetek) ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w okresie, w którym powstały.

Wartość godziwa przy późniejszej wycenie

Wartość godziwą inwestycji notowanych na aktywnych rynkach ustala się w oparciu o bieżące oferowane ceny zakupu. W przypadku składników aktywów finansowych, dla których nie ma aktywnego rynku (oraz w przypadku nienotowanych papierów wartościowych i instrumentów pochodnych będących przedmiotem obrotu poza rynkiem regulowanym), UE określa wartość godziwą w oparciu o techniki wyceny. Obejmują one wykorzystanie niedawnych transakcji na warunkach rynkowych, odniesienie do innych analogicznych instrumentów, analizę zdyskontowanych przepływów pieniężnych, modele wyceny opcji oraz inne metody wyceny powszechnie stosowane przez uczestników rynku.

Inwestycje w fundusze *venture capital*, które nie są notowane na aktywnym rynku, wycenia się według przypisanej wartości aktywów netto, którą uznaje się za równą ich wartości godziwej.

Utrata wartości aktywów finansowych

UE ujmuje i wycenia stratę z tytułu utraty wartości w odniesieniu do oczekiwanych strat kredytowych na aktywach finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu i według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny.

Oczekiwane straty kredytowe to wartość bieżąca różnicy między przepływami pieniężnymi wynikającymi z umowy a przepływami pieniężnymi, które UE spodziewa się uzyskać. Oczekiwane straty kredytowe uwzględniają racjonalne i możliwe do udokumentowania informacje, które są dostępne bez nadmiernych kosztów lub starań na dzień sprawozdawczy.

Oczekiwane straty kredytowe wycenia się za pomocą modelu obejmującego trzy etapy, który uwzględnia ważne prawdopodobieństwo zdarzenia niewykonania zobowiązania w całym okresie życia składnika aktywów finansowych oraz zmiany ryzyka kredytowego od momentu powstania składnika aktywów finansowych. W przypadku pożyczek momentem powstania jest data zobowiązania do udzielenia pożyczki.

Jeżeli od momentu powstania nie nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego („etap 1”), strata z tytułu utraty wartości to oczekiwana strata kredytowa z tytułu możliwych zdarzeń niewykonania zobowiązania w ciągu najbliższych 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego („12-miesięczne oczekiwane straty kredytowe”). Jeżeli od momentu powstania nastąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego („etap 2”) lub istnieją obiektywne dowody na utratę wartości ze względu na ryzyko kredytowe („etap 3”), strata z tytułu utraty wartości odpowiada oczekiwany stratom kredytowym z tytułu możliwych zdarzeń niewykonania zobowiązania w całym okresie życia składnika aktywów finansowych („oczekiwane straty kredytowe w całym okresie życia”) (zob. informacja dodatkowa 6.5).

W przypadku aktywów wycenianych według zamortyzowanego kosztu wartość bilansowa składnika aktywów jest zmniejszana o kwotę straty z tytułu utraty wartości, która jest ujmowana w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. W przypadku aktywów wycenianych według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny odpis na oczekiwane straty kredytowe jest ujmowany w aktywach netto/kapitał własny i nie zmniejsza wartości bilansowej składnika aktywów finansowych w sprawozdaniu z sytuacji finansowej. Jeżeli w kolejnym okresie kwota straty z tytułu utraty wartości ulegnie zmniejszeniu, w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności dokonuje się odwrócenia uprzednio ujętego odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

(a) Pożyczki udzielane państwom

UE opiera swoją ocenę utraty wartości pożyczek w kontekście charakteru finansowania UE i jej wyjątkowego statusu instytucjonalnego.

W przypadku utraty wartości pożyczek udzielonych państwom niebędącym państwami członkowskimi UE oblicza oczekiwane straty kredytowe na podstawie zewnętrznych danych dotyczących jakości kredytowej, uwzględniając jednak status wierzyciela uprzywilejowanego, który zmniejsza ryzyko kredytowe. Do obliczenia wartości bieżącej stopą dyskontową jest pierwotna efektywna stopa procentowa pożyczki. Jeżeli pożyczka ma zmienne oprocentowanie, stopą dyskontową jest bieżąca efektywna stopa procentowa określona w umowie.

W przypadku pożyczek dla państw członkowskich UE nigdy nie poniosła żadnych strat z tytułu utraty wartości ani nie spotkała się z niewykonaniem zobowiązania. W przypadku tych pożyczek oprócz statusu wierzyciela uprzywilejowanego UE bierze pod uwagę stosunki ze swoimi państwami członkowskimi. Te dwa elementy w zasadzie gwarantują państwom członkowskim pełną spłatę pożyczek w terminie ich zapadalności. W związku z tym UE uważa, że oczekiwane straty kredytowe z tytułu pożyczek udzielonych państwom członkowskim są nieistotne, a podejście statystyczne do obliczania oczekiwanych strat kredytowych jest w przypadku tych pożyczek niewłaściwe. W sprawozdaniu z finansowych wyników działalności nie uwzględnia się zatem żadnych oczekiwanych strat kredytowych w odniesieniu do pożyczek udzielonych państwom członkowskim.

(b) Należności

UE wycenia stratę z tytułu utraty wartości w kwocie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia, stosując praktyczne rozwiązania (np. macierz rezerw).

(c) Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

UE przechowuje środki pieniężne i ich ekwiwalenty na bieżących rachunkach bankowych oraz w depozytach terminowych do 3 miesięcy. Środki pieniężne przechowane są w bankach o bardzo wysokim ratingu kredytowym (zob. informacja dodatkowa 6.5), a więc o bardzo niskim prawdopodobieństwie niewykonania zobowiązania. Ze względu na krótki czas trwania i niskie prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania oczekiwane straty kredytowe na środkach pieniężnych i ich ekwiwalentach są znikome. W związku z tym w odniesieniu do ekwiwalentów środków pieniężnych nie dokonuje się odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Usunięcie z bilansu

Instrumenty finansowe usuwa się z ksiąg w przypadku wygaśnięcia praw do otrzymywania przepływów pieniężnych z inwestycji oraz w przypadku, gdy UE przeniosła zasadniczo całe ryzyko i wszystkie korzyści związane z prawem własności na inny podmiot. Sprzedaż aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny oraz przez nadwyżkę lub deficyt ujmuje się na dzień transakcji.

1.5.6. Zapasy

Zapasy wycenia się według kosztu lub według wartości netto możliwej do uzyskania, w zależności od tego, która z tych kwot jest niższa. Koszt ustala się z zastosowaniem metody FIFO („pierwsze weszło, pierwsze wyszło”). Koszt wyrobów gotowych i produkcji w toku obejmuje koszty surowców, robocizny bezpośredniej, inne koszty, które da się bezpośrednio przyporządkować, oraz powiązane pośrednie koszty produkcji (przy normalnej zdolności produkcyjnej). Możliwa do uzyskania wartość netto stanowi szacunkową cenę sprzedaży w toku zwykłej działalności gospodarczej pomniejszoną o koszty realizacji i koszty sprzedaży. Zapasy utrzymywane w celu dystrybucji nieodpłatnej lub za stawkę nominalną wycenia się według kosztu lub aktualnego kosztu odtworzenia, w zależności od tego, która z tych wartości jest niższa. Aktualny koszt odtworzenia stanowi koszt, który UE musiałaby ponieść, aby nabyć składnik aktywów na dzień sprawozdawczy.

1.5.7. Kwoty płatności zaliczkowych

Płatności zaliczkowe są formą płatności z wyprzedzeniem na rzecz beneficjenta, mającą na celu zapewnienie finansowania z góry. Zgodnie z zasadą należytego zarządzania finansami mogą być one rozbite na szereg płatności dokonywanych w okresie wskazanym w danej umowie, decyzji, danym porozumieniu lub akcie podstawowym. Płatność lub zaliczka musi zostać wykorzystana na cele, na które była przeznaczona, w okresie wskazanym w umowie albo podlega zwrotowi. Beneficjent, który nie poniesie kosztów kwalifikowalnych, zobowiązany jest do zwrotu UE płatności zaliczkowej. Ponieważ UE zachowuje kontrolę nad płatnościami zaliczkowymi i jest upoważniona do otrzymania zwrotu z tytułu części niekwalifikowalnej, kwotę ujmuje się jako składnik aktywów.

Płatności zaliczkowe początkowo ujmuje się w bilansie w momencie przekazania środków pieniężnych odbiorcy. Wycenia się je w kwocie przekazanej zapłaty. W kolejnych okresach płatności zaliczkowe są wyceniane w kwocie początkowo ujętej w bilansie pomniejszonej o wydatki kwalifikowalne (w tym w stosownych przypadkach kwoty szacunkowe) poniesione w danym okresie.

Odsetki od płatności zaliczkowych ujmuje się w chwili ich uzyskania zgodnie z przepisami odnośnej umowy. Szacunek przychodów z tytułu naliczonych odsetek dokonywany jest na koniec roku w oparciu o najbardziej wiarygodne dane, a następnie uwzględniany jest w bilansie.

Pozostałe zaliczki dla państw członkowskich, wynikające ze zwracania przez UE kwot wypłaconych przez państwo członkowskie jako zaliczki na rzecz beneficjentów (w tym w ramach instrumentów finansowych objętych zarządzaniem dzielonym), uwzględnia się jako aktywa i ujmuje w pozycji „Płatności zaliczkowe”. Następnie pozostałe zaliczki dla państw członkowskich wycenia się w kwocie początkowo ujętej w bilansie pomniejszonej o najlepsze możliwe oszacowanie wydatków kwalifikowanych poniesionych przez beneficjentów końcowych, obliczone na podstawie rozsądnych i mających poparcie faktograficzne założeń.

Wkłady do funduszy powierniczych Unii na rzecz działań zewnętrznych (ustanowionych na mocy art. 234 rozporządzenia finansowego) nieobjętych konsolidacją przez Komisję Europejską lub innych jednostek nieobjętych konsolidacją klasyfikuje się jako płatności zaliczkowe, gdyż ich celem jest umożliwienie funduszowi powierniczemu finansowania działań określonych w celach danego funduszu. Wkłady UE do funduszy powierniczych wycenia się w kwocie początkowo ujętej w bilansie pomniejszonej o wydatki kwalifikowane, w tym w stosownych przypadkach kwoty szacunkowe, poniesione przez fundusz powierniczy w okresie sprawozdawczym i alokowane do wkładu UE zgodnie z umową dotyczącą danego projektu.

1.5.8. Należności z tytułu transakcji wymiany i należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany

W zasadach rachunkowości UE ustanowiono wymóg odrębnej prezentacji transakcji wymiany i transakcji innych niż transakcje wymiany. Aby odróżnić te dwie kategorie, pojęcie „należności” zastrzega się do transakcji wymiany, natomiast w odniesieniu do „transakcji innych niż transakcje wymiany”, tj. transakcji, w ramach których UE otrzymuje wartości od innej jednostki, nie przekazując bezpośrednio w zamian wartości zbliżonej, stosuje się termin „kwoty należne” (np. kwoty należne od państw członkowskich związane z zasobami własnymi).

Należności z tytułu transakcji wymiany stanowią aktywa finansowe wyceniane według kosztu zamortyzowanego, z wyjątkiem pewnych kwot należności z tytułu umów gwarancji finansowej, które klasyfikuje się jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt (zob. informacja dodatkowa 1.5.5).

Kwoty należne z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany ujmuje się w wartości godziwej w dniu nabycia pomniejszonej o odpis aktualizujący z tytułu utraty wartości. Odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany dokonuje się, gdy istnieją obiektywne dowody na to, że UE nie będzie w stanie pobrać wszystkich należnych kwot zgodnie z pierwotnymi warunkami należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany. Kwota odpisu aktualizującego stanowi różnicę między wartością bilansową składnika aktywów a jego wartością odzyskiwalną. Kwota odpisu ujmowana jest w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. Na podstawie doświadczeń z ubiegłych lat dokonuje się również ogólnego odpisu aktualizującego wartość w odniesieniu do nierozliczonych nakazów odzyskania środków nieobjętych jeszcze żadnym określonym odpisem. W informacji dodatkowej 1.5.14 przedstawiono informacje dotyczące ujęcia naliczonych przychodów na koniec roku. Kwoty wykazane w bilansie i ujawnione jako należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany nie są instrumentami finansowymi, ponieważ w przeciwieństwie do nich nie wynikają z umowy, która powodowałaby powstanie zobowiązań finansowych lub instrumentów kapitałowych. Niemniej jednak, w informacjach dodatkowych do sprawozdania finansowego należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany ujawnia się w stosownych przypadkach razem z należnościami z tytułu transakcji wymiany.

1.5.9. Środki pieniężne i ich ekwiwalenty

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty są aktywami finansowymi wycenianymi według zamortyzowanego kosztu, które obejmują środki pieniężne w kasie, depozyty bankowe płatne na żądanie lub w krótkim terminie i inne krótkoterminowe wysoce płynne inwestycje o pierwotnym terminie zapadalności do trzech miesięcy.

1.5.10. Świadczenia pracownicze

UE zapewnia pracownikom szereg świadczeń (wynagrodzenie oraz świadczenia z tytułu zabezpieczenia społecznego). Do celów rachunkowości należy je zaklasyfikować jako krótkoterminowe świadczenia pracownicze lub świadczenia po okresie zatrudnienia.

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze

Krótkoterminowe świadczenia pracownicze to te świadczenia należne, które podlegają rozliczeniu przed upływem dwunastu miesięcy od końca okresu sprawozdawczego, w którym pracownik wykonywał pracę, takie jak wynagrodzenia, urlop wypoczynkowy, płatne zwolnienie chorobowe, a także inne krótkoterminowe dodatki pracownicze. Krótkoterminowe świadczenia pracownicze ujmowane są jako koszty, kiedy wykonywana jest związana z nimi praca. Zobowiązanie ujmuje się w kwocie, która ma być wypłacona, jeśli na UE ciąży prawny lub zwyczajowo oczekiwany obowiązek zapłaty w wyniku przeszłego zatrudnienia pracownika i jeśli zobowiązanie to można w sposób wiarygodny oszacować.

Świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia

UE przyznaje pracownikom szereg świadczeń po okresie zatrudnienia, które obejmują świadczenia emerytalne, rentę z tytułu niezdolności do pracy oraz rentę rodzinną w ramach systemu emerytalno-rentowego dla urzędników europejskich (PSEO), jak również ubezpieczenie zdrowotne w ramach wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego (JSIS) (zob. informacja dodatkowa 2.9). Świadczenia te oferowane są w ramach jednego planu – który jest jednak podzielony na dwa programy – i muszą być traktowane podobnie, aby rzetelnie przedstawiać sytuację i odzwierciedlać rzeczywistość gospodarczą:

- i. System emerytalno-rentowy dla urzędników europejskich: Świadczenia przyznawane w ramach tego umownego systemu⁽¹⁸⁾ odnoszą się do stażu pracy, renty inwalidzkiej i rodzinnej, jak również dodatków rodzinnych, śmierci przed odejściem na emeryturę w przypadku tych pracowników, którzy pracują lub pracowali w instytucjach Unii Europejskiej, agencjach lub innych organach UE lub członków rodzin po zmarłych urzędnikach lub emerytach. Wkład pracowników z ich wynagrodzeń w przewidywane koszty tych świadczeń wynosi jedną trzecią tych kosztów.
- ii. Wspólny system ubezpieczenia chorobowego (JSIS). W ramach tego systemu UE zapewnia pracownikom Komisji Europejskiej, instytucji, agencji i innych organów UE ubezpieczenie zdrowotne poprzez zwrot kosztów leczenia. Świadczenia przyznane w ramach tego systemu osobom biernym zawodowo (tj. emerytom, sierotom itp.) uznaje się za świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia.

UE zapewnia również członkom i byłym członkom instytucji Unii Europejskiej świadczenia pracownicze po okresie zatrudnienia za pośrednictwem odrębnych systemów emerytalno-rentowych. Przedstawiono je w pozycji „Inne systemy świadczeń emerytalnych”. W ramach tych systemów UE zapewnia świadczenia emerytalne członkom Komisji, Trybunału Sprawiedliwości, Europejskiego Trybunału Obrachunkowego, Rady Unii Europejskiej, Parlamentu Europejskiego oraz Europejskiemu Rzecznikowi Praw Obywatelskich i Europejskiemu Inspektorowi Ochrony Danych. UE zapewnia zabezpieczenie zdrowotne członkom instytucji Unii poprzez wspólny system ubezpieczenia chorobowego.

Wyżej wymienione świadczenia po okresie zatrudnienia uznawane są za zobowiązania UE z tytułu określonych świadczeń i oblicza się je na każdy dzień sprawozdawczy poprzez oszacowanie kwoty przyszłych świadczeń, które wypracowali pracownicy w okresie bieżącym i we wcześniejszych okresach, dyskontując tę kwotę oraz odejmując wartość godziwą wszelkich aktywów programu. Obliczanie zobowiązań z tytułu określonych świadczeń dokonywane jest corocznie w oparciu o metodę prognozowanych uprawnień jednostkowych. Wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń określa się, dyskontując szacunkowe przyszłe wypływy środków pieniężnych w oparciu o stopy procentowe obligacji państw członkowskich oraz ze kwotę tę odzwierciedlają zobowiązania emerytalne odnotowane w rocznych sprawozdaniach finansowych Unii Europejskiej. Państwa członkowskie wspólnie gwarantują wypłatę tych świadczeń zgodnie z art. 83 regulaminu pracowniczego oraz art. 4 ust. 3 Traktatu UE (w celu zapoznania się ze szczegółowym opisem programu zob. COM(2018) 829).

Świadczenia po okresie zatrudnienia przyznawane pracownikom UE są włączone do jednego planu obejmującego zarówno system emerytalno-rentowy dla urzędników europejskich, jak i system ubezpieczenia chorobowego z prawem do ubezpieczenia w ramach wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego, które zależy od nabycia prawa do ubezpieczenia w ramach systemu emerytalno-rentowego. Zgodnie z warunkami tego jednego planu, jak określono w regulaminie pracowniczym, niektóre uprawnienia, takie jak prawo do opóźnionego wypłacenia emerytury lub niższego świadczenia emerytalnego w ramach systemu emerytalno-rentowego dla urzędników europejskich, nabywa się po 10 latach służby. Uprawnienia nabyte w ramach jednego planu przez kolejne lata służby pracownika są jednak istotnie wyższe niż te początkowo ustalone uprawnienia, co znajduje odzwierciedlenie w kolejnych corocznie nabywanych prawach emerytalno-rentowych.

⁽¹⁸⁾ System emerytalno-rentowy urzędników europejskich jest umownym (wirtualnym) funduszem o zdefiniowanych świadczeniach, w ramach którego składki pracowników wykorzystuje się do sfinansowania ich przyszłych emerytur. Chociaż nie istnieje żaden faktyczny fundusz inwestycyjny, uznaje się, że kwotę, jaka zostałaby pobrana przez taki fundusz, zainwestowano w obligacje długoterminowe państw członkowskich oraz że kwotę tę odzwierciedlają zobowiązania emerytalne odnotowane w rocznych sprawozdaniach finansowych Unii Europejskiej. Państwa członkowskie wspólnie gwarantują wypłatę tych świadczeń zgodnie z art. 83 regulaminu pracowniczego oraz art. 4 ust. 3 Traktatu UE (w celu zapoznania się ze szczegółowym opisem programu zob. COM(2018) 829).

Stąd też, aby zobrazować ekonomiczny charakter zaistniałej transakcji, czego wymaga wierne odzwierciedlenie będące jedną z cech jakościowych sprawozdawczości finansowej, jak określono zarówno w regule rachunkowości Unii Europejskiej nr 1, jak i w ramach koncepcyjnych MSRSP, poniesione koszty zatrudnienia ujmowane są w oparciu o metodę liniową w trakcie szacowanego okresu służby czynnej pracownika, tj. okresu od dnia, gdy praca wykonywana przez pracownika uprawnia go do świadczeń w ramach programu świadczeń (niezależnie od tego, czy świadczenia te są uzależnione od dalszej pracy, czy też nie), do dnia, począwszy od którego dalsza praca wykonywana przez pracownika nie będzie prowadziła do powstania istotnej kwoty dodatkowych świadczeń w ramach programu, poza kwotą wynikającą ze wzrostu wynagrodzeń. Podejście to jest stosowane konsekwentnie względem świadczeń przewidzianych w ramach jednego planu.

Aktualizacja wyceny zobowiązań netto z tytułu określonych świadczeń obejmuje zyski i straty aktuarialne oraz zwrot z aktywów programu; są one ujmowane bezpośrednio w aktywach netto.

UE ujmuje koszty odsetkowe netto (dochody) i inne koszty związane z programami określonych świadczeń w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności pod pozycją „Koszty personelu oraz rent i emerytur”.

Kiedy przewidziane świadczenia są zmieniane lub ograniczane, powiązana zmiana w świadczeniach, która odnosi się do przeszłego zatrudnienia bądź zysku lub straty spowodowanych ograniczeniem, ujmowana jest niezwłocznie w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności. Zyski i straty wynikające z rozliczenia są ujmowane w dniu rozliczenia. Koszty przeszłego zatrudnienia ujmuje się niezwłocznie w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności, chyba że zmiany uzależnione są od pozostawiania pracowników w służbie przez określony czas (okres nabywania uprawnień).

1.5.11. Rezerwy

Rezerwy ujmuje się, gdy UE związana jest prawnym lub zwyczajowo oczekiwanym zobowiązaniem wobec osób trzecich w wyniku przeszłych zdarzeń, gdy istnieje większe prawdopodobieństwo, że w celu realizacji zobowiązania konieczny będzie wypływ środków, niż że nie będzie to konieczne, oraz gdy kwotę można wiarygodnie oszacować. Nie ujmuje się rezerw na przyszłe straty operacyjne. Kwotę rezerwy ustala się poprzez najlepsze możliwe oszacowanie kosztów, które według przewidywań trzeba będzie ponieść w celu realizacji bieżącego zobowiązania na dzień sprawozdawczy. W przypadkach, w których rezerwa odnosi się do zbioru wielu pozycji, przy szacunkowym określaniu kwoty zobowiązania uwzględnia się wszystkie możliwe wyniki oraz odpowiadające im prawdopodobieństwa (metoda „oczekiwanej wartości”).

Rezerwy na umowy rodzące obciążenia wycenia się według wartości bieżącej przewidywanych kosztów rozwiązania umowy lub przewidywanych kosztów netto kontynuacji umowy, w zależności od tego, która tych kwot kosztów jest niższa.

1.5.12. Zobowiązania finansowe

Zobowiązania finansowe są klasyfikowane jako zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt, jako zobowiązania finansowe ujmowane po zamortyzowanym koszcie lub jako zobowiązania z tytułu umów gwarancji finansowej.

Zaciągnięte pożyczki obejmują pożyczki od instytucji kredytowych i zobowiązania potwierdzone certyfikatami (obligacje i depozyty UE oraz eurobony). Zaciągnięte pożyczki ujmuje się początkowo w wartości godziwej, czyli w wysokości wpływów z tytułu uzyskania pożyczki (wartości godziwej otrzymanej zapłaty) po odliczeniu poniesionych kosztów transakcji, a następnie wykazuje się je po zamortyzowanym koszcie w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej; wszelkie różnice pomiędzy wpływami (po odliczeniu kosztów transakcji) a wartością wykupu ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w okresie pożyczkowym w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej. Poniesione przez UE koszty transakcji, którymi następnie obciąża się beneficjenta pożyczki, są nieistotne i są bezpośrednio ujmowane w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt obejmują instrumenty pochodne, jeśli ich wartość godziwa jest ujemna. Są księgowane w taki sam sposób jak aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt; zob. informacja dodatkowa 1.5.5.

UE ujmuje zobowiązanie z tytułu umowy gwarancji finansowej, gdy zawiera umowę zobowiązującą UE do dokonania określonych płatności rekompensujących posiadaczowi gwarancji stratę, jaką poniesie on z powodu niedokonania przez określonego dłużnika płatności w przypadającym terminie zgodnie z pierwotnymi lub zmienionymi warunkami instrumentu dłużnego. Jeżeli zgodnie z umową gwarancji UE jest zobowiązana do dokonania płatności w odpowiedzi na zmiany cen instrumentów finansowych lub zmiany innych instrumentów bazowych, umowa gwarancji jest instrumentem pochodnym, tj. zobowiązaniem finansowym wycenianym według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt. Wszystkie pozostałe umowy gwarancji ujmowane są jako rezerwy finansowe.

Zobowiązania z tytułu umowy gwarancji finansowej ujmuje się początkowo według wartości godziwej. Jest ona równa wartości bieżącej netto należności z tytułu premii, jeżeli odbywa się to na warunkach rynkowych. W przypadku gdy nie jest pobierana premia gwarancyjna lub gdy opłata nie stanowi wartości godziwej, wartość godziwą ustala się w oparciu o notowane na aktywnym rynku ceny umów gwarancji finansowej bezpośrednio odpowiadających umowie zawartej w ramach zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych, jeżeli takowe są dostępne, lub z wykorzystaniem techniki wyceny. Jeżeli nie można w sposób wiarygodny określić wartości godziwej poprzez bezpośrednią obserwację aktywnego rynku lub inną technikę wyceny, zobowiązanie z tytułu umowy gwarancji finansowej wycenia się początkowo w kwocie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia.

Późniejsza wycena zależy od zmiany ekspozycji na ryzyko kredytowe z tytułu gwarancji finansowej. Jeżeli nie wystąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego („etap 1”), zobowiązanie z tytułu gwarancji finansowej jest aktualizowane do wyższej z dwóch wartości: 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych lub początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o zakumulowaną amortyzację. Jeżeli wystąpił znaczny wzrost ryzyka kredytowego („etap 2”), zobowiązanie z tytułu gwarancji finansowej jest aktualizowane do wyższej z dwóch wartości: oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia lub początkowo ujętej kwoty, w odpowiednich przypadkach pomniejszonej o zakumulowaną amortyzację (zob. informacja dodatkowa 6.5).

Zobowiązania finansowe klasyfikuje się jako zobowiązania długoterminowe, z wyjątkiem składników, których termin wymagalności przypada w terminie krótszym niż 12 miesięcy od dnia bilansowego. Umowy gwarancji finansowej zalicza się do zobowiązań krótkoterminowych, z wyjątkiem sytuacji, w których UE posiada bezwarunkowe prawo do odroczenia spłaty zobowiązania o co najmniej dwanaście miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Fundusze powiernicze UE uznawane za część działań operacyjnych Komisji (tj. fundusz powierniczy Madad i fundusz powierniczy UE dla Kolumbii) uwzględnia się w zapisach księgowych Komisji i poddaje dalszej konsolidacji w rocznych sprawozdaniach finansowych UE. W związku z tym wkłady do funduszy powierniczych UE od innych darczyńców spełniają warunki przychodów z transakcji innych niż transakcje wymiany i są ujmowane jako zobowiązania finansowe do momentu spełnienia warunków związanych z przekazywanymi wkładami, tj. poniesienia kosztów kwalifikowalnych przez fundusz powierniczy. Fundusz powierniczy musi finansować określone projekty i w momencie likwidacji zwrócić pozostałe środki. Na dzień bilansowy pozostającą kwotę zobowiązań związanych z wkładami wycenia się w kwocie otrzymanych wkładów pomniejszonej o koszty poniesione przez fundusz powierniczy, w tym w stosownych przypadkach kwoty szacunkowe. Do celów sprawozdawczych koszty netto przydziela się do wkładów innych darczyńców proporcjonalnie do wkładów netto wpłaconych na dzień 31 grudnia. Taka alokacja wkładów ma jedynie charakter orientacyjny. W przypadku likwidacji funduszu powierniczego rzeczywisty podział pozostałych zasobów zostanie określony przez zarząd funduszu powierniczego.

1.5.13. Zobowiązania

Znacząca kwota zobowiązań UE stanowi kwoty do zapłaty z tytułu zestawień poniesionych wydatków od beneficjentów dotacji lub innych form finansowania przez UE (transakcje inne niż transakcje wymiany). Są one ujmowane jako zobowiązania w kwocie rozszczenia w momencie otrzymania zestawienia poniesionych wydatków. Po weryfikacji i zatwierdzeniu kosztów kwalifikowalnych zobowiązania wycenia się w wysokości kwalifikowalnej kwoty.

Zobowiązania z tytułu zakupu towarów i usług ujmowane są w momencie otrzymania faktury w wysokości pierwotnej kwoty, a powiązane kwalifikowalne koszty ujmowane są w momencie realizacji i akceptacji dostaw i usług przez UE.

1.5.14. Rozliczenia międzyokresowe kosztów i przychodów

Transakcje i zdarzenia ujmuje się w sprawozdaniu finansowym w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec roku, w przypadku gdy faktura nie została jeszcze wystawiona, a usługa lub dostawa została zrealizowana przez UE, lub w przypadku istnienia porozumienia umownego (np. poprzez odniesienie do traktatu), w sprawozdaniu finansowym ujmuje się naliczone przychody. Ponadto na koniec roku, w przypadku gdy faktura została wystawiona, ale usługi lub dostawy nie zostały jeszcze zrealizowane, przychody uznaje się za przychody przyszłych okresów i ujmuje w kolejnym okresie obrachunkowym.

Również koszty ujmuje się w okresie, do którego się odnoszą. Na koniec okresu obrachunkowego bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów są ujmowane w oparciu o szacowaną kwotę zobowiązań do przeniesienia przypadających na dany okres. Obliczenia biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów dokonuje się zgodnie z wydanymi przez Komisję szczegółowymi wytycznymi operacyjnymi i praktycznymi, które mają zapewnić wierne odzwierciedlenie w sprawozdaniu finansowym zjawisk ekonomicznych i innych zjawisk, które ma ono przedstawiać. Analogicznie, jeżeli za usługi lub towary, których jeszcze nie otrzymano, dokonano płatności z góry, koszty zostaną odroczone i ujęte w kolejnym okresie obrachunkowym.

1.6. SPRAWOZDANIE Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

1.6.1. Przychody

PRZYCHODY Z TRANSAKcji INNYCH NIŻ TRANSAKcje WYMIANY

Zdecydowana większość przychodów UE dotyczy transakcji innych niż transakcje wymiany:

Zasoby własne oparte na DNB, oparte na VAT oraz oparte na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych

Przychody ujmuje się za okres, za który Komisja wysłała do państw członkowskich wezwanie do zapłaty należnych składek. Przychody wykazywane są w wysokości „kwoty, do której wniesienia wezwano”. Ponieważ zasoby własne oparte na VAT, DNB i odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych bazują na szacunkach za dany rok budżetowy, można wprowadzać w nich zmiany do czasu podania ostatecznych danych przez państwa członkowskie. Wpływ zmian w zakresie wartości szacunkowych uwzględnia się przy ustalaniu nadwyżki lub deficytu netto za okres, w którym nastąpiła zmiana.

Tradycyjne zasoby własne

Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany i powiązane przychody ujmuje się w chwili otrzymania właściwego miesięcznego wyciągu z konta „A” (obejmującego pobrane cła oraz kwoty należne, które są zabezpieczone i nie są kwestionowane) od państw członkowskich. Na dzień sprawozdawczy dochody pobrane przez państwa członkowskie za dany okres, lecz niewypłacone jeszcze Komisji, szacuje się i ujmuje jako naliczone przychody. Kwartalne wyciągi z konta „B” (obejmującego cła niepobrane i niezabezpieczone, jak również kwoty zabezpieczone zakwestionowane przez dłużnika) otrzymane od państw członkowskich ujmuje się jako przychody pomniejszone o koszty poboru, do których zatrzymania uprawnione są państwa członkowskie. Ponadto ujmuje się zmniejszenie wartości w wysokości szacunkowych środków, które mogą nie zostać odzyskane.

Grzywny

Przychody z tytułu grzywien ujmuje się po podjęciu przez UE decyzji o nałożeniu grzywny i oficjalnym powiadomieniu o takiej decyzji jej adresata. Po podjęciu decyzji o nałożeniu grzywny podmioty, na które nałożono grzywnę, mają dwa miesiące od daty powiadomienia na:

- a) zaakceptowanie decyzji – wówczas zobowiązane są do uiszczenia grzywny we wskazanym terminie, a kwota zostaje ostatecznie pobrana przez UE; lub
- b) odrzucenie decyzji – wówczas zaskarżają ją na mocy prawa UE.

Jednak nawet w wypadku złożenia skargi grzywna musi zostać zapłacona we wskazanym terminie trzech miesięcy, ponieważ skarga nie ma skutku zawieszającego (art. 278 TFUE). Otrzymane środki pieniężne wykorzystywane są w celu rozliczenia kwoty należnej. Za zgodą księgowego Komisji przedsiębiorstwo może jednak przedłożyć zamiast tego gwarancję bankową na odnośną kwotę. W takim przypadku grzywna pozostaje kwotą należną. Jeżeli nie otrzymano środków pieniężnych ani gwarancji, a doszło do wystąpienia wątpliwości co do wypłacalności przedsiębiorstwa, ujmuje się zmniejszenie wartości należnej kwoty.

Jeżeli przedsiębiorstwo zaskarży decyzję i dokona tymczasowej zapłaty grzywny, kwotę ujmuje się jako zobowiązanie warunkowe lub, jeżeli wydaje się prawdopodobne, że Sąd może nie wydać wyroku korzystnego dla UE, konieczne jest ujęcie rezerwy na pokrycie związanego z tym ryzyka. W przypadku przedłożenia gwarancji dokonuje się odpisu aktualizującego wartość nieuregulowanej kwoty należnej.

Uzyskane przez Komisję skumulowane odsetki z rachunków bankowych, na których zdeponowane były płatności, ujmuje się jako przychody i odpowiednio zwiększa wszelkie zobowiązania warunkowe.

Od 2010 r. Komisja zarządza wszystkimi tymczasowo zainkasowanymi grzywnami za pomocą specjalnie w tym celu utworzonego funduszu (BUFI), inwestując w instrumenty finansowe.

PRZYCHODY Z TRANSAKCYJ WYMIANY

Przychody ze sprzedaży towarów i usług ujmuje się, gdy znaczące ryzyko oraz korzyści wynikające z własności towarów zostają przeniesione na kupującego. Przychody związane ze świadczeniem usług ujmuje się poprzez odniesienie do etapu realizacji transakcji na dzień sprawozdawczy.

Przychody i koszty odsetkowe

Przychody i koszty odsetkowe ujmuje się w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności w oparciu o metodę efektywnej stopy procentowej. Jest to metoda obliczenia zamortyzowanego kosztu składnika aktywów lub zobowiązań finansowych oraz alokacji przychodów lub kosztów odsetkowych w danym okresie. Obliczając efektywną stopę procentową, UE szacuje przepływy pieniężne przy uwzględnieniu wszystkich warunków umownych dotyczących danego instrumentu finansowego (na przykład opcji wcześniejszej spłaty), lecz nie bierze pod uwagę przyszłych strat kredytowych. W obliczeniach uwzględniane są wszystkie opłaty i punkty stóp procentowych zapłacone lub uzyskane przez strony umowy, które stanowią integralną część efektywnej stopy procentowej, koszty transakcji oraz wszelkie inne premie lub dyskonta.

Po uznaniu składnika aktywów finansowych lub grupy podobnych aktywów finansowych za zagrożone utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe („etap 3”) przychody odsetkowe ujmuje się w oparciu o stopę procentową, za pomocą której dyskontuje się przyszłe przepływy pieniężne w celu ustalenia wysokości odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości.

Przychody z tytułu dywidend

Przychody z tytułu dywidend lub podobne podziały zysku ujmuje się z chwilą powstania uprawnienia do otrzymania płatności.

Przychody i koszty z tytułu aktywów finansowych wycenianych przez nadwyżkę lub deficyt

Dotyczą one wartości godziwej zysków (przychodów) i strat (kosztów) na tych aktywach finansowych, w tym wynikających z przeliczania walut. W przypadku oprocentowanych aktywów finansowych obejmują one także odsetki. Zob. również informacja dodatkowa 3.9.

Przychody z tytułu umów gwarancji finansowej

Przychody z umów gwarancji finansowej (premia gwarancyjna) są ujmowane w okresie, w którym UE jest gotowa do zrekompensowania posiadaczowi umowy gwarancji finansowej strat kredytowych, jakie może on ponieść. Stosowany plan amortyzacji uwzględnia upływ czasu i wielkość ekspozycji objętej gwarancją. Przychody z umów gwarancji finansowej obejmują również amortyzację zobowiązania z tytułu umów gwarancji finansowej w przypadku, gdy gwarancja została udzielona bez opłaty lub za opłatą nominalną.

1.6.2. Koszty

Koszty z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany stanowią większość kosztów UE. Odnoszą się one do transferów na rzecz beneficjentów i dzielą się na trzy kategorie: (i) wierzytelności, (ii) transfery na mocy umów i dotacje oraz (iii) wkłady i darowizny uznaniowe.

Transfery ujmuje się jako koszty w okresie, w którym miały miejsce zdarzenia leżące u ich podstaw, pod warunkiem że przepisy (rozporządzenie finansowe, regulamin pracowniczy lub inne przepisy) dopuszczają tego rodzaju transfer lub została podpisana umowa dopuszczająca transfer, beneficjent spełnia wszelkie kryteria kwalifikowalności oraz możliwe jest wiarygodne oszacowanie kwoty.

Otrzymany wniosek o płatność lub zestawienie poniesionych wydatków spełniające kryteria ujmowania wykazywane są jako koszt w wysokości kwalifikowalnej kwoty. Na koniec roku poniesione koszty kwalifikowalne należne beneficjentom, lecz jeszcze przez nich nie zgłoszone, szacuje się i ujmuje jako bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów.

Koszty z tytułu transakcji wymiany wynikające z zakupu towarów i usług ujmuje się z chwilą realizacji i akceptacji dostaw przez UE. Wycenia się je po ich kwocie początkowej określonej na fakturze. Ponadto na dzień bilansowy koszty związane z usługami dostarczonymi w okresie, za który jeszcze nie otrzymano lub nie zaakceptowano faktury, szacuje się i ujmuje w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

1.7. AKTYWA I ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE

1.7.1. Aktywa warunkowe

Składnik aktywów warunkowych to składnik aktywów, który może powstać na skutek przeszłych zdarzeń i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero poprzez wystąpienie lub niewystąpienie niepewnego przyszłego zdarzenia lub kilku takich zdarzeń, które nie są w pełni zależne od UE. Informacje o aktywach warunkowych ujawnia się, jeśli wpływ korzyści ekonomicznych lub innych świadczeń jest prawdopodobny.

1.7.2. Zobowiązanie warunkowe

Zobowiązanie warunkowe to zobowiązanie, które może powstać na skutek przeszłych zdarzeń i którego istnienie zostanie potwierdzone dopiero poprzez wystąpienie lub niewystąpienie niepewnego przyszłego zdarzenia lub kilku takich zdarzeń, które nie są w pełni zależne od UE, lub obecne zobowiązanie, które powstaje na skutek przeszłych zdarzeń, ale nie jest ujmowane w sprawozdaniu, ponieważ nie jest prawdopodobne, aby w celu wykonania zobowiązania konieczny był wpływ środków reprezentujących korzyści ekonomiczne lub świadczenia, albo, w rzadkich przypadkach, gdy kwoty zobowiązania nie można wycenić wystarczająco wiarygodnie. Zobowiązania warunkowe wykazuje się, chyba że możliwość wpływu środków zawierających w sobie korzyści ekonomiczne lub świadczenia jest odległa.

1.8. RACHUNEK PRZEPIŃWÓW PIENIĘŻNYCH

Na podstawie informacji o przepływach pieniężnych przeprowadza się ocenę zdolności UE do generowania środków pieniężnych i ich ekwiwalentów oraz ocenę potrzeb UE w zakresie wykorzystywania tych przepływów pieniężnych.

Rachunek przepływów pieniężnych sporządzono, wykorzystując metodę pośrednią. Oznacza to, że wynik ekonomiczny w danym roku budżetowym korygowany jest o wpływ transakcji bezgotówkowych, rozliczeń międzyokresowych wynikających z przeszłych lub przyszłych operacyjnych wpływów lub płatności gotówkowych oraz pozycji przychodów lub kosztów związanych z inwestowaniem przepływów pieniężnych.

Przepływy pieniężne wynikające z transakcji w walucie obcej są ujmowane w walucie sprawozdawczej UE (euro) poprzez przeliczenie kwoty w obcej walucie według kursu wymiany euro na walutę obcą obowiązującego w dniu przepływu pieniężnego.

W rachunku przepływów pieniężnych przedstawiono przepływy pieniężne w danym okresie według podziału na działalność operacyjną, inwestycyjną i finansową.

Działalność operacyjna to działalność UE, która nie jest działalnością inwestycyjną ani finansową. Zalicza się do niej większość prowadzonej działalności.

Do działalności inwestycyjnej zalicza się nabywanie i zbywanie wartości niematerialnych i prawnych oraz rzeczowych aktywów trwałych, jak również pozostałych inwestycji, których nie uwzględniono w ekwiwalentach środków pieniężnych. Do działalności inwestycyjnej nie zalicza się pożyczek udzielanych beneficjentom, ponieważ wpisują się one w cele ogólne i tym samym dotyczą codziennej działalności UE. W tej pozycji wykazywane mają być rzeczywiste inwestycje, których dokonała UE.

Działalność finansowa to działania, które powodują zmiany w wielkości i strukturze zaciągniętych pożyczek, innych niż te udzielone beneficjentom na zasadzie pożyczek wzajemnych lub na nabycie rzeczowych aktywów trwałych (które są ujęte w działalności operacyjnej).

2. INFORMACJE DODATKOWE DO BILANSU

AKTYWA

2.1. WARTOŚCI NIEMATERIALNE I PRAWNE

	(w mln EUR)
Wartość bilansowa brutto na 31.12.2020	1 409
Zwiększenia	276
Zbycie	(32)
Przesunięcia między kategoriami aktywów	0
Inne zmiany	(18)
Wartość bilansowa brutto na 31.12.2021	1 636
Zakumulowana amortyzacja na 31.12.2020	(789)
Odpis amortyzacyjny za rok	(119)
Amortyzacja odpisana	3
Zbycie	36
Przesunięcia między kategoriami aktywów	0
Inne zmiany	3
Zakumulowana amortyzacja na 31.12.2021	(867)
Wartość bilansowa netto na 31.12.2021	769
Wartość bilansowa netto na 31.12.2020	620

Powyższe kwoty odnoszą się przede wszystkim do oprogramowania komputerowego.

2.2. RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

Kategoria „Sprzęt kosmiczny” obejmuje operacyjne aktywa trwałe związane z dwoma unijnymi programami kosmicznymi: globalnym systemem nawigacji satelitarnej (GNSS), tj. Galileo i europejskim systemem wspomagania satelitarnego (EGNOS), oraz unijnym programem obserwacji i monitorowania Ziemi – Copernicus. Aktywa systemów kosmicznych, które jeszcze nie zostały uruchomione, są uwzględniane w pozycji „Środki trwałe w budowie”. Aktywa związane z unijnymi programami kosmicznymi powstają przy wsparciu ze strony Europejskiej Agencji Kosmicznej.

W ramach Galileo wystrzelono w grudniu 2021 r. dwa satelity. Oczekuje się, że zostaną one uznane za gotowe do działania w pierwszej połowie 2022 r. Jednocześnie z powodzeniem wdrożono nową generację 1.7 infrastruktury naziemnej. Konstelacja obejmuje obecnie 26 satelitów. Po ukończeniu konstelacja Galileo będzie liczyła 30 satelitów (w tym 6 satelitów zapasowych). Operacyjne aktywa trwałe programu Galileo, obejmujące zarówno satelity, jak też instalacje naziemne, pomniejszone o zakumulowaną amortyzację, wynosiły na dzień 31 grudnia 2021 r. 3 413 mln EUR (w 2020 r.: 2 145 mln EUR). Pozostałe środki trwałe w budowie wynosiły łącznie 1 344 mln EUR (w 2020 r.: 1 872 mln EUR).

Jeśli chodzi o program Copernicus, satelita 6A został uznany za gotowy do działania w czerwcu 2021 r. Łączna wartość operacyjnych aktywów trwałych w ramach programu Copernicus wynosi 937 mln EUR (w 2020 r.: 877 mln EUR), bez zakumulowanej amortyzacji. Dalsza kwota 2 115 mln EUR dotycząca satelitów w ramach programu Copernicus została ujęta w pozycji „Środki trwałe w budowie” (w 2020 r.: 1 894 mln EUR).

Aktywa trwałe związane z infrastrukturą naziemną EGNOS o wartości 130 mln EUR (w 2020 r.: 24 mln EUR) również zostały ujęte w pozycji „Sprzęt kosmiczny”. Ponadto środki trwałe w budowie systemu EGNOS wynoszą 189 mln EUR (w 2020 r.: 273 mln EUR).

RZECZOWE AKTYWA TRWAŁE

(w mln EUR)

	Grunty i budynki	Sprzęt kosmiczny	Urządzenia i wyposażenie techniczne	Meble i środki transportu	Sprzęt komputerowy	Inne	Leasing finansowy	Środki trwałe w budowie	Ogółem
Wartość bilansowa brutto na 31.12.2020	5 924	5 670	546	272	727	332	2 650	4 748	20 868
Zwiększenia	100	269	45	19	114	20	9	1 472	2 049
Zbycie	(12)	—	(24)	(12)	(60)	(7)	(7)	—	(122)
Przesunięcia między kategoriami aktywów	535	1 791	1	1	(0)	2	(0)	(2 329)	0
Inne zmiany	—	—	—	—	(0)	0	—	(1)	(1)
Wartość bilansowa brutto na 31.12.2021	6 547	7 730	568	281	781	347	2 651	3 890	22 793
Zakumulowana amortyzacja na 31.12.2020	(3 676)	(2 625)	(465)	(203)	(557)	(259)	(1 402)		(9 186)
Odpis amortyzacyjny za rok	(187)	(625)	(38)	(16)	(84)	(23)	(92)		(1 065)
Korekty amortyzacji	5	—	0	0	6	0	—		10
Zbycie	12	—	24	11	55	7	7		116
Przesunięcia między kategoriami aktywów	(0)	—	(0)	—	(0)	0	0		(0)
Inne zmiany	0	—	0	—	(0)	(1)	—		(1)
Zakumulowana amortyzacja na 31.12.2021	(3 846)	(3 250)	(479)	(208)	(581)	(276)	(1 487)		(10 126)
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO NA 31.12.2021	2 701	4 480	89	73	199	72	1 164	3 890	12 669
WARTOŚĆ BILANSOWA NETTO NA 31.12.2020	2 249	3 045	81	69	170	73	1 248	4 748	11 682

2.3. INWESTYCJE ROZLICZANE ZGODNIE Z METODĄ PRAW WŁASNOŚCI

Udział UE, reprezentowanej przez Komisję, w Europejskim Funduszu Inwestycyjnym (EFI) jest traktowany jak udział w jednostce stowarzyszonej i wyceniany metodą praw własności. EFI jest instytucją finansową UE specjalizującą się w dostarczaniu kapitału wysokiego ryzyka oraz w gwarancjach na rzecz małych i średnich przedsiębiorstw (MŚP). EFI ma siedzibę w Luksemburgu i funkcjonuje na zasadach partnerstwa publiczno-prywatnego, którego członkami są Europejski Bank Inwestycyjny (EBI), UE i grupa instytucji finansowych.

W 2021 r. udziałowcy EFI zatwierdzili podwyższenie kapitału z 4,5 mld EUR do 7,4 mld EUR. Kapitał subskrybowany na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosi 7,3 mld EUR (kolejne 70 mln EUR zostało zatwierdzonych, ale jeszcze nie subskrybowanych). To podwyższenie umożliwi EFI odegranie kluczowej roli w realizacji InvestEU – unijnego programu inwestycyjnego na lata 2021–2027 (zob. informacja dodatkowa 4.1.1). Będzie również stanowiło wkład w reakcję na kryzys związany z COVID-19, w ramach której EFI wprowadza także znaczące pakiety wsparcia dla małych przedsiębiorstw w całej Europie. UE uczestniczyła w podwyższeniu kapitału, wnosząc 372 mln EUR. Na dzień 31 grudnia 2021 r. udział własnościowy UE w EFI wynosił 30 % (w 2020 r.: 29,7 %), UE posiada też 30 % praw głosu (w 2020 r.: 29,7 %). Zgodnie ze swoim statutem EFI ma obowiązek przeznaczyć co najmniej 20 % swojego rocznego wyniku netto na statutowy kapitał rezerwowy, do czasu aż łączna rezerwa osiągnie 10 % kapitału subskrybowanego. Rezerwa ta nie podlega dystrybucji.

(w mln EUR)

	Europejski Fundusz Inwestycyjny
Udział na 31.12.2020	588
Wkłady	372
Otrzymane dywidendy	—
Udział w wyniku finansowym netto	169
Udział w aktywach netto	63
Udział na 31.12.2021	1 192

Następujące wartości bilansowe można przypisać UE w oparciu o procentowy udział:

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
	EFI ogółem	EFI ogółem
Aktywa	5 187	3 256
Zobowiązania	(1 213)	(1 277)
Przychody	781	322
Koszty	(217)	(194)
Nadwyżka/(deficyt)	564	129

Uzgodnienie powyższych skróconych informacji finansowych z wartością bilansową udziałów EFI przedstawia się następująco:

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Aktywa netto jednostki stowarzyszonej	3 974	1 979
Udziały własnościowe WE w EFI	30,0 %	29,7 %
Wartość bilansowa	1 192	588

Na dzień 31 grudnia 2021 r. UE, reprezentowana przez Komisję, opłaciła 20 % subskrybowanych udziałów w kapitale EFI, przy czym kwota wkładu niewniesionego wobec braku wezwania była następująca:

(w mln EUR)

	Kapitał EFI ogółem	Subskrypcja UE
Kapitał podstawowy ogółem	7 300	2 190
Wpłacony	(1 460)	(438)
Niewniesiony wobec braku wezwania	5 840	1 752

2.4. AKTYWA FINANSOWE

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
Trwale			
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2.4.1	160 214	82 887
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt ⁽¹⁾	2.4.2	21 660	16 327
		181 874	99 214
Obrotowe			
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2.4.1	3 353	10 422
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt ⁽¹⁾	2.4.2	3 391	3 459
		6 744	13 881
Ogółem		188 618	113 095

⁽¹⁾ Dane za 2020 r. obejmują 16 134 mln EUR sklasyfikowane jako trwałe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży oraz 3 453 mln EUR sklasyfikowane jako obrotowe aktywa finansowe dostępne do sprzedaży w skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym UE za 2020 r.

2.4.1. Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
Pożyczki na RRF (NGEU) i na pomoc finansową	2.4.1.1	163 392	93 193
Inne pożyczki	2.4.1.2	176	116
Ogółem		163 568	93 309
Trwale		160 214	82 887
Obrotowe		3 353	10 422

2.4.1.1. Pożyczki na RRF (NGEU) i na pomoc finansową

(w mln EUR)

	RRF (NGEU)	SURE	EFSM	Wsparcie bilansu płatniczego	MFA	Euratom	Ogółem
Ogółem na 31.12.2020	—	39 503	47 396	201	5 813	279	93 193
Zmieniona reguła rachunkowości UE nr 11	—	420	(114)	(1)	(27)	(1)	276
Nowe udzielone pożyczki (w wartości nominalnej)	17 970	50 137	9 750	—	1 665	100	79 622
Spląty	—	—	(9 750)	—	(14)	(29)	(9 793)
Zmiany wartości bilansowej	8	507	(144)	0	(24)	—	347
Zmiany w zakresie utraty wartości	—	—	—	—	(243)	(11)	(254)
Ogółem na 31.12.2021	17 978	90 567	47 138	201	7 170	338	163 392
Trwałe	17 970	90 502	43 969	200	7 132	314	160 087
Obrotowe	8	65	3 169	1	38	24	3 305

Wartość nominalna pożyczek na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosła 162 394 mln EUR, z czego 144 424 mln EUR dotyczy pożyczek na pomoc finansową (w 2020 r.: 92 565 mln EUR), a 17 970 mln EUR na RRF (w 2020 r.: brak). Znaczny wzrost w stosunku do poprzedniego roku wynika z dalszych pożyczek udzielonych w ramach SURE oraz uruchomienia w 2021 r. instrumentu RRF (NGEU).

W pozycji „Zmieniona reguła rachunkowości UE nr 11” wskazano wpływ przejścia na zmienioną regułę rachunkowości UE nr 11 na kwoty pożyczek na dzień 1 stycznia 2021 r.: W przypadku SURE, EFSM i wsparcia bilansu płatniczego wpływ ten dotyczy zastosowania metody efektywnej stopy procentowej. W przypadku pomocy makrofinansowej (MFA) i Euratomu wpływ ten dotyczy zastosowania efektywnej stopy procentowej i odpisu z tytułu utraty wartości na dzień 1 stycznia 2021 r.

- Wpływ efektywnej stopy procentowej: Wyżej wymienione programy, z wyjątkiem RRF (NGEU), działają na zasadzie pożyczek wzajemnych. Oznacza to, że premie, dyskonta, odsetki i koszty transakcji, które UE ponosi w związku z zaciągnięciem pożyczki, obciążają beneficjenta pożyczki. W rezultacie efektywna stopa procentowa pożyczki jest efektywną stopą procentową odpowiedniej zaciągniętej pożyczki, z której finansowana jest pożyczka udzielana. Premie lub dyskonta z tytułu transakcji zaciągania pożyczek oraz przerzucanie ich na beneficjentów pożyczek poprzednio ujmowano bezpośrednio jako koszty w sprawozdaniach z finansowych wyników działalności. Stosując metodę efektywnej stopy procentowej, dodano niezamortyzowane premie i dyskonta na dzień 1 stycznia 2021 r. do pozostających do spłaty pożyczek zaciągniętych i udzielonych. Wpływ netto na skumulowane wyniki jest zerowy. Niezamortyzowane premie i dyskonta będą teraz amortyzowane do momentu zapadalności.
- Wpływ odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości: Został on obliczony za pomocą modelu oczekiwanej straty kredytowej z zastosowaniem zasad dotyczących utraty wartości pożyczek (zob. informacja dodatkowa 6.5). Komisja ujęła zatem odpis z tytułu utraty wartości w odniesieniu do oczekiwanych strat kredytowych dla pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej i pożyczek Euratomu na dzień 1 stycznia 2021 r.

Pozycja „Zmiany w zakresie utraty wartości” odpowiada ponownej wycenie oczekiwanych strat kredytowych na dzień 31 grudnia 2021 r.

Pozycja „Zmiany wartości bilansowej” odpowiada zmianom naliczonych odsetek oraz zmianom premii/dyskont (nowe premie i dyskonta oraz amortyzacja)

Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF)

W 2021 r. UE utworzyła RRF jako tymczasowy instrument mający pomóc gospodarkom państw członkowskich w wyjściu z pandemii COVID-19 i budowaniu odporności na transformację ekologiczną i cyfrową. W ramach Instrumentu Unii Europejskiej na rzecz Odbudowy (NGEU) Komisja zaciąga pożyczki, które są wykorzystywane przez RRF do finansowania reform i inwestycji państw członkowskich. Muszą one być zgodne z priorytetami UE i odpowiadać na wyzwania określone

w zaleceniach dla poszczególnych krajów objętych koordynacją polityki gospodarczej i społecznej w ramach europejskiego semestru. Finansowanie może mieć formę pożyczki (wsparcie zwrotne) lub dotacji (wsparcie bezzwrotne, zob. informacja dodatkowa 2.5). Państwa członkowskie mogą otrzymać finansowanie do wysokości wcześniej uzgodnionej alokacji na pożyczki i dotacje. Aby skorzystać ze wsparcia, państwa członkowskie muszą przedłożyć Komisji Europejskiej swoje krajowe plany odbudowy i zwiększania odporności. W każdym planie określa się reformy i inwestycje, które mają zostać wdrożone do końca 2026 r., i definiuje się wyraźne kamienie milowe i wartości docelowe, które są poddawane analizie przez Komisję Europejską i zatwierdzane przez Radę Europejską. Pożyczki w ramach RRF mogą być wypłacane do dnia 31 grudnia 2026 r. wyłącznie po osiągnięciu uzgodnionych kamieni milowych i wartości docelowych. Do 31 grudnia 2021 r. Komisja może jednak wypłacać zaliczki w wysokości do 13 % zatwierdzonych kwot pożyczek, aby zainicjować odbudowę gospodarczą.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. podpisano umowy pożyczki na kwotę 153,2 mld EUR. Z tego tytułu Komisja wypłaciła 18 mld EUR. Nie istnieje żaden związek polegający na wzajemności między pożyczkami udzielonymi w ramach RRF a pożyczkami zaciągniętymi w ramach NGEU (zob. informacja dodatkowa 2.11).

Europejski instrument tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE)

SURE stanowi europejski instrument wspomagający utrzymanie zatrudnienia osób i miejsc pracy dotkniętych pandemią COVID-19. Instrument ten zapewnia państwom członkowskim możliwość zwrócenia się do UE o wsparcie finansowe na pokrycie kosztów nagłego i znacznego wzrostu krajowych wydatków publicznych; wsparcia tego udziela się w związku z mechanizmami krajowymi na rzecz zmniejszonego wymiaru czasu pracy i podobnymi środkami, w tym środkami dla osób samozatrudnionych, a także niektórymi środkami ochrony zdrowia stosowanymi w szczególności w miejscu pracy w odpowiedzi na kryzys. Może on służyć pomocą finansową w wysokości do 100 mld EUR w formie pożyczek dla dotkniętych państw członkowskich. Instrument ten opiera się na gwarancjach wartych 25 mld EUR, które państwa członkowskie udzieliły Komisji w celu spłaty powiązanych zaciągniętych pożyczek. Zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE) 2020/672⁽¹⁹⁾ Komisja może zawrzeć umowę pożyczki z państwem członkowskim dopiero po zaproponowaniu przez Komisję, a następnie przyjęciu przez Radę decyzji wykonawczej w sprawie pomocy finansowej w ramach programu SURE.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. Rada zatwierdziła, a Komisja podpisała z państwami członkowskimi umowy pożyczki na kwotę 94,3 mld EUR stanowiącą pomoc finansową. Z kwoty tej Komisja wypłaciła państwom członkowskim 89,6 mld EUR (kwoty nominalne). Pozostałe kwoty wynikające z podpisanych umów pożyczki są wypłacane w 2022 r.

Europejski mechanizm stabilizacji finansowej (EFSM)

EFSM umożliwił przyznanie pomocy finansowej państwu członkowskiemu, które ma trudności lub jest istotnie zagrożone poważnymi trudnościami z racji nadzwyczajnych okoliczności pozostających poza jego kontrolą. Pomoc może być udzielona w formie pożyczki lub linii kredytowej. Zgodnie z konkluzjami Rady Ecofin z dnia 9 maja 2010 r. pułap tego mechanizmu ograniczono do 60 mld EUR, jednak istnieje ograniczenie prawne, zgodnie z którym łączna kwota pożyczek lub linii kredytowych jest ograniczona do marginesu dostępnego w ramach pułapu zasobów własnych. Nie przewiduje się zaangażowania EFSM w nowe programy finansowania ani zawierania przez nie nowych umów o udzielenie pożyczek. Nie istnieją niewykorzystane kwoty z tytułu podpisanych umów pożyczki.

Wsparcie bilansu płatniczego (BOP)

Jest to oparty na założeniach politycznych instrument finansowy, który umożliwia udzielanie średnioterminowej pomocy finansowej państwom członkowskim, które nie przyjęły euro. Umożliwia on udzielanie pożyczek państwom członkowskim, które mają trudności lub są poważnie zagrożone trudnościami z bieżącym bilansem płatniczym lub przepływem kapitału. Maksymalna kwota pożyczek, jakich można udzielić w ramach tego instrumentu, wynosi 50 mld EUR. Nie istnieją niewykorzystane kwoty z tytułu podpisanych umów pożyczki.

Pomoc makrofinansowa (MFA)

Pomoc makrofinansowa stanowi formę pomocy finansowej UE dla krajów partnerskich zmagających się z kryzysem w bilansie płatniczym. Pomoc ta przyjmuje formę średnio- bądź długoterminowych pożyczek lub dotacji, albo odpowiedniego połączenia tych instrumentów, i zasadniczo służy uzupełnieniu finansowania zapewnianego w ramach programu dostosowań i reform wspieranego przez MFW. Pożyczki te są objęte gwarancją z Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych, a następnie z budżetu UE.

W ciągu 2021 r. wypłacono dodatkowe pożyczki w wysokości 1,7 mld EUR, w tym 0,6 mld EUR dla Ukrainy. Niewykorzystane kwoty warunkowe z tytułu podpisanych umów pożyczki wynoszą 0,6 mld EUR.

⁽¹⁹⁾ Rozporządzenie Rady (UE) 2020/672 z dnia 19 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia europejskiego instrumentu tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej (SURE), jaka wystąpiła w związku z pandemią COVID-19 (Dz.U. L 159 z 20.5.2020, s. 1).

Na dzień 31 grudnia 2021 r. odpis z tytułu utraty wartości pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej wynosi 293 mln EUR, z czego 197 mln EUR dotyczy pożyczek udzielonych Ukrainie (o łącznej wartości nominalnej wynoszącej 4,4 mld EUR na koniec roku). Zgodnie z zasadami rachunkowości UE (i MSRSP) ten odpis z tytułu utraty wartości nie uwzględnia zdarzeń niewymagających dokonania korekt po dniu bilansowym związanych z wojną w Ukrainie w 2022 r. (zob. informacja dodatkowa 8), a jedynie znaczny wzrost ryzyka, który odnotowano pod koniec 2021 r.

Pożyczki Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom)

Europejska Wspólnota Energii Atomowej (Euratom, reprezentowana przez Komisję) pożycza środki finansowe zarówno państwom członkowskim, jak i państwom spoza UE, a także podmiotom z tych państw na finansowanie projektów dotyczących instalacji energetycznych. Z łącznej kwoty pożyczek Euratomu pozostających do spłaty na dzień 31 grudnia 2021 r. 300 mln EUR (wartość nominalna) dotyczy pożyczek udzielonych Ukrainie, w odniesieniu do których dokonano odpisu z tytułu utraty wartości w wysokości 13 mln EUR. Na dzień 31 grudnia 2021 r. Komisja uzyskała od osób trzecich gwarancje w wysokości 350 mln EUR (w 2020 r.: 279 mln EUR) na pokrycie pożyczek Euratomu. Nie istnieją niewykorzystane kwoty z tytułu podpisanych umów pożyczki.

Efektywne stopy procentowe udzielonych pożyczek (wyrażone jako przedział stóp procentowych) przedstawiały się następująco:

	31.12.2021	31.12.2020
RRF (NGEU)	0,11 % - 0,12 %	—
SURE	(0,48) % - 0,77 %	0,00 % - 0,30 %
EFSM	(0,03) % - 3,79 %	0,50 % - 3,75 %
Wsparcie bilansu płatniczego	2,95 %	2,88 %
MFA	(0,14) % - 3,70 %	0,00 % - 3,69 %
Euratom	(0,08) % - 1,66 %	0,00 % - 5,76 %

Dane z 2020 r. odnoszą się do nominalnych stóp procentowych, natomiast dane z 2021 r. to efektywne stopy procentowe zgodnie ze zmienioną regułą rachunkowości UE nr 11.

2.4.1.2. Inne pożyczki

Obejmują 3 rodzaje pożyczek:

- Pożyczki w kwocie 74 mln EUR na dzień 31 grudnia 2021 r. (w 2020 r.: 75 mln EUR) udzielone z programów budżetowych UE (np. w ramach środków finansowych i technicznych towarzyszących reformom struktur gospodarczych i społecznych w ramach partnerstwa eurośroziemnomorskiego oraz programu Unii Europejskiej na rzecz zatrudnienia i innowacji społecznych).
- Pożyczki niespłacone, udzielone pierwotnie przez partnerów wykonawczych, w odniesieniu do których Komisja dokonała płatności związanych z uruchomieniem gwarancji i obecnie posiada prawa do odzyskania środków (pożyczki będące przedmiotem subrogacji). Na dzień 31 grudnia 2021 r. Komisja posiadała prawa do odzyskania 855 mln EUR takich pożyczek (wraz z naliczonymi odsetkami). Jednak po uwzględnieniu oczekiwanych strat kredytowych ich wartość bilansowa ujęta w bilansie wynosi 48 mln EUR. Pożyczki te zostały udzielone przez EBI oraz były gwarantowane przez programy w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS) i upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich.
- Depozyty terminowe wynoszące 54 mln EUR, o okresie zapadalności wynoszącym ponad 3 miesiące, które nie spełniają wymogów definicji ekwiwalentów środków pieniężnych.

2.4.2. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niebędące instrumentami pochodnymi ⁽¹⁾	2.4.2.1	24 223	19 587
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt będące instrumentami pochodnymi	2.4.2.2	828	199

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
Ogółem		25 051	19 786
Trwałe		21 660	16 327
Obrotowe		3 391	3 459

(¹) Dane za 2020 r. dotyczą kwot sklasyfikowanych wcześniej jako aktywa finansowe dostępne do sprzedaży w skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym UE za 2020 r.

2.4.2.1. Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niebędące instrumentami pochodnymi

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niebędące instrumentami pochodnymi według rodzajów

w mln EUR

	31.12.2021	31.12.2020
Dłużne papiery wartościowe	19 326	14 862
Fundusze rynku pieniężnego i inwestycje w portfele zbiorcze	2 513	3 038
Inne inwestycje kapitałowe	2 384	1 686
Ogółem	24 223	19 587
Trwałe	20 834	16 134
Obrotowe	3 390	3 453

Dane za 2020 r. dotyczą kwot sklasyfikowanych wcześniej jako aktywa dostępne do sprzedaży w skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym UE za 2020 r.

Dłużne papiery wartościowe to głównie obligacje skarbowe i korporacyjne. Inwestycje te są utrzymywane w funduszach (portfelach) zarządzanych w imieniu UE przez Komisję lub przez EBI i dotyczą głównie wspólnego funduszu rezerw, programu „Horyzont 2020”, BUFI i funduszu innowacyjnego (zob. poniżej). Wyniki portfeli aktywów wycenia się na podstawie wartości godziwej (wartości rynkowej).

Fundusze rynku pieniężnego to fundusze wspólnego inwestowania, w ramach których dokonuje się inwestycji w krótkoterminowe dłużne papiery wartościowe (np. jednolity fundusz EBI). Inwestycje w portfele zbiorcze to fundusze UE z programów instrumentu „Łącząc Europę” i programu „Horyzont 2020” połączone z funduszami państw członkowskich z programu NER 300. Są one wykorzystywane w celu zapewnienia gwarancji dla operacji finansowych i inwestycyjnych EBI.

„Inne inwestycje kapitałowe” odnoszą się głównie do inwestowania środków z budżetu UE – za pośrednictwem partnerów wykonawczych – w fundusze *venture capital* lub inne rodzaje funduszy inwestycyjnych i mają służyć osiągnięciu celów polityki UE. Przykładowo zwiększenie dostępu do finansowania dla MŚP typu start-up, badań naukowych i innowacji oraz infrastruktury zarówno w UE, jak i poza nią.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niebędące instrumentami pochodnymi według programów

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Fundusz innowacyjny	4 195	—
Inwestycje BUFI	1 257	1 598
EWWiS w likwidacji	1 382	1 445

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju	188	188
Program emerytalny personelu miejscowego ESDZ	69	73
	7 091	3 304
<i>Fundusze gwarancji budżetowych:</i>		
Wspólny fundusz rezerw	11 272	—
Fundusz Gwarancyjny EFIS	—	7 526
Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych	—	2 794
Fundusz gwarancyjny EFZR	—	692
	11 272	11 012
<i>Instrumenty finansowe finansowane z budżetu UE:</i>		
„Horyzont 2020”	3 342	3 097
Instrument „Łącząc Europę”	762	764
Unijne instrumenty kapitałowe na rzecz MŚP	684	533
Europejski Fundusz na rzecz Europy Południowo-Wschodniej	213	163
Fundusz „Ekologia na rzecz Wzrostu”	146	143
Program finansowania efektywności energetycznej	107	104
Inne	606	467
	5 861	5 271
Ogółem	24 223	19 587
Trwałe	20 834	16 134
Obrotowe	3 390	3 453

Dane za 2020 r. dotyczą kwot sklasyfikowanych wcześniej jako aktywa dostępne do sprzedaży w skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym UE za 2020 r.

Fundusz innowacyjny

Fundusz innowacyjny został ustanowiony dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/410⁽²⁰⁾ zmieniającą dyrektywę 2003/87/WE ustanawiającą system handlu przydziałami emisji gazów cieplarnianych w Unii. Służy on wspieraniu innowacji w dziedzinie niskoemisyjnych technologii i procesów w niektórych sektorach gospodarki. Fundusz innowacyjny ma być zasilany przychodami ze stopniowej monetyzacji 450 mln uprawnień, a także wszelkimi niewydanymi środkami z 300 mln uprawnień dostępnych w ramach programu NER300 (zob. informacja dodatkowa 3.8). Fundusz innowacyjny uruchomiono w 2020 r., ale kwoty były przechowywane w postaci środków pieniężnych. Od 2021 roku środkami pieniężnymi funduszu innowacyjnego zarządza EBI, inwestując je w obligacje.

⁽²⁰⁾ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/410 z dnia 14 marca 2018 r. zmieniająca dyrektywę 2003/87/WE w celu wzmocnienia efektywnych pod względem kosztów redukcji emisji oraz inwestycji niskoemisyjnych oraz decyzję (UE) 2015/1814 (Dz.U. L 76 z 19.3.2018, s. 3).

Inwestycje BUFI

Komisja ustanowiła fundusz „grzywien budżetowych” (BUFI) w celu zarządzania środkami pieniężnymi, które tymczasowo otrzymuje z tytułu grzywien za naruszenie zasad konkurencji, od których złożono odwołanie. Do czasu ostatecznej decyzji sądu Komisja inwestuje te środki w instrumenty dłużne.

EWWiS w likwidacji

Traktat EWWiS wygasł 23 lipca 2002 r., a wszystkie aktywa EWWiS zostały przekazane Unii Europejskiej i przeznaczone na badania w sektorach związanych z przemysłem węgla i stali. Komisja zarządza portfelem i inwestuje w dłużne papiery wartościowe denominowane w euro i notowane na aktywnym rynku.

Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju

UE posiada udziały w formie inwestycji finansowej w kapitale Europejskiego Banku Odbudowy i Rozwoju (EBOR), w którym liczba posiadanych udziałów na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosiła 90 044 (w 2020 r.: 90 044 udziały), co stanowi 3 % łącznego subskrybowanego kapitału podstawowego. UE subskrybowała udziały na łączną kwotę 900 mln EUR w kapitale podstawowym, z czego obecnie wkład niewniesiony wobec braku wezwania wynosi 713 mln EUR. Zgodnie z porozumieniem ustanawiającym EBOR udziałowcy mają pewne ograniczenia umowne, takie jak fakt, że udziały nie są zbywalne, a ich wykup jest ograniczony do maksymalnej wysokości pierwotnej ceny nabycia. UE wycenia swoje inwestycje w EBOR według wartości godziwej. Pierwotną cenę nabycia uważa się za najlepszy szacunek wartości godziwej, w szczególności ze względu na ograniczenia umowne, o których mowa powyżej. Mimo że udziały EBOR nie są notowane na żadnym rynku giełdowym, w kapitale własnym jednostki, w której dokonano inwestycji, ostatnio miały miejsce transakcje (emisja kapitału według wartości nominalnej), co wskazuje, że w takiej sytuacji koszt stanowi najlepszy szacunek wartości godziwej.

Wspólny fundusz rezerw

UE udziela gwarancji dotyczących inwestycji kapitałowych i pożyczek, których partnerzy wykonawczy udzielają państwom i przedsiębiorstwom. Do celów wypłaty należności wynikających z niewykonania zobowiązań lub innych strat zgodnie z aktami prawnymi w ramach budżetu UE stopniowo odkładane są środki na budowę bufora kapitałowego, tj. wspólnego funduszu rezerw. Wspólny fundusz rezerw obejmuje również pożyczki zaciągane przez Komisję w celu finansowania pożyczek w ramach pomocy makrofinansowej i pożyczek Euratomu udzielanych państwom spoza UE.

Do 2020 r. istniał oddzielny fundusz dla każdej gwarancji budżetowej (Fundusz Gwarancyjny EFIS, fundusz gwarancyjny EFZR, Fundusz Gwarancyjny dla działań zewnętrznych – obejmujący również pożyczki na pomoc finansową dla państw trzecich w ramach pomocy makrofinansowej i pożyczki Euratomu).

Zgodnie z rozporządzeniem finansowym 1 stycznia 2021 r. Komisja utworzyła wspólny fundusz rezerw w celu zarządzania buforem kapitałowym („tworzenie rezerw”) dla wszystkich gwarancji budżetowych i pożyczek na pomoc finansową dla państw trzecich w ramach jednego wspólnego portfela. Oprócz środków z budżetu UE do wspólnego funduszu rezerw wpływają środki odzyskane z działań, w przypadku których nie dotrzymano zobowiązania, zyski z dokonanych w jego ramach inwestycji oraz wpływy z wynagrodzenia z tytułu gwarancji budżetowych UE. Wspólny fundusz rezerw mogą również zasilać dobrowolne wkłady od państw członkowskich i innych płatników, którzy w ten sposób zwiększają dostępne gwarancje budżetowe UE.

W ramach wspólnego funduszu rezerw napływające wkłady są dzielone na moduły, w których każdy odnosi się do jednego programu, z którego pochodzą wkłady. Na dzień 31 grudnia 2021 r. wspólny fundusz rezerw składał się z czterech modułów. Trzy z nich odnoszą się do instrumentów odziedziczonych ustanowionych w ramach poprzednich WRF (EFIS, EFZR i upoważnienie EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich). W dniu dołączenia do wspólnego funduszu rezerw tych trzech programów, z których pochodzą wkłady, do funduszu przeniesiono ich istniejące rezerwy. Ponadto istnieje jeszcze moduł dotyczący InvestEU – nowego instrumentu ustanowionego w ramach obecnych WRF. W aktach prawnych dotyczących tych instrumentów określono niezbędne rezerwy na udzielone gwarancje. Budżet UE łączy te pojedyncze rezerwy we wspólny fundusz rezerw i optymalizuje zarządzanie aktywami.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. aktywa wspólnego funduszu rezerw wynosiły 12,3 mld EUR, z czego 11,3 mld EUR zostało zainwestowane w aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niebędące instrumentami pochodnymi (dłużne papiery wartościowe).

„Horyzont 2020”

Na mocy rozporządzenia UE ustanawiającego „Horyzont 2020” – program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji (na lata 2014–2020) ustanowiono nowe instrumenty finansowe mające na celu zwiększenie dostępu do finansowania dla podmiotów zaangażowanych w badania i innowacje. Te instrumenty to:

- instrument pożyczkowo-gwarancyjny InnovFin na rzecz badań i innowacji, w ramach którego Komisja dzieli ryzyko finansowe związane z portfelem nowych operacji finansowych EBI;
- InnovFin do celów gwarancji dla MŚP i instrument gwarancji nieograniczonych co do kwoty w inicjatywie dotyczącej MŚP (SIUGI) – instrumenty gwarancyjne zarządzane przez EFI umożliwiające udzielanie gwarancji i kontrgwarancji pośrednikom finansowym w odniesieniu do nowych portfeli pożyczek (w ramach SIUGI Komisja dzieli ryzyko finansowe związane z gwarancjami udzielanymi przez państwa członkowskie, EFI i EBI);
- instrument kapitałowy InnovFin na rzecz badań i innowacji zapewniający inwestycje w fundusze *venture capital*, który jest zarządzany przez EFI oraz
- fundusz Europejskiej Rady ds. Innowacji, który zapewnia finansowanie kapitałowe na potrzeby działań w zakresie przyspieszenia innowacji i wprowadzenia ich na rynek. Fundusz Europejskiej Rady ds. Innowacji będzie finansowany głównie z WRF na lata 2021–2027, w ramach programu ramowego „Horyzont Europa”. Dotychczas Komisja wykorzystywała jednak zasoby dostępne w ramach programu „Horyzont 2020”.

Instrument „Łącząc Europę”

Zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 ⁽²¹⁾ instrument dłużny „Łącząc Europę” (CEF) utworzono w celu ułatwienia projektom infrastrukturalnym dostępu do finansowania w sektorach transportu, telekomunikacji i energii. Instrument jest zarządzany przez EBI w porozumieniu z UE. Instrument umożliwia podział ryzyka związanego z finansowaniem dłużnym w postaci długu uprzywilejowanego i podporządkowanego lub gwarancji oraz wsparcie w zakresie obligacji projektowych gwarantowanych przez UE.

Unijne instrumenty kapitałowe na rzecz MŚP

Są to instrumenty kapitałowe finansowane w ramach programu COSME, Programu ramowego na rzecz konkurencyjności i innowacji, programu MAP oraz inicjatywy na rzecz wzrostu i zatrudnienia, które są nadzorowane przez EFI i wspierają – poprzez inwestycje w odpowiednich wyspecjalizowanych funduszach *venture capital* – tworzenie i finansowanie unijnych MŚP na etapie rozpoczynania działalności (etap start-up) i jej rozwoju.

Hierarchia wartości godziwej aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt (w 2020 r. klasyfikowanych jako „dostępne do sprzedaży”)

(w mln EUR)		
Rodzaj składnika aktywów finansowych	31.12.2021	31.12.2020
Poziom 1: Ceny notowane na aktywnych rynkach	19 336	15 383
Poziom 2: Obserwowalne dane inne niż ceny notowane	2 698	2 706
Poziom 3: Techniki wyceny z wykorzystaniem danych nieopartych na obserwowalnych danych rynkowych	2 190	1 498
Ogółem	24 223	19 587

W okresie sprawozdawczym nie występowały przesunięcia pomiędzy poziomami 1 i 2 w hierarchii wartości godziwej.

Uzgodnienie aktywów finansowych niebędących instrumentami pochodnymi wycenianych przy użyciu technik wyceny z wykorzystaniem danych nieopartych na obserwowalnych danych rynkowych (poziom 3)

(w mln EUR)	
Zmiany wartości godziwej	
Saldo otwarcia na 1.1.2021	1 498

⁽²¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę”, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz.U. L 348 z 20.12.2013, s. 129).

(w mln EUR)

Zmiany wartości godziwej	
Zmiana reguły rachunkowości UE nr 11	2
Inwestycje w tym okresie	505
Splaty kapitału	(111)
Przychody otrzymane	(30)
Zyski lub straty za okres w nadwyżce lub deficycie	326
Przesunięcia do poziomu 3	—
Przesunięcia z poziomu 3	—
Inne	—
Saldo zamknięcia na 31.12.2021	2 190

Zyski netto dla aktywów niebędących instrumentami pochodnymi poziomu 3 utrzymywanych na koniec 2021 r. wyniosły 295 mln EUR. Są one ujmowane jako przychody finansowe w pozycji „Zyski z tytułu aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niebędących instrumentami pochodnymi” (zob. informacja dodatkowa 3.9) oraz jako koszty finansowe w pozycji „Straty z tytułu aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niebędących instrumentami pochodnymi” (zob. informacja dodatkowa 3.15).

2.4.2.2. Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt będące instrumentami pochodnymi

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt będące instrumentami pochodnymi według rodzajów

(w mln EUR)

Rodzaj instrumentu pochodnego	31.12.2021			31.12.2020		
	Wartość nominalna	Składnik aktywów wyceniany według wartości godziwej	Zobowiązanie wyceniane według wartości godziwej	Wartość nominalna	Składnik aktywów wyceniany według wartości godziwej	Zobowiązanie wyceniane według wartości godziwej
Walutowe kontrakty terminowe typu forward	646	2	—	417	6	—
Gwarancja w odniesieniu do portfela kapitałowego	4 148	826	(1)	3 412	193	(1)
Gwarancje w odniesieniu do ryzyka walutowego	28	—	(4)	14	—	(4)
Ogółem	4 822	828	(5)	3 843	199	(4)
Trwałe		826	(5)		193	(4)
Obrotowe		2	—		6	(0)

Walutowe kontrakty terminowe typu forward

UE zawiera walutowe kontrakty terminowe typu forward w celu zabezpieczenia się przed ryzykiem walutowym związanym z dłużnymi papierami wartościowymi denominowanymi w USD będącymi w posiadaniu Funduszu Gwarancyjnego EFIS. W ramach walutowych kontraktów typu forward UE przekazuje umownie uzgodnioną wartość nominalną w walucie obcej („płatności dokonywane”), jak przedstawiono w tabeli powyżej, a następnie otrzyma wartość nominalną w EUR („płatności otrzymywane”) w terminie zapadalności. Takie kontrakty na instrumenty pochodne wycenia się według wartości godziwej w dniu bilansowym i klasyfikuje jako aktywa finansowe albo zobowiązania finansowe według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt, w zależności od tego, czy wartość godziwa jest dodatnia, czy ujemna.

Gwarancje w odniesieniu do portfeli kapitałowych

Pozycja „Gwarancja w odniesieniu do portfela kapitałowego” obejmuje gwarancje udzielane przez UE instytucjom finansowym w odniesieniu do portfeli inwestycji kapitałowych. Gwarancje te klasyfikuje się jako pochodne instrumenty finansowe i ujmuje się jako aktywa lub zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt, gdyż nie spełniają one wymogów definicji zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych – zob. informacja dodatkowa 1.5.12. Zobowiązanie finansowe UE wycenia się na podstawie wartości bazowych inwestycji.

Łączna kwota odpowiada zasadniczo gwarancji EFIS udzielonej przez UE na rzecz grupy EBI, w ramach której kwota bazowych inwestycji kapitałowych dokonanych przez EBI i EFI wynosi 3 068 mln EUR (w 2020 r.: 2 223 mln EUR). Wartość godziwa gwarancji UE na portfele kapitałowe EFIS wyniosła 763 mln EUR (w 2019 r.: 164 mln EUR).

Gwarancja w odniesieniu do ryzyka walutowego

UE udziela gwarancji dotyczących ryzyka walutowego w ramach gwarancji EFZR, w przypadku których udziela gwarancji dotyczących umów swap i kontraktów terminowych typu forward, które mają na celu zabezpieczenie operacji inwestycyjnych na rynkach wschodzących przed ryzykiem walutowym. UE pokrywa również dewaluację kursu wymiany walut (UAH) w związku z pożyczkami udzielonymi przez instytucje finansowe MŚP w Ukrainie w ramach programu „Partnerstwo Wschodnie – instrument finansowy MŚP”.

Hierarchia wartości godziwej aktywów i zobowiązań finansowych będących instrumentami pochodnymi

(w mln EUR)

Rodzaj instrumentu pochodnego	31.12.2021		31.12.2020	
	Składnik aktywów wyceniany według wartości godziwej	Zobowiązanie wyceniane według wartości godziwej	Składnik aktywów wyceniany według wartości godziwej	Zobowiązanie wyceniane według wartości godziwej
Poziom 1: Ceny notowane na aktywnych rynkach	—	—	—	—
Poziom 2: Obserwowalne dane inne niż ceny notowane	2	(2)	6	(4)
Poziom 3: Techniki wyceny z wykorzystaniem danych nieopartych na obserwowalnych danych rynkowych	826	(2)	193	(1)
Ogółem	828	(5)	199	(4)

W okresie sprawozdawczym nie występowały przesunięcia pomiędzy poziomami 1 i 2. Instrumenty pochodne na poziomie 3 hierarchii wartości godziwej obejmują gwarancje w odniesieniu do portfeli kapitałowych.

Uzgodnienie aktywów i zobowiązań finansowych będących instrumentami pochodnymi wycenianych przy użyciu technik wyceny z wykorzystaniem danych nieopartych na obserwowalnych danych rynkowych (poziom 3)

(w mln EUR)

Zmiany wartości godziwej	
Saldo otwarcia składnika aktywów/(zobowiązania) na 1.1.2021	192
Wypłacone należności związane z uruchomieniem gwarancji	5
Zwroty uruchomionych gwarancji	(1)
Przychody z tytułu rozliczonych gwarancji	(160)
Zyski lub straty za okres w nadwyżce lub deficycie	788
Przesunięcia do poziomu 3	—

(w mln EUR)

Zmiany wartości godziwej	
Przesunięcia z poziomu 3	—
Inne	—
Saldo zamknięcia na 31.12.2021	824

Zyski netto w odniesieniu do aktywów będących instrumentami pochodnymi poziomu 3 utrzymywanych na koniec 2021 r. wyniosły 777 mln EUR. Kwota ta jest przedstawiana jako przychody finansowe i ujmowana w pozycji „Zyski z tytułu aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt będących instrumentami pochodnymi” (zob. informacja dodatkowa 3.9).

2.5. PŁATNOŚCI ZALICZKOWE

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
Trwałe			
Płatności zaliczkowe	2.5.1	57 764	30 574
Inne zaliczki dla państw członkowskich	2.5.2	2 901	3 825
Wkłady do funduszy powierniczych		126	119
		60 792	34 519
Obrotowe			
Płatności zaliczkowe	2.5.1	28 427	24 902
Inne zaliczki dla państw członkowskich	2.5.2	4 229	3 327
		32 656	28 229
Ogółem		93 447	62 748

Płatności zaliczkowe w ramach różnych programów muszą być wystarczające, aby zapewnić beneficjentowi niezbędne finansowanie, które umożliwi mu rozpoczęcie i realizację projektu, przy jednoczesnym zabezpieczeniu interesów finansowych UE oraz uwzględnieniu ograniczeń prawnych i operacyjnych, a także ograniczeń związanych z efektywnością kosztową.

Znaczny wzrost w stosunku do poprzedniego roku wynika głównie z uruchomienia w 2021 r. instrumentu RRF (NGEU), w ramach którego wypłacono wstępnie 36,4 mld EUR płatności zaliczkowych.

2.5.1. Płatności zaliczkowe

(w mln EUR)

	Kwota brutto	Rozliczone w ramach rozliczeń międzyokresowych	Kwota netto na 31.12.2021	Kwota brutto	Rozliczone w ramach rozliczeń międzyokresowych	Kwota netto na 31.12.2020
Zarządzanie dzielone						
EFROW oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	3 172	(208)	2 965	3 193	—	3 193
EFRR i FS	23 531	(4 571)	18 960	23 074	(3 846)	19 229

(w mln EUR)

	Kwota brutto	Rozliczone w ramach rozliczeń międzyokresowych	Kwota netto na 31.12.2021	Kwota brutto	Rozliczone w ramach rozliczeń międzyokresowych	Kwota netto na 31.12.2020
<i>EFS</i>	9 085	(1 823)	7 263	8 222	(1 348)	6 874
<i>Inne</i>	4 836	(2 263)	2 572	4 192	(1 520)	2 672
	40 624	(8 865)	31 760	38 681	(6 713)	31 967
Zarządzanie bezpośrednie						
<i>Wydatkowane przez:</i>						
<i>Komisja</i>	46 494	(11 970)	34 525	17 031	(10 648)	6 382
<i>z czego RRF (NGEU)</i>	34 879	(4 065)	30 814	—	—	—
<i>Agencje wykonawcze UE</i>	23 931	(15 030)	8 901	18 565	(10 931)	7 633
<i>Fundusze powiernicze</i>	1 140	(847)	293	1 121	(843)	278
	71 565	(27 847)	43 718	36 716	(22 423)	14 294
Zarządzanie pośrednie						
<i>Wydatkowane przez:</i>						
<i>Inne agencje i organy UE</i>	1 657	(687)	971	1 243	(781)	462
<i>Państwa trzecie</i>	1 874	(1 261)	614	1 515	(1 043)	471
<i>Organizacje międzynarodowe</i>	9 545	(5 955)	3 590	9 068	(6 020)	3 048
<i>Inne podmioty</i>	12 992	(7 453)	5 539	11 665	(6 432)	5 233
	26 069	(15 356)	10 713	23 491	(14 276)	9 215
Ogółem	138 258	(52 068)	86 191	98 888	(43 412)	55 476
<i>Trwałe</i>	57 764	—	57 764	30 574	—	30 574
<i>Obrotowe</i>	80 494	(52 068)	28 427	68 314	(43 412)	24 902

Płatności zaliczkowe oznaczają wypłacone pieniądze, a tym samym wykonanie środków na płatności. Jak wyjaśniono w informacji dodatkowej 1.5.7, są to zaliczki, które nie zostały jeszcze ujęte jako koszty. Chociaż płatności zaliczkowe zmniejszają w związku z tym wysokość zobowiązań pozostających do spłaty (zob. informacja dodatkowa 5.1), stanowią one koszty, które w dalszym ciągu należy zaakceptować i uwzględnić w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności.

W przypadku zarządzania dzielonego niemal wszystkie płatności zaliczkowe odnoszą się do okresu programowania 2014–2020. Istnieje pewna kwota początkowych płatności zaliczkowych, która nie zostanie rozliczona (tj. uwzględniona w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności) przed końcem tego okresu programowania i którą wykazuje się jako długoterminowe płatności zaliczkowe.

W obszarze spójności również istnieje kwota rocznych płatności zaliczkowych, którą rozlicza się corocznie i wykazuje się jako krótkoterminowe płatności zaliczkowe. Nowe płatności zaliczkowe dokonane w obszarze spójności obejmują roczne płatności zaliczkowe w 2021 r. (7,3 mld EUR), ale także płatności z Funduszu Solidarności UE (0,8 mld EUR). Nowe płatności zostały zrównoważone przez rozliczenia o mniej więcej podobnych wartościach i w związku z tym poziom pozostających do wypłaty płatności zaliczkowych ogólnie nadal jest stabilny w tym obszarze.

W przypadku zarządzania bezpośredniego największe kwoty płatności zaliczkowych to kwoty związane z bezzwrotnym wsparciem dotyczącym RRF, które rozpoczęło się w 2021 r. – 30,8 mld EUR netto na koniec roku. Inna znacząca kwota – 8,5 mld EUR (w 2020 r.: 9,3 mld EUR) – dotyczy obszaru badań naukowych (głównie programy „Horyzont 2020” i „Horyzont Europa”, realizowane przez agencje wykonawcze UE i Komisję).

W przypadku zarządzania pośredniego płatności zaliczkowe dotyczą głównie programów polityki wewnętrznej, takich jak Galileo i EGNOS (programy kosmiczne), ale także instrumentów związanych z globalnym wymiarem Europy (w tym instrumentów sąsiedztwa, rozwoju i współpracy międzynarodowej). Najbardziej zauważalny wzrost płatności zaliczkowych w tej pozycji związany jest z programami kosmicznymi.

Zabezpieczenia otrzymane w związku z płatnościami zaliczkowymi

Są to zabezpieczenia, których Komisja wymaga w niektórych przypadkach od beneficjentów innych niż państwa członkowskie przy wypłacie zaliczek (płatności zaliczkowych). W przypadku tego rodzaju zabezpieczeń wykazuje się dwie wartości – „wartość nominalną” i „wartość bieżącą”. W przypadku wartości nominalnej zdarzenie generujące jest związane z istnieniem zabezpieczenia. W przypadku wartości bieżącej zdarzeniem generującym zabezpieczenie jest wypłacenie płatności zaliczkowej w ramach gwarancji, po czym następuje obniżenie jej kwoty w ramach późniejszych rozliczeń. Na dzień 31 grudnia 2021 r. wartość nominalna uzyskanych gwarancji w odniesieniu do płatności zaliczkowych wynosiła 433 mln EUR, natomiast wartość bieżąca tych gwarancji – 383 mln EUR (w 2020 r.: odpowiednio 466 mln EUR i 402 mln EUR).

Niektóre kwoty płatności zaliczkowych wypłacone w ramach siódmego programu ramowego w zakresie badań i rozwoju technologicznego (7PR) oraz programów „Horyzont 2020” i „Horyzont Europa” są w rzeczywistości pokrywane z mechanizmu ubezpieczeń wzajemnych (MIM), znanego wcześniej jako fundusz gwarancyjny dla uczestników (PGF). Mechanizm ubezpieczeń wzajemnych to instrument wzajemnych gwarancji ustanowiony w celu zabezpieczenia ryzyka związanego z niedokonaniem płatności przez beneficjentów w trakcie realizacji działań pośrednich w ramach tych programów. Wszyscy uczestnicy działań pośrednich otrzymujący dotację z UE wnoszą 5 % łącznej otrzymanej kwoty na poczet kapitału mechanizmu ubezpieczeń wzajemnych, który jest inwestowany przez Komisję na rynkach finansowych w celu generowania odsetek. Odsetki mogą być wykorzystane do pokrycia długów, które nie zostały spłacone przez uczestnika niewykonującego zobowiązań wobec Unii. Na koniec działań pośrednich wkłady są zwracane uczestnikom. UE (reprezentowana przez Komisję) działa jako przedstawiciel wykonawczy uczestników MIM, ale to oni są jego właścicielami. MIM jest zatem odrębną jednostką, która nie podlega konsolidacji w niniejszym rocznym sprawozdaniu finansowym UE.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. płatności zaliczkowe objęte MIM wynosiły 2,4 mld EUR (w 2020 r.: 2,3 mld EUR). Łączne aktywa MIM, w tym aktywa finansowe zarządzane przez Komisję, wynosiły ogółem 2,5 mld EUR (w 2020 r.: 2,4 mld EUR).

2.5.2. Inne zaliczki dla państw członkowskich

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Zaliczki dla państw członkowskich w ramach instrumentów finansowych objętych zarządzaniem dzielonym	3 647	3 520
Programy pomocy	3 483	3 633
Ogółem	7 130	7 153
Trwałe	2 901	3 825
Obrotowe	4 229	3 327

Zaliczki dla państw członkowskich w ramach instrumentów finansowych objętych zarządzaniem dzielonym

W ramach programów finansowanych z europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych można dokonywać płatności zaliczkowych z budżetu UE na rzecz państw członkowskich, aby zasilić instrumenty finansowe (tj. pożyczki, inwestycje kapitałowe lub gwarancje). Te instrumenty finansowe są tworzone i zarządzane przez państwa członkowskie, a nie Komisję. Środki pieniężne niewykorzystane w ramach tych instrumentów na koniec roku stanowią własność UE (tak jak w przypadku całego zaliczkowania) i dlatego traktuje się je jako składnik aktywów w bilansie UE.

Okres 2014–2020:

Szacuje się, że z kwoty 14 692 mln EUR wypłaconej w ramach polityki spójności na dzień 31 grudnia 2021 r. pozostała niewykorzystana kwota 3 547 mln EUR. Kwota ta obejmowała wkład państw członkowskich w inicjatywę dotyczącą MŚP, instrument zachęcający sektor bankowy do udzielania MŚP dodatkowych pożyczek (wypłacono kwotę 1 326 mln EUR z wyłączeniem kwot wciąż stanowiących płatności zaliczkowe, z czego szacuje się, że 366 mln EUR jest jeszcze niewykorzystane).

W przypadku rozwoju obszarów wiejskich na koniec roku pozostała niewykorzystana kwota 97 mln EUR.

Okres 2007–2013:

Wszelkie kwoty dotyczące polityki spójności uznaje się albo za wykorzystane, albo za realokowane na inne działania, a zatem na dzień 31 grudnia 2021 r. w bilansie nie są wykazywane żadne aktywa. Należy zauważyć, że rzeczywiste wykorzystanie w ramach różnych instrumentów zostanie poddane przeglądowi w ramach procesu zamykania programów w nadchodzących latach.

Programy pomocy

Podobnie zwrócone kwoty odpowiadające zaliczkom wypłaconym przez państwa członkowskie w związku z różnymi programami pomocy (pomoc państwa, środki związane z rynkiem w ramach EFRG lub środki inwestycyjne EFRROW), które nie zostały wykorzystane na koniec roku, wykazuje się w bilansie UE po stronie aktywów (zaliczki). Komisja oszacowała wartość tych zaliczek w oparciu o informacje dostarczone przez państwa członkowskie; odpowiednie kwoty ujęto w podpozycji „Programy pomocy” powyżej.

Okres 2014–2020:

Na koniec roku niewykorzystane kwoty oszacowano na 1 768 mln EUR, jeżeli chodzi o politykę spójności, oraz na 1 649 mln EUR, jeżeli chodzi o rolnictwo i rozwój obszarów wiejskich.

Okres 2007–2013:

Szacuje się, że na koniec 2021 r. 66 mln EUR wypłaconych w kontekście rozwoju obszarów wiejskich pozostało niewykorzystanych.

2.6. NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU TRANSAKcji WYMIANY I NALEŻNOŚCI Z TYTUŁU TRANSAKcji INNYCH NIŻ TRANSAKcje WYMIANY

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
Trwale			
Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.6.1	34 892	44 128
Należności z tytułu transakcji wymiany	2.6.2	5 750	1 685
		40 642	45 813
Obrotowe			
Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany	2.6.1	29 473	26 915
Należności z tytułu transakcji wymiany	2.6.2	2 323	1 766
		31 796	28 681
Ogółem		72 438	74 493

2.6.1. Należności z tytułu transakcji innych niż transakcje wymiany

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
Trwale			
Państwa członkowskie	2.6.1.1	2 497	2 237
Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa	2.6.1.2	30 839	40 629
Naliczone przychody i czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	2.6.1.4	1 556	1 261
Inne należności		—	1
		34 892	44 128
Obrotowe			
Państwa członkowskie	2.6.1.1	5 682	7 213
Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa	2.6.1.2	10 913	6 827
Grzywny za naruszenie zasad konkurencji	2.6.1.3	11 698	11 295
Naliczone przychody i czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów	2.6.1.4	1 097	787
Inne należności	2.6.1.5	83	792
		29 473	26 915
Ogółem		64 365	71 043

2.6.1.1. Należności od państw członkowskich

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Rachunki A TZW	6 137	5 297
Odrębne rachunki TZW	1 405	1 460
Należne zasoby własne	15	2 188
Utrata wartości	(875)	(892)
Inne	—	—
Należności związane z zasobami własnymi	6 683	8 053
Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji (EFRG)	1 525	1 378
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW) oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	668	720
Utrata wartości	(843)	(837)
Należności związane z EFRG i rozwojem obszarów wiejskich	1 350	1 260
Płatności zaliczkowe do odzyskania	26	53
VAT zapłacony i podlegający odzyskaniu	45	35

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Inne należności od państw członkowskich	73	49
Ogółem	8 178	9 450
Trwałe	2 497	2 237
Obrotowe	5 682	7 213

Największa kwota, dokładnie 2,1 mld EUR, ujęta w pozycji „Trwałe”, dotyczy kwot należnych od państw członkowskich i wynika z postępowania w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego prowadzonego przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (zob. wyjaśnienia poniżej). Podobnie jak w latach ubiegłych, w pozycji „Trwałe” ujęto również kwoty związane z niewykonanymi decyzjami w ramach kontroli zgodności rozliczeń w odniesieniu do Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) oraz Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFRROW). Odzyskiwanie kwot związanych z tymi decyzjami odbywa się w ratach rocznych.

Należności związane z zasobami własnymi

„Rachunek A” oznacza miesięczne zestawienia, w których państwa członkowskie przekazują informacje o ustalonych kwotach należności w ramach tradycyjnych zasobów własnych. W tabeli wymieniono kwoty z „rachunku A”, które nie zostały jeszcze wpłacone na rachunek Komisji. Tradycyjne zasoby własne (TZW) to przede wszystkim cła pobierane przez państwa członkowskie w imieniu Komisji.

Według stanu na koniec roku „rachunek A” utrzymywał się zasadniczo na poziomie w przedziale 3–3,5 mld EUR. W 2021 r. i w 2020 r. całkowita kwota obejmowała jednak dodatkowe kwoty TZW związane z postępowaniem w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego prowadzonym przeciwko Zjednoczonemu Królestwu (zob. poniżej) oraz z innymi sprawozdaniami z inspekcji TZW. Ponieważ zastosowanie mają odsetki za zwłokę w wysokości 2,2 mld EUR (w 2020 r.: 1,7 mld EUR), kwoty te są zatem ujmowane również w niniejszym rocznym sprawozdaniu finansowym (zob. informacje dodatkowe 2.6.2 i 3.9).

Jeżeli chodzi o postępowanie w sprawie uchybienia przez Zjednoczone Królestwo zobowiązaniom państwa członkowskiego, 8 marca 2018 r. Komisja przesłała do Zjednoczonego Królestwa wezwanie do usunięcia uchybienia (naruszenie nr 2018/2008), ponieważ Zjednoczone Królestwo nie wywiązało się z obowiązku udostępnienia budżetowi UE prawidłowej kwoty tradycyjnych zasobów własnych. Ponieważ Zjednoczone Królestwo nie udzieliło zadowolającej odpowiedzi ani na wezwanie do usunięcia uchybienia, ani na uzasadnioną opinię przesłaną 24 września 2018 r., Komisja podjęła decyzję o wniesieniu sprawy o uchybienie zobowiązaniom państwa członkowskiego do Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej i wytoczyła powództwo w tym zakresie 7 marca 2019 r. Sprawa ta wypłynęła w sprawozdaniu OLAF-u z 2017 r., w którym stwierdzono, że importerzy w Zjednoczonym Królestwie unikali płacenia znacznych kwot należności celnych, wykorzystując fikcyjne i fałszywe faktury oraz nieprawidłowe deklaracje wartości celnej przy wwozie. Na podstawie metodyki opracowanej przez OLAF i JRC oraz w oparciu o dostępne informacje Komisja oszacowała, że efektem naruszania zobowiązań państwa członkowskiego przez Zjednoczone Królestwo w okresie od listopada 2011 r. do października 2017 r. były straty w budżecie UE wynoszące 2,1 mld EUR (netto, tj. po odliczeniu od kwoty brutto wynoszącej 2,7 mld EUR kosztów poboru, które mają zostać zatrzymane przez Zjednoczone Królestwo). 8 marca 2022 r. Trybunał wydał w tej sprawie wyrok i potwierdził, że Zjednoczone Królestwo naruszyło swoje obowiązki dotyczące ochrony budżetu Unii. Polecił jednak, aby Komisja ponownie obliczyła kwotę będącą przedmiotem roszczenia. Komisja przeanalizuje teraz wyrok, a w szczególności uwagi Trybunału dotyczące ustalenia wysokości przedmiotowych kwot. Tym samym obecnie przeprowadzana jest szczegółowa analiza prawna i operacyjna, której wnioski nie są jeszcze dostępne. Dlatego też zarówno kwotę główną wynoszącą 2,1 mld EUR, jak i szacunkowe odsetki za zwłokę wynoszące 2,1 mld EUR naliczone do końca 2021 r. (w porównaniu z odsetkami w wysokości 1,6 mld EUR naliczonymi i zatwierdzonymi do końca 2020 r.) nadal klasyfikuje się jako aktywa długoterminowe, co stanowi najlepszy dostępny szacunek.

W tym roku na dzień 31 grudnia 2021 r. należności obejmują także kwotę 0,4 mld EUR szacowanych strat w zakresie tradycyjnych zasobów własnych należnych ze strony niektórych państw członkowskich z tytułu przywozu materiałów włókienniczych i obuwia z Chin według znacznie zaniżonej wartości. Szacunki te mogą ulec zmianie, w szczególności po wydaniu przez Trybunał wyroku w sprawie uchybienia zobowiązaniom państwa członkowskiego przez Zjednoczone Królestwo.

W rachunku tym Komisja dodatkowo uwzględniła należności w wysokości 0,17 mld EUR dotyczące ustalonych cel oraz odsetek za zwłokę, których kwotę obliczono na podstawie najnowszych dostępnych informacji.

„Odrębny rachunek” oznacza rachunek, na którym przedstawia się ustalone należności, których nie ujęto na „rachunku A”, ponieważ nie zostały odzyskane przez państwa członkowskie i nie objęto ich żadnym zabezpieczeniem, tj. gwarancją (lub zabezpieczeniem zostało przekazane, a należności i tak zostały zakwestionowane). Należności te podlegają utracie wartości na podstawie informacji przekazywanych co roku przez państwa członkowskie. Kwoty utraty wartości utrzymywały się zasadniczo na zbliżonym poziomie na koniec każdego roku, jak wykazano w tabeli.

„Należne zasoby własne” w 2021 r. oznaczają kwoty należne powstałe w związku z budżetem korygującym nr 6/2021 przyjętym 24 listopada 2021 r. Odpowiednie kwoty zostały zapisane przez państwa członkowskie w pierwszym dniu roboczym stycznia 2022 r.

Należności związane z EFRG i rozwojem obszarów wiejskich

Pozycja ta obejmuje przede wszystkim kwoty należne od państw członkowskich na dzień 31 grudnia 2021 r., na podstawie kwot zadeklarowanych i poświadczonych przez państwa członkowskie na dzień 15 października 2021 r. Należności powstałe w okresie między zadeklarowaniem tych kwot a dniem 31 grudnia 2021 r. podlegają oszacowaniu. Komisja szacuje także wysokość odpisu aktualizującego wartość w odniesieniu do kwot należnych od beneficjentów, których odzyskanie jest mało prawdopodobne. Ujęcie takiej korekty nie oznacza, że Komisja odstępuje od odzyskania tych kwot w przyszłości. W korekcie uwzględnia się także odliczenie w wysokości 20 %, które odpowiada kwocie, którą państwa członkowskie mają prawo zatrzymać na pokrycie kosztów administracyjnych.

2.6.1.2. Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa

„Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej z Unii Europejskiej i Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej” (nr ref. 2019/C 384 I/01) („umowa o wystąpieniu”) podpisana między UE a Zjednoczonym Królestwem nakłada na obie strony różne zobowiązania finansowe. Na dzień 31 grudnia 2021 r. należność netto od Zjednoczonego Królestwa w oparciu o te zobowiązania wynosiła 41 753 mln EUR (w 2020 r.: 47 456 mln EUR), z czego 10 913 mln EUR ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego (w 2020 r.: 6 827 mln EUR).

(w mln EUR)

	Art. 140	Art. 142	Inne	31.12.2021	31.12.2020
Należne ze strony Zjednoczonego Królestwa	28 620	14 751	610	43 982	49 579
Należne na rzecz Zjednoczonego Królestwa	—	—	(2 229)	(2 229)	(2 122)
Ogółem	28 620	14 751	(1 618)	41 753	47 456
Trwałe	17 064	14 486	(711)	30 839	40 629
Obrotowe	11 556	265	(908)	10 913	6 827

Dostosowanie udziału Zjednoczonego Królestwa (art. 139)

Zgodnie z art. 139 udział Zjednoczonego Królestwa w zobowiązaniach finansowych wynikających z umowy o wystąpieniu stanowi odsetek obliczony jako stosunek zasobów własnych udostępnionych przez Zjednoczone Królestwo w latach 2014–2020 do zasobów własnych udostępnionych w tym okresie przez wszystkie państwa członkowskie i Zjednoczone Królestwo. W marcu 2021 r. obliczono, że udział ten wynosi 12,358072326018200 %. Zgodnie z art. 139 udział ten należy jednak dostosować o kwotę sald VAT i DNB (2014–2020) zgłoszoną państwom członkowskim przed dniem 1 lutego 2022 r. W związku z tym ostateczny udział Zjednoczonego Królestwa obliczono na 12,431681219587700 %. W następstwie dostosowania udziału Zjednoczonego Królestwa w związku z obliczeniami leżącymi u podstaw kwot, na które w 2021 r. wystawiono już fakturę na Zjednoczone Królestwo, w kwietniu 2022 r. wystawiono na Zjednoczone Królestwo fakturę na dodatkową kwotę 67 mln EUR.

Płatności na podstawie umowy o wystąpieniu

Mechanizm płatności, który należy zastosować do zobowiązań przewidzianych dla obydwu stron określono w art. 148. Podsumowując, w kwietniu i we wrześniu każdego roku UE wystawia faktury na kwoty netto należne od Zjednoczonego Królestwa, a Zjednoczone Królestwo płaci te faktury w miesięcznych transzach. Kwoty zgłoszone w kwietniu danego roku są płatne w czterech równych miesięcznych transzach od czerwca do września tego roku. Kwoty zgłoszone we wrześniu są płatne w ośmiu równych miesięcznych transzach od października tego roku do maja roku następnego. Ponieważ niektóre zgłaszane kwoty z konieczności opierają się na prognozach i szacunkach, zgłoszenia są aktualizowane każdego roku na podstawie rzeczywistych danych liczbowych.

W 2021 r. całkowita kwota zgłoszona Zjednoczonemu Królestwu na podstawie art. 136 oraz art. 140–147 wynosiła 11 930 mln EUR, z czego 3 763 mln EUR zgłoszono w kwietniu 2021 r., a 8 166 mln EUR zgłoszono we wrześniu 2021 r. Płatności otrzymane w 2021 r. wyniosły ogółem 6 826 mln EUR, z czego kwota 3 763 mln EUR dotyczyła zgłoszenia kwietniowego (płatna w czterech równych miesięcznych transzach w okresie od czerwca do września 2021 r.), a kwota 3 062 EUR dotyczyła zgłoszenia wrześniowego (płatna w trzech równych transzach w okresie od października do grudnia 2021 r.):

(w mln EUR)

	Zgłoszenie – kwiecień 2021 r. (należne i zapłacone od czerwca do września 2021 r.)	Zgłoszenie – wrzesień 2021 r.: (należne i zapłacone od października do grudnia 2021 r.)	Ogółem
Artykuł 140	3 696	3 054	6 750
Artykuł 142	—	11	11
Artykuł 136	230	18	247
Artykuł 147	21	—	21
	3 946	3 083	7 029
Artykuł 141	—	(20)	(20)
Artykuł 143	(93)	—	(93)
Artykuł 144	(46)	—	(46)
Artykuł 145	(37)	—	(37)
Artykuł 146	(7)	—	(7)
	(183)	(20)	(203)
Ogółem	3 763	3 062	6 826

Pozostałe saldo faktury z września 2021 r. na koniec roku, wynoszące 5 104 mln EUR, zapłacono w pięciu równych miesięcznych transzach w okresie od stycznia do maja 2022 r.

Art. 140 – Zobowiązania pozostające do spłaty

Zjednoczone Królestwo zobowiązało się zapłacić UE swój udział w zobowiązaniach budżetowych pozostających do spłaty na dzień 31 grudnia 2020 r. (tak zwany „Brexit RAL”) dostosowany zgodnie z wymaganiami określonymi w art. 140. Na dzień 31 grudnia 2021 r. łączna kwota ujęta jako należność wynosiła 28 620 mln EUR (w 2020 r.: 34 966 mln EUR), z czego kwota 11 556 mln EUR jest płatna w ciągu 12 miesięcy następujących po końcu roku. W poniższej tabeli przedstawiono główne przepływy pomiędzy łączną kwotą ujętą jako należność na dzień 31 grudnia 2020 r. (obliczoną na podstawie niedostosowanego udziału Zjednoczonego Królestwa) oraz łączną kwotą ujętą jako należność na dzień 31 grudnia 2021 r.:

(w mln EUR)

Kwota należna od Zjednoczonego Królestwa na dzień 31.12.2020 r. (na podstawie niedostosowanego udziału Zjednoczonego Królestwa)	34 966
Dostosowanie udziału Zjednoczonego Królestwa	208
Kwota należna od Zjednoczonego Królestwa na dzień 31.12.2020 r. (na podstawie dostosowanego udziału Zjednoczonego Królestwa)	35 174
Korekty finansowe netto dotyczące okresu 2014–2020 lub poprzednich okresów programowania (w tym korekta odliczeń z 2020 r.)	(58)
Tradycyjne zasoby własne odnoszące się do 2020 r. i udostępnione Unii w 2021 r. (w tym korekta odliczeń z 2020 r.)	(82)
Płatności netto otrzymane od Zjednoczonego Królestwa w 2021 r.	(6 750)

(w mln EUR)	
Dostosowanie szacowanego niewykonania	337
Ogółem	28 620
Trwałe	17 064
Obrotowe	11 556

Spadek łącznej kwoty ujętej jako należność w ujęciu rok do roku wynosił 6 346 mln EUR i wynikał głównie z płatności otrzymanych od Zjednoczonego Królestwa w 2021 r. (6 750 mln EUR).

Dostosowanie kwoty należnej od Zjednoczonego Królestwa na dzień 31 grudnia 2020 r., które skutkowało wzrostem o 208 mln EUR, odzwierciedla dostosowanie udziału Zjednoczonego Królestwa w skorygowanych zobowiązaniach budżetowych na dzień 31 grudnia 2020 r., do których stosuje się udział Zjednoczonego Królestwa (216,7 mln EUR). Uwzględniono również korekty odliczeń ujęte w rocznym sprawozdaniu finansowym UE z 2020 r. z tytułu korekt finansowych netto dotyczących okresu 2014–2020 lub poprzednich okresów programowania oraz tradycyjnych zasobów własnych odnoszących się do 2020 r. i udostępniionych Unii w 2021 r. (2,4 mln EUR), jak również korektę odliczenia z tytułu szacowanego niewykonania (6,0 mln EUR).

Całkowite odliczenie z tytułu korekt finansowych netto dotyczących okresu 2014–2020 lub poprzednich okresów programowania, wynoszące 58,5 mln EUR, obejmuje kwoty zafakturowane we wrześniu 2021 r., których nie ujęto jeszcze w rocznym sprawozdaniu finansowym za 2020 r. (34,8 mln EUR, z czego 12,8 mln EUR zostało zapłacone przez Zjednoczone Królestwo w okresie od października do grudnia 2021 r., a 22,0 mln EUR – od stycznia do maja 2022 r.), dostosowanie udziału Zjednoczonego Królestwa w tych kwotach (0,2 mln EUR) oraz kwoty, które mają zostać zafakturowane we wrześniu 2022 r. i będą płatne od października do grudnia 2022 r. (23,5 mln EUR).

Całkowite odliczenie z tytułu tradycyjnych zasobów własnych dotyczących 2020 r. i udostępniionych Unii w 2021 r., wynoszące 82,0 mln EUR, obejmuje kwoty zafakturowane we wrześniu 2021 r., których nie ujęto jeszcze w rocznym sprawozdaniu finansowym za 2020 r. (16,7 mln EUR, z czego 6,3 mln EUR zostało zapłacone przez Zjednoczone Królestwo w okresie od października do grudnia 2021 r., a 10,4 mln EUR – od stycznia do maja 2022 r.), dostosowanie udziału Zjednoczonego Królestwa w tych kwotach (0,1 mln EUR) oraz kwoty zafakturowane w kwietniu 2022 r. (65,2 mln EUR).

Kwota, która ma zostać zapłacona w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego (11 556 mln EUR) obejmuje pozostałe saldo faktury z września 2021 r. (5 090 mln EUR), kwotę zafakturowaną w kwietniu 2022 r. (4 029 mln EUR) oraz kwotę, która ma zostać zafakturowana we wrześniu 2022 r. i będzie płatna w okresie od października do grudnia 2022 r. (2 437 mln EUR). Na kwotę zafakturowaną w kwietniu 2022 r. składają się: kwota 3 280 mln EUR związana z udziałem Zjednoczonego Królestwa w szacowanej realizacji zobowiązań pozostających do spłaty w 2022 r., kwota 65,2 mln EUR związana z odliczeniami z tytułu tradycyjnych zasobów własnych, kwota 70,5 mln EUR związana z dostosowaniem udziału Zjednoczonego Królestwa w kwotach zafakturowanych w 2021 r. oraz kwota 743,6 mln EUR związana z dostosowaniem udziału Zjednoczonego Królestwa w zobowiązaniach pozostających do spłaty, które mają zostać zrealizowane w 2021 r. Na kwotę, która ma zostać zafakturowana we wrześniu 2022 r. i zapłacona w okresie od października do grudnia 2022 r., składają się: kwota 2 460 mln EUR związana z udziałem Zjednoczonego Królestwa w szacowanej realizacji zobowiązań pozostających do spłaty w 2022 r. oraz kwota 23,5 mln EUR związana z odliczeniami z tytułu korekt finansowych netto.

Po aktualizacji oficjalnej prognozy Komisji dotyczącej umorzenia całości zobowiązań pozostających do spłaty na dzień 31 grudnia 2020 r. kwoty należne od Zjednoczonego Królestwa wzrosły o 337 mln EUR w wyniku aktualizacji szacowanego niewykonania.

Artykuł 142 – Zobowiązania Unii na koniec 2020 r.

Zjednoczone Królestwo zobowiązało się zapłacić UE swój udział w zobowiązaniach Unii na koniec 2020 r., z wyjątkiem zobowiązań: a) z odpowiadającymi im aktywami oraz b) odnoszących się do funkcjonowania budżetu i zarządzania zasobami własnymi (w tym kwot już pokrytych przez zobowiązania pozostające do spłaty, zob. art. 140 powyżej). Główna kwota dotyczy zobowiązań UE z tytułu świadczeń po okresie zatrudnienia (świadczenia emerytalne i rentowe oraz ubezpieczenie zdrowotne) istniejących na dzień 31 grudnia 2020 r.

Zobowiązania z 2020 r. pozostające do spłaty na podstawie art. 142 ust. 6

(w mln EUR)

	System emerytalno- rentowy urzędników europejskich	Wspólny system ubezpieczenia chorobowego	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania z 2020 r. pozostające do spłaty	104 832	9 675	114 507	113 676
Udział Zjednoczonego Królestwa	13 032	1 203	14 235	14 048
Składki do PSEO/JSIS	227	8	236	0
Ogółem	13 260	1 211	14 471	14 048
Trwałe	13 032	1 203	14 235	14 048
Obrotowe	227	8	236	0

Zgodnie z trybem spłaty zaległych płatności określonym w art. 142 ust. 6 Zjednoczone Królestwo wnosi co roku wkład w płatności netto dokonywane z budżetu Unii w roku poprzednim na rzecz każdego beneficjenta systemu emerytalno-rentowego urzędników europejskich (PSEO) oraz w powiązane składki z budżetu Unii do wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego (JSIS) na każdego beneficjenta lub osobę, która jest uprawniona do świadczeń za pośrednictwem beneficjenta. Rozpoczęcie opłacania tych rocznych wkładów zaplanowano na czerwiec 2022 r. (przy czym każda roczna rata będzie płatna w czterech miesięcznych transzach od czerwca do września danego roku).

Skorygowany udział Zjednoczonego Królestwa w płatnościach netto dokonanych z budżetu Unii w 2021 r. na rzecz beneficjentów PSEO oraz na rzecz JSIS wynosił odpowiednio 227 mln EUR i 8 mln EUR. O kwotach tych powiadomiono Zjednoczone Królestwo w ramach faktury za kwiecień 2022 r. (kwoty te są więc płatne w czterech równych miesięcznych transzach w okresie od czerwca do września 2022 r.).

Co więcej, na dzień 31 grudnia 2021 r. zobowiązania Zjednoczonego Królestwa z 2020 r. pozostające do spłaty na podstawie art. 142 ust. 6, dotyczące PSEO oraz JSIS, wynosiły odpowiednio 13 032 mln EUR i 1 203 mln EUR (w 2020 r.: 12 450 mln EUR i 1 599 mln EUR). Wzrost dotyczący PSEO był spowodowany przede wszystkim stratą aktuarialną wynikającą ze zmian w założeniach finansowych – zob. szczegóły w informacji dodatkowej 2.9. Należy zauważyć, że chociaż strata aktuarialna wynikająca ze zmian w założeniach finansowych wpływa na wartość bieżącą pozostających do spłaty zobowiązań z 2020 r. obliczonych na podstawie MSRSP nr 39/reguły rachunkowości UE nr 12, nie powoduje ona zmiany ani kwoty świadczeń, które muszą zostać faktycznie wypłacone przez UE, ani – w sposób dorożumiany – wkładów Zjednoczonego Królestwa do tych płatności w momencie ich wymagalności zgodnie z domyślnym mechanizmem rozliczenia na podstawie art. 142 ust. 6.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. Zjednoczone Królestwo nie skorzystało z możliwości wczesnego rozliczenia przewidującej płatność pozostających do spłaty zobowiązań z 2020 r. z tytułu PSEO oraz JSIS, obliczonych na podstawie wycen aktuarialnych dokonanych zgodnie z MSRSP nr 39/regułą rachunkowości UE nr 12, w pięciu równych transzach zgodnie z procedurą określoną w art. 142 ust. 6 akapit ostatni.

Zobowiązania z 2020 r. pozostające do spłaty na podstawie art. 142 ust. 5

Zgodnie z art. 142 ust. 5 Zjednoczone Królestwo wnosi wkład w zobowiązania związane z innymi systemami świadczeń emerytalnych, zapisane w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Unii w roku budżetowym 2020 w 10 transzach, począwszy od dnia 31 października 2021 r. (przy czym każda roczna rata jest płatna w ośmiu miesięcznych transzach od października do maja roku następnego). Zobowiązania te w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym Unii za rok budżetowy 2020 wynosiły 2 344 mld EUR, w wyniku czego dostosowany udział Zjednoczonego Królestwa na dzień 31 grudnia 2020 r. wyniósł 291 mln EUR. Biorąc pod uwagę kwoty otrzymane od Zjednoczonego Królestwa w 2021 r., wynoszące łącznie 11 mln EUR, pozostający do spłaty udział Zjednoczonego Królestwa w innych systemach świadczeń emerytalnych zmniejszył się do 281 mln EUR na dzień 31 grudnia 2021 r., z czego 29 mln EUR ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy następujących po końcu roku.

Więcej informacji na temat systemów świadczeń pracowniczych znajduje się w informacji dodatkowej 1.5.10 oraz w informacji dodatkowej 2.9.

Inne artykuły

	(w mln EUR)	
	31.12.2021	31.12.2020
Należne ze strony Zjednoczonego Królestwa:		
Artykuł 136	557	230
Artykuł 147	53	46
	610	275
Należne na rzecz Zjednoczonego Królestwa:		
Artykuł 141	(1 818)	(1 766)
Artykuł 143	(163)	(93)
Artykuł 144	(73)	(46)
Artykuł 145	(148)	(183)
Artykuł 146	(27)	(33)
	(2 229)	(2 122)
Ogółem	(1 618)	(1 847)
Trwałe	(711)	(1 894)
Obrotowe	(908)	47

Artykuł 136 – Przepisy mające zastosowanie w odniesieniu do zasobów własnych

W art. 136 ustanowiono przepisy mające zastosowanie po dniu 31 grudnia 2020 r. w odniesieniu do zasobów własnych. Zjednoczone Królestwo ma prawo otrzymać swój udział lub, w zależności od sytuacji, jest zobowiązane do zapłaty swojego udziału, w przypadku gdy zasoby własne odnoszące się do lat budżetowych do 2020 r. włącznie mają zostać udostępnione, skorygowane lub poddane dostosowaniom po 31 grudnia 2020 r. Ponadto otrzyma ono swój udział w dostosowaniach związanych z klauzulą *opt-out* z 2020 r. Podlega ono również wszelkim dostosowaniom zasobów własnych opartych na VAT i DNB, które odnoszą się do lat budżetowych do 2020 r. włącznie. Te dostosowania związane z VAT i DNB będą obliczane co roku do dnia 31 grudnia 2028 r. Należy uwzględnić również aktualizacje rabatu brytyjskiego za lata 2018–2019.

Zjednoczone Królestwo jest zobowiązane do wpłacenia tradycyjnych zasobów własnych pobranych przez nie po 28 lutego 2021 r., ale odnoszących się do 2020 r. oraz wcześniejszego okresu. Od tej kwoty odejmuje się następnie jego udział w udostępnionej przez nie sumie. Odrębny rachunek dla tradycyjnych zasobów własnych zostanie w pełni zlikwidowany 31 grudnia 2025 r.

Kwota netto należna ze strony Zjednoczonego Królestwa pozostająca do spłaty na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosi 557 mln EUR, z czego 544 mln EUR Zjednoczone Królestwo będzie musiało zapłacić w ciągu 12 miesięcy następujących po końcu roku, a 1 101 mln EUR będzie musiało zapłacić w późniejszym czasie:

	(w mln EUR)
Kwota należna ze strony Zjednoczonego Królestwa na dzień 31.12.2020 r.	230
Dostosowanie udziału Zjednoczonego Królestwa	(2)
Kwota zafakturowana Zjednoczonemu Królestwu we wrześniu 2021 r.	47
Płatności otrzymane w 2021 r.	(247)
Rabat brytyjski	(497)
Klauzula <i>opt-out</i>	(105)

	(w mln EUR)
Dostosowania związane z VAT i DNB (dotyczące 2020 r. i wcześniejszych lat)	1 101
Tradycyjne zasoby własne netto Zjednoczonego Królestwa po 28 lutego 2021 r.	31
Kwota należna ze strony Zjednoczonego Królestwa na dzień 31.12.2021 r.	557
Trwałe	1 101
Obrotowe	(544)

Artykuł 141 – Grzywny

Zjednoczone Królestwo jest uprawnione do swojej części grzywien nałożonych przed dniem 31 grudnia 2020 r., a także grzywien nałożonych przez Unię po dniu 31 grudnia 2020 r. w ramach procedury, o której mowa w art. 92 ust. 1, gdy staną się one ostateczne. Kwota grzywien mających znaczenie dla Zjednoczonego Królestwa, które były nieuregulowane na dzień 31 grudnia 2021 r., wynosi 13,8 mld EUR (w 2020 r.: 14,3 mld EUR). Spadek o 0,5 mld EUR wynika głównie ze zwiększenia utraty wartości grzywien o 0,9 mld EUR, zrównoważonego przez wzrost netto grzywien o 0,3 mld EUR (1,7 mld EUR grzywien nałożonych w 2021 r. pomniejszone o 1,4 mld EUR grzywien potwierdzonych i zapłaconych, zmniejszonych lub unieważnionych na mocy decyzji sądów w 2021 r.). Dostosowany udział Zjednoczonego Królestwa w tych grzywnach, nieuregulowanych na dzień 31 grudnia 2021 r., wynosi 1,7 mld EUR (w 2020 r. (niedostosowany udział): 1,8 mld EUR), z czego kwota 80,8 mln EUR zostanie ujęta w fakturze za wrzesień 2022 r. i zapłacona przez Zjednoczone Królestwo w okresie od października 2022 r. do maja 2023 r. Ponadto Zjednoczone Królestwo jest uprawnione do dostosowanego udziału Zjednoczonego Królestwa w ostatecznych grzywnach, które nie zostały jeszcze zafakturowane (69,2 mln EUR, które także zostaną uwzględnione w fakturze za wrzesień 2022 r. i wypłacone Zjednoczonemu Królestwu w okresie od października 2022 r. do maja 2023 r.), niedostosowanego udziału Zjednoczonego Królestwa w ostatecznych grzywnach, które zostały zafakturowane we wrześniu 2021 r., ale nie zostały jeszcze zapłacone na koniec roku (33,6 mln EUR wypłacone Zjednoczonemu Królestwu w okresie od stycznia do maja 2022 r.) oraz dostosowania udziału Zjednoczonego Królestwa w grzywnach, który został zafakturowany we wrześniu 2021 r. (0,3 mln EUR uwzględnione w fakturze za kwiecień 2022 r. i płatne Zjednoczonemu Królestwu w okresie od czerwca do września 2022 r.). Całkowity udział Zjednoczonego Królestwa w grzywnach wynosi tym samym 1,8 mld EUR (w 2020 r.: 1,8 mld EUR), z czego 90,2 mln EUR ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego (w 2020 r. (niedostosowany udział): 20 mln EUR).

Artykuł 143 – Warunkowe zobowiązania finansowe: pożyczki na pomoc finansową, EFIS, EFZR i upoważnienie EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich

Zgodnie z tym artykułem Zjednoczone Królestwo jest zobowiązane do sfinansowania swojej części zobowiązań warunkowych UE związanych z działalnością w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek oraz działalnością gwarancyjną, o ile zobowiązania te powstaną i nie zostaną pokryte z istniejących funduszy gwarancyjnych – zob. informacja dodatkowa 4.1 dotycząca powiązanych zobowiązań warunkowych. UE zwróci Zjednoczonemu Królestwu kwoty, które już wpłaciło ono do funduszy gwarancyjnych, a które nie są już potrzebne. Zjednoczone Królestwo ma również prawo do środków powracających z operacji, za które jest współodpowiedzialne. Na dzień 31 grudnia 2021 r. kwota, która ma zostać wypłacona Zjednoczonemu Królestwu, w całości w ciągu najbliższych 12 miesięcy, wynosi 163 mln EUR (w 2020 r. (niedostosowany udział): 93 mln EUR).

Artykuł 144 – Instrumenty finansowe

Na podstawie tego artykułu UE zobowiązała się do zwrotu Zjednoczonemu Królestwu jego udziału w środkach powracających pochodzących z operacji finansowych zatwierdzonych do daty wystąpienia, jak również jego udziału w wypłatach dokonanych w ramach operacji finansowych zatwierdzonych po dacie wystąpienia. Na dzień 31 grudnia 2021 r. kwota, która ma zostać wypłacona Zjednoczonemu Królestwu, w całości w ciągu najbliższych 12 miesięcy, wynosi 73 mln EUR (w 2020 r. (niedostosowany udział): 46 mln EUR).

Artykuł 145 – Europejska Wspólnota Węgla i Stali w likwidacji (EWWiS w likwidacji)

Zjednoczone Królestwo jest uprawnione do swojego udziału w aktywach netto EWWiS w likwidacji na dzień 31 grudnia 2020 r., które mają być spłacone w pięciu ratach 30 czerwca każdego roku, począwszy od 2021 r. Aktywa netto EWWiS w likwidacji na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiły 1,5 mld EUR, z czego dostosowany udział Zjednoczonego Królestwa wynosi 184 mln EUR (w 2020 r. (niedostosowany udział): 183 mln EUR). W następstwie płatności pierwszej transzy w wysokości 37 mln EUR w 2021 r. kwota pozostająca do spłaty na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosi 148 mln EUR, z czego 37 mln EUR ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Artykuł 146 – Inwestycje w Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)

Zjednoczone Królestwo jest uprawnione do swojego udziału w inwestycji UE w opłacony kapitał podstawowy EFI na dzień 31 grudnia 2020 r., który ma być spłacony w pięciu transzach 30 czerwca każdego roku, począwszy od 2021 r. Inwestycja UE w opłacony kapitał podstawowy EFI na dzień 31 grudnia 2020 r. wynosiła 267 mln EUR, z czego dostosowany udział Zjednoczonego Królestwa wynosi 33 mln EUR (w 2020 r. (niedostosowany udział): 33 mln EUR). W następstwie płatności pierwszej transzy w wysokości 7 mln EUR kwota pozostająca do spłaty na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosi 27 mln EUR, z czego 7 mln EUR ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

Artykuł 147 – Sprawy sądowe

Zjednoczone Królestwo zobowiązało się do wniesienia swojego udziału w płatnościach z budżetu UE wynikających ze spraw sądowych dotyczących interesów finansowych Unii, które staną się wymagalne, pod warunkiem że fakty stanowiące przedmiot tych spraw wystąpiły nie później niż 31 grudnia 2020 r. Biorąc pod uwagę rezerwy i rozliczenia międzyokresowe na koniec roku, jak również rzeczywiste płatności dokonane przez UE w związku ze sprawami sądowymi w 2021 r. (z wyjątkiem płatności już zgłoszonych i uregulowanych przez Zjednoczone Królestwo w 2021 r.), szacunkowa kwota, którą będzie musiało zapłacić Zjednoczone Królestwo, wynosi 53 mln EUR (w 2020 r. (niedostosowany udział): 46 mln EUR), z czego 6 mln EUR ma zostać zapłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia sprawozdawczego.

2.6.1.3. Należności z tytułu grzywien za naruszenie zasad konkurencji

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Należność z tytułu kwoty grzywien brutto	14 922	14 503
Płatności tymczasowe	(2 100)	(3 023)
Utrata wartości	(1 125)	(186)
Ogółem	11 698	11 295
Trwałe	—	—
Obrotowe	11 698	11 295

Ukarane przedsiębiorstwa, które wniosły lub planują wnieść odwołanie, mają możliwość albo dokonać płatności tymczasowych, albo dostarczyć Komisji gwarancje bankowe. W odniesieniu do łącznej kwoty nieuregulowanych grzywien na koniec roku 2 100 mln EUR (w 2020 r.: 3 023 mln EUR) otrzymano jako płatności tymczasowe, natomiast 11 067 mln EUR (w 2020 r.: 11 004 mln EUR) otrzymano jako gwarancje.

Kwoty odpisów z tytułu utraty wartości odzwierciedlają indywidualną ocenę przeprowadzoną przez Komisję w odniesieniu do kwot grzywien niezainkasowanych ani nie objętych gwarancją, których Komisja nie spodziewa się odzyskać.

W związku z możliwością konieczności zwrotu tymczasowo zapłaconych kwot ukaranym przedsiębiorstwom ujmuje się zobowiązanie warunkowe – zob. informacja dodatkowa 4.2.1.

2.6.1.4. Naliczone przychody i czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Naliczone przychody	2 313	1 755
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów związane z transakcjami innymi niż transakcje wymiany	340	293
Ogółem	2 653	2 048

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Trwałe	1 556	1 261
Obrotowe	1 097	787

Naliczone przychody obejmują kwotę 2 mld EUR (w 2020 r.: 1,7 mld EUR), którą Komisja spodziewa się odzyskać w obszarze spójności w wyniku analizy i zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych przedłożonych przez państwa członkowskie. Oczekuje się, że największa część tej kwoty (1,2 mld EUR) zostanie odzyskana dopiero po zamknięciu stanowiących podstawę programów (w wyniku środków w ramach inicjatywy inwestycyjnej w odpowiedzi na koronawirusa), w związku z czym jest ona klasyfikowana jako składnik trwałe. Obejmuje ona także 0,3 mld EUR, które dotyczy sprawy zaniżenia wartości, wspomnianej w informacji dodatkowej **2.6.1.1**, w szczególności szacunków, które nie zostały jeszcze tymczasowo zapłacone przez państwa członkowskie.

2.6.1.5. Inne należności

Kwota 744 mln EUR wynikająca z przeniesienia niewydatków programu NER300 do funduszu innowacyjnego, nieodzyskana jeszcze od EBI na koniec 2020 r. i nieuwzględniona w innych należnościach na koniec 2020 r., została odzyskana w 2021 r. – zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**.

2.6.2. Należności z tytułu transakcji wymiany

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Trwałe		
Należności z tytułu gwarancji finansowej	2 630	—
Odsetki za zwłokę	3 052	1 641
Inne należności	68	44
	5 750	1 685
Obrotowe		
Należności z tytułu gwarancji finansowej	485	—
Od klientów	302	324
Utrata wartości należności od klientów	(172)	(188)
Czynne rozliczenia międzyokresowe kosztów związane z transakcjami wymiany	236	345
Odsetki za zwłokę	1 127	1 085
Inne	345	200
	2 323	1 766
Ogółem	8 073	3 450

Pozycja „Trwałe – Odsetki za zwłokę” obejmuje postępowania w sprawach zaniżenia wartości wymienionych w informacji dodatkowej **2.6.1.1** (1,8 mld EUR dotyczy Zjednoczonego Królestwa, a pozostała kwota 1,3 mld EUR dotyczy innych państw członkowskich), natomiast pozycja „Obrotowe – Odsetki za zwłokę” obejmuje głównie naliczone przychody pochodzące ze sprawozdań z inspekcji TZW oraz naliczone odsetki od gwarancji udzielonych przez ukarane przedsiębiorstwa.

Należności otrzymywane z tytułu umów gwarancji finansowej to wartość bieżąca premii, które mają być otrzymane jako wynagrodzenie za gwarancje udzielone przez UE. Większość gwarancji UE nie jest wynagradzana ani subsydiowana. Z tego względu należność jest znacznie niższa od zobowiązania z tytułu umowy gwarancji finansowej (zob. informacja dodatkowa **2.11.2**). Wyjątkiem od tej zasady jest gwarancja EFIS, która w 2021 r. stanowiła 94 % należności otrzymywanych z tytułu umów gwarancji finansowej, a także upoważnienie do udzielania pożyczek na rzecz sektora prywatnego będące częścią unijnego upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich, które w 2021 r. wynosiły 106 mln EUR, oraz

program „Horyzont 2020” na kwotę 59 mln EUR. Z całkowitej kwoty 3 115 mln EUR należności z tytułu umów gwarancji finansowej na dzień 31 grudnia 2021 r. kwotę 3 113 mln EUR sklasyfikowano jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt (poziom 3 hierarchii wartości godziwej). W porównaniu z saldem otwarcia, wynoszącym na 1 stycznia 2021 r. 3 484 mln EUR, należności łącznie zmniejszyły się o 357 mln EUR w wyniku rozliczeń dokonanych w 2021 r., a o kolejne 12 mln EUR – z powodu przyszłych premii niższych od oczekiwanych.

2.7. ZAPASY

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
<i>Materiały naukowe</i>	58	59
<i>Inne</i>	26	21
Ogółem	84	80

2.8. ŚRODKI PIENIĘŻNE I ICH EKWIWALENTY

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
<i>Rachunki – administracje finansowe i banki centralne</i>		20 121	11 342
<i>Rachunki bieżące</i>		453	80
<i>Rachunki zaliczkowe</i>		8	8
<i>Przekazanie (środki pieniężne w drodze)</i>		—	0
<i>Rachunki bankowe na potrzeby wykonania budżetu</i>	2.8.1	20 582	11 430
<i>NGEU</i>	2.8.2	18 027	—
<i>Instrumenty finansowe</i>	2.8.3	2 838	2 446
<i>Grzywny</i>	2.8.4	1 953	1 458
<i>Inne instytucje, agencje i organy</i>		1 396	1 362
<i>Fundusze powiernicze</i>		65	46
Ogółem		44 860	16 742

2.8.1. Rachunki bankowe na potrzeby wykonania budżetu

W tej pozycji ujęto wszelkie środki pieniężne, które Komisja przechowuje na rachunkach bankowych w poszczególnych państwach członkowskich i państwach EFTA (administracja finansowa lub bank centralny), jak również na rachunkach bieżących w bankach komercyjnych, na rachunkach zaliczkowych, a także na rachunkach środków podręcznych (*petty cash*). Saldo środków pieniężnych na koniec 2021 r. wynika z następujących głównych elementów:

- niezrealizowanej na koniec roku kwoty 14,4 mld EUR, z której 8,6 mld EUR dotyczy dochodów przeznaczonych na określony cel, 1,4 mld EUR dotyczy środków przeznaczonych na NGEU, a 4,4 mld EUR dotyczy środków na płatności (w tym 1,4 mld EUR z EFRG);
- kwoty 2,2 mld EUR należące do zasobów finansowych agencji zarządzanych przez Komisję, która nie została wydana na koniec roku;

- kwoty 1,7 mld EUR dodatkowych tradycyjnych zasobów własnych, która została zainkasowana, lecz nie zapisano jej w budżecie oraz
- kwoty 1,1 mld EUR ostatecznych grzywien, których nie zapisano jeszcze w budżecie.

2.8.2. NGEU

NGEU przechowuje środki pieniężne na rachunku bankowym w Europejskim Banku Centralnym (EBC). W realizacji strategii zdywersyfikowanego finansowania w ramach instrumentu NGEU – zob. informacja dodatkowa 2.11 – saldo środków pieniężnych w ramach instrumentu NGEU jest znaczne i na dzień 31 grudnia 2021 r. osiągnęło kwotę 18 mld EUR. Wysokie saldo środków pieniężnych jest utrzymywane w celu zapewnienia, aby kwoty ulokowane na rachunku bankowym NGEU były wystarczające do zaspokojenia wszystkich przyszłych potrzeb w zakresie wypłat oraz utrzymania określonego bufora bezpieczeństwa przy jednoczesnym unikaniu nadmiernych sald.

2.8.3. Instrumenty finansowe

Kwoty wykazane w tej pozycji obejmują przede wszystkim ekwiwalenty środków pieniężnych, którymi w imieniu Komisji zarządzają powiernicy w celu wdrażania określonych programów za pomocą instrumentów finansowych, które są finansowane z budżetu UE: 1,8 mld EUR na dzień 31 grudnia 2021 r., z czego 0,6 mld EUR dotyczy instrumentu gwarancji kredytowych programu COSME – zob. informacja dodatkowa 4.1.3. Pozycja ta obejmuje także środki pieniężne i ich ekwiwalenty ulokowane we wspólnym funduszu rezerw, które na koniec roku nie zostały jeszcze zainwestowane w papiery wartościowe (1 mld EUR na dzień 31 grudnia 2021 r.) oraz środki pieniężne należące do funduszu innowacyjnego zarządzanego przez EBI – zob. informacja dodatkowa 2.4.2.1. Pozycja ta nie obejmuje zabezpieczenia przed utratą płynności związanego ze wspólnym funduszem rezerw (91,6 mln EUR na dzień 31 grudnia 2021 r.), które ulokowano w centralnej jednostce Komisji ds. zarządzania środkami finansowymi. Środki pieniężne należące do instrumentów finansowych mogą zostać wykorzystane tylko na dane programy.

2.8.4. Grzywny

Środki te obejmują głównie kwoty otrzymane w związku z grzywnami nałożonymi przez Komisję, w przypadku których postępowanie jest nadal w toku. Kwoty te znajdują się na specjalnych rachunkach depozytowych, które wykorzystywane są wyłącznie do tego celu. W przypadkach, gdy została złożona skarga lub gdy nie wiadomo, czy ukarane przedsiębiorstwo złoży skargę, odnośną kwotę wykazuje się jako zobowiązanie warunkowe w informacji dodatkowej 4.2.1. Od 2010 r. Komisja zarządza wszelkimi kolejnymi tymczasowo zainkasowanymi grzywnami, korzystając z funduszu BUFI i inwestując dostępne środki w instrumenty finansowe zaklasyfikowane jako aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt niebędące instrumentami pochodnymi (zob. informacja dodatkowa 2.4.2). Wzrost środków pieniężnych związanych z grzywnami na koniec 2021 r. wynika z wyższego salda środków pieniężnych utrzymywanych w BUFI w porównaniu z końcem roku 2020. Należy zauważyć, że w następstwie wyroku Sądu UE w sprawie Intel Corporation przeciwko Komisji, wydanego w styczniu 2022 r., w lutym 2022 r. Komisja zwróciła kwotę 1 060 mln EUR tymczasowo zapłaconą wcześniej przez Intel.

ZOBOWIĄZANIA

2.9. ŚWIADCZENIA EMERYTALNO-RENTOWE ORAZ INNE ŚWIADCZENIA PRACOWNICZE

2.9.1. Zobowiązania z tytułu systemu świadczeń pracowniczych netto

(w mln EUR)

	System emerytalno-rentowy urzędników europejskich	Inne systemy świadczeń emerytalnych	Wspólny system ubezpieczenia chorobowego	Ogółem na 31.12.2021	Ogółem na 31.12.2020
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	109 679	2 600	10 647	122 926	116 468
Aktywa programu	nie dotyczy	(74)	(386)	(460)	(448)
Zobowiązania netto	109 679	2 526	10 261	122 466	116 020

Wzrost łącznych zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych wynika głównie ze wzrostu zobowiązań netto systemu emerytalno-rentowego dla urzędników europejskich (PSEO), będącego największym istniejącym systemem. Do wzrostu wspomnianych zobowiązań związanych z systemem emerytalno-rentowym dla urzędników europejskich doszło głównie z uwagi na straty aktuarialne spowodowane zmianami w podstawowych założeniach finansowych (zob. informacja dodatkowa 2.9.4). Zostało to spowodowane wzrostem stopy inflacji, który doprowadził do spadku rzeczywistej stopy dyskontowej. Rzeczywista stopa dyskontowa pozostała ujemna trzeci rok z rzędu, co oznacza, że każda kwota

w przyszłości jest obecnie nadal warta więcej niż wówczas, gdy rzeczywiście wystąpi w przyszłości. Należy zauważyć, że chociaż spadek rzeczywistej stopy dyskontowej wpływa na wzrost kwoty zobowiązania, nie zmienia on kwoty świadczeń, które będą musiały zostać faktycznie wypłacone z budżetu UE na rzecz beneficjentów w przyszłych latach. Ponadto prawa nabyte w ciągu roku z tytułu zatrudnienia przewyższają świadczenia wypłacone w ciągu roku. Odnotowano również wzrost spowodowany rocznym kosztem odsetek (odwrócenie dyskonta zobowiązań) oraz straty aktuarialne wynikające z korekty założeń.

System emerytalno-rentowy urzędników europejskich

To zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń to wartość bieżąca przewidywanych przyszłych płatności, których UE musi dokonać w celu wywiązania się z zobowiązań emerytalno-rentowych wynikających z pracy wykonywanej przez pracowników w okresie bieżącym i w okresach ubiegłych. System ma jednak charakter bieżący, w związku z czym wszystkie płatności, które corocznie muszą zostać dokonane z systemu, są co roku uwzględniane w budżecie UE.

Zgodnie z art. 83 regulaminu pracowniczego świadczenia przewidziane w pracowniczym systemie emerytalno-rentowym pokrywane są z budżetu UE. System ten ma charakter systemu umownego, a państwa członkowskie wspólnie gwarantują wypłacanie tych świadczeń. Obowiązkowe składki emerytalne odejmuje się od wynagrodzeń podstawowych czynnych pracowników – obecnie stanowią one 10,1 % wynagrodzenia. Składki te uznaje się za dochód budżetowy w danym roku i wkład w ogólne finansowanie wydatków UE; zob. również informacja dodatkowa **3.8**.

Zobowiązania w ramach systemu emerytalno-rentowego wyceniono na podstawie liczby pracowników objętych systemem emerytalno-rentowym dla urzędników europejskich (pracownicy aktywni zawodowo, pracownicy na emeryturze, byli pracownicy aktywni zawodowo przebywający obecnie na rencie z tytułu niezdolności do pracy oraz osoby pozostające na utrzymaniu zmarłych pracowników) na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz obowiązujących na ten dzień zasad określonych w regulaminie pracowniczym. Wycena ta została przeprowadzona w oparciu o przepisy dotyczące rachunkowości określone w MSRSP nr 39 (a zatem zgodnie z regułą rachunkowości UE nr 12).

Inne systemy świadczeń emerytalnych

Pozycja ta obejmuje zobowiązania emerytalno-rentowe wobec członków i byłych członków Komisji, Trybunału Sprawiedliwości, Trybunału Obrachunkowego, Rady oraz Europejskiego Rzecznika Praw Obywatelskich i Europejskiego Inspektora Ochrony Danych. W pozycji tej ujęto również zobowiązania dotyczące świadczeń emerytalno-rentowych dla posłów do Parlamentu Europejskiego.

Wspólny system ubezpieczenia chorobowego

Oprócz powyższych systemów świadczeń emerytalnych dokonuje się również wyceny w celu oszacowania zobowiązań UE związanych ze wspólnym systemem ubezpieczenia chorobowego (JSIS) w odniesieniu do kosztów opieki zdrowotnej, które trzeba ponieść po okresie aktywności pracowników (z odliczeniem ich składek). Jak wskazano w informacji dodatkowej **1.5.10**, przy obliczaniu wysokości tych zobowiązań uwzględnia się całkowity okres służby czynnej, co zapewnia spójne uwzględnienie obu systemów – systemu emerytalno-rentowego i systemu ubezpieczenia chorobowego – składających się na pracowniczy program świadczeń po okresie zatrudnienia.

Biorąc pod uwagę obowiązek wiernego przedstawienia ekonomicznego charakteru zaistniałej sytuacji, zgodnie zarówno z regułą rachunkowości UE, jak i z MSRSP, przy przypisywaniu świadczeń do okresów służby nie przyjęto bardziej rygorystycznej interpretacji MSRSP nr 39. Naliczanie kosztów zatrudnienia w przypadku systemu JSIS w pełnym zakresie przez okres 10 lat w odniesieniu do wszystkich urzędników, a nie za okres czynnej służby pracownika, skutkowałoby wzrostem kwoty zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na koniec roku o 3,1 mld EUR. Jak już wspomniano, takie bardziej rygorystyczne podejście nie byłoby jednak zgodne z cechą jakościową, jaką jest wierne odzwierciedlenie, a zatem nie uznano by, że dostarcza ono wiarygodnych informacji zgodnie z regułą rachunkowości UE nr 1 i koncepcyjnymi ramami MSRSP. Szacunek ten jest bardzo wrażliwy na zmianę bieżącego statusu administracyjnego personelu (w szczególności na liczbę członków zatrudnionych w oparciu o umowę o pracę na czas określony, co do których przewiduje się, że w przyszłości uzyskają status urzędnika).

2.9.2. Zmiany wartości bieżącej zobowiązanie z tytułu określonych świadczeń pracowniczych

Wartość bieżąca zobowiązania z tytułu określonych świadczeń to wartość zdyskontowana przewidywanych przyszłych płatności, których dokonanie wymagane jest do wywiązania się z zobowiązań wynikających z pracy wykonywanej przez pracowników w okresie bieżącym i w okresach ubiegłych.

Poniżej przedstawiono analizę zmian zobowiązań z tytułu określonych świadczeń w bieżącym roku:

(w mln EUR)

	System emerytalno- rentowy urzędników europejskich	Inne systemy świadczeń emerytalnych	Wspólny system ubezpieczenia chorobowego	Ogółem
Wartość bieżąca na 31.12.2020	100 741	2 438	13 289	116 468
Ujęte w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności				
Koszty bieżącego zatrudnienia	4 095	110	363	4 567
Koszty odsetek	401	5	66	473
Koszty przeszłego zatrudnienia	—	—	—	—
Ujęte w aktywach netto				
Aktualizacja wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych				
(Zyski)/straty aktuarialne wynikające z korekty założeń	1 457	26	(209)	1 273
(Zyski)/straty aktuarialne wynikające z założeń demograficznych	—	—	—	—
(Zyski)/straty aktuarialne wynikające z założeń finansowych	4 787	90	(2 774)	2 103
Inne				
Wyplacone świadczenia	(1 801)	(69)	(88)	(1 957)
Wartość bieżąca na 31.12.2021	109 679	2 600	10 647	122 926

Koszt bieżącego zatrudnienia stanowi wzrost wartości bieżącej zobowiązań z tytułu określonych świadczeń wynikający z bieżącego zatrudnienia członków w bieżącym roku.

Koszt odsetek odnosi się do wzrostu w ciągu danego okresu wartości bieżącej zobowiązania z tytułu określonych świadczeń na skutek tego, że termin rozliczenia świadczeń zbliżył się o jeden okres.

Zyski i straty aktuarialne wynikające z korekt założeń odnoszą się do skutków różnic pomiędzy oczekiwaniami przedstawionymi w założeniach na 2021 r. sporządzonych w ubiegłym roku a tym, co faktycznie nastąpiło w 2021 r.

Zyski i straty aktuarialne wynikające ze zmian w wartościach założeń aktuarialnych (zmiennych demograficznych, takich jak rotacja pracowników i umieralność, i finansowych, takich jak stopy dyskontowe i oczekiwane poziomy wzrostu wynagrodzeń) powstają, gdy założenia te są aktualizowane, aby odzwierciedlić zmiany w podstawowych uwarunkowaniach.

Świadczenia (np. świadczenia emerytalno-rentowe lub zwroty kosztów leczenia) wypłaca się w trakcie roku zgodnie z zasadami systemu. Wypłata tych świadczeń prowadzi do spadku zobowiązań z tytułu określonych świadczeń.

2.9.3. Aktywa programu

(w mln EUR)

	Inne systemy świadczeń emerytalnych	Wspólny system ubezpieczenia chorobowego	Ogółem
Wartość bieżąca na 31.12.2020	94	354	448
Zmiana aktywów programu netto	(20)	32	12

(w mln EUR)

	Inne systemy świadczeń emerytalnych	Wspólny system ubezpieczenia chorobowego	Ogółem
Wartość bieżąca na 31.12.2021	74	386	460

2.9.4. Założenia aktuarialne – świadczenia pracownicze

Główne założenia aktuarialne zastosowane do wyceny dwóch głównych systemów świadczeń pracowniczych UE przedstawiono poniżej:

	2021	2020
System emerytalno-rentowy urzędników europejskich		
Nominalna stopa dyskontowa	1,0 %	0,4 %
Spodziewana stopa inflacji	2,0 %	1,2 %
Rzeczywista stopa dyskontowa	(1,0) %	(0,8) %
Spodziewana stopa wzrostu przyszłych wynagrodzeń	1,8 %	1,8 %
Wskaźniki charakteryzujące tendencje dotyczące kosztów leczenia	nie dotyczy	N/A
Wiek emerytalny	63/64/66	63/64/66
Wspólny system ubezpieczenia chorobowego		
Nominalna stopa dyskontowa	1,0 %	0,5 %
Spodziewana stopa inflacji	2,0 %	1,3 %
Rzeczywista stopa dyskontowa	(1,0) %	(0,8) %
Spodziewana stopa wzrostu przyszłych wynagrodzeń	1,9 %	1,8 %
Wskaźniki charakteryzujące tendencje dotyczące kosztów leczenia	2,5 %	2,6 %
Wiek emerytalny	63/64/66	63/64/66

Współczynniki umieralności na 2021 r. oparto na tablicy trwania życia unijnych urzędników służby cywilnej (UELT 2018).

Nominalną stopę dyskontową określa się jako wartość dochodowości obligacji zerokuponowych denominowanych w euro (o okresie zapadalności wynoszącym 23 lata zgodnie ze stanem na grudzień 2021 r. w przypadku systemu emerytalno-rentowego dla urzędników europejskich i 25 lat w przypadku wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego). Zastosowana stopa inflacji to przewidywana stopa inflacji w równoważnym okresie. Następnie określa się ją empirycznie, w oparciu o przewidywane wartości określone w indeksowanych obligacjach na europejskich rynkach finansowych. Rzeczywistą stopę dyskontową oblicza się na podstawie nominalnej stopy dyskontowej i przewidywanej długoterminowej stopy inflacji.

Chociaż w 2021 r. stopy nominalne zaczęły rosnąć po uprzednio zaobserwowanym spadku, skutki ich wzrostu zostały zrównoważone przez znaczący wzrost w zakresie zakładanej stopy inflacji. Pociągnęło to za sobą ogólny spadek rzeczywistej stopy dyskontowej, co tym samym skutkowało utrzymującą się negatywną tendencją i przyczyniło się do straty aktuarialnej wynikającej z założeń finansowych w tym roku.

2.9.5. Analiza wrażliwości

Analiza wrażliwości opiera się na symulacjach, w których zmieniają się wartości odpowiednich założeń – przy założeniu, że pozostałe czynniki pozostają niezmiennicze.

Wrażliwość systemu emerytalno-rentowego urzędników europejskich

Zmiana zakładanej stopy dyskontowej o dziesięć punktów bazowych (0,1 %) miałyby następujące skutki:

(w mln EUR)

	2021		2020	
	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	(2 464)	2 544	(2 247)	2 319

Zmiana zakładanej stopy wzrostu wynagrodzeń o dziesięć punktów bazowych (0,1 %) miałyby następujące skutki:

(w mln EUR)

	2021		2020	
	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	2 414	(2 345)	2 206	(2 143)

Zmiana o jeden rok przyjętego wieku emerytalnego miałyby następujące skutki:

(w mln EUR)

	2021		2020	
	Podwyższenie o jeden rok	Obniżenie o jeden rok	Podwyższenie o jeden rok	Obniżenie o jeden rok
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	(1 155)	1 527	(1 104)	1 417

Wrażliwość wspólnego systemu ubezpieczenia chorobowego

Zmiana o dziesięć punktów bazowych w zakładanych wskaźnikach charakteryzujących tendencje dotyczące kosztów leczenia miałyby następujące skutki:

(w mln EUR)

	2021		2020	
	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %
Łączna kwota kosztów bieżącego zatrudnienia oraz kosztów odsetek będących składnikami okresowych kosztów leczenia po okresie zatrudnienia	13	(12)	15	(14)
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	317	(307)	397	(385)

Zmiana zakładanej stopy dyskontowej o dziesięć punktów bazowych (0,1 %) miałyby następujące skutki:

(w mln EUR)

	2021		2020	
	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	(265)	274	(348)	361

Zmiana zakładanej stopy wzrostu wynagrodzeń o dziesięć punktów bazowych (0,1 %) miałyby następujące skutki:

(w mln EUR)

	2021		2020	
	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %	Wzrost o 0,1 %	Spadek o 0,1 %
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	(42)	41	(38)	37

Zmiana o jeden rok przyjętego wieku emerytalnego miałyby następujące skutki:

(w mln EUR)

	2021		2020	
	Podwyższenie o jeden rok	Obniżenie o jeden rok	Podwyższenie o jeden rok	Obniżenie o jeden rok
Zobowiązania z tytułu określonych świadczeń	(317)	334	(401)	421

2.10. REZERWY

(w mln EUR)

	Stan na 31.12.2020	Zmiana reguły rachunkowości UE nr 11	Dodatkowe rezerwy	Cofnięte kwoty niewykorzystane	Kwoty wykorzystane	Przesunięcia między kategoriami	Zmiana w szacunkach	Stan na 31.12.2021
<i>Sprawy sądowe:</i>								
<i>Rolnictwo</i>	170	—	210	(25)	(1)	—	—	354
<i>Inne</i>	31	—	5	(14)	(2)	—	2	22
<i>Likwidacja obiektów jądrowych</i>	2 426	—	—	—	(33)	—	46	2 440
<i>Rezerwy finansowe</i>	2 523	(2 522)	1	—	(1)	—	—	1
<i>Inne</i>	254	—	284	(26)	(19)	—	37	530
Ogółem	5 405	(2 522)	500	(65)	(55)	—	86	3 348
Trwałe	3 878	(1 165)	212	(25)	(1)	(35)	86	2 950
Obrotowe	1 527	(1 357)	288	(40)	(55)	35	(0)	398

Rezerwy to kwoty oszacowane w wiarygodny sposób, które powstają na skutek przeszłych zdarzeń i prawdopodobnie będą musiały zostać pokryte w przyszłości z budżetu UE.

Sprawy sądowe

W pozycji tej wykazano szacunkowe kwoty, które prawdopodobnie będzie należało wypłacić po zakończeniu roku w związku z toczącymi się sprawami sądowymi. Kwoty ujęte w pozycji „Rolnictwo” obejmują czynności prawne podejmowane przez państwa członkowskie przeciwko decyzjom w ramach kontroli zgodności rozliczeń wydanym w odniesieniu do EFRG oraz EFRROW.

Likwidacja obiektów jądrowych

Od 2017 r. podstawa istnienia rezerwy została zmieniona zgodnie ze zaktualizowaną strategią programu JRC w zakresie likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami z 2017 r. Przegląd strategii oraz potrzeb w zakresie budżetu i personelu przeprowadzono razem z niezależną grupą ekspertów ds. programu JRC w zakresie likwidacji obiektów jądrowych i gospodarowania odpadami. Jest to najlepszy dostępny szacunek budżetu oraz personelu potrzebnego do ukończenia likwidacji obiektów jądrowych JRC w Isprze, Geel, Karlsruhe i Petten.

Zgodnie z regułami rachunkowości UE ta rezerwa jest indeksowana wskaźnikiem inflacji, a następnie dyskontowana do jej wartości bieżącej netto (w oparciu o krzywą swapu w euro). Na dzień 31 grudnia 2021 r. stan tej rezerwy wynosił w związku z tym 2 440 mln EUR, i był podzielony na kwoty, których wykorzystania należy się spodziewać w 2022 r. (35 mln EUR) i później (2 405 mln EUR).

Należy zauważyć, że znaczna niepewność związana z długoterminowym planowaniem likwidacji obiektów jądrowych może mieć wpływ na ten szacunek, który w przyszłości może znacząco wzrosnąć. Główne źródła niepewności są związane ze stanem końcowym likwidowanego obiektu, materiałami jądrowymi, gospodarowaniem odpadami i aspektami związanymi z ich unieszkodliwieniem, niekompletnym określeniem krajowych ram regulacyjnych lub ich brakiem, skomplikowanymi i czasochłonnymi procesami udzielania zezwoleń oraz przyszłymi zmianami na przemysłowym rynku likwidacji.

Rezerwy finansowe

Do 31 grudnia 2020 r. większość gwarancji finansowych była ujmowana jako rezerwy lub ujawniana jako zobowiązania warunkowe, w zależności od prawdopodobieństwa straty. Od 1 stycznia 2021 r., wraz z wejściem w życie zmienionej reguły rachunkowości UE nr 11 „Instrumenty finansowe”, gwarancje te zostały przeklasyfikowane na zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych i zaktualizowano ich wycenę (zob. informacje dodatkowe **1** i **2.11**).

Saldo pozostałe na 31 grudnia 2021 r. jest związane głównie z oczekiwanymi stratami kredytowymi z tytułu niewykorzystanych nieodwołalnych zobowiązań.

2.11. ZOBOWIĄZANIA FINANSOWE

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
Trwałe			
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2.11.1	214 824	84 395
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	2.4.2.2	5	4
Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych	2.11.2	146	—
		214 974	84 399
Obrotowe			
Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu	2.11.1	23 501	10 559
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	2.4.2.2	—	0

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych	2.11.2	7 648	90
		31 149	10 649
Ogółem		246 123	95 048

2.11.1. Zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
Pożyczki zaciągnięte na rzecz NGEU oraz na pomoc finansową	2.11.1.1	236 720	93 192
Inne zobowiązania finansowe	2.11.1.2	1 605	1 761
Ogółem		238 325	94 954
Trwałe		214 824	84 395
Obrotowe		23 501	10 559

2.11.1.1. Pożyczki zaciągnięte na rzecz NGEU oraz na pomoc finansową

(w mln EUR)

	NGEU	SURE	EFSM	Wsparcie bilansu płatniczego	MFA	Euratom	Ogółem
Ogółem na 31.12.2020		39 503	47 396	201	5 813	279	93 192
Zmieniona reguła rachunkowości UE nr 11	—	420	(114)	(1)	24	1	329
Nowe pożyczki – nominalne	111 947	50 137	9 750	—	1 665	100	173 599
Spłaty	(20 996)	—	(9 750)	—	(14)	(29)	(30 789)
Zmiany wartości bilansowej	49	507	(144)	0	(24)	—	388
Ogółem na 31.12.2021	91 000	90 567	47 138	201	7 464	351	236 720
Trwałe	70 960	90 502	43 969	200	7 425	327	213 383
Obrotowe	20 040	65	3 169	1	39	24	23 338

Zaciągnięte pożyczki odnoszą się głównie do obligacji długoterminowych na rzecz NGEU i programów pomocy finansowej, chociaż od 2021 r. Komisja emituje także eurobony na rzecz NGEU o krótkim okresie zapadalności (20 mld EUR na dzień 31 grudnia 2021 r.).

Z pożyczek zaciąganych na rzecz NGEU finansowane są pożyczki w ramach RRF, bezzwrotne wsparcie w ramach RRF i inne programy WRF. W przypadku NGEU Komisja nie zaciąga pożyczek na ścisłej zasadzie pożyczek wzajemnych, tj. w celu finansowania określonych pożyczek. W oparciu o prognozowane wpływy dotyczące pożyczek i wsparcia bezzwrotnego tworzy się roczny plan zaciągania pożyczek. Komisja stosuje strategię zdywersyfikowanego finansowania

oraz korzysta z różnych długo- i krótkoterminowych instrumentów finansowania. Dzięki temu Komisja może oferować państwom członkowskim będącym beneficjentami długoterminowe pożyczki na atrakcyjnych warunkach. Koszty finansowania zewnętrznego są następnie przydzielane – według jednolitego modelu – beneficjentom pożyczek i budżetowi UE (w odniesieniu do wsparcia bezzwrotnego).

Zmiany wartości bilansowej odpowiadają zmianom naliczonych odsetek oraz zmianom premii/dyskont (nowe premie/dyskonta oraz amortyzacja).

Splata powyższych zaciągniętych pożyczek jest ostatecznie gwarantowana przez budżet UE – zob. informacja dodatkowa 4.1.2 – i, co za tym idzie, przez każde państwo członkowskie.

Efektywne stopy procentowe zaciągniętych pożyczek (wyrażone jako przedział stóp procentowych)

	31.12.2021	31.12.2020
NGEU	(0,95) % — 0,74 %	—
SURE	(0,48) % — 0,77 %	0,00 % — 0,30 %
EFSM	(0,03) % — 3,79 %	0,50 % — 3,75 %
Wsparcie bilansu płatniczego	2,95 %	2,88 %
MFA	(0,14) % — 3,70 %	0,00 % — 3,69 %
Euratom	(0,08) % — 1,58 %	0,00 % — 5,68 %

Dane z 2020 r. odnoszą się do nominalnych stóp procentowych, natomiast dane z 2021 r. to efektywne stopy procentowe zgodnie ze zmienioną regułą rachunkowości UE nr 11.

2.11.1.2. Inne zobowiązania finansowe

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Trwałe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	1 017	1 130
Budynki, których cena zakupu płacona jest w ratach	291	346
Inne	133	136
	1 441	1 612
Obrotowe		
Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego	103	101
Budynki, których cena zakupu płacona jest w ratach	54	38
Grzywny do zwrotu	—	8
Inne	6	2
	164	149
Ogółem	1 605	1 761

Zobowiązania z tytułu leasingu finansowego

(w mln EUR)

	Kwoty do zapłaty w przyszłości			
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Zobowiązania ogółem
Grunty i budynki	98	471	537	1 105
Inne aktywa trwałe	6	9	—	15
Ogółem na 31.12.2021	103	480	537	1 120
Część odsetkowa	41	140	94	275
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ogółem na 31.12.2021	145	619	631	1 395
Przyszłe minimalne opłaty leasingowe ogółem na 31.12.2020	151	636	790	1 576

Kwoty związane z leasingiem i z budynkami zostaną sfinansowane z przyszłych budżetów.

2.11.2. Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych

(w mln EUR)

	31.12.2021	
	Należności z tytułu umów gwarancji finansowej (Informacja dodatkowa 2.6.2)	Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych
<i>Programy gwarancji budżetowych UE</i>		
Gwarancja EFIS	2 917	3 618
Gwarancje objęte upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich	106	2 569
Gwarancja EFZR	2	139
Gwarancja InvestEU	—	—
Gwarancja ISWMR – „Globalny wymiar Europy”	—	4
	3 024	6 330
<i>Programy instrumentów finansowych UE</i>		
COSME	0	780
„Horyzont 2020”	59	410
CCS	—	110
Inne	32	165
	90	1 464
Ogółem	3 115	7 794
Trwałe	2 630	146
Obrotowe	485	7 648

W poprzednich latach jako umowy gwarancji finansowej ujmowano wyłącznie gwarancje z wynagrodzeniem na zasadach rynkowych, czyli gwarancje EFIS dotyczącą portfela dłużnego wypłacaną przez EBI w ramach segmentu operacji EFIS obejmującego infrastrukturę i innowacje oraz niewielki podzbiór gwarancji objętej upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich ograniczonej do pożyczek EBI wypłacanych w ramach Inicjatywy EBI na rzecz budowania odporności.

Zastosowanie zmienionej reguły rachunkowości UE nr 11 na dzień 1 stycznia 2021 r. doprowadziło do przeklasyfikowania gwarancji finansowych, poprzednio ujmowanych jako rezerwy, na umowy gwarancji finansowej. Co więcej, zobowiązania z tytułu gwarancji wyceniono na nowo według nowej perspektywy oczekiwanej straty kredytowej. Skutki zastosowania zmienionej reguły rachunkowości UE nr 11 opisano w informacji dodatkowej 1.

Od 2021 r. UE stosuje przedstawienie brutto umów gwarancji finansowej, w którym przychody, jakie mają zostać uzyskane z tytułu gwarancji, są ujmowane jako należności z tytułu umów gwarancji finansowej (co przedstawiono w dziale dotyczącym należności z tytułu transakcji wymiany – zob. informacja dodatkowa 2.6.2), a zobowiązanie z tytułu umów gwarancji finansowej jest ujmowane w sposób przedstawiający zobowiązanie UE z tytułu pokrycia przyszłych roszczeń gwarancyjnych. Wcześniej gwarancje EFIS i gwarancje objęte upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich wykazywano po potrąceniu oczekiwanych należności i zobowiązań z tytułu gwarancji.

Gwarancja EFIS pozostaje najbardziej znacząca pod względem finansowym spośród programów gwarancji finansowej, z zobowiązaniem z tytułu umów gwarancji finansowej wynoszącym 3 618 mln EUR, a na drugim miejscu znajduje się gwarancja objęta upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich z zobowiązaniem wynoszącym 2 569 mln EUR. Podczas gdy w odniesieniu do gwarancji EFIS UE ma prawo do oczekiwanego wynagrodzenia w wysokości 2 917 mln EUR ujmowanego jako umowa gwarancji finansowej, a należność w znacznym stopniu pokrywa zobowiązanie, to z gwarancji objętej upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich oczekiwana należność wynosi zaledwie 106 mln EUR, pokrywając zatem jedynie niewielki ułamek gwarancji – wynika to z wysokiego stopnia subsydiowania przez UE upoważnień EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich.

Większość pozostałych programów gwarancyjnych UE, w szczególności tych przewidzianych dla finansowania podwyższonego ryzyka przeznaczonego dla MŚP lub sektora innowacji, nie przewiduje wynagrodzenia. Więcej informacji na temat gwarancji w ramach programu „Horyzont 2020” znajduje się w informacji dodatkowej 2.4.2.1, a informacje na temat gwarancji związanych z COSME – w informacji dodatkowej 4.1.3.

2.12. ZOBOWIĄZANIA

(w mln EUR)

	Kwota brutto	Dostosowania	Kwota netto na 31.12.2021	Kwota brutto	Dostosowania	Kwota netto na 31.12.2020
Zestawienia poniesionych wydatków i faktury otrzymane od następujących podmiotów:						
<i>Państwa członkowskie</i>						
<i>EFROW oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich</i>	30	(0)	30	17	—	17
<i>EFRR i FS</i>	6 484	(1 878)	4 606	12 651	(2 698)	9 954
<i>EFS</i>	3 311	(596)	2 715	3 479	(370)	3 109
<i>RRF (NGEU)</i>	19 118		19 118	—	—	—
<i>Inne</i>	663	(58)	605	792	(90)	701
<i>Podmioty prywatne i publiczne</i>	1 563	(320)	1 244	1 485	(182)	1 302
Otrzymane zestawienia poniesionych wydatków i faktury ogółem	31 169	(2 851)	28 318	18 424	(3 341)	15 083
EFRG	15 650	nie dotyczy	15 650	16 160	nie dotyczy	16 160
Zobowiązania różne	2 068	nie dotyczy	2 068	784	nie dotyczy	784
Inne	335	nie dotyczy	335	381	nie dotyczy	381

(w mln EUR)

	Kwota brutto	Dostosowania	Kwota netto na 31.12.2021	Kwota brutto	Dostosowania	Kwota netto na 31.12.2020
Ogółem	49 223	(2 851)	46 372	35 748	(3 341)	32 408

Zobowiązania obejmują faktury i zestawienia poniesionych wydatków, które otrzymano, ale które nie zostały opłacone do końca roku. Początkowo są one ujmowane w momencie otrzymania faktur / zestawień poniesionych wydatków w kwocie roszczeń. Następnie zobowiązania koryguje się, aby odzwierciedlały jedynie kwoty zatwierdzone po dokonaniu przeglądu kosztów oraz kwoty uznane za kwalifikowalne. Kwoty uznane za niekwalifikowalne umieszcza się w kolumnie „Korekty”; największe kwoty dotyczą działań strukturalnych.

Znaczny wzrost w porównaniu z końcem poprzedniego roku jest spowodowany przede wszystkim przez instrument RRF (NGEU), którego realizację rozpoczęto w 2021 r., i powiązane z nim zobowiązania pozostające do spłaty na dzień 31 grudnia 2021 r., które wynosiły łącznie 19,1 mld EUR.

W okresie programowania 2014–2020 rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 2013/1303⁽²²⁾ (RWP) w sprawie wspólnych przepisów mające zastosowanie do funduszy strukturalnych (EFRR i EFS), Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego (EFMR) przewiduje ochronę budżetu UE poprzez systematyczne zatrzymywanie 10 % płatności okresowych. Po zakończeniu roku obrachunkowego (1 lipca–30 czerwca) określonego w rozporządzeniu w sprawie wspólnych przepisów do lutego zostaje zakończony cykl kontroli polegających na kontrolach zarządczych prowadzonych przez instytucje zarządzające i audytach prowadzonych przez instytucje audytowe. Komisja analizuje dokumenty dające gwarancję i zestawienia wydatków przedłożone przez odpowiednie organy w państwach członkowskich. Zapłaty/odzyskania salda końcowego dokonuje się dopiero po zakończeniu tej oceny i zatwierdzeniu zestawienia wydatków. Kwota zatrzymana zgodnie z tym przepisem na koniec 2021 r. wyniosła 10,4 mld EUR. Część tej kwoty (2,1 mld EUR) uznaje się za niekwalifikowalną na podstawie informacji przedłożonych przez państwa członkowskie w zestawieniach wydatków i również umieszcza w kolumnie „Dostosowania”.

Ogólnie rzecz biorąc, zobowiązania wzrosły o 14 mld EUR głównie z powodu rozpoczęcia realizacji RRF (NGEU) w 2021 r. Zostało to częściowo skompensowane spadkiem kwot zobowiązań dotyczących EFRR, wynikającym głównie z niższej kwoty zestawień poniesionych wydatków, które otrzymano pod koniec 2021 r., w porównaniu z sytuacją w roku poprzednim.

Wzrost zobowiązań różnych wynika głównie z płatności tymczasowych otrzymanych od ukaranych przedsiębiorstw, które mają zostać zwrócone przedsiębiorstwom po końcu roku.

Wnioski o płatności zaliczkowe

Oprócz wspomnianych powyżej kwot na koniec 2021 r. kwota wniosków o płatności zaliczkowe, które wpłynęły, lecz nie zostały jeszcze zrealizowane na koniec roku, wynosiła 0,7 mld EUR. Zgodnie z zasadami rachunkowości UE kwot tych nie księguje się jako zobowiązania.

2.13. BIERNE ROZLICZENIA MIĘDZYOKRESOWE KOSZTÓW I PRZYCHODY PRZYSZŁYCH OKRESÓW

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów	77 819	64 383
Przychody przyszłych okresów	126	128
Inne	123	74
Ogółem	78 068	64 584

⁽²²⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1303/2013 z dnia 17 grudnia 2013 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności, Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz ustanawiające przepisy ogólne dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego, Funduszu Spójności i Europejskiego Funduszu Morskiego i Rybackiego oraz uchylające rozporządzenie Rady (WE) nr 1083/2006 (Dz.U. L 347 z 20.12.2013, s. 320).

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów mają następującą strukturę:

(w mln EUR)		
	31.12.2021	31.12.2020
RRF (NGEU)	8 263	—
EFRG	25 241	24 599
EFROW oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	19 245	18 622
EFRR i FS	10 710	8 766
EFS	3 499	3 009
Inne	10 859	9 386
Ogółem	77 819	64 383

Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów odnoszą się do ujmowanych wydatków, w odniesieniu do których Unia nie otrzymała jeszcze zestawień poniesionych wydatków. W przypadku polityki spójności wzrost biernych rozliczeń międzyokresowych kosztów EFRR i FS związany jest głównie z wdrażaniem tej polityki w latach 2014–2020. Działalność instrumentu RRF (NGEU) rozpoczęła się dopiero w 2021 r. i stanowi główną przyczynę dużego wzrostu rozliczeń międzyokresowych od końca poprzedniego roku.

AKTYWA NETTO

2.14. KAPITAŁY REZERWOWE

(w mln EUR)			
	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
Kapitał z aktualizacji wyceny	2.14.1	—	496
Kapitał rezerwowy Funduszu Gwarancyjnego	2.14.2	—	3 043
Inne kapitały rezerwowe	2.14.3	1 325	1 523
Ogółem		1 325	5 062

2.14.1. Kapitał z aktualizacji wyceny

Zgodnie z poprzednią wersją reguły rachunkowości UE nr 11, stosowaną do 31 grudnia 2020 r., korekta do wartości godziwej aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży była ujmowana w kapitale z aktualizacji wyceny. Od 1 stycznia 2021 r. aktywa finansowe dostępne do sprzedaży zostały przeklasyfikowane na aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt – zob. informacja dodatkowa 2.4. Powiązany kapitał z aktualizacji wyceny został z tego powodu uwolniony do skumulowanego wyniku – zob. informacja dodatkowa 1.

2.14.2. Kapitał rezerwowy Funduszu Gwarancyjnego

Do 31 grudnia 2020 r. kwota docelowa w wysokości 9 % pozostających kwot należnych gwarantowanych przez budżet UE w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich była ujmowana jako kapitał rezerwowy Funduszu Gwarancyjnego w aktywach netto. W następstwie zmiany reguły rachunkowości UE nr 11 gwarancja udzielona w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich, objęta Funduszem Gwarancyjnym dla działań zewnętrznych, jest ujmowana jako zobowiązanie z tytułu gwarancji finansowych. Zobowiązanie z tytułu uruchomienia gwarancji w przyszłości w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich ujęte z tego powodu w bilansie – zob. informacja dodatkowa 2.11.2 – a kapitał rezerwowy Funduszu Gwarancyjnego uwolniono do skumulowanego wyniku – zob. informacja dodatkowa 1.

2.14.3. Inne kapitały rezerwowe

Kwota ta obejmuje przede wszystkim kapitał rezerwowy EWWiS w likwidacji (997 mln EUR) na aktywa Funduszu Badawczego Węgla i Stali, który utworzono w związku z likwidacją EWWiS w likwidacji.

2.15. KWOTY, DO WNIESIENIA KTÓRYCH NALEŻY WEZWAĆ PAŃSTWA CZŁONKOWSKIE

	(w mln EUR)
Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie, na 31.12.2020	38 480
Wpływ zmienionej reguły rachunkowości UE nr 11 (zob. informacja dodatkowa 1)	(1 719)
Stan na 01.01.2021	36 761
Wynik budżetowy za 2020 r. zapisany na dobro państw członkowskich	1 769
Zmiany stanu kapitału rezerwowego Funduszu Gwarancyjnego	—
Aktualizacja wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych	3 257
Inne	(262)
Wynik ekonomiczny za rok	42 100
Ogółem kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie, na 31.12.2021	83 624

Kwota ta stanowi tę część kosztów poniesionych już przez UE do dnia 31 grudnia, która będzie musiała zostać sfinansowana z przyszłych budżetów. Wiele kosztów ujmowanych jest zgodnie z zasadami rachunkowości memoriałowej w roku N, choć mogą one zostać faktycznie poniesione w roku N+1 (lub później) i sfinansowane w związku z tym z budżetu na rok N+1 (lub później). W związku z ujęciem w sprawozdaniu finansowym tych zobowiązań oraz ze względu na fakt, że odpowiednie kwoty są finansowane z przyszłych budżetów, na koniec roku zobowiązania znacząco przekraczają poziom aktywów. Najbardziej znaczące kwoty, na które należy zwrócić uwagę, dotyczą działań EFRG oraz zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych.

Należy również zauważyć, że nie ma to wpływu na wynik budżetu – dochody budżetowe powinny zawsze być równe wydatkom budżetowym lub je przewyższać, a każda nadwyżka dochodów zwracana jest państwu członkowskiemu.

Aktualizacja wyceny zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych dotyczy zysków i strat aktuarialnych wynikających z wyceny aktuarialnej tych zobowiązań.

Znaczący wzrost kwot, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie, wynika przede wszystkim z pożyczek związanych z bezzwrotnym wsparciem zaciągniętych w ramach NGEU w 2021 r.

3. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDANIA Z FINANSOWYCH WYNIKÓW DZIAŁALNOŚCI

DOCHODY

PRZYCHODY Z TRANSAKCYJ INNYCH NIŻ TRANSAKCYJE WYMIANY: ZASOBY WŁASNE

3.1. ZASOBY WŁASNE OPARTE NA DNB

Przychody z tytułu zasobów własnych stanowią zasadniczą część przychodów operacyjnych UE. Zasoby oparte na DNB (dochodzie narodowym brutto) wynoszą za 2021 r. 115 955 mln EUR (w 2020 r.: 125 393 mln EUR) i są najbardziej znaczące spośród czterech kategorii zasobów własnych. DNB każdego państwa członkowskiego obciążane jest jednolitą stawką procentową. Zasoby oparte na DNB pozwalają zbilansować dochody i wydatki, tzn. finansują tę część budżetu, która nie jest pokrywana z innych źródeł dochodu. Spadek zasobów opartych na DNB w 2021 r. w stosunku do 2020 r. wynika zarówno z wprowadzenia nowych zasobów własnych (opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi), jak i ze wzrostu innych przychodów.

3.2. TRADYCYJNE ZASOBY WŁASNE

Tradycyjne zasoby własne odnoszą się głównie do cel, w przypadku których państwa członkowskie zatrzymują — na poczet kosztów poboru — 20 % kwot, a zatem w powyższych liczbach uwzględniono to odliczenie. Pobór należności celnych utrzymał się w porównaniu zeszłym rokiem na podobnym poziomie.

3.3. ZASOBY WŁASNE OPARTE NA VAT

Zasoby własne oparte na VAT oblicza się zgodnie z podstawą opodatkowania VAT w państwach członkowskich. Podstawy VAT zostały w tym celu ujednoczone zgodnie z zasadami UE. Jednolita stawka poboru wynosząca 0,30 % ma zastosowanie do łącznej kwoty wpływów z VAT pobranej przez każde państwo członkowskie za wszystkie dostawy podlegające opodatkowaniu, podzielonej przez średnią ważoną stawkę VAT. Podstawa VAT jest ograniczona do 50 % DNB danego państwa członkowskiego. Zasoby oparte na VAT utrzymały się w porównaniu zeszłym rokiem na zasadniczo podobnym poziomie.

3.4. ZASOBY WŁASNE OPARTE NA ODPADACH OPAKOWANIOWYCH Z TWORZYW SZTUCZNYCH

Jednolita stawka poboru wynosząca 0,80 EUR za kilogram ma zastosowanie do masy odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych wytwarzanych w każdym państwie członkowskim, które nie są poddawane recyklingowi. Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych, które nie zostały poddane recyklingowi w danym roku, oblicza się jako różnicę między wytworzonymi odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych a odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych poddanych recyklingowi w tym roku w danym państwie członkowskim. Bułgaria, Czechy, Estonia, Grecja, Hiszpania, Chorwacja, Włochy, Cypr, Łotwa, Litwa, Węgry, Malta, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowenia i Słowacja są uprawnione do określonych rocznych obniżek ryczałtowych swoich wkładów w postaci zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych. Jest to nowy zasób własny, który wprowadzono w 2021 r. wraz z wejściem w życie nowej decyzji w sprawie zasobów własnych 2020/2053.

PRZYCHODY Z TRANSAKCJI INNYCH NIŻ TRANSAKCJE WYMIANY: PRZESUNIĘCIA ŚRODKÓW

3.5. GRZYWNY

Przychody wynoszące 1 990 mln EUR (w 2020 r.: 452 mln EUR) odnoszą się do grzywien nałożonych przez Komisję na przedsiębiorstwa za naruszenie unijnych reguł konkurencji oraz grzywien nałożonych przez Komisję na państwa członkowskie za naruszenia prawa UE. Komisja ujmuje przychód z tytułu grzywien po podjęciu decyzji o nałożeniu grzywny i oficjalnym powiadomieniu o takiej decyzji jej adresata. Kwoty te dotyczą głównie grzywien za naruszenie zasad konkurencji (1 762 mln EUR). Najważniejsze sprawy dotyczą naruszeń unijnych przepisów dotyczących przeciwdziałania praktykom monopolistycznym, tj. grzywien nałożonych na BMW i grupę Volkswagen (Volkswagen, Audi i Porsche) na łączną kwotę 875 mln EUR za zmołę w zakresie rozwoju technicznego w dziedzinie oczyszczania spalin z tlenu azotu oraz grzywien nałożonych na Nomurę, UBS i UniCredit na łączną kwotę 371 mln EUR za udział grupy przedsiębiorców w kartelu na rynku pierwotnym i wtórnym europejskich obligacji skarbowych.

3.6. ODZYSKANIE WYDATKÓW

	(w mln EUR)	
	2021	2020
Zarządzanie dzielone	1 682	1 281
Zarządzanie bezpośrednie	61	53
Zarządzanie pośrednie	51	21
Ogółem	1 794	1 355

Ta pozycja obejmuje wystawione przez Komisję nakazy odzyskania środków, realizowane w drodze wpłaty gotówkowej przez dłużnika lub potrącenia należności od późniejszych płatności zarejestrowanych w systemie rachunkowości Komisji. Nakazy odzyskania środków wydaje się w celu odzyskania środków wcześniej wydatkowanych z budżetu UE. Odzyskanie środków dokonywane jest na podstawie kontroli, audytów lub analizy kwalifikowalności – operacje te służą zatem ochronie budżetu UE przed wydatkami poniesionymi z naruszeniem przepisów prawa.

Pozycja ta obejmuje także nakazy odzyskania środków wystawione przez państwa członkowskie beneficjentom środków EFRG, a także zmiany szacunków dotyczących naliczonych dochodów na koniec poprzedniego roku w porównaniu z końcem roku bieżącego.

Kwoty przedstawione w powyższej tabeli odzwierciedlają przychody uzyskane przez wystawienie nakazów odzyskania środków. Z tego względu dane te nie mogą odzwierciedlać i nie odzwierciedlają w pełni środków zastosowanych w celu ochrony budżetu UE, w szczególności w odniesieniu do polityki spójności, w przypadku której istnieją specjalne mechanizmy zapewniające korektę wydatków niekwalifikowalnych i w większości przypadków niewymagające wystawienia nakazu odzyskania środków. Nie uwzględniono w nich kwot odzyskanych przez kompensowanie z wydatkami, kwot odzyskanych przez wycofanie płatności oraz odzyskanych płatności zaliczkowych.

Zdecydowana większość kwoty ogółem przypada na kwoty odzyskane w ramach zarządzania dzielonego:

Rolnictwo: EFRG i rozwój obszarów wiejskich

W odniesieniu do EFRG oraz EFRROW kwoty ujęte w ramach tej pozycji jako przychód za dany rok to korekty finansowe za ten rok oraz zwroty zgłoszone przez państwa członkowskie i odzyskane w ciągu roku, a także wzrost netto pozostających kwot należnych zgłoszonych przez państwa członkowskie do odzyskania na koniec roku w związku z nadużyciami finansowymi i nieprawidłowościami.

Polityka spójności

Główne kwoty związane z polityką spójności odnoszą się do naliczonych dochodów w kwocie 0,7 mld EUR (w 2020 r.: 0,4 mld EUR), którą Komisja spodziewa się odzyskać od państw członkowskich. Odzyskanie będzie wynikiem badania i zatwierdzenia rocznych sprawozdań finansowych przedłożonych przez państwa członkowskie na początku 2022 r. Kwoty podlegające zwrotowi stanowią zasadniczo różnicę między kwotami wstępnie zadeklarowanymi jako kwalifikowalne w danym roku budżetowym a kwotami potwierdzonymi jako kwalifikowalne w rocznych sprawozdaniach finansowych państw członkowskich. Niska kwota oznacza, że kontrole wprowadzone na poziomie państw członkowskich umożliwiły wykrycie niekwalifikowalnych kwot na wczesnym etapie procesu.

3.7. UMOWA O WYSTĄPIENIU ZJEDNOCZONEGO KRÓLESTWA

Przychody te mają związek z kwotami netto należnymi od Zjednoczonego Królestwa na podstawie umowy o wystąpieniu podpisanej po jego wystąpieniu z Unii w 2020 r. – zob. informacja dodatkowa 2.6.1.2.

3.8. INNE PRZYCHODY Z TRANSAKCJI INNYCH NIŻ TRANSAKCJE WYMIANY

	(w mln EUR)	
	2021	2020
Wkłady państw członkowskich do funduszu innowacyjnego	2 187	2 080
Podatki i składki płacone przez personel	1 367	1 316
Wkłady państw trzecich	1 056	1 592
Wkłady państw członkowskich do instrumentu wsparcia w sytuacjach nadzwyczajnych i na pomoc zewnętrzną	199	1 073
Przekazanie aktywów	356	317
Korekty budżetowe	1 245	214
Inne	326	524
Ogółem	6 737	7 116

Wkłady państw członkowskich do funduszu innowacyjnego stanowią przychody związane przede wszystkim ze sprzedażą uprawnień do emisji, które mają być wykorzystane na wsparcie innowacji w zakresie technologii niskoemisyjnych.

Przychody z podatków i składek płaconych przez personel wynikają przede wszystkim z odliczeń od wynagrodzeń pracowników. W tej kategorii istotnymi kwotami są składki w ramach systemu emerytalno-rentowego i kwoty podatku dochodowego.

Wkłady państw trzecich to głównie wkłady państw EFTA (460 mln EUR), jak również wkłady finansowe państw trzecich do programu „Horyzont Europa” (379 mln EUR) i do programu ERASMUS+ (119 mln EUR).

Państwa członkowskie wniosły 166 mln EUR na finansowanie Instrumentu Pomocy dla Uchodźców w Turcji.

Korekty budżetowe obejmują głównie nadwyżkę budżetową przejętą z poprzedniego roku, która wyniosła 1 769 mln EUR (w 2020 r.: 3 218 mln EUR) i została zrównoważona rocznym dostosowaniem VAT i DNB, które wyniosło 534 mln EUR (w 2020 r.: 3 165 mln EUR). Pozycja „Inne przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany” obejmuje wkład państwa przyjmującego ITER i wkłady członkowskie na rzecz Fusion for Energy, Europejskiego Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (1 35 mln EUR).

PRZYCHODY Z TRANSAKCJI WYMIANY

3.9. PRZYCHODY FINANSOWE

	(w mln EUR)	
	2021	2020
Odsetki od:		
opóźnień w płatnościach	1 529	1 129
pożyczek udzielonych	1 160	1 167

	(w mln EUR)	
	2021	2020
pożyczek zaciągniętych	220	—
inne	10	63
Premie emisyjne	2	674
Przychody z tytułu umów gwarancji finansowej	987	258
Zyski z aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt		
Instrumenty finansowe niebędące instrumentami pochodnymi	324	—
Instrumenty pochodne	815	70
Zrealizowany zysk z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	—	48
Dywidendy	30	22
Inne	14	3
Ogółem	5 092	3 434

Przychody z tytułu odsetek od zaległych płatności wynikają głównie z należnych grzywien oraz składek na poczet zasobów własnych, których nie wpłacono na czas. Główne kwoty dotyczą postępowań w sprawach dotyczących zaniżenia wartości, o których mowa w informacji dodatkowej 2.6.1.1 (1,4 mld EUR).

Przychody odsetkowe z tytułu pożyczek dotyczą głównie pożyczek z EFSM (1 mld EUR), które mają najwyższą efektywną stopę procentową – zob. informacja dodatkowa 2.4.1. Przychody odsetkowe z tytułu zaciągniętych pożyczek dotyczą głównie NGEU oraz SURE i wynikają z ujemnych efektywnych stóp procentowych dla określonych transakcji.

Premie emisyjne zmniejszyły się, gdyż zgodnie ze zmienioną regułą rachunkowości UE nr 11 obecnie są one amortyzowane przez cały okres życia pożyczki według metody efektywnej stopy procentowej, a nie ujmowane bezpośrednio w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności, zob. poprzedni akapit oraz informacja dodatkowa 2.4.1.

Przychody z tytułu umów gwarancji finansowej dotyczą głównie amortyzacji zobowiązań z tytułu gwarancji finansowych. Można interpretować to jako zwolnienie UE z zobowiązań z tytułu gwarancji za okres, w którym UE pozostawała w gotowości do skompensowania posiadaczom gwarancji ich strat kredytowych. Tym samym ujęcie przychodów z tytułu gwarancji finansowych odzwierciedla wpływ czasu oraz gwarantowaną wartość. Amortyzacje stosuje się do obu rodzajów gwarancji, zarówno tych objętych wynagrodzeniem, jak i tych, za które UE nie pobiera żadnego wynagrodzenia lub pobiera jedynie wynagrodzenie nominalne (zob. informacja dodatkowa 2.11.2). Wśród gwarancji objętych wynagrodzeniem najbardziej znacząca jest gwarancja EFIS udzielona EBI z tytułu portfela dłużnego w obszarze infrastruktury i innowacji (zob. informacja dodatkowa 4.1.1). Przychody uzyskane z tytułu gwarancji EFIS w odniesieniu do portfela dłużnego w obszarze infrastruktury i innowacji w 2021 r. wynosiły 320 mln EUR.

Przychody związane z zobowiązaniami z tytułu gwarancji finansowych w wysokości 987 EUR są kompensowane stratami z tytułu utraty wartości zobowiązań z tytułu gwarancji finansowych wynoszącymi 947 mln EUR związanymi z uruchomieniami gwarancji po potrąceniu kwot odzyskanych (276 mln EUR) oraz niezrealizowanymi stratami z tytułu utraty wartości w wysokości 671 mln EUR (zob. informacja dodatkowa 3.15). Ponadto WE dotowała programy gwarancji finansowych (233 mln EUR), nie pobierając żadnych premii gwarancyjnych lub pobierając premie gwarancyjne poniżej stóp rynkowych (informacja dodatkowa 3.15). Łączny wynik netto uzyskany z programów gwarancji finansowych stanowi deficyt w wysokości 193 mln EUR.

3.10. INNE PRZYCHODY Z TRANSAKcji WYMIANY

	(w mln EUR)	
	2021	2020
Przychody z opłat z tytułu świadczonych usług (agencje)	689	640
Dodatnie różnice kursowe	299	370

(w mln EUR)

	2021	2020
Sprzedaż towarów	53	48
Udział w wyniku finansowym netto EFI	169	38
Przychody z opłat i premii powiązanych z instrumentami finansowymi	1	34
Przychody powiązane ze środkami trwałymi	2	5
Inne	284	269
Ogółem	1 497	1 404

Przychody z opłat z tytułu świadczonych usług obejmują głównie opłaty za pozwolenie na dopuszczenie do obrotu pobierane przez Europejską Agencję Leków oraz opłaty za znak towarowy pobrane przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelktualnej.

KOSZTY

3.11. ZARZĄDZANIE DZIELONE

(w mln EUR)

Wydatkowane przez państwa członkowskie	2021	2020
Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji	40 829	40 461
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	15 451	14 467
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego oraz Fundusz Spójności	46 932	41 118
Europejski Fundusz Społeczny	16 727	13 677
Inne	4 835	2 701
Ogółem	124 774	112 425

Wzrost dotyczy głównie polityki spójności (EFRR, Fundusz Spójności), gdzie niemal wszystkie wydatki są związane z okresem programowania 2014–2020, a stosowne działania są kontynuowane. Wzrost wynika także z wyższych stóp współfinansowania zastosowanych w roku budżetowym 2020–2021 w kontekście pakietu CRII+.

Pozycja „Inne koszty” obejmuje przede wszystkim: pobrexitową rezerwę dostosowawczą (1,7 mld EUR), azyl i migrację (0,6 mld EUR), Europejski Fundusz Pomocy Najbardziej Potrzebującym (0,6 mld EUR), bezpieczeństwo wewnętrzne (0,4 mld EUR), Fundusz Solidarności Unii Europejskiej (0,8 mld EUR) oraz Europejski Fundusz Morski i Rybacki (0,7 mld EUR).

3.12. ZARZĄDZANIE BEZPOŚREDNIE

(w mln EUR)

	2021	2020
Wydatkowane przez Komisję	48 265	11 429
z czego RRF (NGEU)	42 940	—
Wydatkowane przez agencje wykonawcze	14 232	10 029
Wydatkowane przez fundusze powiernicze	503	636
Ogółem	63 000	22 094

Oprócz wydatków RRF (43 mld EUR) pozostałe kwoty dotyczą przede wszystkim realizacji polityki badawczej (8,1 mld EUR), Instrumentu Finansowania Współpracy na rzecz Rozwoju (1,1 mld EUR), europejskiej polityki sąsiedztwa (1,3 mld EUR) oraz instrumentu „Łącząc Europę” – wspólnego funduszu inwestycji infrastrukturalnych, którego celem jest wprowadzenie inteligentnych sieci w obszarze transportu, energii i telekomunikacji (2,1 mld EUR).

Wzrost kosztów w ramach zarządzania bezpośredniego realizowanego przez unijne agencje wykonawcze wynika przede wszystkim z przeniesienia działań w dziedzinie badań naukowych ze służb Komisji na agencje wykonawcze.

3.13. ZARZĄDZANIE POŚREDNIE

	(w mln EUR)	
	2021	2020
Wydatkowane przez inne agencje i organy UE	3 154	3 530
Wydatkowane przez państwa trzecie	890	559
Wydatkowane przez organizacje międzynarodowe	3 622	3 619
Wydatkowane przez inne podmioty	3 225	3 257
Ogółem	10 891	10 965

Kwota 3,9 mld EUR kosztów zarządzania pośredniego dotyczy działań zewnętrznych (głównie obszarów pomocy przedakcesyjnej, pomocy humanitarnej, współpracy międzynarodowej i polityki sąsiedztwa). Dodatkowa kwota 4,7 mld EUR dotyczy zwiększania konkurencyjności Europy (w obszarach takich jak badania naukowe, programy kosmiczne i kształcenie).

3.14. KOSZTY PERSONELU ORAZ RENT I EMERYTUR

	(w mln EUR)	
	2021	2020
Koszty personelu	7 377	7 028
Koszty rent i emerytur	5 040	4 967
Ogółem	12 417	11 995

Koszty świadczeń emerytalno-rentowych odnoszą się do tych elementów przepływów, które są skutkiem wyceny aktuarialnej zobowiązań z tytułu świadczeń pracowniczych różnych od tych ujętych w aktywach netto. W związku z tym nie stanowią one faktycznych rocznych świadczeń emerytalnych i rentowych, które są znacznie niższe i wynoszą 2,2 mld EUR.

3.15. KOSZTY FINANSOWE

	(w mln EUR)	
	2021	2020
Koszty odsetkowe:		
Pożyczki zaciągnięte	1 209	1 160
Pożyczki udzielone	146	—
Leasing finansowy	56	62
Inne	103	24
Koszty emisji	—	672

(w mln EUR)

	2021	2020
Umowy gwarancji finansowej – subsydiowane wynagrodzenie	233	—
Straty netto z tytułu utraty wartości przez:		
Umowy gwarancji finansowej	947	70
Pożyczki i należności	1 244	110
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	—	41
Straty z aktywów lub zobowiązań finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt:		
Instrumenty finansowe niebędące instrumentami pochodnymi	210	—
Instrumenty pochodne	40	21
Poniesiona strata z aktywów finansowych dostępnych do sprzedaży	—	5
Inne	13	22
Ogółem	4 201	2 188

Kwota kosztów odsetkowych z tytułu zaciągniętych pożyczek odpowiada głównie transakcjom EFSM (1 mld EUR), podobnie jak przychody z tytułu odsetek od pożyczek udzielonych (transakcje typu *back-to-back*). Koszty odsetkowe z tytułu pożyczek udzielonych dotyczą głównie instrumentu SURE i wynikają z ujemnych efektywnych stóp procentowych dla określonych transakcji.

Koszty emisji zmniejszyły się, gdyż zgodnie ze zmienioną regułą rachunkowości UE nr 11 obecnie są one amortyzowane przez cały okres życia pożyczek według metody efektywnej stopy procentowej, a nie ujmowane bezpośrednio w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności, zob. informacja dodatkowa **2.4.1**.

Więcej szczegółów na temat kosztów związanych z gwarancjami finansowymi znajduje się w informacji dodatkowej **3.9**.

3.16. INNE KOSZTY

(w mln EUR)

	2021	2020
Koszty administracyjne i informatyczne	2 105	1 984
Dostosowania rezerw	583	1 390
Koszty związane z aktywami trwałymi	1 205	1 319
Koszty zarządzania gruntami i budynkami	591	661
Ujemne różnice kursowe	171	578
Koszty leasingu operacyjnego	447	423
Inne	660	593
Ogółem	5 762	6 946

Łączna kwota wydatków na badania i rozwój ujęta jako koszt w 2021 r. przedstawia się następująco:

(w mln EUR)

	2021	2020
Koszty prac badawczych	401	402

(w mln EUR)

	2021	2020
<i>Niekapitalizowane koszty prac rozwojowych</i>	122	118
Ogółem	523	520

3.17. SPRAWOZDAWCZOŚĆ DOTYCZĄCA SEGMENTÓW DZIAŁALNOŚCI WEDŁUG DZIAŁÓW WIELOLETNICH RAM FINANSOWYCH (WRF)

(w mln EUR)

	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	Spójność i wartości	Zasoby natural- ne i środowisko	Migracja i zarządzanie granicami	Odporność, bezpieczeństwo i obrona	Sąsiedztwo i świat	Europejska administracja publiczna	Nieprzydzielone do działań WRF (*)	Ogółem
Zasoby własne oparte na DNB	—	—	—	—	—	—	—	115 955	115 955
Tradycyjne zasoby własne	—	—	—	—	—	—	—	20 590	20 590
VAT	—	—	—	—	—	—	—	18 340	18 340
Nowe zasoby własne	—	—	—	—	—	—	—	5 831	5 831
Grzywny	—	—	—	—	—	—	—	1 990	1 990
Odzyskanie wydatków	24	809	893	8	0	27	0	34	1 794
Umowa o wystąpieniu Zjednoczonego Królestwa	—	—	—	—	—	—	—	1 122	1 122
Inne	384	132	46	—	—	41	1 559	4 574	6 737
Przychody z transakcji innych niż transakcje wymiany	408	941	939	8	0	68	1 559	168 434	172 357
Przychody finansowe	1 913	45	0	—	0	217	1	2 916	5 092
Inne	257	(16)	(18)	0	(5)	8	329	941	1 497
Przychody z transakcji wymiany	2 170	29	(17)	0	(5)	225	330	3 857	6 589
Przychody ogółem	2 578	970	922	8	(5)	293	1 889	172 291	178 946
Koszty wydatkowane przez państwa członkowskie:									
EFRR	—	—	(40 829)	—	—	—	—	—	(40 829)
EFRRROW oraz inne instrumenty na rzecz rozwoju obszarów wiejskich	—	—	(15 451)	—	—	—	—	—	(15 451)
EFRR i FS	—	(46 932)	—	—	—	—	—	—	(46 932)
EFS	—	(16 727)	—	—	—	—	—	—	(16 727)
Inne	—	24	(710)	(837)	(101)	(233)	—	(2 979)	(4 835)

(w mln EUR)

	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	Spójność i wartości	Zasoby natural- ne i środowisko	Migracja i zarządzanie graniami	Odporność, bezpieczeństwo i obrona	Sąsiedztwo i świat	Europejska administracja publiczna	Nieprzydzielone do działań WRF ⁽¹⁾	Ogółem
Wydatkowane przez KE, agencje wykonawcze i fundusze powiernicze	(12 207)	(45 753)	(662)	(289)	(244)	(3 954)	(24)	132	(63 000)
Wydatkowane przez inne agencje i organy UE	(2 374)	(703)	(77)	(680)	(359)	(15)	(312)	1 365	(3 154)
Wydatkowane przez państwa trzecie i organizacje międzynarodowe	(243)	37	113	(171)	(213)	(4 025)	(3)	(7)	(4 512)
Wydatkowane przez inne podmioty	573	(3 301)	73	(7)	(103)	(460)	(0)	0	(3 225)
Koszty personelu oraz rent i emerytur	(453)	(9)	(1)	(0)	(1)	(136)	(10 487)	(1 330)	(12 417)
Koszty finansowe	(771)	(43)	(24)	(0)	(0)	(445)	(95)	(2 823)	(4 201)
Inne koszty	(1 609)	(134)	(251)	(5)	(52)	(240)	(3 069)	(401)	(5 762)
Koszty ogółem	(17 083)	(113 541)	(57 820)	(1 990)	(1 071)	(9 507)	(13 990)	(6 042)	(221 046)
Wynik ekonomiczny za rok	(14 505)	(112 571)	(56 899)	(1 982)	(1 076)	(9 215)	(12 101)	166 249	(42 100)

⁽¹⁾ Pozycja „Nieprzydzielone do działań WRF” obejmuje wykonanie budżetu jednostek objętych konsolidacją i wyłączenia konsolidacyjne, operacje pozabudżetowe i programy bez przydziału, w odniesieniu do których kwoty są indywidualnie nieistotne.

Prezentacja przychodów i kosztów według działań wieloletnich ram finansowych opiera się na szacunkach, ponieważ nie wszystkie zobowiązania są powiązane z działami WRF.

4. ZOBOWIĄZANIA I AKTYWA WARUNKOWE

Zobowiązania warunkowe to ewentualne przyszłe zobowiązania płatnicze Unii Europejskiej, które mogą wynikać z poprzednich wydarzeń lub prawnie wiążących zobowiązań, ale które będą zależeć od przyszłych wydarzeń nie w pełni zależnych od UE. Dotyczą one głównie udzielonych gwarancji i ryzyka prawnego. **Wszystkie zobowiązania warunkowe, z wyjątkiem tych dotyczących grzywien, gwarancji i instrumentów finansowych do poziomu, w jakim są objęte funduszami (zob. informacja dodatkowa 2.4.2.1), gdyby stały się wymagalne, byłyby w kolejnych latach finansowane z budżetu UE (a tym samym z budżetów państw członkowskich UE).**

4.1. GWARANCJE UDZIELONE Z BUDŻETU UE

4.1.1. Gwarancje udzielone w ramach programów gwarancji budżetowych UE (nominalne)

(w mln EUR)

	31.12.2021			Zabezpieczone aktywa ⁽¹⁾
	Udzielone gwarancje			
	Pułap	Podpisano	Kwoty wypłacone	
Gwarancje udzielone w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich	33 026	33 026	20 835	2 700
Gwarancja EFIS	25 826	24 730	20 358	8 602
Gwarancja EFZR	1 391	611	535	796
Gwarancja na działania zewnętrzne w ramach ISWMR – „Globalny wymiar Europy”	200	200	200	—
Ogółem	60 442	58 566	41 928	12 098

⁽¹⁾ 2,7 mld EUR aktywów zabezpieczonych na gwarancję udzieloną w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich obejmuje także pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej i Euratomu (zob. informacja dodatkowa 4.1.2).

(w mln EUR)

	31.12.2020			Zabezpieczone aktywa ⁽¹⁾
	Udzielone gwarancje			
	Pułap	Podpisano	Kwoty wypłacone	
Gwarancje udzielone w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich	35 372	32 530	20 050	2 813
Gwarancja EFIS	25 543	23 831	18 590	8 028
Gwarancja EFZR	1 370	438	34	804
Ogółem	62 285	56 799	38 673	11 645

⁽¹⁾ 2,8 mld EUR aktywów zabezpieczonych na gwarancję udzieloną w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich obejmuje także pożyczki w ramach pomocy makrofinansowej i Euratomu (zob. informacja dodatkowa 4.1.2).

Powyższe tabele przedstawiają zakres ekspozycji budżetu UE na ewentualne przyszłe płatności związane z gwarancjami udzielonymi grupie EBI lub innym instytucjom finansowym. Wypłacone kwoty odpowiadają kwotom już wypłaconym beneficjentom końcowym, zaś kwoty podpisane obejmują te wypłacone kwoty oraz już podpisane umowy z beneficjentami lub pośrednikami finansowymi, na podstawie których jeszcze nie dokonano wypłat (16 638 mln EUR). Pułap oznacza całkowitą gwarancję, że UE, w ramach swojego budżetu, a tym samym jej państwa członkowskie zobowiązały się do

pokrycia kwot, ponieważ w celu ujawnienia maksymalnego poziomu ryzyka, na jaki narażona była UE na dzień 31 grudnia 2021 r., należy uwzględnić operacje zatwierdzone do podpisania, ale jeszcze niepodpisane (1 876 mln EUR). Kwoty za rok budżetowy 2020 wykazuje się po potrąceniu rezerw finansowych lub zobowiązań finansowych ujętych dla tych programów.

Programy gwarancji budżetowych mają pokrycie w rezerwach stopniowo wypłacanych z budżetu i są przechowywane we wspólnym funduszu rezerw jako bufor płynnościowy, aby pokryć przyszłe uruchomienie gwarancji (zob. informacja dodatkowa 2.4.2.1). Na dzień 31 grudnia 2021 r. zabezpieczone kwoty wynosiły 12 098 mln EUR. W informacji dodatkowej 6.2 przedstawiono środki wprowadzone w celu zapewnienia, aby rezerwy były wystarczające do pokrycia uruchomienia gwarancji w perspektywie średnioterminowej. Ewentualne straty poniesione w ramach programów gwarancji budżetowych, przewyższające poziom przewidziany w rezerwach, będzie należało w każdym razie pokryć z przyszłych budżetów.

Gwarancje udzielone w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich

Gwarancje z budżetu UE obejmują pożyczki, na które EBI podpisał umowy i których bank ten udzielił z własnych zasobów państwom trzecim. Na dzień 31 grudnia 2021 r. kwota pożyczek niespłaconych i zabezpieczonych gwarancją UE wyniosła 20 835 mln EUR. Gwarancje budżetowe UE obejmują kwoty:

- 20 268 mln EUR w ramach modułu wspólnego funduszu rezerw przeznaczonego dla Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych oraz
- 567 mln EUR bezpośrednio na pożyczki udzielane państwom członkowskim przed przystąpieniem.

Gwarancja UE udzielona w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich związana z pożyczkami udzielonymi przez EBI jest ograniczona do 65 % sald należności z tytułu umów podpisanych po 2007 r. (upoważnienia na lata 2007–2013 i 2014–2021). W przypadku umów zawartych przed 2007 r. gwarancja UE ograniczona jest do określonego procentowego pułapu zatwierdzonej wysokości linii kredytowej; w większości przypadków wynosi ona 65 %, ale może także wynosić 70 %, 75 % lub 100 %. W przypadku gdy pułap ten nie zostaje osiągnięty, gwarancja unijna obejmuje pełną kwotę.

Zgodnie z decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/412⁽²³⁾ w ramach Inicjatywy EBI na rzecz budowania odporności udzielono upoważnienia do udzielania pożyczek sektorowi prywatnemu ustanowionego z myślą o projektach służących budowaniu długoterminowej odporności gospodarczej uchodźców, migrantów oraz społeczności przyjmujących i tranzytowych. Budżet Unii otrzymuje wynagrodzenie z tytułu ryzyka podejmowanego w związku z gwarancjami udzielanymi na realizację operacji objętych finansowaniem EBI w kontekście upoważnienia do udzielania pożyczek sektorowi prywatnemu w ramach Inicjatywy EBI na rzecz budowania odporności, co stanowi wyjaśnienie dla należności z tytułu premii dla gwarancji objętej upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich, która w przeciwnym wypadku byłaby gwarancją nieobjętą wynagrodzeniem (zob. informacja dodatkowa 2.11.2).

Okres, na który wydano upoważnienie do podpisania nowych operacji w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich w latach 2014–2020, zakończył się w 2021 r. i tym samym pułap dostępny w ramach gwarancji wygasł dla wszystkich niewykorzystanych kwot. Przewiduje się, że nowe upoważnienie EBI będzie objęte gwarancją na działania zewnętrzne wprowadzoną rozporządzeniem ustanawiającym ISWMR (zob. poniżej), ale nie zostało ono jednak jeszcze podpisane.

Wypłat z tytułu gwarancji UE dokonuje się z modułu wspólnego funduszu rezerw przewidzianego dla Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych: w 2021 r. w ramach uruchomionych gwarancji wypłacono 93 mln EUR (w 2020 r.: 52 mln EUR).

Gwarancja w ramach Europejskiego Funduszu na rzecz Inwestycji Strategicznych (EFIS)

EFIS to inicjatywa mająca na celu zwiększenie zdolności do ponoszenia ryzyka grupy EBI, umożliwiającą EBI zwiększenie swoich inwestycji w UE. Celem EFIS jest wspieranie dodatkowych inwestycji w UE oraz dostępu małych przedsiębiorstw do finansowania. W ramach budżetu UE udzielona zostaje gwarancja w kwocie do 26 mld EUR („unijna gwarancja EFIS”) na podstawie umowy między UE i EBI, zwanej dalej „umową w sprawie EFIS”, aby ochronić EBI przed potencjalnymi stratami, jakie może ponieść w związku ze swoimi operacjami finansowania i operacjami inwestycyjnymi.

Operacje EFIS prowadzone są w ramach dwóch segmentów: obszaru infrastruktury i innowacji (IIW), wdrażanego przez EBI (unijna gwarancja EFIS w wysokości 19 250 mln EUR), oraz segmentu MŚP (SMEW), wdrażanego przez EFI (unijna gwarancja EFIS w wysokości 6 750 mln EUR). Oba segmenty obejmują portfel dłużny oraz portfel kapitałowy. EFI działa na podstawie umowy z EBI w oparciu o gwarancję EBI, która z kolei jest objęta kontrgwarancją w ramach umowy w sprawie EFIS (unijna gwarancja EFIS).

⁽²³⁾ Decyzja Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/412 z dnia 14 marca 2018 r. zmieniająca decyzję nr 466/2014/UE w sprawie udzielenia gwarancji UE dla Europejskiego Banku Inwestycyjnego na pokrycie strat poniesionych w związku z działaniami z zakresu finansowania wspierającymi projekty inwestycyjne poza granicami Unii (Dz.U. L 76 z 19.3.2018, s. 30).

UE i EBI odgrywają w EFIS odrębne role. EFIS utworzono w ramach EBI, który finansuje jego operacje (instrumenty dłużne i inwestycje kapitałowe) oraz pożyczka w tym celu niezbędne środki na rynkach kapitałowych. Grupa EBI podejmuje decyzje inwestycyjne niezależnie i zarządza operacjami zgodnie ze swoimi zasadami i procedurami. UE udziela gwarancji w odniesieniu do tych operacji i pokrywa straty ponoszone przez EBI do pułapu określonego w gwarancji.

Aby zagwarantować, że inwestycje w ramach EFIS będą ukierunkowane na konkretny cel, jakim jest usunięcie niedoskonałości rynku, oraz że inwestycje te kwalifikują się do ochrony zapewnianej przez gwarancję UE, utworzono specjalną strukturę na potrzeby zarządzania, obejmującą komitet inwestycyjny złożony z niezależnych ekspertów, którzy analizują każdy projekt zaproponowany przez EBI w ramach obszaru infrastruktury i innowacji pod względem kwalifikowalności do ochrony gwarancyjnej UE, oraz radę kierowniczą EFIS, która zapewnia nadzór nad realizacją programu.

Jako że kryteria kontroli oraz wymogi unijnych reguł rachunkowości (oraz MSRSP) w zakresie rachunkowości w odniesieniu do konsolidacji nie są spełnione, w skonsolidowanym sprawozdaniu rocznym UE nie uwzględniono powiązanych gwarantowanych aktywów.

Gwarancja UE udzielona grupie EBI w ramach EFIS została ujęta jako zobowiązanie z tytułu gwarancji finansowej w odniesieniu do portfela dłużnego w obszarze infrastruktury i innowacji i portfela dłużnego segmentu MŚP (SMEW) (zob. informacja dodatkowa 2.11.2) oraz jako instrument pochodny (aktywa lub zobowiązanie finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt) w odniesieniu do obu portfeli kapitałowych (zob. informacja dodatkowa 2.4.2.2). Udzielona gwarancja EFIS obejmuje działania w ramach programów COSME, „Horyzont 2020” i programów dotyczących sektora kultury i sektora kreatywnego objętych LGF oraz programów EaSI w części objętej unijną gwarancją EFIS w ramach portfela dłużnego segmentu MŚP (SMEW).

W 2021 r. z modułu wspólnego funduszu rezerw przeznaczonych dla Funduszu Gwarancyjnego EFIS nie dokonano żadnych wypłat z tytułu uruchomionych gwarancji (w 2020 r.: 1 mln EUR).

Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju (EFZR)

Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju ustanowiony na mocy rozporządzenia w sprawie EFZR to inicjatywa mająca na celu wspieranie inwestycji w Afryce i inwestycji w ramach europejskiej polityki sąsiedztwa, aby przyczynić się do zapewnienia zrównoważonego rozwoju i odnieść się do konkretnych społeczno-ekonomicznych przyczyn migracji. Zgodnie z rozporządzeniem w sprawie EFZR UE powinna udostępnić partnerom wykonawczym gwarancje opiewające na kwotę 1,5 mld EUR (dodatkowo zwiększane wkładami zewnętrznymi) na realizację inwestycji i operacji finansowych, aby zmniejszyć poziom ich ryzyka inwestycyjnego. Gwarancja EFZR jest realizowana przy wsparciu wspólnego funduszu rezerw – zob. informacja dodatkowa 2.4.2.1 Na dzień 31 grudnia 2021 r. obowiązywało szesnaście umów gwarancyjnych EFZR, których łączny limit objęcia gwarancją wynosił 1 391 mln EUR, natomiast operacje podpisane przez kontrahentów i gwarantowane przez UE w ramach tych umów wyniosły ogółem 611 mln EUR.

Gwarancja na działania zewnętrzne w ramach ISWMR – „Globalny wymiar Europy”

Rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947⁽²⁴⁾ ustanowiono Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy („Instrument”), obejmujący Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju Plus („EFZR+”) oraz gwarancję na działania zewnętrzne na lata 2021–2027 WRF. Celem rozporządzenia ustanawiającego ISWMR – „Globalny wymiar Europy” jest zwiększenie spójności i skuteczności działań zewnętrznych UE, a tym samym poprawa realizacji poszczególnych polityk w zakresie działań zewnętrznych.

Gwarancja na działania zewnętrzne wspiera działania EFZR+ objęte gwarancjami budżetowymi, dotyczące pomocy makrofinansowej i pożyczki na rzecz państw trzecich.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. podpisana była jedna umowa gwarancji budżetowych na łączny pułap 200 mln EUR.

⁽²⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/947 z dnia 9 czerwca 2021 r. ustanawiające Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – Globalny Wymiar Europy, zmieniające i uchylające decyzję Parlamentu Europejskiego i Rady nr 466/2014/UE oraz uchylające rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2017/1601 i rozporządzenie Rady (WE, Euratom) nr 480/2009 (Dz.U. L 209 z 14.6.2021, s. 1).

Gwarancja InvestEU

W rozporządzeniu ustanawiającym program InvestEU (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/523 z dnia 24 marca 2021 r. ustanawiające Program InvestEU i zmieniające rozporządzenie (UE) 2015/1017⁽²⁵⁾) przewidziano gwarancję UE na kwotę do maksymalnej wysokości 26,2 mld EUR, która wspiera finansowanie i inwestycje partnerów wykonawczych, którzy przyczyniają się do realizacji celów polityki wewnętrznej Unii w czterech segmentach polityki: zrównoważona infrastruktura, badania naukowe, innowacje i cyfryzacja, małe i średnie przedsiębiorstwa oraz inwestycje społeczne i umiejętności. UE stopniowo odkłada środki pieniężne („rezerwy”) z budżetu InvestEU w celu utworzenia bufora kapitałowego dla uruchomienia gwarancji. W rozporządzeniu ustanawiającym program InvestEU wyznaczono wskaźnik zasilenia rezerw w wysokości 40 % gwarancji dla unijnego modułu InvestEU. Obecnie kwota ta, zainwestowana we wspólnym funduszu rezerw, wynosi 300 mln EUR (zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**). Pierwszą umowę gwarancyjną w ramach InvestEU podpisano w marcu 2022 r. z grupą EBI. Przewiduje ona gwarancję UE do maksymalnego pułapu wynoszącego 19,6 mld EUR. W rozporządzeniu ustanawiającym program InvestEU uwzględniono także wkłady państw członkowskich (w ramach modułu państw członkowskich) oraz państw trzecich.

Zobowiązania Zjednoczonego Królestwa wynikające z jego wystąpienia z UE

Zgodnie z art. 143 umowy o wystąpieniu Zjednoczone Królestwo odpowiada wobec Unii za swój udział w warunkowych zobowiązaniach finansowych związanych z operacjami w ramach EFIS, EFZR i upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich zatwierdzonymi do dnia wystąpienia, tj. 31 stycznia 2020 r. W art. 143 wymaga się, aby w przypadku uruchomienia gwarancji dla operacji finansowej, którą zatwierdzono przed datą wystąpienia, Zjednoczone Królestwo było odpowiedzialne wobec Unii za swój udział w płatnościach dokonywanych przez Unię w ramach tych operacji, chyba że może to być pokryte przez udział Zjednoczonego Królestwa w rezerwach utrzymywanych w funduszu gwarancyjnym, tam gdzie jest to właściwe.

W przypadku pożyczek w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich wartość gwarancji budżetowej UE w dniu wystąpienia, dla operacji zatwierdzonych do daty wystąpienia, wynosiła 33,7 mld EUR. Na dzień 31 grudnia 2021 r. kwota ta zmieniła się na 27,6 mld EUR. Udział Zjednoczonego Królestwa w tym zobowiązaniu warunkowym na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosi zatem 3,4 mld EUR. Jak jednak stwierdzono powyżej, wszelkie zaległości w spłacie tych pożyczek pokrywa się w pierwszej kolejności z modułu wspólnego funduszu rezerw przeznaczanego dla Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych, a Zjednoczone Królestwo wezwano by do wniesienia kwot tylko wtedy, gdyby rezerwy Zjednoczonego Królestwa na ten Fundusz, wynoszące na dzień 31 grudnia 2021 r. 338 mln EUR, nie były wystarczające.

W stosunku do operacji EFIS wartość gwarancji budżetowej UE w dniu wystąpienia, dla operacji zatwierdzonych do daty wystąpienia, wynosiła 23,5 mld EUR. Na dzień 31 grudnia 2021 r. kwota ta zmieniła się na 18,8 mld EUR. Udział Zjednoczonego Królestwa w tym zobowiązaniu warunkowym na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosi zatem 2,3 mld EUR. Wszelkie uruchomienia gwarancji w ramach EFIS pokrywa się w pierwszej kolejności z modułu wspólnego funduszu rezerw przeznaczanego dla Funduszu Gwarancyjnego EFIS, a Zjednoczone Królestwo wezwano by do wniesienia kwot tylko wtedy, gdyby rezerwy Zjednoczonego Królestwa na ten Fundusz, wynoszące na dzień 31 grudnia 2021 r. 1,1 mld EUR, nie były wystarczające.

Ponieważ przed datą wystąpienia partnerzy wykonawczy nie zatwierdzili żadnych operacji w odniesieniu do gwarancji EFZR, Zjednoczone Królestwo nie ma żadnych zobowiązań w tym zakresie.

Udział Zjednoczonego Królestwa w płatnościach dokonanych w 2021 r. na operacje zatwierdzone od dnia wystąpienia do 31 grudnia 2021 r. wyniósł 47 mln EUR (35 mln EUR na EFIS i 12 mln EUR na upoważnienie EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich), odpowiednio zmniejszając rezerwę Zjednoczonego Królestwa. Kwota należna na rzecz Zjednoczonego Królestwa w 2022 r., wynosząca 163 mln EUR (zob. informacja dodatkowa **2.6.1.2**), wynika z udziału Zjednoczonego Królestwa w odzyskanych środkach oraz dochodach netto pobranych w 2021 r. (70 mln EUR), z nadwyżki w rezerwach (92 mln EUR), jak również ze skutków końcowego obliczenia udziału Zjednoczonego Królestwa w kwotach należnych w 2021 r. („catch-up”).

4.1.2. Gwarancje udzielone na pokrycie pożyczek na rzecz NGEU oraz na pomoc finansową

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
NGEU	91 002	—
SURE	89 702	39 503
EFSM	47 270	47 396

⁽²⁵⁾ Dz.U. L 107 z 26.3.2021, s. 30.

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Wsparcie bilansu płatniczego	201	201
MFA	7 466	5 813
Euratom	350	279
Ogółem	235 991	93 193

Na kwotę pożyczek w powyższej tabeli składają się kwoty nominalne oraz naliczone odsetki. Gwarancje budżetowe UE obejmują pożyczki, które Komisja zaciąga na rzecz instrumentu NGEU oraz programów pomocy finansowej. Spośród pożyczek na rzecz NGEU pozostających do spłaty na dzień 31 grudnia 2021 r. wypłacono 18 mld EUR jako pożyczki RRF, 46,4 mld EUR jako bezzwrotne wsparcie RRF oraz 7,2 mld EUR jako wkłady do programów WRF, natomiast pozostała kwota 19,4 mld EUR nie została jeszcze wypłacona i jest przechowywana w środkach pieniężnych i ich ekwiwalentach (zob. informacja dodatkowa 2.8).

W przypadku niewykonania zobowiązań z tytułu pożyczek udzielonych z zaciągniętych pożyczek pełne koszty zaległych kwot zostałyby ostatecznie pokryte z budżetu UE:

- pożyczki na rzecz NGEU oraz pożyczki związane z EFSM, wsparciem bilansu płatniczego i Euratomem udzielane państwom członkowskim są gwarantowane wyłącznie przez budżet UE;
- pożyczki związane z instrumentem SURE są gwarantowane przez budżet UE i wsparte gwarancjami państw członkowskich w wysokości 25 mld EUR (25 % maksymalnej kwoty pomocy finansowej wynoszącej 100 mld EUR) oraz
- pożyczki na pomoc makrofinansową oraz pożyczki Euratomu zaciągnięte na pożyczki dla państw trzecich są przede wszystkim objęte gwarancją z modułu wspólnego funduszu rezerw przeznaczonych dla Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych (zob. informacja dodatkowa 2.4.2), a następnie z budżetu UE.

Zobowiązania Zjednoczonego Królestwa wynikające z jego wystąpienia z UE

Zgodnie z art. 143 umowy o wystąpieniu Zjednoczone Królestwo odpowiada wobec Unii za swój udział w warunkowych zobowiązaniach finansowych związanych z pożyczkami na pomoc finansową (EFSM, MFA, wsparcie bilansu płatniczego i Euratom), które zatwierdzono lub w sprawie których podjęto decyzje na dzień wystąpienia, tj. 31 stycznia 2020 r. Art. 143 zawiera wymóg, aby w przypadku niewykonania zobowiązania z tytułu pożyczki na pomoc finansową, którą zatwierdzono przed datą wystąpienia, Zjednoczone Królestwo ponosiło odpowiedzialność wobec Unii za swój udział w płatnościach dokonywanych przez Unię w ramach tego działania, w przypadku którego nie wykonano zobowiązania, chyba że może to być pokryte przez udział Zjednoczonego Królestwa w rezerwach utrzymywanych w module wspólnego funduszu rezerw przeznaczonym dla Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych, tam gdzie jest to właściwe (tj. MFA i pożyczki Euratomu udzielane w państwach trzecich) – zob. informacja dodatkowa 4.1.1.

Pozostające do spłaty zobowiązanie warunkowe UE związane z powyższymi pożyczkami na pomoc finansową wyniosło na dzień wystąpienia 53,9 mld EUR. W następstwie spłat dokonanych od tego dnia wartość tych pożyczek objętych gwarancją UE na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosi 53,0 mld EUR, a udział Zjednoczonego Królestwa w tej kwocie wynosi 6,6 mld EUR.

4.1.3. Gwarancje udzielone w ramach programów instrumentów finansowych UE (nominalne)

(w mln EUR)

	31.12.2021
„Horyzont 2020”	2 590
Instrument „Łącząc Europę”	568
COSME	782
Inne	653
Ogółem	4 593

(w mln EUR)	
	31.12.2020
„Horyzont 2020”	1 860
Instrument „Łącząc Europę”	579
Mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka	37
Inne	49
Ogółem	2 524

Jak wspomniano w art. 210 ust. 1 rozporządzenia finansowego, wydatki budżetowe związane z instrumentem finansowym i zakres odpowiedzialności finansowej UE **w żadnym wypadku nie przekraczają kwoty zaciągniętego na nie zobowiązania budżetowego**, co wyklucza zobowiązania warunkowe dla budżetu. W praktyce oznacza to, że zobowiązania te posiadają w bilansie odpowiednik po stronie aktywów lub są pokrywane z zaległych zobowiązań budżetowych, które nie zostały ujęte jeszcze jako koszty.

Kwoty na dzień 31 grudnia 2021 r. stanowią kwoty nominalne gwarancji pozostające do spłaty, natomiast zobowiązania warunkowe na dzień 31 grudnia 2020 r. są wykazywane po potrąceniu rezerwy finansowej na te instrumenty i zobowiązań finansowych ujętych dla tych instrumentów – zob. informacje dodatkowe **2.10** i **2.11.2**.

Instrument gwarancji kredytowych programu COSME obejmuje przede wszystkim ograniczone gwarancje w przypadku portfeli finansowania dłużnego o podwyższonym ryzyku (głównie pożyczki) oferowane MSP przez pośredników finansowych. Instrument gwarancji kredytowych programu COSME jest realizowany w imieniu UE przez EFI.

Więcej informacji dotyczących programu „Horyzont 2020” oraz instrumentu „Łącząc Europę” znajduje się także w informacji dodatkowej **2.4.2.1**.

Zobowiązania Zjednoczonego Królestwa wynikające z jego wystąpienia z UE

Jeśli chodzi o zobowiązania warunkowe UE dotyczące kwot zatwierdzonych do daty wystąpienia w odniesieniu do instrumentów finansowych UE, w tym tych wymienionych powyżej, w przypadku wystąpienia któregokolwiek z tych nieprzewidzianych zdarzeń zostałyby one pokryte z budżetu UE ze środków pieniężnych zgromadzonych na rachunkach powierniczych. W związku z tym Zjednoczone Królestwo nie będzie w zasadzie wzywane do wniesienia żadnych kwot poza swoim udziałem w budżetowych zobowiązaniach pozostających do spłaty zgodnie z art. 140 umowy o wystąpieniu – zob. informacja dodatkowa **2.6.1.2**.

4.2. ZOBOWIĄZANIA WARUNKOWE W ZWIĄZKU ZE SPRAWAMI SĄDOWYMI

4.2.1. Sprawy sądowe dotyczące grzywien

Na dzień 31 grudnia 2021 r. zobowiązania warunkowe związane z grzywnami wynosiły 2 111 mln EUR (w 2020 r.: 2 985 mln EUR). Kwoty te dotyczą głównie grzywien, które Komisja nałożyła za naruszenie reguł konkurencji i które zostały wstępnie uiszczone przez ukarane przedsiębiorstwa, a dane przedsiębiorstwo złożyło odwołanie lub nie jest pewne, czy takie odwołanie zostanie złożone. Zobowiązanie warunkowe zostanie utrzymane, dopóki nie uprawomocni się orzeczenie Trybunału Sprawiedliwości w danej sprawie lub dopóki nie upłynie okres odwołania. Uzyskane odsetki od płatności tymczasowych ujęto w wyniku ekonomicznym za dany rok oraz jako zobowiązania warunkowe, tak aby uwzględnić brak pewności co do tytułu prawnego Komisji do tych kwot.

Jeżeli UE przegra którąkolwiek ze spraw dotyczących nałożonych grzywien, tymczasowo otrzymane kwoty zostaną zwrócone przedsiębiorstwom bez wpływu na budżet. Kwota grzywien jest uznawana za dochód budżetowy, dopiero gdy grzywny mają charakter ostateczny (art. 107 rozporządzenia finansowego).

4.2.2. Inne sprawy sądowe

(w mln EUR)		
	31.12.2021	31.12.2020
Rolnictwo	79	66
Spójność	210	341

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Inne	1 153	2 169
Ogółem	1 443	2 576

Rolnictwo

Są to uzależnione od wyroku Trybunału Sprawiedliwości zobowiązania warunkowe wobec państw członkowskich związane z decyzjami dotyczącymi zgodności odnośnie do EFRG i rozwoju obszarów wiejskich. Ustalenie ostatecznej kwoty zobowiązania oraz roku, w którym kwota wynikająca z pomyślnego zaskarżenia decyzji przed Trybunałem Sprawiedliwości zostanie zapisana w budżecie, zależeć będzie od czasu trwania postępowania przed Trybunałem.

Spójność

Są to zobowiązania warunkowe wobec państw członkowskich w związku z działaniami w ramach polityki spójności, ujęte w oczekiwaniu na wyznaczenie daty rozprawy lub wyrok Trybunału Sprawiedliwości.

Inne sprawy sądowe

Pozycja ta odnosi się do powództw o odszkodowanie obecnie wniesionych przeciwko UE, innych sporów prawnych oraz szacunkowych kosztów postępowania przed sądem. Należy zauważyć, że w przypadku powództwa o odszkodowanie na mocy art. 340 TFUE strona skarżąca musi udowodnić, że instytucja dopuściła się wystarczająco poważnego naruszenia przepisu prawa przyznającego uprawnienia osobom fizycznym, oraz wykazać faktyczne szkody poniesione przez stronę skarżącą, jak również istnienie związku przyczynowo-skutkowego między bezprawnym działaniem a szkodą. Znaczny spadek w porównaniu z końcem poprzedniego roku dotyczy przede wszystkim roszczenia o odszkodowanie wniesionego przeciwko Komisji w związku z decyzją zakazującą łączenia przedsiębiorstw, która została ostatecznie oddalona przez Sąd.

Zobowiązania Zjednoczonego Królestwa wynikające z jego wystąpienia z UE

Zgodnie z art. 147 umowy o wystąpieniu Zjednoczone Królestwo odpowiada za swój udział w płatnościach wymaganych do wywiązania się z zobowiązań warunkowych Unii, które stają się wymagalne w związku ze sprawami sądowymi dotyczącymi interesów finansowych Unii, pod warunkiem że stan faktyczny stanowiący przedmiot tych spraw zaistniał nie później niż 31 grudnia 2020 r. Szacowana maksymalna ekspozycja Zjednoczonego Królestwa w tym przypadku wynosi 179 mln EUR (w 2020 r.: 318 mln EUR). W przypadku spraw sądowych, w których uznano za prawdopodobne, że kwoty zostaną wypłacone z budżetu UE (zob. informacja dodatkowa 2.10), udział Zjednoczonego Królestwa ujmuje się jako część całkowitej kwoty należnej od Zjednoczonego Królestwa – zob. informacje szczegółowe w informacji dodatkowej 2.6.1.2.

4.3. AKTYWA WARUNKOWE

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Gwarancje otrzymane:		
Gwarancje wykonania	287	318
Inne gwarancje	8	8
Inne aktywa warunkowe	98	58
Ogółem	393	384

Gwarancji wykonania wymaga się, aby zagwarantować wywiązanie się przez beneficjentów finansowania UE z zobowiązań przewidzianych w umowach zawartych z UE.

5. ZOBOWIĄZANIA BUDŻETOWE I PRAWNE

Niniejsza informacja dodatkowa zawiera informacje na temat procedury budżetowej i przyszłych potrzeb finansowych, a nie na temat zobowiązań istniejących na dzień 31 grudnia 2021 r.

W wieloletnich ramach finansowych (WRF) zatwierdzonych przez państwa członkowskie zdefiniowano programy i określono pułapy dla działań w budżecie dotyczące środków na zobowiązania oraz łączną kwotę środków na płatności, w ramach których UE może przyjąć zobowiązania budżetowe i prawne i ostatecznie może dokonać płatności za okres 7 lat – zob. tabela 1.1 w informacjach dodatkowych do sprawozdań z wykonania budżetu.

Zobowiązania prawne odpowiadają programom, projektom, porozumieniom lub podpisanym umowom i są tym samym prawnie wiążące dla UE. Zobowiązanie prawne jest czynnością, poprzez którą urzędnik zatwierdzający zaciąga lub stwierdza zobowiązanie (ciążące na UE), którego skutkiem jest obciążenie finansowe (art. 2 pkt 37 rozporządzenia finansowego).

Zobowiązanie budżetowe jest co do zasady zaciągane przed zobowiązaniem prawnym, jednak w przypadku niektórych wieloletnich programów/projektów jest odwrotnie – odpowiednie zobowiązania budżetowe są zaciągane w rocznych ratach, przez kilka lat, o ile przewiduje to akt podstawowy. Na przykład w odniesieniu do spójności art. 86 rozporządzenia w sprawie wspólnych przepisów (rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060⁽²⁶⁾) stanowi, że decyzyja Komisji w sprawie przyjęcia programu stanowi zobowiązanie prawne w rozumieniu rozporządzenia finansowego oraz że zobowiązania budżetowe Unii w odniesieniu do każdego programu są podejmowane w ratach rocznych dla każdego funduszu w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2027 r. Inne podstawy prawne mogą zawierać podobne przepisy. Z tego powodu mogą wystąpić kwoty, które UE prawnie zobowiązała się zapłacić, ale zobowiązanie budżetowe nie zostało jeszcze zaciągnięte – zob. informacja dodatkowa 5.2 poniżej.

Jeżeli zobowiązanie budżetowe zostało podjęte, ale kolejne płatności nie zostały jeszcze wykonane, kwota zobowiązań pozostających do spłaty określana jest mianem „RAL” (z fr. „Reste à Liquider”). Może dotyczyć to programów lub projektów, często wieloletnich, które zostały podpisane i w odniesieniu do których płatności będą dokonywane dopiero w późniejszych latach. Stanowią one zobowiązania płatnicze na przyszłe lata. Ponieważ sprawozdania finansowe przygotowuje się na zasadzie memoriału, natomiast sprawozdania z wykonania budżetu przygotowuje się na zasadzie kasowej, część ogólnych niezapłaconych kwot (RAL) została już dodana do kategorii kosztów i uznana za zobowiązanie w bilansie (zob. informacje dodatkowe 2.12 i 2.13). Koszty te oblicza się na podstawie zestawień poniesionych wydatków/otrzymanych faktur lub szacunkowej realizacji programu lub projektu w przypadku, gdy UE nie otrzymała żadnych zestawień do dnia sprawozdawczego – zob. informacja dodatkowa 5.1 poniżej. Po dokonaniu płatności związanych z zobowiązaniami pozostającymi do spłaty (RAL) zobowiązanie wykazane w bilansie zostaje usunięte z ksiąg. Część RAL, których nie dodano jeszcze do kategorii kosztów, nie została ujęta jako zobowiązania, ale zamiast tego wykazano ją poniżej.

Poniższe ujawnienia przedstawiają zatem kwoty na dzień 31 grudnia 2021 r., które UE zobowiązała się zapłacić w ramach wykonywania warunków umów i które mają zostać sfinansowane z przyszłych budżetów UE.

(w mln EUR)

	Informacja dodatkowa	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty nieujęte jeszcze jako koszty	5.1	266 526	249 309
Istotne zobowiązania prawne	5.2	135 181	14 481
Ogółem		401 707	263 790

⁽²⁶⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1060 z dnia 24 czerwca 2021 r. ustanawiające wspólne przepisy dotyczące Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego, Europejskiego Funduszu Społecznego Plus, Funduszu Spójności, Funduszu na rzecz Sprawiedliwej Transformacji i Europejskiego Funduszu Morskiego, Rybackiego i Akwakultury, a także przepisy finansowe na potrzeby tych funduszy oraz na potrzeby Funduszu Azyłu, Migracji i Integracji, Funduszu Bezpieczeństwa Wewnętrznego i Instrumentu Wsparcia Finansowego na rzecz Zarządzania Granicami i Polityki Wizowej (Dz.U. L 231 z 30.6.2021, s. 159).

5.1. ZOBOWIĄZANIA BUDŻETOWE POZOSTAJĄCE DO SPŁATY NIEUJĘTE JESZCZE JAKO KOSZTY

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty nieujęte jeszcze jako koszty	266 526	249 309

Powyższa kwota stanowi budżetowe zobowiązania pozostające do spłaty („Reste à Liquidier”) w wysokości 341 634 mln EUR (zob. tabela 6.4 w informacjach dodatkowych do sprawozdań z wykonania budżetu), pomniejszone o powiązane kwoty, które w bilansie ujęto jako zobowiązania, zaś w sprawozdaniu z finansowych wyników działalności jako koszty. Zobowiązania budżetowe pozostające do spłaty (RAL) to kwota otwartych zobowiązań, w przypadku których nie dokonano jeszcze płatności lub umorzenia. Jest to normalną konsekwencją istnienia programów wieloletnich.

Należy zauważyć, że zaległe płatności zaliczkowe na dzień 31 grudnia 2021 r. wyniosły 93,4 mld EUR – zob. informacja dodatkowa 2.5. Stanowią one zobowiązania budżetowe, które zostały zapłacone, prowadząc tym samym do zmniejszenia RAL, ale tylko w sytuacji, gdy wypłacone kwoty są nadal uważane za należące do UE – a nie do beneficjenta – do czasu wypełnienia odpowiednich zobowiązań umownych. Są więc takie jak RAL wykazywane powyżej, jednak nie są jeszcze ujmowane jako koszty.

5.2. ISTOTNE ZOBOWIĄZANIA PRAWNE

(w mln EUR)

	31.12.2021	31.12.2020
Zobowiązania w zakresie bezzwrotnego wsparcia w ramach RRF (NGEU)	99 530	—
ITER	6 121	6 837
EFROW ⁽¹⁾	17 662	—
Programy kosmiczne	4 189	—
Umowy w sprawie połowów	412	172
Horyzont Europa	382	—
EURATOM	445	—
Pobrexitowa rezerwa dostosowawcza	3 072	—
Instrument „Łącząc Europę”	—	4 140
Zobowiązania — leasing operacyjny	2 492	2 547
Inne zobowiązania umowne	876	785
Ogółem	135 181	14 481

⁽¹⁾ Ramy finansowe EFROW zostały rozszerzone na okres do 2022 r. (rozporządzenie (UE) 2020/2220).

Kwoty te odzwierciedlają długoterminowe zobowiązania prawne, które nie miały pokrycia w środkach na zobowiązania w budżecie na koniec roku. Z tytułu tych wiążących zobowiązań w przyszłych latach będą zaciągane zobowiązania budżetowe oraz będą dokonywane wypłaty środków.

Niektóre ważne programy (zob. poniżej) mogą być realizowane w rocznych ratach zgodnie z art. 112 ust. 2 rozporządzenia finansowego. Pozwala to UE na podejmowanie prawnych zobowiązań (podpisywanie umów o udzielenie dotacji, umów o delegowaniu zadań oraz umów w sprawie zamówienia publicznego) przekraczających dostępne środki na zobowiązania w danym roku. Z tego powodu znaczna kwota całkowitej alokacji na bieżące WRF mogła zostać już zaangażowana. Dotyczy to w szczególności programów opisanych poniżej:

Zobowiązania w zakresie bezzwrotnego wsparcia w ramach NGEU (RRF)

RRF jest kluczowym programem NGEU – Instrumentu UE na rzecz Odbudowy. Ustanowiono go rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241⁽²⁷⁾ z dnia 12 lutego 2021 r. W jego ramach finansuje się reformy i inwestycje w państwach członkowskich od początku pandemii COVID-19 w lutym 2020 r. do 2026 r. Ujawniona tutaj kwota odnosi się do części zobowiązań prawnych w zakresie bezzwrotnego wsparcia w ramach RRF, które na koniec 2021 r., nie było objęte zobowiązaniami budżetowymi. Na podstawie art. 23 rozporządzenia (UE) 2021/241 zezwala się na korzystanie z rocznych rat.

ITER – międzynarodowy eksperymentalny reaktor termojądrowy

Zobowiązania te mają pokrywać przyszłe potrzeby w zakresie finansowania obiektów ITER do 2027 r. Wkład UE (Euratom) na rzecz organizacji ITER, obejmujący także wkłady państw członkowskich i Szwajcarii, przekazywany jest za pośrednictwem wspólnego przedsięwzięcia „Fusion for Energy”. Przedmiotowa kwota odzwierciedla przyszłe finansowanie w ramach WRF 2021–2027 ustanowione decyzją Rady (Euratom) 2021/281⁽²⁸⁾ z dnia 22 lutego 2021 r. w sprawie zmiany decyzji 2007/198/Euratom powołującej Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej, w której zatwierdzono stosowanie z rocznych transz. ITER utworzono w celu zarządzania obiektami ITER i zachęcania do wykorzystywania obiektów ITER, podejmowania działań w celu pozyskania społecznego zrozumienia i akceptacji dla energii termojądrowej oraz wszelkich innych działań niezbędnych do osiągnięcia wyznaczonych celów. Organizacja ITER obejmuje UE wraz z różnymi innymi krajami.

EFROW

Są to zobowiązania prawne, które UE zobowiązała się zapłacić przy przyjmowaniu programu EFROW, który zgodnie z rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2220⁽²⁹⁾ obejmuje lata 2014–2022. Decyzja Komisji w sprawie przyjęcia programu operacyjnego stanowi decyzję w sprawie finansowania w rozumieniu art. 110 rozporządzenia finansowego, a po jej notyfikacji zainteresowanemu państwu członkowskiemu – zobowiązanie prawne w rozumieniu tego rozporządzenia.

Programy kosmiczne

Na programy kosmiczne składają się następujące elementy: Galileo, EGNOS, Copernicus, Govsatcom oraz SSA. Największe znaczenie mają programy Galileo, w ramach którego opracowywany jest europejski globalny system nawigacji satelitarnej, oraz Copernicus, związany z unijną obserwacją Ziemi. Wymienione zobowiązania zaciągnięto na okres do 2027 r. W oparciu o rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696⁽³⁰⁾ Komisja podpisała umowy o delegowaniu zadań z Europejską Agencją Kosmiczną (ESA), EUMETSAT-em, ośrodkiem Mercator i Europejskim Centrum Prognoz Średnioterminowych. Na podstawie art. 11 ust. 6 rozporządzenia (UE) 2021/696 zezwala się na korzystanie z rocznych rat.

Umowy w sprawie połowów

Są to zobowiązania zaciągnięte wobec państw trzecich w związku z działaniami realizowanymi na mocy międzynarodowych umów w sprawie połowów do 2026 r. Zobowiązania zaciągnięto w oparciu o decyzje Rady dotyczące poszczególnych państw trzecich (np. umowa między Unią Europejską a Republiką Seszeli i protokół wykonawczy do niej; Dz.U. L 60 z 28.2.2020) i uznawane za konkretne traktaty międzynarodowe, z którymi wiążą się wieloletnie prawa i obowiązki.

⁽²⁷⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/241 z dnia 12 lutego 2021 r. ustanawiające Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (Dz.U. L 57 z 18.2.2021, s. 17).

⁽²⁸⁾ Decyzja Rady (Euratom) 2021/281 z dnia 22 lutego 2021 r. w sprawie zmiany decyzji 2007/198/Euratom powołującej Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej oraz przyznającej mu określone korzyści (Dz.U. L 62 z 23.2.2021, s. 41).

⁽²⁹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2020/2220 z dnia 23 grudnia 2020 r. ustanawiające niektóre przepisy przejściowe dotyczące wsparcia z Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich (EFROW) i z Europejskiego Funduszu Rolniczego Gwarancji (EFRG) w latach 2021 i 2022 oraz zmieniające rozporządzenia (UE) nr 1305/2013, (UE) nr 1306/2013 i (UE) nr 1307/2013 w odniesieniu do zasobów i stosowania w latach 2021 i 2022 oraz rozporządzenie (UE) nr 1308/2013 w odniesieniu do zasobów i rozdziału takiego wsparcia na lata 2021 i 2022 (Dz.U. L 437 z 28.12.2020, s. 1).

⁽³⁰⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/696 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające Unijny program kosmiczny i Agencję Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 912/2010, (UE) nr 1285/2013 i (UE) nr 377/2014 oraz decyzję nr 541/2014/UE (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 69).

„Horyzont Europa”

Są to kwoty, które zobowiązano się przekazać na program „Horyzont Europa” na rzecz działalności dotyczącej początkowych i końcowych ogniw łańcucha poszczególnych elementów przestrzeni kosmicznej. Wymienione zobowiązania zaciągnięto na okres do 2027 r. Na podstawie rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 ⁽³¹⁾ Komisja podpisała jedną umowę o delegowaniu zadań z ESA, a drugą z Agencją Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego (EUSPA). Na podstawie art. 12 ust. 8 rozporządzenia (UE) 2021/695 zezwala się na korzystanie z rocznych rat.

Euratom

EUROfusion (europejskie konsorcjum na rzecz rozwoju energii termojądrowej) jest konsorcjum laboratoriów i instytutów UE, którego misją jest utworzenie drogi elektrowniom termojądrowym. W tym celu konsorcjum finansuje badania swoich 30 członków na podstawie „Europejskiego planu działania na rzecz energii termojądrowej” jako wspólnego programu Euratomu w ramach współfinansowanego partnerstwa europejskiego. Podstawę prawną stanowi rozporządzenie Rady (Euratom) 2021/765 ⁽³²⁾ z dnia 10 maja 2021 r. ustanawiające program badawczo-szkoleniowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej (Euratom) na lata 2021–2025 uzupełniający program „Horyzont Europa”, w którego art. 4 przewidziano wykorzystanie rocznych rat.

Pobrewitowa rezerwa dostosowawcza

Celem pobrewitowej rezerwy dostosowawczej jest przeciwdziałanie gospodarczym i społecznym skutkom wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z Unii Europejskiej (UE) w lutym 2020 r. Ustanowiono ją rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1755 ⁽³³⁾. Przedstawiona kwota stanowi zobowiązanie prawne, które należy zrealizować w ramach środków wspieranych przez pobrewitową rezerwę dostosowawczą. W tym kontekście wykazano jedynie część zobowiązań prawnych, które nie zostały jeszcze pokryte przez zobowiązania budżetowe.

Instrument „Łącząc Europę”

Instrument „Łącząc Europę” zapewnia pomoc finansową dla sieci transeuropejskich w formie wsparcia dla projektów będących przedmiotem wspólnego zainteresowania w sektorach transportu oraz infrastruktury telekomunikacyjnej i energetycznej. Zobowiązania prawne dotyczące instrumentu „Łącząc Europę” obejmują okres wdrażania trwający od 2014 r. do 2024 r. w przypadku transportu i do 31 grudnia 2025 r. w przypadku energii. Podstawą prawną tych zobowiązań jest rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 1316/2013 z dnia 11 grudnia 2013 r. ustanawiające instrument „Łącząc Europę”, zmieniające rozporządzenie (UE) nr 913/2010 oraz uchylające rozporządzenia (WE) nr 680/2007 i (WE) nr 67/2010 (Dz.U. L 348 z 20.12.2013), którego art. 19 przewiduje wykorzystanie rocznych rat. Na koniec 2021 r. zobowiązania prawne są w całości pokryte zobowiązaniami budżetowymi.

Zobowiązania — leasing operacyjny

Minimalne kwoty, które zobowiązano się zapłacić zgodnie z umowami zasadniczymi w pozostałym okresie obowiązywania tych umów leasingu, przedstawiają się następująco:

(w mln EUR)

	Minimalne opłaty leasingowe			
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem
Budynki	414	953	1 074	2 442
Sprzęt informatyczny i inne wyposażenie	14	27	9	50
Ogółem	428	980	1 083	2 492

⁽³¹⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/695 z dnia 28 kwietnia 2021 r. ustanawiające program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz zasady uczestnictwa i upowszechniania obowiązujące w tym programie oraz uchylające rozporządzenia (UE) nr 1290/2013 i (UE) nr 1291/2013 (Dz.U. L 170 z 12.5.2021, s. 1).

⁽³²⁾ Rozporządzenie Rady (Euratom) 2021/765 z dnia 10 maja 2021 r. ustanawiające program badawczo-szkoleniowy Europejskiej Wspólnoty Energii Atomowej na lata 2021–2025 uzupełniający program ramowy w zakresie badań naukowych i innowacji „Horyzont Europa” oraz uchylające rozporządzenie (Euratom) 2018/1563 (Dz.U. L 167 I z 12.5.2021, s. 81).

⁽³³⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/1755 z dnia 6 października 2021 r. ustanawiające pobrewitową rezerwę dostosowawczą (Dz.U. L 357 z 8.10.2021, s. 1).

W marcu 2019 r., w związku z notyfikowaniem przez Zjednoczone Królestwo zamiaru wystąpienia z UE oraz rozporządzeniem Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1718⁽³⁴⁾ z dnia 14 listopada 2018 r. zmieniającym rozporządzenie (WE) nr 726/2004 siedziba Europejskiej Agencji Leków (EMA) została przeniesiona z Londynu do Amsterdamu. W dniu 2 lipca 2019 r. Agencja zawarła umowę z właścicielem nieruchomości pełniącej funkcję jej siedziby i od tego czasu podnajmowała pomieszczenia podnajemcy na warunkach zgodnych z warunkami określonymi w umowie najmu, uwzględniając termin podnajmu obowiązujący do wygaśnięcia zawartej przez EMA umowy najmu w czerwcu 2039 r.

Wartości przedstawione w powyższej tabeli obejmują kwotę 383 mln EUR, która nadal pozostaje do uiszczenia na podstawie tej umowy najmu. Oczekuje się, że zgodnie z warunkami nieodwołalnego podnajmu od podnajemcy wpłyną płatności w takiej samej kwocie.

Inne zobowiązania umowne

Kwoty ujęte w tej pozycji odpowiadają kwotom zobowiązań, które mają zostać spłacone w okresie obowiązywania umów. Najbardziej znacząca kwota odnosi się do umowy dotyczącej nieruchomości (JMO2) Komisji w Luksemburgu (393 mln EUR).

6. ZARZĄDZANIE RYZYKIEM FINANSOWYM

Poniższe informacje odnoszące się do zarządzania ryzykiem finansowym UE dotyczą:

- operacji zaciągania i udzielania pożyczek na pomoc finansową przeprowadzanych przez Komisję za pośrednictwem NGEU, EFSM, wsparcia bilansu płatniczego, pomocy makrofinansowej, instrumentu SURE oraz działań Euratomu;
- operacji finansowych przeprowadzonych przez Komisję w celu wykonania budżetu UE, w tym pobierania grzywien;
- aktywów przechowywanych we wspólnym funduszu rezerw na potrzeby gwarancji budżetowych oraz w EWWiS w likwidacji;
- instrumentów finansowych finansowanych z budżetu UE oraz
- programów gwarancji budżetowych UE.

Wraz z rozpoczęciem NGEU w 2021 r., Komisja powołała dyrektora ds. ryzyka, ustanowiła odpowiednią strukturę zarządzania i przyjęła politykę ryzyka obejmującą działalność NGEU.

6.1. RODZAJE RYZYKA

Ryzyko rynkowe polega na tym, że wartość godziwa instrumentu finansowego lub przyszłe przepływy pieniężne z nim związane będą ulegać wahaniom ze względu na zmiany cen rynkowych. Ryzyko rynkowe niesie ze sobą nie tylko potencjał strat, ale i potencjał zysków. Obejmuje ono *ryzyko walutowe*, *ryzyko stopy procentowej* oraz *inne ryzyko cenowe* (takie jak ryzyko cen akcji):

- Ryzyko walutowe polega na tym, że wartość operacji UE lub jej inwestycji jest uzależniona od zmian kursów walutowych. Ryzyko to wynika ze zmiany ceny jednej waluty w stosunku do drugiej.
- Ryzyko stopy procentowej polega na możliwości spadku wartości papierów wartościowych, w szczególności obligacji, na skutek wzrostu stóp procentowych. Z reguły wyższe stopy procentowe prowadzą do niższych cen obligacji o stałym oprocentowaniu i odwrotnie.
- *Inne ryzyko cenowe* polega na tym, że wartość godziwa instrumentu finansowego lub przyszłe przepływy pieniężne z nim związane będą ulegać wahaniom ze względu na zmiany cen rynkowych (inne niż te wynikające z ryzyka stopy procentowej lub ryzyka walutowego), niezależnie od tego, czy zmiany te spowodowane są czynnikami charakterystycznymi dla poszczególnych instrumentów finansowych lub dla ich emitenta czy też czynnikami odnoszącymi się do wszystkich podobnych instrumentów finansowych będących przedmiotem obrotu na rynku.

⁽³⁴⁾ Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2018/1718 z dnia 14 listopada 2018 r. zmieniające rozporządzenie (WE) nr 726/2004 w odniesieniu do siedziby Europejskiej Agencji Leków (Dz.U. L 291 z 16.11.2018, s. 3).

Ryzyko kredytowe to ryzyko straty spowodowanej niespłaceniem przez dłużnika/pożyczkobiorcę pożyczki lub innej linii kredytowej (kwoty głównej lub odsetek bądź obu) lub niewywiązaniem się w inny sposób z obowiązków umownych. Zdarzenia związane z niewykonaniem zobowiązania obejmują opóźnienia w dokonywaniu spłat, restrukturyzację spłat pożyczkobiorcy i upadłość.

Ryzyko utraty płynności to ryzyko wystąpienia trudności w wypełnieniu przez jednostkę UE obowiązków wynikających z zobowiązań finansowych, których rozliczenie następuje poprzez dostarczenie środków pieniężnych lub innego rodzaju aktywów finansowych.

6.2. POLITYKA ZARZĄDZANIA RYZYKIEM

Wycena instrumentów finansowych

Podane poniżej klasy aktywów finansowych i zobowiązań finansowych nie są wyceniane według wartości godziwej: środki pieniężne i ich ekwiwalenty, udzielone pożyczki, należności z tytułu transakcji wymiany inne niż należności z tytułu umów gwarancyjnych finansowej w przypadku zakwalifikowania ich do aktywów finansowych wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt, zaciągnięte pożyczki, umowy gwarancji finansowej i inne zobowiązania finansowe wyceniane po zamortyzowanym koszcie. Wartość bilansową tych aktywów i zobowiązań finansowych uznaje się za zbliżoną do ich wartości godziwej.

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek na pomoc finansową

UE dokonuje operacji zaciągania i udzielania pożyczek zgodnie z odpowiednimi rozporządzeniami Rady, decyzjami Rady i Parlamentu Europejskiego oraz – w stosownych przypadkach – z wewnętrznymi wytycznymi. Odpowiednie jednostki operacyjne korzystają z opracowanych przez siebie zbiorów procedur dotyczących poszczególnych dziedzin, takich jak zaciąganie i udzielanie pożyczek. Operacje udzielania pożyczek inne niż NGEU finansowane są za pomocą zaciąganych pożyczek wzajemnych, które nie powodują powstawania otwartych pozycji stopy procentowej czy otwartych pozycji walutowych.

Pożyczki udzielane w ramach NextGenerationEU nie są udzielane na zasadzie pożyczek wzajemnych, jak ma to miejsce w przypadku pozostałych instrumentów pomocy finansowej. Zamiast tego w przypadku NGEU opracowano zdywersyfikowaną i zbiorową strategię finansowania, która łączy szeroki zakres instrumentów finansowania. Ta zdywersyfikowana i zbiorowa strategia obejmowała konieczność opracowania i wdrożenia skutecznych wytycznych i procedur w zakresie zarządzania ryzykiem w odniesieniu do NGEU, które na bazie codziennej aktywnie przeciwdziałają powiązanemu ryzyku.

Zasoby finansowe

Reguły i zasady dotyczące zarządzania operacjami finansowymi Komisji określono w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 (zmienionym rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2016/804⁽³⁵⁾) i w rozporządzeniu finansowym.

Na podstawie wspomnianych rozporządzeń obowiązują następujące główne zasady:

- Państwa członkowskie wpłacają środki na poczet zasobów własnych na rachunki otwarte w tym celu w imieniu Komisji przez administrację finansową lub krajowy bank centralny. Komisja może obciążać wspomniane rachunki jedynie w celu zaspokojenia potrzeb w zakresie środków pieniężnych.
- Państwa członkowskie wpłacają środki na poczet zasobów własnych w swojej walucie krajowej, natomiast płatności Komisji są denominowane głównie w EUR.
- Nie można przekraczać stanu rachunków bankowych otwartych w imieniu Komisji. Ograniczenie to nie ma zastosowania do rachunków Komisji prowadzonych na potrzeby zasobów własnych w przypadku niewykonania zobowiązań z tytułu pożyczek zaciągniętych lub gwarantowanych na mocy rozporządzeń i decyzji Rady UE oraz – na pewnych warunkach – w przypadku gdy zapotrzebowanie na zasoby pieniężne przekracza ilość zasobów pieniężnych znajdujących się na tych rachunkach.
- Środki pieniężne na rachunkach bankowych prowadzonych w walutach innych niż euro są wykorzystywane do płatności w tych samych walutach lub okresowo przeliczane na euro.

⁽³⁵⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2016/804 z dnia 17 maja 2016 r. zmieniające rozporządzenie (UE, Euratom) nr 609/2014 w sprawie metod i procedury udostępniania tradycyjnych zasobów własnych, zasobów własnych opartych na VAT i zasobów własnych opartych na DNB oraz w sprawie środków w celu zaspokojenia potrzeb gotówkowych (Dz.U. L 132 z 21.5.2016, s. 85).

Oprócz rachunków prowadzonych na potrzeby zasobów własnych Komisja otwiera inne rachunki w bankach centralnych i bankach komercyjnych w celu dokonywania płatności i otrzymywania wpływów innych niż z tytułu składek państw członkowskich do budżetu.

Operacje skarbcowe i płatnicze są w dużej mierze zautomatyzowane i opierają się na nowoczesnych systemach informatycznych. Aby zagwarantować bezpieczeństwo systemu oraz zapewnić rozdział obowiązków zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego, standardami kontroli wewnętrznej Komisji i zasadami audytu, stosuje się określone procedury.

Zarządzanie operacjami skarbcowymi i płatniczymi Komisji regulują zawarte na piśmie wytyczne i procedury, które mają na celu ograniczenie ryzyka operacyjnego i finansowego oraz zapewnienie odpowiedniego poziomu kontroli. Wspomniane wytyczne i procedury odnoszą się do różnych obszarów działań (np.: wykonywanie płatności i zarządzanie środkami pieniężnymi, prognozy przepływów pieniężnych, ciągłość działania itd.), a ich przestrzeganie jest regularnie sprawdzane.

Grzywny

Tymczasowo zainkasowane grzywny: depozyty

Kwoty otrzymane przed 2010 r. pozostają na rachunkach bankowych w bankach specjalnie wybranych do zdeponowania tymczasowo zainkasowanych grzywien. Wyboru banków dokonuje się zgodnie z procedurami przetargowymi określonymi w rozporządzeniu finansowym. Umieszczenie środków w określonych bankach wynika z wewnętrznej polityki zarządzania ryzykiem, w której określone są wymogi dotyczące ratingu kredytowego oraz kwota środków, jaką można umieścić w stosunku do kapitału własnego kontrahenta. Określone i oceniane jest ryzyko finansowe i operacyjne, a ponadto regularnie sprawdzane jest przestrzeganie wewnętrznych zasad i procedur.

Tymczasowo zainkasowane grzywny: portfel BUFI

Grzywny nałożone i tymczasowo zainkasowane od 2010 r. są inwestowane w specjalnie w tym celu utworzone portfel – BUFI. Portfel ten ma przede wszystkim na celu zmniejszenie zagrożeń związanych z rynkami finansowymi i równe traktowanie wszystkich podmiotów poprzez zastosowanie gwarantowanego zwrotu obliczonego na tej samej podstawie do kwoty nominalnej grzywien. Gwarantowany zwrot mający zastosowanie do podmiotów, na które nałożono grzywnę przed wejściem nowego rozporządzenia finansowego w życie w sierpniu 2018 r., przyjmuje jednak wartość zerową. Zarządzaniem aktywami w przypadku tymczasowo zainkasowanych grzywien zajmuje się Komisja, która działa zgodnie z wewnętrznymi wytycznymi dotyczącymi zarządzania aktywami. Odpowiednie jednostki operacyjne korzystają z opracowanych przez siebie podręczników dotyczących procedur w zakresie poszczególnych dziedzin, takich jak zarządzanie zasobami finansowymi. Regularnie określone i oceniane jest ryzyko finansowe i operacyjne, a ponadto weryfikowane jest przestrzeganie wewnętrznych zasad i procedur.

Celem działalności związanej z zarządzaniem aktywami jest zainwestowanie grzywien tymczasowo wpłaconych na rachunek Komisji, w taki sposób, aby:

- zapewnić łatwą dostępność środków w razie potrzeby,
- starać się przy tym w zwykłych okolicznościach uzyskać zwrot z inwestycji, który przeciętnie odpowiada referencyjnej stopie zwrotu z funduszu BUFI po odliczeniu poniesionych kosztów, przy jednoczesnym zachowaniu wartości nominalnej grzywien.

Inwestycje są zasadniczo ograniczone do następujących kategorii: depozyty terminowe w bankach centralnych państw członkowskich, agencjach obsługujących dług państwowy w strefie euro, należących w całości do skarbu państwa lub objętych gwarancjami państwa bankach lub instytucjach ponadnarodowych, a także obligacje, weksle i certyfikaty depozytowe wystawiane przez państwa lub instytucje ponadnarodowe.

Otrzymane gwarancje finansowe

W posiadaniu Komisji znajdują się gwarancje o znacznej wartości wystawione przez instytucje finansowe w związku z grzywnami nakładanymi przez Komisję na przedsiębiorców naruszających unijne reguły konkurencji – zob. informacja dodatkowa 2.6.1.3. Przedstawienie gwarancji przez ukarane przedsiębiorstwo stanowi alternatywę dla dokonania tymczasowej zapłaty. Gwarancjami zarządza się zgodnie z wewnętrzną polityką zarządzania ryzykiem. Określone i oceniane jest ryzyko finansowe i operacyjne, a ponadto regularnie sprawdzane jest przestrzeganie wewnętrznych zasad i procedur.

Programy gwarancji budżetowych UE

W tytule X rozporządzenia finansowego określono szereg zabezpieczeń mających na celu ochronę budżetu UE przed ryzykiem finansowym wynikającym ze stosowania gwarancji budżetowych. Można je pogrupować w cztery główne kategorie:

1. Środki mające na celu ograniczenie kwoty zobowiązań warunkowych

Po pierwsze, wielkość gwarancji UE jest co do zasady ograniczona w jasno określony sposób. Rozporządzenie finansowe stanowi, że zobowiązanie finansowe oraz łączne płatności netto z budżetu nie mogą przekroczyć wielkości gwarancji budżetowej zatwierdzonej w akcie podstawowym. Zobowiązanie warunkowe wynikające z gwarancji budżetowej może przekroczyć kwotę aktywów finansowych przeznaczonych na pokrycie zobowiązania finansowego UE tylko wówczas, gdy zostało to przewidziane we właściwym akcie podstawowym i na określonych w nim warunkach.

Po drugie, pożądaný profil ryzyka operacji/produktów finansowych gwarantowanych przez UE określa się – w miarę możliwości – *ex ante*, tj. w momencie podpisywania umów gwarancji.

2. Środki dotyczące wyboru partnerów wykonawczych

Programy gwarancji budżetowych realizuje się wspólnie z wiarygodnymi partnerami poddanyymi ocenie spełnienia wymogów według filarów. Zapewnia to między innymi rzetelność systemów rachunkowości, systemów finansowych i systemów zarządzania ryzykiem tych partnerów wykonawczych. Ponadto partnerzy wykonawczy mają obowiązek angażować zasoby własne, co prowadzi do dalszego zbliżania ich interesów do interesów Unii.

3. Środki mające na celu zapewnienie odpowiedniego mechanizmu zdolności fiskalnej *ex ante* do uruchomienia gwarancji

Programy gwarancji budżetowych są wspierane z rezerw, które są bezpiecznie przechowywane we wspólnym funduszu rezerw. Wskaźnik zasilenia rezerw ustala się w akcie podstawowym każdego programu na takim poziomie, aby programowanie środków budżetowych stanowiło rezerwę, która pozwoli na pokrycie strat bez zakłóceń budżetowych. W związku z tym kwota rezerw jest wystarczająca, aby sprostac spodziewanym, jak również – do pewnego stopnia – niespodziewanym stratom tych gwarancji budżetowych.

Następnie Komisja (każdego roku) dba o to, aby kwota rezerw była zgodna ze wskaźnikiem zasilenia rezerw określonym w akcie podstawowym oraz z zasadami rozporządzenia finansowego i programowaniem finansowym.

4. Środki zaradcze służące pokryciu poniesionych strat przekraczających szacunki *ex ante*

W rozporządzeniu finansowym wprowadzono dwa progi wczesnego ostrzeżenia (tj. gdy wysokość rezerw wynosi 50 % i 30 % docelowego poziomu rezerw). Wspomniane progi umożliwiają Komisji przewidzieć potencjalne wyczerpanie rezerw przed zakończeniem gwarancji budżetowej i pozwalają jej ocenić, czy może ona w drodze wyjątku zaproponować dodatkowe rezerwy.

Ponadto regularnie (co najmniej raz na trzy lata) przeprowadza się przegląd adekwatności wskaźnika zasilenia rezerw. Przegląd ten zapewnia adekwatność wskaźnika zasilenia rezerw w stosunku do rzeczywistego profilu ryzyka dotyczącego zobowiązań pozostających do spłaty.

W przypadku gdy potrzebna jest dodatkowa kwota rezerw, stosuje się procedury gwarantujące wystarczającą płynność (transfery między modułami wspólnego funduszu rezerw i wykorzystanie płynności centralnych zasobów finansowych) oraz przestrzeń budżetową (środki na zobowiązania i środki na płatności).

Ponadto w 2020 r. z upoważnienia komisarza ds. budżetu ustanowiono Komitet Sterujący ds. Zobowiązań Warunkowych wynikających z gwarancji budżetowych. Komitet ten interweniuje w sprawach dotyczących gwarancji budżetowych i pomocy finansowej tworzących zobowiązania warunkowe dla budżetu, które wynikają z wykonania tytułu X rozporządzenia finansowego, w tym przepisów określonych w zasadach wewnętrznych dotyczących wykonania budżetu ogólnego Unii. Obejmuje to ramy zarządzania ryzykiem, odpowiednie wspólne postanowienia horyzontalne umów standardowych oraz zintegrowaną sprawozdawczość w celu ustanowienia wymogów korporacyjnych w zakresie zrównoważonego zarządzania zobowiązaniami warunkowymi.

Wspólny fundusz rezerw

Zgodnie z decyzją Komisji C(2020) 1896 z dnia 25 marca 2020 r. w sprawie wytycznych dotyczących zarządzania aktywami wspólnego funduszu rezerw obowiązkowej i zadania zarządzającego zasobami finansowymi wspólnego funduszu rezerw zostały przekazane dyrektorowi generalnemu Dyrekcji Generalnej ds. Budżetu (DG BUDG). Wspólny fundusz rezerw jest odrębny od pozostałych portfeli zarządzanych przez DG BUDG. Fundusz nie funkcjonuje jako odrębna osoba prawna.

Wspólny fundusz rezerw jest zarządzany zgodnie z wytycznymi dotyczącymi zarządzania aktywami. Celem jest zapewnienie płynności koniecznej do pełnego i niezwłocznego zaspokojenia wszystkich wymaganych wypływów, takich jak uruchomienie gwarancji, oraz zachowanie kapitału w horyzoncie inwestycyjnym funduszu, przy wysokim poziomie pewności.

Aby osiągnąć ogólny cel opisany powyżej, zarządzający zasobami finansowymi wspólnego funduszu rezerw zarządza aktywami zgodnie z wymogami ostrożnościowymi i zasadami należytego zarządzania finansami oraz zgodnie z zasadami i procedurami ustalonymi przez księgowego Komisji. Odpowiednie jednostki operacyjne korzystają z opracowanych przez siebie podręczników dotyczących procedur w zakresie poszczególnych dziedzin, takich jak zarządzanie zasobami finansowymi. Regularnie określone i oceniane jest ryzyko finansowe i operacyjne, a ponadto weryfikowane jest przestrzeganie wewnętrznych zasad i procedur.

W celu zarządzania wahaniami wartości portfela wspólnego funduszu rezerw portfel ten tworzy się w taki sposób, aby zapewnić wysoki stopień dywersyfikacji w odniesieniu do wszystkich kategorii kwalifikowalnych aktywów, obszarów geograficznych, emitentów i okresów zapadalności.

W wytycznych dotyczących zarządzania aktywami oraz w strategiach dotyczących ryzyka i strategiach inwestycyjnych wyznaczono określone progi i ograniczenia, aby zmniejszyć ekspozycję portfela, który ogranicza się do ratingu na poziomie inwestycyjnym, na ryzyko kredytowe, z wyjątkiem ekspozycji państw członkowskich.

Ponieważ według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. Banque de France jest wyłącznym kontrahentem dla wszystkich pozostających do spłaty kontraktów walutowych typu forward, do tego dnia nie wprowadzono żadnych elementów powodujących poprawę kredytowania, takich jak zabezpieczenia, umowy o kompensowaniu zobowiązań lub gwarancje. W przypadku walutowych instrumentów pochodnych posiadających dodatnią wartość godziwą na koniec okresu sprawozdawczego maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe odpowiada wartości aktywów netto bilansu.

Programy instrumentów finansowych

Wykonanie budżetu UE już od wielu lat wiąże się z wykorzystaniem programów instrumentów finansowych. Więcej informacji na ten temat znajduje się w informacji dodatkowej **2.4.2**.

Cechą wspólną większości instrumentów finansowych jest to, że ich wykonanie zostało powierzone albo grupie EBI (w tym EBI), albo innym instytucjom finansowym w oparciu o umowę między Komisją a instytucją finansową. W umowach podpisanych z tymi instytucjami finansowymi określono surowe warunki oraz obowiązki, jakim podlegają pośrednicy, aby zapewnić właściwe zarządzanie środkami UE i sprawozdawczość w tym zakresie. Po zadeklarowaniu wkładu finansowego do jednego z instrumentów środki przekazywane są na specjalnie w tym celu utworzony rachunek bankowy otwarty przez instytucję finansową na jej nazwę, ale w imieniu Komisji (tj. rachunek powierniczy). W zależności od rodzaju instrumentu instytucja finansowa może wykorzystać te środki na rachunku powierniczym do udzielania pożyczek, emisji instrumentów dłużnych, inwestowania w instrumenty kapitałowe lub uruchomienia gwarancji. Wpływy z instrumentów finansowych muszą co do zasady zostać zwrócone do budżetu UE.

Ryzyko w przypadku tych instrumentów finansowych jest ograniczone do pułapu określonego w odnośnych umowach, a konkretnie do kwoty przewidzianej w budżecie na dany instrument. Ponieważ Komisja ponosi często pierwszą stratę, a instrumenty są przeznaczone na finansowanie beneficjentów o wyższym poziomie ryzyka (którzy mają trudności z uzyskaniem finansowania od pożyczkodawców komercyjnych), prawdopodobne jest, że budżet UE poniesie pewne straty.

6.3. RYZYKO WALUTOWE

Ryzyko walutowe na dzień 31 grudnia 2021 r.

Ekspozycja UE na ryzyko walutowe związane z instrumentami finansowymi – pozycja netto na koniec roku

(w mln EUR)

	31.12.2021						
	USD	GBP	PLN	SEK	Inne	EUR	Ogółem
Aktywa finansowe							
Aktywa finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu (1)	63	18	—	—	7	88	176

(w mln EUR)

	31.12.2021						
	USD	GBP	PLN	SEK	Inne	EUR	Ogółem
<i>Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt</i>							
<i>Instrumenty finansowe niebędące instrumentami pochodnymi</i>	934	51	—	23	75	23 141	24 223
<i>Instrumenty pochodne</i>	(646)	—	—	—	—	1 474	828
<i>Należności ⁽¹⁾</i>	109	98	108	4	88	7 372	7 780
<i>Środki pieniężne i ich ekwiwalenty</i>	85	24	1 014	591	1 692	41 455	44 860
	545	192	1 121	618	1 862	73 529	77 866
Zobowiązania finansowe							
<i>Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych</i>	(1 047)	(0)	(62)	(19)	(248)	(6 418)	(7 794)
<i>Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt</i>	(1)	—	—	—	(4)	—	(5)
	(1 048)	(0)	(62)	(19)	(251)	(6 418)	(7 798)
Ogółem	(503)	192	1 059	599	1 611	67 111	70 068

⁽¹⁾ Z wyłączeniem pożyczek na RRF (NGEU) i na pomoc finansową.⁽²⁾ Z wyłączeniem czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów.

Umocnienie się euro wobec innych walut o 10 % miałyby następujące skutki:

(w mln EUR)

	2021			
	USD	GBP	PLN	SEK
Wynik ekonomiczny	46	(17)	(96)	(54)

Osłabienie się euro wobec tych samych walut o 10 % miałyby następujące skutki:

(w mln EUR)

	2021			
	USD	GBP	PLN	SEK
Wynik ekonomiczny	(56)	21	118	67

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek na rzecz NGEU oraz na pomoc finansową

Ponieważ aktywa i zobowiązania finansowe są obecnie tylko w euro, UE nie jest narażona na ryzyko walutowe.

Zasoby finansowe

Środki na poczet zasobów własnych wpłacane przez państwa członkowskie w walutach innych niż euro są przechowywane na rachunkach przeznaczonych na potrzeby zasobów własnych zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 (zmienionym rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2016/804). Są one przeliczane na euro, gdy są potrzebne do wykonania płatności. Procedury stosowane do zarządzania tymi środkami są określone we wspomnianym wyżej rozporządzeniu. W ograniczonej liczbie przypadków środki te są bezpośrednio wykorzystywane do wykonania płatności w danych walutach.

Komisja posiada w bankach komercyjnych rachunki prowadzone w walutach państw UE innych niż euro, a także w USD, GBP i CHF w celu wykonywania płatności w tych walutach. Środki na tych rachunkach są uzupełniane w zależności od kwoty płatności, jakie mają zostać wykonane, w wyniku czego salda tych rachunków nie są narażone na ryzyko walutowe.

Wpływy różne (wpływy inne niż wpływy na poczet zasobów własnych) otrzymywane w walutach innych niż euro są przelewane na rachunki Komisji prowadzone w tej samej walucie, jeżeli są one niezbędne do wykonania płatności, albo przeliczane na euro i przekazywane na rachunki prowadzone w euro. Środki na rachunkach zaliczkowych prowadzonych w walutach innych niż euro są uzupełniane w zależności od szacowanej kwoty lokalnych płatności krótkoterminowych, które mają być wykonane w tej samej walucie. Salda na tych rachunkach nie mogą przekraczać odnośnych pułapów.

Grzywny

Wszystkie grzywny nakłada się, uiszcza lub tymczasowo ujmuje w euro, a zatem nie stwarzają one żadnego ryzyka walutowego, gdy są przechowywane w funduszu BUFI.

Gwarancje budżetowe

Co do zasady zakres gwarancji budżetowych obejmuje określenie ich pułapu maksymalnego w euro. Niektóre operacje leżące u ich podstaw mogą być jednak denominowane w innych walutach (USD lub innych walutach lokalnych).

Ryzyko walutowe uwzględnia się przy określaniu potrzeb w zakresie tworzenia rezerw.

Wspólny fundusz rezerw

Wspólny fundusz rezerw działa obecnie w dwóch walutach – EUR i USD. Ryzyko walutowe jest zarządzane poprzez zawieranie kontraktów na instrumenty pochodne (walutowe kontrakty typu forward), które zabezpieczają wartość rynkową portfela inwestycji w USD. Maksymalną niezabezpieczoną ekspozycję na ryzyko kursowe walutowe ustalono na 1 % całkowitej wartości portfela w ramach wartości odniesienia i rocznych przydziałów strategicznych. W związku z tym zmiany dotyczące podwyższenia lub obniżenia wartości rynkowej inwestycji w USD powyżej lub poniżej 1 % spowodowałyby przywrócenie równowagi handlowej (nowy kontrakt terminowy typu forward o tym samym lub przeciwnym kierunku), odpowiednio dostosowując lub odwracając pozycję zabezpieczaną.

Pożyczki będące przedmiotem subrogacji UE w wyniku uruchomienia funduszu w związku z zaleganiem z płatnością przez pożyczkobiorcę – zob. informacja dodatkowa 2.4.1.2 – realizowane są w oryginalnej walucie i tym samym narażają UE na ryzyko walutowe. W przypadku pożyczek będących przedmiotem subrogacji nie podejmuje się działań służących zrównoważeniu wahań kursu obcej waluty (działań zabezpieczających) ze względu na niepewność co do terminu spłaty pożyczek.

Ryzyko walutowe na 31 grudnia 2020 r.

Ekspozycja UE na ryzyko walutowe związane z instrumentami finansowymi – pozycja netto na koniec roku

(w mln EUR)

	31.12.2020						
	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Inne	Ogółem
Aktywa finansowe							
Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	593	42	15	14	18 904	20	19 587

(w mln EUR)

	31.12.2020						
	USD	GBP	DKK	SEK	EUR	Inne	Ogółem
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	(417)	—	—	—	616	—	199
Pożyczki ⁽¹⁾	21	40	—	—	46	9	116
Należności	22	1 208	116	176	72 233	738	74 493
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	115	64	178	367	14 429	1 589	16 742
	334	1 353	310	557	106 228	2 356	111 137
Zobowiązania finansowe							
Zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	—	—	—	—	(1)	(4)	(4)
Zobowiązania	(3)	(0)	(19)	(1)	(32 366)	(19)	(32 408)
	(3)	(0)	(19)	(1)	(32 367)	(22)	(32 412)
Ogółem	331	1 353	291	556	73 861	2 333	78 725

⁽¹⁾ Z wyłączeniem pożyczek wzajemnych na pomoc finansową.

Umocnienie się euro wobec innych walut o 10 % miałyby następujące skutki:

(w mln EUR)

	2020			
	USD	GBP	DKK	SEK
Wynik ekonomiczny	(13)	(119)	(27)	(49)
Aktywa netto	(17)	(4)	(1)	(1)

Osłabienie się euro wobec tych samych walut o 10 % miałyby następujące skutki:

(w mln EUR)

	2020			
	USD	GBP	DKK	SEK
Wynik ekonomiczny	16	146	33	60
Aktywa netto	21	5	2	2

6.4. RYZYKO STOPY PROCENTOWEJ

Poniższa tabela ilustruje wrażliwość na zmiany stopy procentowej dłużnych papierów wartościowych przy założeniu, że możliwa jest zmiana poziomu stóp procentowych o +/- 100 punktów bazowych (1 %).

(w mln EUR)

	Wzrost (+) / spadek (-) w punktach bazowych	Wynik ekonomiczny
2021: Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	+100	(622)
	-100	660
2020: Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży	+100	(479)
	-100	513

Wrażliwość danego portfela instrumentów rynku pieniężnego i obligacji na zmiany stóp procentowych wzrasta wraz z czasem trwania tego portfela. Komisja zarządza czasem trwania głównych portfeli aktywów w opisany poniżej sposób.

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek na rzecz NGEU oraz na pomoc finansową

Ze względu na charakter działalności UE w zakresie zaciągania i udzielania pożyczek znaczna część jej aktywów i zobowiązań jest oprocentowana. W przypadku instrumentów pomocy finansowej, z wyłączeniem NGEU, nie istnieje jednak żadne ryzyko stopy procentowej, gdyż zaciągnięte pożyczki są niwelowane przez odpowiadające im pożyczki udzielane na analogicznych warunkach (pożyczki wzajemne).

W ramach NGEU nie stosuje się ścisłych zasad pożyczek wzajemnych i w związku z tym należy zabezpieczyć ryzyko stopy procentowej poprzez wdrożenie procedur i mechanizmów ograniczających to ryzyko. Podstawowa zasada strategii zdywersyfikowanego finansowania NGEU polega na przejrzystym przydzielaniu kosztów finansowania i wszystkich innych kosztów związanych z NGEU beneficjentom (w przypadku pożyczek) i budżetowi UE (w przypadku wsparcia bezzwrotnego). Program NGEU opiera się na zasadach pełnego zwrotu kosztów i działania nienastawionego na zysk. W związku z tym UE przekazuje środki finansowe, które pozyskuje na rynku, w najbardziej opłacalny i sprawiedliwy sposób w oparciu o dzienne naliczanie odsetek. Daje to pewność, że państwa członkowskie ponoszą wszystkie koszty związane z pożyczką zaciągniętą przez Unię.

Środki pieniężne NGEU są przechowywane w celu utrzymania określonego bufora bezpieczeństwa w ramach strategii zdywersyfikowanego finansowania i zarazem uniknięcia problemu nadmiernych sald. Środki pieniężne NGEU są zdeponowane w Europejskim Banku Centralnym. Na podstawie wzajemnego porozumienia posiadane saldo środków pieniężnych powyżej 20 mld EUR podlega ujemnemu oprocentowaniu według stopy depozytywnej EBC, która w 2021 r. wynosiła -0,5%. Środki pieniężne NGEU są zdeponowane w EBC.

Zasoby finansowe

Z wyjątkiem pożyczek związanych z programem NGEU Komisja nie zaciąga pożyczek pieniężnych na finansowanie swoich wydatków operacyjnych. Poza ekspozycją na ryzyko stopy procentowej w odniesieniu do NGEU od sald na poszczególnych rachunkach bankowych naliczane są jednak odsetki. Komisja wprowadziła w związku z tym środki zapewniające, aby dochody z tytułu odsetek (dodatnich lub ujemnych) od środków zdeponowanych na jej rachunkach bankowych stale odzwierciedlały rynkowe stopy procentowe, a także ich ewentualne wahania.

Rachunki otwarte przez administracje finansowe państw członkowskich na potrzeby wpływów na poczet zasobów własnych nie generują odsetek i są prowadzone nieodpłatnie. Rachunki prowadzone przez krajowe banki centralne (zasoby własne i inne) mogą generować odsetki według oficjalnych stawek stosowanych przez każdą z instytucji. Biorąc pod uwagę obecne ujemne oprocentowanie, odsetki generowane na niektórych z tych rachunków mogą mieć obecnie wartość ujemną. Stosowane są odpowiednie procedury zarządzania środkami pieniężnymi w celu zminimalizowania sald na tych rachunkach oraz przestrzegane są odpowiednie pułapy zgodnie z warunkami banków. Rachunki prowadzone na potrzeby zasobów własnych są chronione przed wszelkimi ujemnymi odsetkami zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 (zmienionym rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2016/804).

Salda jednodniowych depozytów składanych na rachunkach w bankach komercyjnych generują codziennie dochody z tytułu odsetek. Opiera się to na zmiennym oprocentowaniu rynkowym, do którego stosuje się marżę umowną (dodatnią lub ujemną). Minimalny poziom stopy procentowej stosowanej przez banki komercyjne jest z reguły zerowy w przypadku bilansów operacyjnych do określonego pułapu.

Grzywny

Tymczasowo zainkasowane grzywny inwestuje się w portfel instrumentów rynku pieniężnego i obligacje długoterminowe o średnim czasie trwania portfela wynoszącym 1,75 roku.

Wspólny fundusz rezerw

Środki ze wspólnego funduszu rezerw inwestuje się w portfel instrumentów rynku pieniężnego i obligacje długoterminowe, przy czym łączny średni czas trwania portfela wynosi 3,10 roku.

EWWiS w likwidacji

Aktywa EWWiS w likwidacji inwestuje się w portfel instrumentów rynku pieniężnego i obligacje długoterminowe o średnim czasie trwania portfela wynoszącym 3,24 roku.

6.5. RYZYKO KREDYTOWE

Ryzyko kredytowe na 31 grudnia 2021 r.

Maksymalna ekspozycja na ryzyko kredytowe

	(w mln EUR)
	31.12.2021
Aktywa finansowe	
Pożyczki	163 568
Środki pieniężne i ich ekwiwalenty	44 860
Należności z tytułu transakcji wymiany ⁽¹⁾	7 780
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt – dłużne papiery wartościowe	19 326
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt – instrumenty pochodne	828
Udzielone gwarancje	
Umowy gwarancji finansowej	55 267
Ogółem na 31.12.2021	291 628

⁽¹⁾ Z wyłączeniem czynnych rozliczeń międzyokresowych kosztów

Pożyczki: jakość kredytowa

	(w mln EUR)				
	31.12.2021				
	Etap 1	Etap 2	Etap 3	POCI	Ogółem
Rating kredytowy					
Rating prime i wysoki	10 379	—	—	—	10 379
Rating średnio-wysoki	58 991	—	—	—	58 991
Rating średnio-niski	79 672	—	—	—	79 672
Rating nieinwestycyjny (w tym niewykonanie zobowiązania)	8 819	5 965	29	48	14 860
Wartość bilansowa brutto	157 861	5 965	29	48	163 903
Pomniejszenie o odpis na oczekiwane straty kredytowe	(10)	(299)	(26)	—	(336)
Wartość bilansowa netto	157 851	5 665	3	48	163 568

Cztery wymienione kategorie ryzyka są zasadniczo oparte na kategoriach ratingów zewnętrznych agencji ratingowych i odpowiadają następującym ratingom:

- rating prime i wysoki: Moody's: P-1, Aaa – Aa3; S&P: A-1+, A-1, AAA – AA –; Fitch: F1+, F1, AAA – AA- i równoważne
- rating średnio-wysoki: Moody's: P-2, A1 – A3; S&P: A-2, A+ – A-; Fitch: F2, A+ – A- i równoważne
- rating średnio-niski: Moody's: P-3, Baa1 – Baa3, S&P A-3, BBB+ – BBB-; Fitch: F3, BBBB+ – BBB- i równoważne
- rating nieinwestycyjny: Moody's: not prime, Ba1 – C; S&P: B, C, BB+ – D; Fitch: B, C, D, BB+ – D i równoważne
- UE wykorzystuje wymienione kategorie ratingu agencji zewnętrznych jako punkt odniesienia dla instrumentów finansowych i banków komercyjnych, ale może – po dokonaniu własnej analizy indywidualnych przypadków – przechowywać środki finansowe w jednej z powyższych kategorii ryzyka, nawet jeżeli co najmniej jedna z wyżej wymienionych agencji ratingowych obniżyła rating odnośnego kontrahenta.

Kwoty wykazane powyżej w ramach pożyczek zakwalifikowanych do ratingu nieinwestycyjnego odnoszą się głównie do pożyczek w ramach pomocy finansowej wypłaconych przez Komisję krajom partnerskim znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej. Wszystkie pożyczki dla państw członkowskich znajdują się na etapie 1. Pożyczki POI to pożyczki będące przedmiotem subrogacji w ramach programów objętych EFIS i upoważnieniem EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich.

Operacje zaciągania i udzielania pożyczek na rzecz NGEU oraz na pomoc finansową

W przypadku Euratomu ekspozycją na ryzyko kredytowe zarządza się poprzez uzyskanie gwarancji państwowych (zob. informacja dodatkowa 2.4.1.1).

Pożyczki udzielane państwom członkowskim w ramach instrumentu SURE są wspierane systemem dobrowolnych gwarancji ze strony państw członkowskich wynoszących 25 % maksymalnego pułapu dostępnego na potrzeby odpowiedniej pomocy finansowej.

W przypadku braku spłaty należności przez dłużników oraz w celu obsługi wszelkich należnych zobowiązań Komisja może wykorzystać aktywa zgromadzone we wspólnym funduszu rezerw (w przypadku pomocy makrofinansowej i pożyczek Euratomu na rzecz państw trzecich) oraz wezwać państwa członkowskie, przestrzegając jednocześnie pułapów zasobów własnych (zob. informacja dodatkowa 6.6).

Pożyczki: zmiany stanu odpisu z tytułu utraty wartości

	(w mln EUR)				
	Etap 1	Etap 2	Etap 3	POI	Ogółem
Odpis na oczekiwane straty kredytowe na 01.01.2021	49	6	19	—	73
Przeniesienie do etapu 1	0	—	—	—	0
Przeniesienie do etapu 2	(41)	41	—	—	—
Przeniesienie do etapu 3	(0)	(1)	1	—	(0)
Nowe udzielone pożyczki	4	69	0	—	73
Usunięcie z bilansu – spłaty	(0)	(0)	(0)	—	(0)
Usunięcie z bilansu – odpisy	—	—	—	—	—
Aktualizacja wyceny odpisu na oczekiwane straty kredytowe	(1)	185	6	—	189
Inne	(0)	—	0	—	(0)
Odpis na oczekiwane straty kredytowe na 31.12.2021	10	299	26	—	336

Pożyczki: ocena etapowa

Jak wspomniano w istotnych zasadach rachunkowości, odpis z tytułu utraty wartości aktywów finansowych wycenianych według zamortyzowanego kosztu innych niż należności zależy od etapu, do którego zakwalifikowano dany składnik aktywów finansowych.

Przypisanie do etapów zależy głównie od ratingu kredytowego kontrahenta. Model etapowy opiera się na względnej ocenie ryzyka kredytowego, co oznacza, że UE może udzielać różnych pożyczek temu samemu kontrahentowi na różnych etapach, w zależności od ryzyka kredytowego kontrahenta w momencie ich powstania. Posiadając wyjątkowy status instytucjonalny, UE pożyczka środki finansowe swoim państwom członkowskim lub państwom znajdującym się w trudnej sytuacji. W związku z tym UE stosuje również jakościową ocenę ryzyka kredytowego opartą na monitorowaniu sytuacji ekonomicznej pożyczkobiorców znajdujących się w trudnej sytuacji.

Etap 1 – Nie doszło do znacznego wzrostu ryzyka kredytowego

Pożyczki dla kontrahentów o ratingu kredytowym na poziomie inwestycyjnym (tj. pomiędzy AAA (Aaa) a BBB- (Baa3) w skali ratingowej S&P/Fitch (Moody's) lub równoważnym ratingu zewnętrznym lub wewnętrznym) w dniu sprawozdawczym są uznawane za pożyczki o niskim ryzyku kredytowym, a zatem utrzymywane w etapie 1, z wyjątkiem sytuacji, gdy są przeterminowane o ponad 30 dni (zob. etap 2). Ponadto wszystkie pożyczki, w przypadku których nie doszło do znacznego wzrostu ryzyka kredytowego, są klasyfikowane do etapu 1, jak określono poniżej. W przypadku aktywów finansowych znajdujących się na etapie 1 odpis z tytułu utraty wartości wycenia się na poziomie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych.

Etap 2 – Znaczny wzrost ryzyka kredytowego

Aby ustalić, czy od momentu wystąpienia ryzyka kredytowego doszło do jego znacznego wzrostu, a tym samym czy przejście do etapu 2 ma zastosowanie, UE stosuje kombinację ocen ilościowych i jakościowych.

Wszystkie pożyczki, w przypadku których płatności wynikające z umowy są przeterminowane o 31–90 dni, przenosi się do etapu 2.

W przypadku kontrahentów o ratingu kredytowym pomiędzy AAA (Aaa) a BB- (Ba3) w początkowej dacie ujęcia: o ile nie ma zastosowania przypadek niskiego ryzyka (powyżej w etapie 1), pogorszenie sytuacji uznaje się za znaczne, jeżeli różnica między ratingiem w momencie zaciągnięcia pożyczki a ratingiem w dniu sprawozdawczym jest równa lub większa niż 3 stopnie.

W przypadku kontrahentów o ratingu kredytowym B+ (B1) lub B (B2) w początkowej dacie ujęcia: pogorszenie uznaje się za znaczne, jeżeli różnica między ratingiem pierwotnym a ratingiem bieżącym jest równa lub większa niż 2 stopnie.

W przypadku kontrahentów o ratingu kredytowym B- (B3) lub niższym (w przedziale CCC/Caa): pogorszenie uznaje się za znaczne, jeżeli różnica między ratingiem wstępnym a bieżącym ratingiem w dniu sprawozdawczym jest równa lub większa niż 1 stopień.

Pożyczki zaciągnięte przed przejściem na zmienioną regułę rachunkowości UE nr 11 (tj. 1 stycznia 2021 r.), w przypadku których informacje o ryzyku kredytowym w momencie początkowego ujęcia nie są dostępne bez ponoszenia zbędnych kosztów i starań, są klasyfikowane do etapu 2.

W przypadku pożyczek znajdujących się na etapie 2 odpis z tytułu utraty wartości wycenia się na poziomie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia.

Etap 3 – Pożyczki dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe

Pożyczki klasyfikuje się do etapu 3, jeżeli są one przeterminowane o 90 dni lub jeżeli po udzieleniu pożyczki wystąpiło jedno lub więcej zdarzeń, mających ujemny wpływ na szacowane przyszłe przepływy pieniężne w ramach tego składnika aktywów finansowych. Przykładowo pożyczkę klasyfikuje się do etapu 3, jeżeli:

- staje się prawdopodobne, że nastąpi upadłość lub inna reorganizacja finansowa pożyczkobiorcy;
- pożyczkobiorca posiada rating D opublikowany przez zewnętrzną agencję ratingową oraz
- pożyczkobiorca nie wywiązuje się z dowolnego zobowiązania finansowego wobec UE lub – w przypadku pożyczek na pomoc finansową – jeżeli pożyczkobiorca nie wywiązuje się z zobowiązań wobec jakiegokolwiek innej organizacji międzynarodowej finansującej program.

W przypadku pożyczek znajdujących się na etapie 3 odpis z tytułu utraty wartości wycenia się na poziomie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia.

Zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe („POCI”)

UE posiada również „zakupione lub utworzone aktywa finansowe dotknięte utratą wartości ze względu na ryzyko kredytowe” („POCI”). Są to objęte gwarancją pożyczki, których dotyczy niewykonanie zobowiązania, w przypadku których UE dokonała płatności z tytułu uruchomienia gwarancji na rzecz partnera wykonawczego. W odniesieniu do tych pożyczek wszystkie prawa zostały przeniesione na UE. UE ujmuje je w swoim bilansie według wartości godziwej w momencie początkowego ujęcia. UE klasyfikuje je jako pożyczki POCI i wycenia odpis z tytułu utraty wartości na podstawie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia. Na podstawie stosownych umów zawartych między UE a partnerami wykonawczymi, wszczyna się w imieniu UE postępowania mające na celu odzyskanie wszelkich należnych kwot.

Pożyczki: wycena oczekiwanych strat kredytowych

Wycena oczekiwanych strat kredytowych jest ważnym prawdopodobieństwem oszacowaniem różnicy pomiędzy przepływami pieniężnymi wynikającymi z umowy a spodziewanymi przepływami pieniężnymi. Na potrzeby tego oszacowania UE wykorzystuje następujące parametry ryzyka kredytowego:

- prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania („PD”),
- strata z tytułu niewykonania zobowiązania („LGD”) oraz
- ekspozycja, której dotyczy niewykonanie zobowiązania („EAD”).

Wartość PD jest wyrażona jako procent i przedstawia prawdopodobieństwo niewykonania przez kontrahenta zobowiązania finansowego w ciągu kolejnych 12 miesięcy (stosowane w przypadku „12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych”) albo w całym pozostałym okresie życia zobowiązania (stosowane w przypadku „oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia”).

Wartość LGD jest wyrażona jako procent i przedstawia oczekiwany niedobór środków pieniężnych, tj. część ekspozycji, której utraty należy się spodziewać po niewykonaniu zobowiązania, przy uwzględnieniu środków odzyskanych i zabezpieczeń. W celu oszacowania wartości LGD w odniesieniu do zaangażowania w dług państwowy UE bierze pod uwagę faktyczny status wierzyciela uprzywilejowanego.

EAD to należność z tytułu ekspozycji (kwota) pozostająca do spłaty w momencie niewykonania zobowiązania.

Szacowane przepływy pieniężne w ciągu oczekiwanego okresu życia składnika aktywów finansowych są dyskontowane według efektywnej stopy procentowej.

UE bierze pod uwagę wiarygodne i uzasadnione informacje dotyczące przyszłości, dostępne bez ponoszenia zbędnych kosztów i starań, i w razie potrzeby dostosowuje parametry modelu.

Środki pieniężne i ich ekwiwalenty: jakość kredytowa

	(w mln EUR)
	31.12.2021
Rating kredytowy	
Rating prime i wysoki	40 716
Rating średnio-wysoki	3 650
Rating średnio-niski	306
Rating nieinwestycyjny	189
Wartość bilansowa brutto	44 860
Pomniejszenie o odpis na oczekiwane straty kredytowe	—
Wartość bilansowa netto	44 860

Zasoby finansowe

Kwoty środków pieniężnych i ich ekwiwalentów przedstawione w powyższej tabeli odnoszą się głównie do środków pieniężnych zarządzanych w ramach zasobów finansowych Komisji. Większa część zasobów finansowych Komisji, zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 (zmienionym rozporządzeniem Rady 804/2016) w sprawie zasobów własnych, jest zdeponowana na rachunkach otwartych przez państwa członkowskie do celów wpłacania swoich składek na poczet zasobów własnych (głównie DNB, VAT, TZW). Wszystkie tego rodzaju rachunki to rachunki otwarte przez administracje finansowe państw członkowskich lub rachunki prowadzone w krajowych bankach centralnych. Instytucje te niosą ze sobą najmniejsze ryzyko kredytowe (lub ryzyko kontrahenta) dla Komisji, gdyż ekspozycja pozostaje po stronie

państwa członkowskiego. Jeśli chodzi o część zasobów finansowych Komisji przechowywaną w bankach komercyjnych, na potrzeby dokonywania płatności uzupełnia się środki na tych rachunkach dopiero wtedy, kiedy jest to niezbędne. Zarządzanie tym procesem odbywa się automatycznie za pośrednictwem systemu zarządzania środkami pieniężnymi. Na każdym rachunku utrzymywany jest minimalny stan środków pieniężnych, dostosowany do średniej kwoty dokonywanych z niego dziennych płatności. W rezultacie łączne kwoty utrzymywane przez noc na tych rachunkach pozostają stale na niskich poziomach (ogółem średnio mniej niż 54 mln EUR rozłożonych na ok. 25 rachunkach), dzięki czemu zapewnia się ograniczenie ekspozycji Komisji na ryzyko. Kwoty te należy postrzegać w odniesieniu do sald środków finansowych ogółem, które wahały się w 2021 r. w przedziale od 1 mld EUR do 38 mld EUR, przy ogólnej kwocie płatności dokonanych w 2021 r. z rachunków bankowych Komisji, która przekroczyła 170 mld EUR.

Dodatkowo przy wyborze banków komercyjnych zastosowanie mają szczegółowe wytyczne w celu dalszego zminimalizowania ryzyka kontrahenta, na które narażona jest Komisja.

- Wszystkie banki komercyjne są wybierane w drodze zaproszenia do składania ofert. Aby zostać dopuszczonym do udziału w procedurach przetargowych, wymagane jest posiadanie minimalnego długoterminowego ratingu kredytowego na poziomie A- przyznanego przez agencję ratingową S&P lub na poziomie równoważnym. W szczególnych i należyte uzasadnionych okolicznościach można dopuścić niższy poziom ratingu.
- Ratingi kredytowe banków komercyjnych, w których Komisja posiada rachunki, są regularnie monitorowane.
- W delegaturach poza UE rachunki zaliczkowe są prowadzone w lokalnych bankach wybranych w drodze uproszczonej procedury przetargowej. Wymagany poziom ratingu uzależniony jest od uwarunkowań lokalnych i może znacząco różnić się w poszczególnych państwach. Aby zmniejszyć ekspozycję na ryzyko, salda na tych rachunkach utrzymywane są na jak najniższym poziomie (przy uwzględnieniu potrzeb operacyjnych), przechowywane na nich środki są regularnie uzupełniane, a obowiązujące pułapy są co roku poddawane przeglądowi.

NGEU

Instrumenty udzielania i zaciągania pożyczek w ramach pomocy finansowej zasadniczo nie utrzymują żadnego nadmiernego salda środków pieniężnych ze względu na podstawową zasadę pożyczek wzajemnych udzielanych w ramach pomocy finansowej. Wraz z wdrożeniem strategii zdywersyfikowanego finansowania w ramach instrumentu NGEU instrument ten utrzymuje jednak środki pieniężne w celu zapewnienia, aby kwoty znajdujące się na rachunku bankowym NGEU były wystarczające do zaspokojenia wszystkich przyszłych potrzeb w zakresie wypłat oraz utrzymania określonego bufora bezpieczeństwa, unikając jednocześnie nadmiernych sald. Środki pieniężne są zdeponowane na rachunku bankowym w Europejskim Banku Centralnym i w związku z tym ryzyko kredytowe jest bardzo niskie.

Tymczasowo zainkasowane grzywny: depozyty

Banki, w których zdeponowane są środki z tytułu grzywien tymczasowo zainkasowanych przed 2010 r., wybiera się w procedurze przetargowej zgodnie z polityką zarządzania ryzykiem, w której określone są wymogi dotyczące ratingu kredytowego oraz kwota środków, które można zdeponować w stosunku do kapitału własnego kontrahenta.

W przypadku banków komercyjnych, które wybiera się specjalnie w celu zdeponowania w nich tymczasowo zainkasowanych grzywien, wymagany jest co do zasady minimalny długoterminowy rating na poziomie A (S&P lub równoważny) przyznany przez dwie agencje ratingowe. W przypadku gdy rating tych banków zostaje obniżony, stosuje się specjalne środki. Ponadto kwota zdeponowana w każdym banku jest ograniczona do określonej części procentowej jego środków własnych, która różni się w zależności od ratingu każdej instytucji. Przy obliczaniu takiego pułapu uwzględnia się także kwotę nierozliczonych gwarancji udzielonych Komisji przez tę instytucję. Zgodność złożonych depozytów z obowiązującymi wymogami wynikającymi z prowadzonej polityki podlega regularnej kontroli.

Należności: jakość kredytowa

(w mln EUR)

31.12.2021

	Nienależne	Przetermi-	Przetermi-	Przetermi-	Przetermi-	Ogółem
		nowane	nowane	nowane	nowane	
		0–30 dni	31–90 dni	91 dni– 1 rok	> 1 rok	
Wartość bilansowa brutto	2 785	15	9	578	1 453	4 840

(w mln EUR)

31.12.2021						
	Nienależne	Przetermi- nowane	Przetermi- nowane	Przetermi- nowane	Przetermi- nowane	Ogółem
		0–30 dni	31–90 dni	91 dni– 1 rok	> 1 rok	
Pomniejszenie o odpis na oczekiwane straty kredytowe	(2)	(1)	(4)	(18)	(147)	(173)
Wartość bilansowa netto	2 783	14	5	560	1 305	4 667

Kwoty przedstawione w tej tabeli nie obejmują czynnych rozliczeń międzyokresowych i należności z tytułu umów gwarancji finansowej wycenianych według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt (zob. informacja dodatkowa 2.6.2), ponieważ nie podlegają one wymogom dotyczącym utraty wartości.

W dniach 10 lipca 2020 r. i 8 lipca 2021 r. Komisja podjęła decyzje o zmianie swoich wewnętrznych przepisów dotyczących odzyskiwania należności w celu złagodzenia wpływu pandemii COVID-19 na dłużników Komisji. W ramach tej decyzji tymczasowo wydłużono terminy płatności dotyczące nowych zobowiązań i przewidziano możliwość przyznania dodatkowego czasu na dokonanie płatności tych zobowiązań, które były nieuregulowane.

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt – dłużne papiery wartościowe: jakość kredytowa

Wspólny fundusz rezerw

Średni ważony rating kredytowy portfela wspólnego funduszu rezerw to A- (rating S&P lub równoważny).

Tymczasowo zainkasowane grzywny: portfel BUFI

W przypadku inwestycji związanych z długiem państwowym realizowanych z tymczasowo zainkasowanych grzywien nakładanych od 2010 r. Komisja jest narażona na ryzyko kredytowe. Największa koncentracja ekspozycji przypada na Hiszpanię, ponieważ odsetek inwestycji w tym kraju wynosi 10 % portfela. Na pięć państw o największej ekspozycji (Hiszpania, Francja, Włochy, Niemcy i Niderlandy) przypada łącznie 30 % portfela inwestycyjnego. Średni ważony rating kredytowy portfela to A (rating S&P lub równoważny).

Otrzymane gwarancje finansowe

Polityka zarządzania ryzykiem stosowana w odniesieniu do przyjmowania takich gwarancji zapewnia Komisji wysoką jakość kredytową. Polityka ta obejmuje określenie maksymalnego zaangażowania kredytowego wobec danego podmiotu sektora finansowego w oparciu o jego rating kredytowy i poziom jego kapitału ujęty w jego sprawozdaniach finansowych prowadzonych zgodnie z MSSF. Zgodność nierozliczonych gwarancji z obowiązującymi wymogami wynikającymi z prowadzonej polityki podlega regularnej kontroli.

EWWiS w likwidacji

W wytycznych dotyczących zarządzania aktywami oraz w strategiach dotyczących ryzyka i strategiach inwestycyjnych wyznaczono określone progi i ograniczenia, aby zmniejszyć ekspozycję portfela, który ogranicza się do ratingu na poziomie inwestycyjnym, na ryzyko kredytowe, z wyjątkiem ekspozycji państw członkowskich. Średni ważony rating kredytowy portfela to BBB+ (rating S&P lub równoważny).

Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt – instrumenty pochodne: jakość kredytowa

Aktywa będące instrumentami pochodnymi dotyczą głównie gwarancji w odniesieniu do portfeli kapitałowych oraz walutowych kontraktów terminowych typu forward. W związku z tym ryzyko kredytowe jest ograniczone do ryzyka kontrahenta. Gwarancja w odniesieniu do portfela kapitałowego zostanie rozliczona z partnerem wykonawczym UE, Grupą Europejskiego Banku Inwestycyjnego, która posiada rating AAA. Według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. wyłącznym kontrahentem dla wszystkich pozostających do spłaty kontraktów walutowych typu forward jest Banque de France, a zatem do tego dnia nie wprowadzono żadnych elementów powodujących poprawę kredytowania, takich jak zabezpieczenia, umowy o kompensowaniu zobowiązań lub gwarancje.

Umowy gwarancji finansowej: jakość kredytowa

(w mln EUR)

	31.12.2021		
	Etap 1	Etap 2	Ogółem
Rating długoterminowy			
Rating prime i wysoki	0	1	1
Rating średnio-wysoki	2	—	2
Rating średnio-niski	219	—	219
Rating nieinwestycyjny	3 964	51 079	55 043
Zarządzane zbiorowo / bez ratingu	2	—	2
Ogółem	4 187	51 080	55 267

Umowy gwarancji finansowej: zmiany stanu odpisu na oczekiwane straty kredytowe

(w mln EUR)

	Etap 1	Etap 2	Ogółem
Odpis na oczekiwane straty kredytowe na 01.01.2021	859	5 143	6 002
Przeniesienie do etapu 2	(494)	494	0
Przeniesienie do etapu 1	—	—	—
Zwiększenia	8	623	630
Zwolnienie gwarancji	(0)	(0)	(0)
Aktualizacje wyceny	112	789	900
Odpis na oczekiwane straty kredytowe na 31.12.2021	485	7 048	7 533
Zobowiązanie z tytułu gwarancji finansowych w wartości bilansowej na 31.12.2021	610	7 183	7 794

* Przeniesienia z i do etapu 1/etapu 2 wycenia się według odpisu aktualizującego z tytułu utraty wartości w bilansie otwarcia, natomiast zmiany kwoty wynikające ze zmiany etapu (tj. wyceny na podstawie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych lub oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia) stanowią element ponownej wyceny.

Umowy gwarancji finansowej: podejście etapowe

Kluczowym wskaźnikiem ryzyka dla przypisania umów gwarancji finansowej do etapów jest rating kredytowy długu objętego gwarancją. W modelu etapowym porównuje się rating kredytowy w momencie zaciągnięcia pożyczki z ratingiem kredytowym w dniu sprawozdawczym. W przypadku gwarancji portfelowych uwzględnia się średni ważony rating kredytowy portfela objętego gwarancją.

Etap 1 – Nie doszło do znacznego wzrostu ryzyka kredytowego

Umowy gwarancji finansowej o ratingu kredytowym na poziomie inwestycyjnym (tj. pomiędzy AAA (Aaa) a BBB- (Baa3) w skali S&P/Fitch (Moody's) lub równoważnym ratingu zewnętrznym lub wewnętrznym) w dniu sprawozdawczym są uznawane za obciążone niskim ryzykiem kredytowym niezależnie od początkowego ratingu kredytowego, a zatem utrzymywane w etapie 1. Ponadto wszelkie umowy gwarancji finansowej, w przypadku których nie doszło do znacznego wzrostu ryzyka kredytowego, są klasyfikowane do etapu 1, jak określono poniżej. W przypadku umów gwarancji finansowej znajdujących się na etapie 1 odpis z tytułu utraty wartości wycenia się na poziomie 12-miesięcznych oczekiwanych strat kredytowych.

Etap 2 – Znaczny wzrost ryzyka kredytowego

To pogorszenie ratingu kredytowego jest uznawane za znaczne i prowadzi do przeklasyfikowania umowy gwarancji finansowej do etapu 2:

- W przypadku gwarancji o ratingu kredytowym pomiędzy AAA (Aa1) a BB- (Ba3) w skali ratingowej S&P/Fitch (Moody's) lub równoważnym ratingu zewnętrznym lub wewnętrznym w momencie początkowego ujęcia obniżenie ratingu uznaje się za znaczne, jeżeli różnica pomiędzy ratingiem początkowym a ratingiem w dniu sprawozdawczym jest równa lub wyższa niż 3 stopnie w przypadku gwarancji dotyczących pojedynczego instrumentu dłużnego oraz 2 stopnie w przypadku gwarancji dotyczących portfela dłużnego.
- W przypadku gwarancji o ratingu kredytowym pomiędzy B+ (B1) lub B (B2) w momencie początkowego ujęcia obniżenie ratingu uznaje się za znaczne, jeżeli różnica pomiędzy ratingiem początkowym a ratingiem w dniu sprawozdawczym jest równa lub wyższa niż 2 stopnie w przypadku gwarancji dotyczących pojedynczego instrumentu dłużnego oraz 1 stopień w przypadku gwarancji dotyczących portfela dłużnego.
- W przypadku gwarancji o ratingu kredytowym pomiędzy B- (B3) lub niższym w momencie początkowego ujęcia obniżenie ratingu uznaje się za znaczne, jeżeli różnica pomiędzy ratingiem początkowym a ratingiem w dniu sprawozdawczym jest równa lub wyższa niż 1 stopień (pojedynczy dług i portfel).

Jeżeli informacje na temat ratingu kredytowego nie są dostępne, ale w momencie początkowego ujęcia dokonano oszacowania oczekiwanych rocznych roszczeń, rzeczywisty poziom roszczeń w porównaniu ze wstępnym planowaniem również uznaje się za wiarygodny wskaźnik ryzyka dla oceny znacznego wzrostu ryzyka kredytowego.

Oprócz powyższych kryteriów UE może zastosować ocenę jakościową znacznego wzrostu ryzyka kredytowego na podstawie dodatkowych dostępnych informacji, które są wiarygodne i uzasadnione.

Umowę gwarancji finansowej zawartą przed przejściem na zmienioną regułę rachunkowości UE nr 11 (tj. przed 1 stycznia 2021 r.), w przypadku której informacje o ryzyku kredytowym w momencie początkowego ujęcia nie są dostępne bez ponoszenia zbędnych kosztów i starań, klasyfikuje się do etapu 2.

W przypadku umów gwarancji finansowej znajdujących się na etapie 2 odpis z tytułu utraty wartości wycenia się na poziomie oczekiwanych strat kredytowych w całym okresie życia.

Klasyfikacja do etapu 3 i POCI nie dotyczy umów gwarancji finansowej.

Gwarancje budżetowe

Unia jest narażona na ryzyko kredytowe głównie przez operacje, na które udziela gwarancji. W przypadku gdy jakość kredytowa operacji leżących u podstaw ulega obniżeniu, jest bardziej prawdopodobne, że wystąpią zdarzenia niewykonania zobowiązania, a co za tym idzie, również uruchomienie gwarancji UE.

W celu monitorowania tego ryzyka i zarządzania nim Komisja opiera się na modelu ryzyka kredytowego, aby ocenić potencjalne straty, wykorzystując między innymi dane dostarczone przez partnerów wykonawczych. Wyniki tego modelu są interpretowane i łączone z osądem ekspertów w celu uzyskania oceny ryzyka, która jest spójna z istotą transakcji i odpowiednią sytuacją gospodarczą.

Ryzyko kredytowe na dzień 31 grudnia 2020 r.

Analiza wiekowa aktywów finansowych, które nie utraciły wartości

(w mln EUR)

31.12.2020					
	Ogółem	Inne niż przeterminowane i objęte utratą wartości	Przeterminowane, ale bez utraty wartości		
			< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat
Pożyczki	93 309	93 308	0	—	—
Należności	74 493	59 702	505	14 030	257
Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt	199	199	—	—	—
Ogółem na 31.12.2020	168 001	153 209	505	14 030	257

Jakość kredytowa aktywów finansowych, które nie są ani zaległe, ani objęte utratą wartości

(w mln EUR)

31.12.2020						
	Dostępne do sprzedaży ⁽¹⁾	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt ⁽²⁾	Pożyczki	Należności	Środki pieniężne	Ogółem
Kontrahenci z zewnętrznym ratingiem kredytowym						
Rating prime i wysoki	9 005	199	2 040	52 817	13 896	77 956
Rating średnio-wysoki	3 415	—	35 040	1 535	1 011	41 001
Rating średnio-niski	2 133	—	48 139	1 886	1 651	53 809
Rating nieinwestycyjny	310	—	7 964	142	165	8 580
	14 862	199	93 182	56 380	16 723	181 347
Kontrahenci bez zewnętrznego ratingu kredytowego						
Dłużnicy, którzy dotychczas zawsze wywiązywali się z zobowiązań	—	—	126	3 318	19	3 463
Dłużnicy, którzy w przeszłości nie wywiązali się z zobowiązań	—	—	—	4	—	4
	—	—	126	3 322	19	3 466
Ogółem	14 862	199	93 309	59 702	16 742	184 814

⁽¹⁾ Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży (z wyłączeniem inwestycji w fundusze rynku pieniężnego i instrumenty kapitałowe).⁽²⁾ Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt.

6.6. RYZYKO PŁYNNOŚCI

Ryzyko utraty płynności na dzień 31 grudnia 2021 r.

Analiza zobowiązań finansowych niebędących instrumentami pochodnymi stosownie do okresu pozostałego do umownego terminu zapadalności

(w mln EUR)

31.12.2021					
	Niedzdykontowane przepływy pieniężne wynikające z umowy				Wartość bilansowa
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem	
Zaciągnięte pożyczki	(23 769)	(45 030)	(180 660)	(249 459)	(236 720)
Zobowiązania	(46 372)	—	—	(46 372)	(46 372)
Inne	(218)	(830)	(890)	(1 938)	(1 605)
Ogółem na 31.12.2021	(70 358)	(45 860)	(181 550)	(297 769)	(284 697)

Analiza zobowiązań finansowych będących instrumentami pochodnymi stosownie do okresu pozostałego do umownego terminu zapadalności

(w mln EUR)

31.12.2021					
	Niedzdykontowane przepływy pieniężne wynikające z umowy				Wartość bilansowa
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem	
Płatności dokonywane w ramach instrumentu pochodnego	(646)	(5)	—	(651)	
Płatności otrzymywane w ramach instrumentu pochodnego	648	—	—	648	
Przepływy pieniężne netto na 31.12.2021	2	(5)	—	(3)	(3)

Analiza terminów zapadalności umów gwarancji finansowej wystawionych według najwcześniejszego okresu, w którym można uruchomić gwarancję

(w mln EUR)

31.12.2021					
	Maksymalna kwota gwarancji				Wartość bilansowa
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem	
Umowy gwarancji finansowej	(55 381)	(878)	(1)	(56 259)	(7 794)
Ogółem na 31.12.2021	(55 381)	(878)	(1)	(56 259)	(7 794)

Operacje zaciągania pożyczek na rzecz NGEU oraz na pomoc finansową

Pierwszym roszczeniem regresowym do spłat pożyczek zaciągniętych na pomoc finansową jest terminowy pobór związanych z nimi spłat pożyczek na pomoc finansową i NGEU. Istnieją jednak dodatkowe zabezpieczenia, które można zastosować w przypadku niewywiązywania się przez pożyczkobiorców z płatności lub opóźnień w płatnościach.

W przypadku pomocy makrofinansowej i pożyczek Euratomu udzielanych na rzecz państw trzecich rezerwę płynności zapewnia moduł wspólnego funduszu rezerw przeznaczony dla Funduszu Gwarancyjnego dla działań zewnętrznych. W związku z tym w celu spłaty powiązanych pożyczek w pierwszej kolejności zostałyby wykorzystane dostępne aktywa Funduszu Gwarancyjnego (ale w przypadku Euratomu dopiero po zwróceniu się z pierwszym roszczeniem regresowym do osób trzecich będących gwarantami – zob. informacja dodatkowa 6.4). Jeżeli w dowolnym momencie dostępne aktywa okażą się niewystarczające do pokrycia rzeczywistych strat, Komisja uruchomi środki w celu zapewnienia dodatkowych zasobów (np. skorzystanie z tymczasowego wykorzystania płynności zasobów finansowych Komisji, odwołanie się do tymczasowych transferów lub dodatkowych wydatków z budżetu UE).

W przypadku NGEU Komisja może również zastosować aktywne zarządzanie płynnością i zaciągać krótkoterminowe pożyczki w celu obsługi zadłużenia UE, natomiast w przypadku SURE Komisja może przedłużyć okres spłaty powiązanych pożyczek zaciągniętych w imieniu Unii.

W przypadku wszystkich pożyczek zaciągniętych na pomoc finansową, jak również pożyczek zaciągniętych w ramach NGEU, Komisja może wezwać do wpłaty zasobów do wysokości dostępnego pułapu zasobów własnych w celu obsługi zadłużenia UE. W przepisach dotyczących zasobów własnych pułap płatności na poczet zasobów własnych został określony na poziomie 1,40 % DNB państw członkowskich na pokrycie rocznych środków na płatności, a także tymczasowo podwyższony o 0,6 punktu procentowego na potrzeby NGEU. W budżecie na 2021 r. uwzględniono łączną kwotę zasobów własnych na finansowanie wydatków w wysokości 1,12 % DNB. Oznacza to, że na 31 grudnia 2021 r. na pokrycie tych zobowiązań dostępny był margines w wysokości 0,88 %. W tym celu UE ma prawo zwrócić się do państw członkowskich, aby zapewnić przestrzeganie zobowiązań prawnych UE wobec jej pożyczkodawców.

Ponadto pożyczki udzielane państwom członkowskim w ramach instrumentu SURE są wspierane systemem dobrowolnych gwarancji ze strony państw członkowskich wynoszących 25 % maksymalnego pułapu dostępnego na potrzeby odpowiedniej pomocy finansowej. Oczekuje się, że przed uruchomieniem gwarancji udzielonych przez państwa członkowskie Komisja zbada zakres wykorzystania marginesu dostępnego w ramach pułapu zasobów własnych na środki na płatności w zakresie, w jakim Komisja uzna to za zrównoważone, uwzględniając między innymi łączną kwotę zobowiązań warunkowych Unii oraz stabilność budżetu ogólnego Unii. Takie badanie nie ma wpływu na fakt, że zapewnione gwarancje są nieodwołalne, bezwarunkowe i płatne na żądanie.

Zasoby finansowe

Zasady budżetu UE gwarantują, że ogólne zasoby środków pieniężnych na dany rok są zawsze wystarczające do wykonania wszystkich płatności. Kwota składek państw członkowskich ogółem wraz z dochodami różnymi równa się bowiem kwocie środków na płatności na dany rok budżetowy. Składki państw członkowskich wpływają jednak w ciągu roku w postaci dwunastu miesięcznych rat w oparciu o przyjęty budżet, a tymczasem płatności dostosowuje się do potrzeb operacyjnych. Ponadto zgodnie z rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 (w sprawie metod i procedury udostępniania zasobów własnych, zmienionym rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2016/804) składki państw członkowskich związane z budżetami korygującymi zatwierdzonymi w danym miesiącu (N) stają się dostępne dopiero pierwszego dnia roboczego w miesiącu N+1 (jeżeli zostały zatwierdzone przed 16. dniem danego miesiąca) albo pierwszego dnia roboczego w miesiącu N+2 (jeżeli zostały zatwierdzone w 16. dniu danego miesiąca lub później), natomiast związane z nimi środki na płatności dostępne są natychmiast.

Obowiązujące procedury dotyczące regularnych prognoz w zakresie środków pieniężnych mają zagwarantować, że zasoby finansowe będą zawsze wystarczające na zrealizowanie płatności, jakie mają zostać wykonane w danym miesiącu. W razie potrzeby można wezwać państwa członkowskie do przekazania środków na poczet zasobów własnych lub środków dodatkowych z wyprzedzeniem do wysokości określonego pułapu i pod pewnymi warunkami określonymi w rozporządzeniu Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 zmienionym rozporządzeniem Rady (UE, Euratom) 2016/804. Potrzeby operacyjne i ogólne ograniczenia budżetowe w ostatnich latach sprawiły, że konieczne stało się uważniejsze monitorowanie tempa dokonywania płatności w ciągu roku. Oprócz tego, w kontekście bieżących operacji finansowych Komisji, automatyczne narzędzia zarządzania środkami pieniężnymi gwarantują odpowiednią płynność na wszystkich rachunkach bankowych Komisji na co dzień.

Grzywny

Zarządzanie funduszem BUFI, w ramach którego inwestuje się wstępnie uiszczony grzywny, opiera się na zasadzie, że aktywa mają mieć wystarczający stopień płynności i mobilizacyjności w stosunku do odpowiednich zobowiązań. W skład portfela wchodzi głównie wysoce płynne papiery wartościowe, które mogą zostać sprzedane w celu pokrycia krótkoterminowych wypływów środków pieniężnych. Ponadto udział środków pieniężnych, ekwiwalentów środków pieniężnych i papierów wartościowych, których termin zapadalności przypada w ciągu 1 roku, przekracza 50 %.

Gwarancje budżetowe

Analizę terminów zapadalności gwarancji finansowych przedstawia się z zastosowaniem podejścia ostrożnościowego, zgodnie z którym maksymalna kwota udzielonej gwarancji jest przypisana do najwcześniejszego okresu, w którym gwarancja mogłaby zostać uruchomiona. Biorąc pod uwagę, że większość gwarancji UE jest gwarancjami na żądanie, znaczną kwotę przeznaczają się na pierwszy przedział czasowy. Prawdopodobieństwo, że UE zostanie wezwana w ramach wszystkich gwarancji do pokrycia całej kwoty w pierwszym przedziale czasowym, jest jednak znikome. Ponadto kwota,

którą UE spodziewa się stracić, jest często znacznie niższa niż pułap gwarancji i w związku z tym kwotę ryzyka utraty płynności należy rozpatrywać w powiązaniu z wartością bilansową zobowiązań gwarancyjnych.

Kluczowym celem ram zarządzania ryzykiem w odniesieniu do zobowiązań warunkowych jest zapewnienie, aby budżet UE umożliwiał w każdej chwili wywiązywanie się z zobowiązań bez zakłócenia normalnego wykonania budżetu. Wiąże się to również z ograniczeniem ryzyka utraty płynności związanego z gwarancjami budżetowymi, tj. ryzyka polegającego na tym, że Unia nie będzie miała wystarczających środków, aby terminowo wypełnić wszystkie swoje zobowiązania płatnicze związane z gwarancjami (co może prowadzić np. do wyparcia innych wydatków i przesunięcia płatności na kolejne lata budżetowe).

W tym względzie każda gwarancja budżetowa jest zabezpieczona wystarczającymi rezerwami wpłaconymi do wspólnego funduszu rezerw, tak aby zawsze zapewniona była wystarczająca płynność na potrzeby terminowego pokrycia uruchomień gwarancji.

UE regularnie monitoruje adekwatność poziomu wskaźnika zasilenia rezerw każdego programu gwarancji budżetowych i co roku przedstawia ⁽³⁶⁾ szacunkowe dane dotyczące tego, czy kwoty te są wystarczające do pokrycia ryzyka w ciągu najbliższych pięciu lat z określonym poziomem pewności.

Ponadto stosuje się dodatkowe procedury gwarantujące wystarczającą płynność (tymczasowe transfery między modułami wspólnego funduszu rezerw i wykorzystanie płynności zasobów finansowych).

Wspólny fundusz rezerw

Zarządzanie wspólnym funduszem rezerw opiera się na zasadzie, że aktywa mają mieć wystarczający stopień płynności i mobilizacyjności w stosunku do odpowiednich zobowiązań. W skład portfela wchodzi aktywa płynne, które mogą zostać sprzedane w celu pokrycia krótkoterminowych wypływów środków pieniężnych, jeśli zajdzie taka konieczność. Ponadto udział środków pieniężnych, ekwiwalentów środków pieniężnych i papierów wartościowych, których termin zapadalności przypada w ciągu 1 roku, wynosi 26 %.

Kontrakty na instrumenty pochodne rozlicza się brutto na podstawie ich umownego terminu zapadalności. Zobowiązania pokrywa się, sprzedając aktywa zdenominowane w USD lub przeprowadzając transakcje typu *swap*, w ramach których może dojść do wypływów środków pieniężnych z uwagi na wystąpienie różnic kursowych. Jeżeli chodzi o wymogi dotyczące zabezpieczenia lub wymogi depozytowe, środki w zakresie zarządzania płynnością nie są konieczne, ponieważ obecny kontrahent hedgingowy zgodził się współpracować z Komisją bez ustanawiania jakichkolwiek wymogów dotyczących zabezpieczenia lub wymogów związanych z wezwaniem do uzupełnienia depozytu.

Ryzyko utraty płynności na 31 grudnia 2020 r.

Analiza zobowiązań finansowych stosownie do okresu pozostałego do umownego terminu zapadalności

(w mln EUR)

31.12.2020				
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem
Zaciągnięte pożyczki	(10 410)	(20 230)	(62 553)	(93 192)
Zobowiązania	(32 408)	—	—	(32 408)
Zobowiązania z tytułu gwarancji finansowych	(90)	—	—	(90)
Inne zobowiązania finansowe	(149)	(665)	(947)	(1 761)
Ogółem na 31.12.2020	(43 057)	(20 895)	(63 500)	(127 451)

⁽³⁶⁾ Np. w załączonym do projektu budżetu dokumencie roboczym XI w sprawie realizacji gwarancji budżetowych, wspólnego funduszu rezerw oraz oceny stabilności poziomu zobowiązań warunkowych wynikających z gwarancji budżetowych i pomocy finansowej na podstawie art. 41 ust. 5 rozporządzenia finansowego.

Instrumenty finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt

(w mln EUR)

31.12.2020				
	< 1 rok	1–5 lat	> 5 lat	Ogółem
Płatności dokonywane w ramach instrumentu pochodnego	(417)	(4)	(1)	(421)
Płatności otrzymywane w ramach instrumentu pochodnego	423	—	—	423
Przepływy pieniężne netto na 31.12.2020	5	(4)	(1)	1

6.7. INNE RYZYKO CENOWE

Według stanu na 31 grudnia 2021 r. UE jest narażona na inne ryzyko cenowe (ryzyko cen akcji) wynikające z nienotowanych inwestycji kapitałowych (takich jak fundusze *venture capital* i inne fundusze inwestycyjne), funduszy rynku pieniężnego (takich jak jednolity fundusz EBI) oraz inwestycji w portfele zbiorcze (zob. informacja dodatkowa **2.4.2.1**), a także poprzez gwarancje obejmujące nienotowane inwestycje kapitałowe i quasi-kapitałowe, traktowane jako instrumenty pochodne wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt (zob. informacja dodatkowa **2.4.2.2**).

Ryzyko cen akcji odnosi się do ryzyka, że wartość godziwa inwestycji kapitałowych zmieni się w wyniku wahań cen akcji lub wartości inwestycji kapitałowych objętych gwarancją. Wpływ na nadwyżkę lub deficyt, jaki miałyby zwiększenie lub zmniejszenie wartości wyżej wymienionych instrumentów o 10 %, przedstawiałby się następująco:

(w mln EUR)

	10 %	(10) %
<i>Inwestycje kapitałowe</i>	238	(238)
<i>Fundusze rynku pieniężnego i inwestycje w portfele zbiorcze</i>	251	(251)
<i>Gwarancje w odniesieniu do portfeli kapitałowych ⁽¹⁾</i>	415	(415)
Ogółem na 31.12.2021	905	(905)

(¹) Ryzyko gwarancji w odniesieniu do portfeli kapitałowych oparte jest na wartości nominalnej, która jest objęta gwarancją.

UE inwestuje w nienotowane aktywa, których wartości nie są publicznie dostępne, lub udziela na nie gwarancji. Większość tych instrumentów finansowych wdrażają uprawnione podmioty będące ekspertami w branży, które regularnie oceniają i monitorują te aktywa.

7. UJAWNIENIE INFORMACJI NA TEMAT PODMIOTÓW POWIĄZANYCH**7.1. PODMIOTY POWIĄZANE**

Do podmiotów powiązanych UE zalicza się jednostki UE objęte konsolidacją, jednostki stowarzyszone i przedstawiciele kadry kierowniczej najwyższego szczebla tych jednostek. Transakcje między tymi jednostkami stanowią część normalnych operacji UE i jako takie – zgodnie z regułami rachunkowości UE – nie są objęte szczególnymi obowiązkami informacyjnymi.

7.2. ŚWIADCZENIA PRZYSŁUGUJĄCE KADRZE KIEROWNICZEJ NAJWYŻSZEGO SZCZEBLA

Do celów prezentacji informacji na temat transakcji podmiotów powiązanych dotyczących kluczowego personelu kierowniczego UE osoby te pogrupowano w pięć kategorii:

Kategoria 1: przewodniczący Rady Europejskiej, przewodniczący Komisji i prezes Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej

Kategoria 2: wiceprzewodniczący Komisji i wysoki przedstawiciel Unii Europejskiej ds. wspólnej polityki zagranicznej i bezpieczeństwa oraz pozostali wiceprzewodniczący Komisji

Kategoria 3: sekretarz generalny Rady, członkowie Komisji, sędziowie i rzecznicy generalni Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, prezes i członkowie Sądu, europejski rzecznik praw obywatelskich i europejski inspektor ochrony danych

Kategoria 4: prezes i członkowie Trybunału Obrachunkowego

Kategoria 5: urzędnicy instytucji i agencji o najwyższym zaszerogowaniu

Informacje o przysługujących im uprawnieniach przedstawiono poniżej – pozostałe informacje dostępne są także w opublikowanym na portalu Europa regulaminie pracowniczym, który stanowi oficjalny dokument opisujący prawa i obowiązki wszystkich urzędników UE. Przedstawiciele kadry kierowniczej najwyższego szczebla nie otrzymali od UE żadnych pożyczek o preferencyjnym oprocentowaniu.

ŚWIADCZENIA FINANSOWE PRZYSŁUGUJĄCE KADRZE KIEROWNICZEJ NAJWYŻSZEGO SZCZEBŁA

(w EUR)

Świadczenie (na pracownika)	Kategoria 1	Kategoria 2	Kategoria 3	Kategoria 4	Kategoria 5
Wynagrodzenie podstawowe (miesięcznie)	29 205,17	26 453,96 – 27 512,13	21 163,17 – 23 808,57	22 856,23 – 24 337,65	13 456,68 – 21 163,17
Dodatek mieszkaniowy/zagraniczny	15 %	15 %	15 %	15 %	0-4 %-16 %
Dodatki rodzinne:					
na gospodarstwo domowe (% wynagrodzenia)	2 % + 196,44	2 % + 196,44	2 % + 196,44	2 % + 196,44	2 % + 196,44
na dziecko pozostające na utrzymaniu	429,24	429,24	429,24	429,24	429,24
przedszkolny	104,86	104,86	104,86	104,86	104,86
edukacyjny lub	291,24	291,24	291,24	291,24	291,24
edukacyjny – gdy dziecko uczy się w szkole innej niż zapewniana przez zakład pracy rodzica	582,48	582,48	582,48	582,48	582,48
Dodatek dla sędziów-przewodniczących	nie dotyczy	nie dotyczy	668,22	nie dotyczy	nie dotyczy
Dodatek reprezentacyjny	1 582,67	1 017,17	668,22	nie dotyczy	nie dotyczy
Roczne koszty podróży	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	zwracane
Przelewy do państw członkowskich:					
dodatek edukacyjny ⁽¹⁾	tak	tak	tak	tak	tak
% wynagrodzenia ⁽¹⁾	5 %	5 %	5 %	5 %	5 %
% wynagrodzenia bez zastosowania współczynnika korygującego	maks. 25 %	maks. 25 %	maks. 25 %	maks. 25 %	maks. 25 %
Koszty reprezentacyjne	zwracane	zwracane	zwracane	nie dotyczy	nie dotyczy
Objęcie stanowiska:					
Koszty zagospodarowania	58 410,36	52 907,93 – 55 024,27	42 326,35 – 47 617,14	45 712,46 – 48 675,31	zwracane
(Kat. 1–4: dwa miesiące wynagrodzenia podstawowego)					
Koszty podróży rodziny	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane
Koszty przeprowadzki	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane
Opuszczenie stanowiska:					
Koszty ponownego zagospodarowania	29 205,17	26 453,96 – 27 512,13	21 163,17 – 23 808,57	22 856,23 – 24 337,65	zwracane
(Kat. 1–4: jeden miesiąc wynagrodzenia podstawowego)					

(w EUR)

Świadczenie (na pracownika)	Kategoria 1	Kategoria 2	Kategoria 3	Kategoria 4	Kategoria 5
Koszty podróży rodziny	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane
Koszty przeprowadzki	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane	zwracane
Przeniesienie (% wynagrodzenia) ⁽²⁾	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	40 % – 65 %	nie dotyczy
Ubezpieczenie zdrowotne	pokryte	pokryte	pokryte	pokryte	pokryte
Świadczenia emerytalno-rentowe (% wynagrodzenia, przed opodatkowaniem)	maks. 70 %	maks. 70 %	maks. 70 %	maks. 70 %	maks. 70 %
Odliczenia:					
Podatek wspólnotowy	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %	8 % – 45 %
Ubezpieczenie zdrowotne (% wynagrodzenia)	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %	1,7 %
Specjalny podatek od wynagrodzenia	7 %	7 %	7 %	7 %	6-7 %
Odliczenie emerytalne	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	nie dotyczy	10,1 %
Liczba osób na koniec roku	3	8	93	27	118

⁽¹⁾ Przy zastosowaniu współczynnika korygującego.⁽²⁾ wypłacane przez pierwsze trzy lata po opuszczeniu stanowiska

8. ZDARZENIA PO DNIU BILANSOWYM

Na dzień podpisania niniejszego sprawozdania finansowego księgowy Komisji nie wiedział ani nie został powiadomiony o żadnych istotnych zdarzeniach – poza zdarzeniem omówionym poniżej – które wymagałyby zamieszczenia odrębnych informacji w tej sekcji. Roczne sprawozdanie finansowe i powiązane informacje dodatkowe opracowano, wykorzystując najnowsze dostępne informacje, co znalazło swoje odzwierciedlenie w przedstawionych informacjach.

Ukraina

Zgodnie z regułą rachunkowości UE nr 19 „Zdarzenia po dniu bilansowym” wojnę w Ukrainie, która rozpoczęła się w lutym 2022 r., traktuje się jako zdarzenie niewymagające dokonania korekt, w związku z czym nie jest wymagane dostosowanie żadnych kwot w niniejszym sprawozdaniu finansowym na dzień 31 grudnia 2021 r. Jak wskazano w informacji dodatkowej 2.4, według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. UE ma pozostające do wypłaty pożyczki (finansowane z zaciągniętych pożyczek, zob. informacja dodatkowa 2.11) w wysokości 4,7 mld EUR (wartość nominalna), których udzieliła Ukrainie w ramach programów MFA i Euratom.

Zgodnie z decyzją Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2022/313 z dnia 24 lutego 2022 r. Komisja udzieliła Ukrainie pożyczek w dodatkowej kwocie 1,2 mld EUR w ramach programu pomocy makrofinansowej, z czego 600 mln EUR zostało wypłacone w marcu, a kolejne 600 mln EUR w maju 2022 r.

Ponadto EBI udzielił Ukrainie pożyczek w wysokości 2,1 mld EUR (pozostała kwota kapitału wypłacona w dniu 31 grudnia 2021 r.) w ramach upoważnienia EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich, które są gwarantowane przez budżet UE – zob. informacja dodatkowa 4.1. Przedmiotowe kwoty szacuje się na podstawie stanu na koniec roku, a nie w momencie sporządzania niniejszego sprawozdania finansowego.

Na podstawie faktów i okoliczności występujących w momencie sporządzania niniejszego sprawozdania finansowego, w szczególności zmieniającej się sytuacji, nie sposób wiarygodnie oszacować wpływu finansowego wojny w Ukrainie na finanse UE.

9. ZAKRES KONSOLIDACJI

A. JEDNOSTKI KONTROLOWANE (55)

1. Instytucje i organy konsultacyjne (11)

Parlament Europejski

Rada Europejska

Komisja Europejska

Europejski Trybunał Obrachunkowy
Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
Europejska Służba Działań Zewnętrznych
Europejski Inspektor Ochrony Danych
Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny
Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich
Europejski Komitet Regionów
Rada Unii Europejskiej

2. Agencje UE (42)

2.1. Agencje wykonawcze (7)

Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury (EACEA)
Agencja Wykonawcza ds. Konsumentów, Zdrowia, Rolnictwa i Żywności (CHAFEA) – do 31 marca 2021 r.
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji (HADEA) – od 1 kwietnia 2021 r.
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych (REA)
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP (EISMEA)
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERCEA)
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska (CINEA)

2.2. Agencje zdecentralizowane (35)

Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego (EMSA)
Europejska Agencja Leków (EMA)
Europejska Agencja Chemikaliów (ECHA)
Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn (EIGE)
Europejska Agencja Środowiska (EEA)
Europejski Urząd Nadzoru Bankowego (EUNB)
Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu (EASO)
Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa (ENISA)
Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania (CEPOL)
Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego (EUSPA)
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych (Eurojust)
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy (EU-OSHA)
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób (ECDC)
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego (CEDEFOP)
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki (ACER)
Agencja Wsparcia Organu Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej (Urząd BEREC)
Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (FRONTEX)
Europejski Urząd ds. Pracy (ELA) – od 26 maja 2021 r.
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności (EFSA)
Agencja Kolejowa Unii Europejskiej (ERA)

Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin (CPVO)
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa (EFCA)
Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO)
Agencja Unii Europejskiej ds. Bezpieczeństwa Lotniczego (EASA)
Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych (ESMA)
Europejska Fundacja Kształcenia (ETF)
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy (Eurofound)
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii (EMCDDA)
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania (EUROPOL)
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej (FRA)
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych (EIOPA)
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej (CdT)
Europejskie Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Realizacji Projektu ITER i Rozwoju Energii Termojądrowej (Fusion for Energy)
Agencja Unii Europejskiej ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi w Przestrzeni Wolności, Bezpieczeństwa i Sprawiedliwości (ue-LISA)
Prokuratura Europejska (EPPO) – od 24 czerwca 2021 r.

3. Inne jednostki kontrolowane (2)

Europejska Wspólnota Węgla i Stali w likwidacji (EWWiS w likwidacji)
Europejski Instytut Innowacji i Technologii (EIT)

B. JEDNOSTKI STOWARZYSZONE (1)

Europejski Fundusz Inwestycyjny (EFI)

MNIEJSZE JEDNOSTKI

Wymienione poniżej jednostki nie zostały włączone do skonsolidowanego sprawozdania finansowego UE za 2021 r. przy wykorzystaniu metody praw własności z uwagi na fakt, że uznano je za nieistotne:

MNIEJSZE JEDNOSTKI (8)

Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Biotechnologicznej Europy Opartej na Obiegu Zamkniętym (Wspólne Przedsięwzięcie CBE) (prawny i ogólny następca Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Bioprzemysłu)
Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Ekologicznego Lotnictwa (prawny i ogólny następca Wspólnego Przedsięwzięcia „Czyste Niebo 2”)
Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Czystego Wodoru (prawny i ogólny następca Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Technologii Ogniw Paliwowych i Technologii Wodorowych 2)
Wspólne Europejskie Przedsięwzięcie Kolejowe (prawny i ogólny następca Wspólnego Przedsięwzięcia Shift2Rail)
Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Inicjatywy w dziedzinie Innowacji w Ochronie Zdrowia (prawny i ogólny następca Wspólnego Przedsięwzięcia na rzecz Drugiej Inicjatywy w zakresie Leków Innowacyjnych)
Wspólne Przedsięwzięcie na rzecz Kluczowych Technologii Cyfrowych (prawny i ogólny następca Wspólnego Przedsięwzięcia ECSEL)
Wspólne Przedsięwzięcie w celu Badań z zakresu Zarządzania Ruchem Lotniczym w Jednolitej Europejskiej Przestrzeni Powietrznej 3 (prawny i ogólny następca Wspólnego Przedsięwzięcia SESAR)
Wspólne Przedsięwzięcie EuroHPC

Roczne sprawozdania finansowe powyższych podmiotów są dostępne na ich stronach internetowych.

SPRAWOZDANIA Z WYKONANIA BUDŻETU ORAZ INFORMACJE DODATKOWE ⁽³⁷⁾

SPIS TREŚCI

	Strona
1. WYNIK BUDŻETU UE	148
2. ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE KWOT UJĘTYCH W BUDŻECIE Z KWOTAMI RZECZYWISTYMI	149
3. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDAŃ Z WYKONANIA BUDŻETU	153
3.1. RAMY BUDŻETU UE	153
3.2. WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE NA LATA 2021–2027	153
3.3. SZCZEGÓŁOWE DZIAŁY WRF (PROGRAMY)	155
3.4. NextGenerationEU	155
3.5. BUDŻET ROCZNY	156
3.6. DOCHODY	157
3.7. UZGODNIENIE WYNIKU EKONOMICZNEGO Z WYNIKIEM BUDŻETU	158
4. WYKONANIE BUDŻETU UE NA 2021 R.	160
5. WYKONANIE DOCHODÓW BUDŻETOWYCH UE	161
5.1. ZESTAWIENIE WYKONANIA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH UE	161
6. WYKONANIE WYDATKÓW BUDŻETOWYCH UE	162
6.1. WRF: STRUKTURA I ZMIANY STANU ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI	162
6.2. WRF: WYKONANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA	163
6.3. WRF: WYKONANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI	164
6.4. WRF: ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ POZOSTAJĄCYCH DO SPŁATY (RAL)	165
6.5. WRF: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG ROKU POWSTANIA ZOBOWIĄZANIA	166
6.6. WRF: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG RODZAJU ŚRODKÓW	167
6.7. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: STRUKTURA I ZMIANY STANU ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI	168
6.8. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: WYKONANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA	178
6.9. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: WYKONANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI	188
6.10. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ POZOSTAJĄCYCH DO SPŁATY (RAL)	198
6.11. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG ROKU POWSTANIA ZOBOWIĄZANIA	207
6.12. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG RODZAJU ŚRODKÓW	213
7. WYKONANIE BUDŻETU WEDŁUG INSTYTUCJI	222
7.1. WYKONANIE DOCHODÓW BUDŻETOWYCH	222

⁽³⁷⁾ Należy zauważyć, że w związku z zaokrągleniem danych liczbowych do mln EUR może się wydawać, że niektóre dane finansowe w poniższych tabelach nie sumują się.

	<i>Strona</i>
7.2. WYKONANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA	224
7.3. WYKONANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI	225
8. WYKONANIE BUDŻETÓW AGENCJI	226
8.1. DOCHODY BUDŻETOWE	226
8.2. ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKI NA PŁATNOŚCI W PODZIALE NA AGENCJE	228

1. WYNIK BUDŻETU UE

Informacja dodatkowa	(w mln EUR)	
	2021	2020
a Dochody za rok budżetowy	239 596	174 306
b Płatności ze środków na bieżący rok	(226 175)	(171 721)
c Środki na płatności przeniesione na rok N+1:	(4 244)	(2 086)
d Anulowanie niewykorzystanych środków przeniesionych z roku N-1	265	78
e Stan dochodów przeznaczonych na określony cel (B)-(A)	(6 338)	1 398
<i>Niewykorzystane środki na koniec roku bieżącego (A)</i>	14 032	7 694
<i>Niewykorzystane środki na koniec roku poprzedniego (B)</i>	7 694	9 092
f Różnice kursowe w roku budżetowym	126	(207)
Wynik budżetu	3 230	1 768

Nadwyżka budżetowa UE zwracana jest państwom członkowskim w 2021 r. poprzez odpowiednie pomniejszenie ich kwot należnych. Wynik budżetu oblicza się zgodnie z art. 1 ust. 1 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 608/2014⁽³⁸⁾ określającego środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych Unii Europejskiej. Więcej informacji znajduje się w sekcji 1.5 „Obliczenie wyniku budżetu”.

- a. Dochody za rok budżetowy: tabela 5.1 „Zestawienie wykonania dochodów budżetowych UE”, kolumna 8 „Dochody ogółem”.
- b. Płatności ze środków na bieżący rok: tabela 6.3 „WRF: wykonanie środków na płatności”, kolumna 2 „Płatności dokonane z przyjętego budżetu” i kolumna 4 „Płatności dokonane z dochodów przeznaczonych na określony cel”.
- c. Środki na płatności przeniesione na rok N+1: tabela 6.3 „WRF: wykonanie środków na płatności”, kolumna 7 „Środki przeniesione automatycznie” i kolumna 8 „Środki przeniesione decyzją”.
- d. Anulowanie niewykorzystanych środków na płatności przeniesionych z roku N-1: w pozycji tej uwzględnia się kwotę środków na płatności przeniesionych (automatycznie lub decyzją) na koniec poprzedniego roku oraz „Płatności ze środków przeniesionych” w bieżącym roku, jak przedstawiono w kolumnie 3 tabeli 6.3 „WRF: wykonanie środków na płatności”.
- e. Zmiana łącznych środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel na koniec roku: obliczenie różnicy między kwotą środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel na koniec poprzedniego roku (plus) a kwotą środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel na koniec bieżącego roku (jak w kolumnie 9 w tabeli 6.3 „WRF: wykonanie środków na płatności” – minus) w celu uzyskania zmiany netto dochodów przeznaczonych na określony cel w bieżącym roku.
- f. Różnice kursowe obejmują zrealizowane i niezrealizowane różnice kursowe.

⁽³⁸⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) nr 608/2014 z dnia 26 maja 2014 r. określające środki wykonawcze dotyczące systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (Dz.U. L 168 z 7.6.2014, s. 29).

2. ZESTAWIENIE PORÓWNAWCZE KWOT UJĘTYCH W BUDŻECIE Z KWOTAMI RZECZYWISTYMI

Dochody budżetowe

(w mln EUR)

	Pierwotnie przyjęty budżet	Ostateczny przyjęty budżet	Ustalone należności	Dochody
1 Zasoby własne	156 867	156 993	160 869	158 632
11 – Opłaty wyrównawcze od cukru	0	0	1	1
12 – Cła	17 606	17 348	21 274	19 037
13 – VAT	17 967	17 941	17 934	17 934
14 – DNB	121 294	115 858	115 819	115 819
16 – Obniżka wkładów opartych na DNB przyznana niektórym państwom członkowskim	0	—	11	11
17 – Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych	0	5 847	5 831	5 831
2 Nadwyżki, salda i dostosowania	0	1 769	1 779	1 772
3 Dochody administracyjne	1 726	1 726	2 306	2 230
4 Dochody finansowe, odsetki za zwłokę i grzywny	119	515	18 494	1 633
5 Gwarancje budżetowe, operacje zaciągania i udzielania pożyczek	0	0	55 501	55 501
6 Dochody, wkłady i zwroty związane z politykami Unii	7 348	7 008	26 114	19 827
Ogółem	166 060	168 011	265 063	239 596
w tym Next Generation EU (NGEU)	—	—	55 501	55 501

Wydatki budżetowe: zobowiązania według działów wieloletnich ram finansowych (WRF)

(w mln EUR)

Dział WRF	Pierwotnie przyjęty budżet	Ostateczny przyjęty budżet	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania
1 Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	20 817	20 817	34 960	25 683
2 Spójność, odporność i wartości	52 862	53 219	452 326	151 947
2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	48 191	48 191	106 413	48 468
2b. Odporność i wartości	4 671	5 029	345 913	103 479
3 Zasoby naturalne i środowisko	58 569	58 574	79 377	59 723
w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	40 368	40 371	41 518	40 818
4 Migracja i zarządzanie granicami	2 279	2 303	2 368	1 644
5 Bezpieczeństwo i obrona	1 709	1 706	1 741	1 625
6 Sąsiedztwo i świat	16 097	17 031	17 474	15 372
7 Europejska administracja publiczna	10 448	10 443	11 404	10 930
w tym: wydatki administracyjne instytucji	4 313	4 307	4 879	4 590
O Poza WRF	—	—	3 922	199
S Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	1 471	2 739	2 759	1 223
Ogółem	164 251	166 833	606 331	268 345
w tym Next Generation EU (NGEU)	—	—	421 070	143 525

Wydatki budżetowe: płatności według działów wieloletnich ram finansowych (WRF)

(w mln EUR)

Dział WRF	Pierwotnie przyjęty budżet	Ostateczny przyjęty budżet	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności
1 Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	17 192	16 670	22 478	18 532
2 Spójność, odporność i wartości	66 154	67 614	131 414	126 454
2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	61 868	63 855	79 628	75 591
2b. Odporność i wartości	4 286	3 758	51 787	50 863
3 Zasoby naturalne i środowisko	56 804	56 021	58 310	56 831
w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	40 354	40 303	41 467	40 760
4 Migracja i zarządzanie granicami	2 686	2 519	2 734	2 547
5 Bezpieczeństwo i obrona	671	714	726	708
6 Sąsiedztwo i świat	10 811	11 455	12 258	10 935
7 Europejska administracja publiczna	10 450	10 444	12 368	10 705
w tym: wydatki administracyjne instytucji	4 313	4 307	5 492	4 436
O Poza WRF	—	—	3 931	61
S Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	1 293	2 574	2 593	1 223
Ogółem	166 060	168 011	246 812	227 996
w tym Next Generation EU (NGEU)	—	—	55 501	53 618

Wydatki budżetowe: zobowiązania pozostające do spłaty według działów wieloletnich ram finansowych (WRF)

(w mln EUR)

Dział WRF	Zobowiązania pozostające do spłaty przeniesione z 2020 r.	Likwidacja zobowiązań pozostających do spłaty przeniesionych z 2020 r.	Nowe zobowiązania pozostające do spłaty z 2021 r.	Zobowiązania pozostające do spłaty ogółem
	1	2	3	4=1+2+3
1 Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	42 361	(14 410)	20 766	48 717
2 Spójność, odporność i wartości	183 747	(70 192)	95 478	209 033
2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	180 084	(68 550)	41 305	152 839
2b. Odporność i wartości	3 662	(1 641)	54 174	56 195
3 Zasoby naturalne i środowisko	40 860	(15 330)	18 161	43 691
w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	286	(86)	133	333
4 Migracja i zarządzanie granicami	4 950	(1 872)	901	3 980
5 Bezpieczeństwo i obrona	1 503	(521)	1 415	2 397
6 Sąsiedztwo i świat	28 785	(8 507)	12 257	32 535
7 Europejska administracja publiczna	981	(981)	1 075	1 076
w tym: wydatki administracyjne instytucji	627	(627)	684	684
O Poza WRF	11	(4)	140	147
S Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	0	(0)	—	—
Ogółem	303 197	(111 816)	150 194	341 575
w tym Next Generation EU (NGEU)	—	—	89 907	89 907
w tym z wyłączeniem Next Generation EU (NGEU)	303 197	(111 816)	60 288	251 668

3. INFORMACJE DODATKOWE DO SPRAWOZDAŃ Z WYKONANIA BUDŻETU

3.1. RAMY BUDŻETU UE

Konta budżetowe prowadzi się zgodnie z rozporządzeniem finansowym (RF). Budżet ogólny to instrument zapewniający możliwość ustanawiania i zatwierdzania corocznych przychodów i wydatków Unii w ramach pułapów i innych przepisów przyjętych w WRF zgodnie z aktami ustawodawczymi dotyczącymi wieloletnich programów przyjętych w tych ramach.

3.2. WIELOLETNIE RAMY FINANSOWE NA LATA 2021–2027

	(w mln EUR w cenach bieżących)							
	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Ogółem
1. Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	20 919	21 288	21 125	20 984	21 272	21 847	22 077	149 512
2. Spójność, odporność i wartości	52 786	55 314	57 627	60 761	63 387	66 536	70 283	426 694
2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	48 191	49 739	51 333	53 077	54 873	56 725	58 639	372 577
2b. Odporność i wartości	4 595	5 575	6 294	7 684	8 514	9 811	11 644	54 117
3. Zasoby naturalne i środowisko	58 624	56 519	56 849	57 003	57 112	57 332	57 557	400 996
w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	40 368	41 257	41 518	41 649	41 782	41 913	42 047	290 534
4. Migracja i zarządzanie granicami	2 467	3 043	3 494	3 697	4 218	4 315	4 465	25 699
5. Bezpieczeństwo i obrona	1 805	1 868	1 918	1 976	2 215	2 435	2 705	14 922
6. Sąsiedztwo i świat	16 247	16 802	16 329	15 830	15 304	14 754	15 331	110 597
7. Europejska administracja publiczna	10 635	11 058	11 419	11 773	12 124	12 506	12 959	82 474
w tym: wydatki administracyjne instytucji	8 216	8 528	9	9 006	9 219	9 464	9 786	62 991
Środki na zobowiązania	163 483	165 892	168 761	172 024	175 632	179 725	185 377	1 210 894
Środki na płatności ogółem:	166 140	167 585	165 542	168 853	172 230	175 674	179 187	1 195 211

Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093⁽³⁹⁾ określające WRF na lata 2021–2027 zostało przyjęte 17 grudnia 2020 r. 18 grudnia 2020 r. Komisja przyjęła komunikat w sprawie dostosowania technicznego wieloletnich ram finansowych na 2021 r.⁽⁴⁰⁾ W powyższej tabeli przedstawiono pułapy WRF w cenach bieżących zgodnie ze stałym deflatorem w wysokości 2 % rocznie, określonym w art. 4 ust. 2 rozporządzenia w sprawie WRF. Rok 2021 był pierwszym rokiem budżetowym objętym WRF na lata 2021–2027. Łączny pułap środków na zobowiązania na 2021 r. wyniósł 163 483 mln EUR, a równocześnie odpowiedni pułap środków na płatności wyniósł 166 140 mln EUR.

⁽³⁹⁾ Rozporządzenie Rady (UE, Euratom) 2020/2093 z dnia 17 grudnia 2020 r. określające wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027 (Dz.U. L 433 I z 22.12.2020, s. 11).

⁽⁴⁰⁾ Dostosowanie techniczne ram finansowych na 2021 r. zgodnie z art. 4 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) 2020/2093 określającego wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027, COM(2020) 848 final z 18.12.2020.

Zgodnie z art. 312 ust. 3 TFUE wieloletnie ramy finansowe określają kwoty rocznych pułapów środków na zobowiązania z podziałem na kategorie wydatków („działy”) oraz rocznego pułapu środków na płatności. Działy WRF odpowiadają głównym sektorom działalności Unii. Struktura i treść działów uległy znacznej zmianie w porównaniu z poprzednimi WRF na lata 2014–2020. Wyjaśnienie poszczególnych działów WRF na lata 2021–2027 przedstawiono poniżej.

WRF na lata 2021–2027 będą obejmowały kwotę wynoszącą 1 211 mld EUR (1 074 mld EUR w cenach z 2018 r.), z uwzględnieniem Europejskiego Funduszu Rozwoju (EFR). Ponadto w ramach NextGenerationEU zapewniona zostanie dodatkowa kwota w wysokości 806,9 mld EUR (750 mld EUR w cenach z 2018 r.) do 2023 r. w postaci zobowiązań i do 2026 r. w postaci płatności.

W przypadku rocznej procedury budżetowej nomenklatura budżetowa jest dodatkowo uporządkowana według „grup” polityk, co zapewnia większą jasność co do sposobu, w jaki poszczególne programy wydatków przyczyniają się do realizacji celów polityki Unii.

Dział 1 – Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa

Dział ten obejmuje kluczowe programy UE wspierające badania naukowe i innowacje, transformację cyfrową, infrastrukturę strategiczną, wzmocnienie jednolitego rynku oraz strategiczne projekty kosmiczne. Programy w ramach tego działu obejmują: program „Horyzont Europa”, Fundusz InvestEU, instrument „Łącząc Europę”, Program na rzecz jednolitego rynku oraz europejski program kosmiczny.

Programy otrzymujące wkłady z NGEU (zewewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel) w ramach tego działu to: „Horyzont Europa” i Fundusz InvestEU.

Dział 2 – Trwały wzrost gospodarczy: zasoby naturalne

Dział ten zawiera dwa poddziały: Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna (2a) oraz Odporność i wartości (2b).

Wydatki w ramach tego działu mają na celu wzmocnienie odporności i spójności między państwami członkowskimi UE. Finansowanie pomaga zmniejszyć dysproporcje w regionach UE i pomiędzy nimi, a także w państwach członkowskich i pomiędzy nimi, oraz promować zrównoważony rozwój terytorialny (Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego, Fundusz Spójności, Europejski Fundusz Społeczny Plus). Wspiera również solidarność i współpracę Unii w zakresie gotowości i reagowania na katastrofy (Unijny Mechanizm Ochrony Ludności i rescEU). Ponadto celem programów w ramach tego działu jest zwiększenie odporności UE na obecne i przyszłe wyzwania poprzez inwestycje w transformację ekologiczną i cyfrową, młodzież (Erasmus), zdrowie (Program UE dla zdrowia) oraz działania na rzecz ochrony wartości UE (Sprawiedliwość, Prawa i Wartości) oraz promowanie różnorodności kulturowej (Kreatywna Europa).

Dział ten obejmuje RRF, zasilany przede wszystkim za pośrednictwem NGEU w latach 2021–2023. Inne programy otrzymujące wkłady z NGEU (zewewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel) w ramach tego działu to: REACT-EU, Unijny Mechanizm Ochrony Ludności (rescEU)

(w mln EUR)

Program WRF	Środki na zobowiązania	Zaciągnięte zobowiązania	Środki na płatności	Dokonane płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2021 r.
Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego (EFRR)	31 458	24 038	6 058	4 926	19 112
Europejski Fundusz Społeczny (EFS)	19 161	15 435	2 267	2 081	13 354
Pakiet REACT-EU ogółem	50 620	39 473	8 325	7 007	32 466

Dział 3 – Zasoby naturalne i środowisko

Wydatki w ramach tego działu są inwestowane w rolnictwo zrównoważone (wspólna polityka rolna) oraz rybołówstwo i politykę morską (Europejski Fundusz Morski, Rybacki i Akwakultury), a także programy dotyczące ochrony środowiska i działań na rzecz klimatu (program LIFE, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji).

Programy otrzymujące wkłady z NGEU (zewnętrzne dochody przeznaczone na określony cel) w ramach tego działu to: rozwój obszarów wiejskich, Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji.

Dział 4 – Migracja i zarządzanie granicami

Programy (Fundusz Azylu, Migracji i Integracji, Fundusz Zintegrowanego Zarządzania Granicami) oraz agencje zdecentralizowane (takie jak Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej (Frontex) oraz Agencja Unii Europejskiej ds. Azylu) finansowane w ramach tego działu mają na celu sprostanie wyzwaniom związanym z migracją i zarządzaniem granicami zewnętrznymi UE oraz zabezpieczeniem systemu azylowego w UE.

Dział 5 – Bezpieczeństwo i obrona

Dział ten odzwierciedla zwiększoną potrzebę współpracy na szczeblu Unii w celu przeciwdziałania zagrożeniom bezpieczeństwa i zwiększenia strategicznej autonomii. Obejmuje on programy, których celem jest poprawa bezpieczeństwa i ochrony obywateli Europy (Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego), wzmocnienie potencjału obronnego Europy (Europejski Fundusz Obronny) oraz zapewnienie narzędzi niezbędnych do reagowania na wyzwania związane z bezpieczeństwem wewnętrznym i zewnętrznym.

Dział 6 – Sąsiedztwo i świat

Programy w ramach tego działu wzmocniają oddziaływanie społeczno-ekonomiczne UE w jej sąsiedztwie, w krajach rozwijających się i na całym świecie. Nowy Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej – „Globalny wymiar Europy” łączy w sobie szereg poprzednich instrumentów finansowania zewnętrznego UE, w tym współpracę z państwami Afryki, Karaibów i Pacyfiku (AKP) finansowaną wcześniej z Europejskiego Funduszu Rozwoju. Dział ten obejmuje również wsparcie dla państw przygotowujących się do przystąpienia do UE (pomoc przedakcesyjna) oraz unijny program pomocy humanitarnej.

Dział 7 – Europejska administracja publiczna

Dział ten obejmuje wydatki administracyjne wszystkich instytucji, renty i emerytury oraz szkoły europejskie.

Dział 9 – Instrumenty szczególne

Mechanizmy elastyczności przewidziane w budżecie UE zapewniają UE możliwość pozyskiwania środków niezbędnych do właściwego reagowania na nieprzewidziane zdarzenia, takie jak kryzysy i sytuacje nadzwyczajne. W rocznej nomenklaturze budżetowej i wykonaniu budżetu określono je w ramach „działu 9”, chociaż można je uruchomić poza pułapami wydatków przedstawionymi w WRF. Zakres tych mechanizmów, alokację środków finansowych i procedury działania przedstawiono w rozporządzeniu w sprawie WRF i porozumieniu międzyinstytucjonalnym. Zapewniają one możliwość dostosowania zasobów budżetowych do zmieniających się priorytetów tak, aby każde euro wydano na to, co jest najbardziej potrzebne.

3.3. SZCZEGÓŁOWE DZIAŁY WRF (PROGRAMY)

Działy WRF dzieli się na szczegółowe działy, które odpowiadają głównym programom wydatków (np. „Horyzont 2020”, Erasmus+ itd.). Na tym poziomie programów przyjmuje się bazowe podstawy prawne do wykonania budżetu. Programy są powszechnie stosowaną strukturą służącą do składania sprawozdań z realizacji i wyników. W sprawozdaniach z wykonania budżetu zamieszczono również tabele w podziale na programy (zob. tabele 6.7–6.12 poniżej)

3.4. NextGenerationEU

Dysponując budżetem wynoszącym 421,1 mld EUR przeznaczonym na bezzwrotne wsparcie (dotacje), NGEU ma duży wpływ na poszczególne roczne budżety UE w latach 2021–2026 oraz na ich wykonanie. W 2021 r. kwota ta została w całości zapisana jako środki wynikające z dochodów przeznaczonych na określony cel. Wszystkie zobowiązania dotyczące bezzwrotnego wsparcia zostaną zapisane w budżecie do 31 grudnia 2023 r. i zrealizowane w ramach płatności do 31 grudnia 2026 r., zgodnie z art. 3 ust. 4 i art. 3 ust. 9 rozporządzenia w sprawie EURI⁽⁴¹⁾.

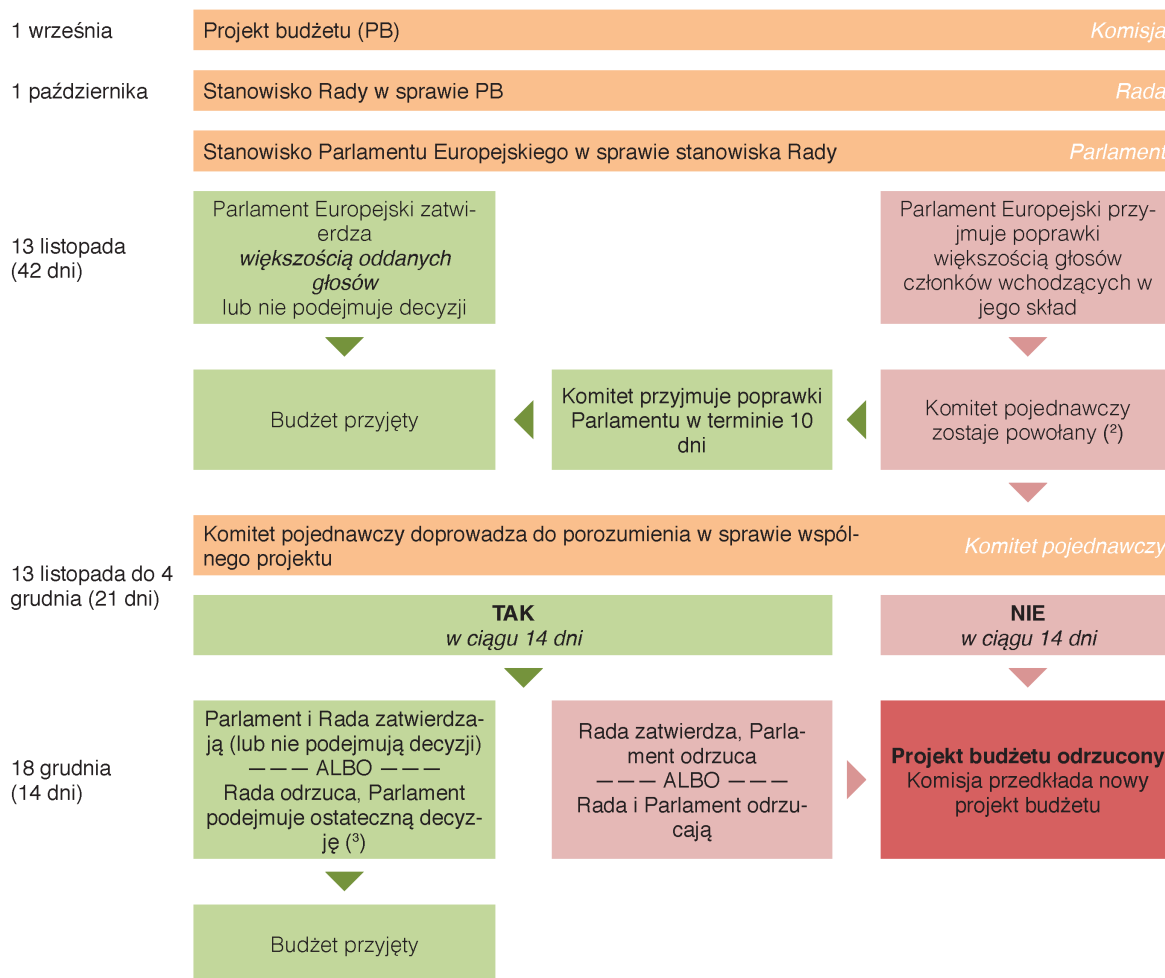
Kompleksowy przegląd NGEU znajduje się w sekcjach 2.2 i 2.3 „Najważniejsze dane finansowe roku”.

⁽⁴¹⁾ Rozporządzenie (UE) 2020/2094.

3.5. BUDŻET ROCZNY

Procedurę przyjmowania budżetu określono w art. 314 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Na poniższym schemacie przedstawiono terminy oraz etapy przyjmowania budżetu.

Harmonogram wynikający z Traktatu ⁽¹⁾

⁽¹⁾ W praktyce wszystkie trzy instytucje dążą do przedstawienia swoich dokumentów we wcześniejszej części roku, aby usprawnić cały proces.

⁽²⁾ W skład komitetu pojedynczego wchodzi członkowie Rady lub ich przedstawiciele oraz taka sama liczba członków reprezentujących Parlament Europejski. Komisja uczestniczy w pracach komitetu pojedynczego i podejmuje wszelkie niezbędne inicjatywy na rzecz zbliżenia stanowisk Parlamentu Europejskiego i Rady.

⁽³⁾ Parlament Europejski zatwierdza wspólny projekt, a następnie, w terminie 14 dni od odrzucenia projektu przez Radę, decyduje (większością głosów członków wchodzących w jego skład i trzech piątych oddanych głosów) o potwierdzeniu wszystkich lub niektórych poprawek.

Struktura budżetu obejmuje w przypadku Komisji środki administracyjne i środki operacyjne. Pozostałe instytucje dysponują jedynie środkami administracyjnymi. Ponadto w budżecie występują dwa rodzaje środków: niezróżnicowane i zróżnicowane. Środki niezróżnicowane są wykorzystywane na finansowanie operacji rocznych (zgodnych z zasadą jednoroczności). Środki zróżnicowane zostały wprowadzone w celu pogodzenia zasady jednoroczności z koniecznością zarządzania działaniami wieloletnimi. Środki zróżnicowane dzielą się na środki na zobowiązania i środki na płatności:

- środki na zobowiązania: pokrywają łączny koszt zobowiązań prawnych zaciągniętych na bieżący rok budżetowy w odniesieniu do działań realizowanych przez kilka lat. Zobowiązania budżetowe z tytułu działań trwających dłużej niż jeden rok budżetowy można jednak rozłożyć na kilka lat, na roczne raty, o ile przewidziano to w akcie podstawowym;

- środki na płatności: pokrywają wydatki wynikające z zobowiązań zaciągniętych w bieżącym roku budżetowym lub we wcześniejszych latach budżetowych.

W sprawozdaniu finansowym rodzaje finansowania dzieli się na dwie główne pozycje:

- środki w ostatecznym przyjętym budżecie oraz
- dodatkowe środki obejmujące:
 - kwoty przeniesione z poprzedniego roku (w rozporządzeniu finansowym zezwala się na ograniczoną liczbę przypadków przeniesienia niewydanych kwot z poprzedniego roku na bieżący rok), oraz
 - dochody przeznaczone na określony cel pochodzące ze zwrotów, wkładów osób trzecich/państw trzecich w programy UE i prace wykonywane na rzecz osób trzecich; przypisuje się je bezpośrednio do odpowiednich linii budżetowych po stronie wydatków i stanowią one trzeci filar finansowania.

Wszystkie rodzaje finansowania tworzą dostępne środki.

3.6. DOCHODY

3.6.1. Dochody z tytułu zasobów własnych

Zdecydowana większość dochodów pochodzi z zasobów własnych, które dzielą się na następujące kategorie:

- 1) tradycyjne zasoby własne (TZW): w 2021 r. stanowiły one około 12 % dochodów z tytułu zasobów własnych;
- 2) zasoby oparte na podatku od wartości dodanej (VAT): w 2021 r. stanowiły one około 11 % dochodów z tytułu zasobów własnych;
- 3) zasoby oparte na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi: w 2021 r. stanowiły one około 4 % dochodów z tytułu zasobów własnych;
- 4) zasoby oparte na dochodzie narodowym brutto (DNB): w 2021 r. stanowiły one około 73 % dochodów z tytułu zasobów własnych.

Decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053 z dnia 14 grudnia 2020 r. w sprawie systemu zasobów własnych Unii Europejskiej (decyzja w sprawie zasobów własnych z 2020 r.) określa kategorie zasobów własnych oraz metody ich obliczania. Decyzja ta weszła w życie 1 czerwca 2021 r. i była stosowana z mocą wsteczną od 1 stycznia 2021 r.

Zgodnie z decyzją w sprawie zasobów własnych z 2020 r. łączna kwota zasobów własnych przydzielonych Unii na pokrycie rocznych środków na płatności nie powinna przekroczyć 1,40 % sumy DNB wszystkich państw członkowskich. Ponadto decyzją tą upoważniono Komisję wyjątkowo do tymczasowego zaciągnięcia w imieniu Unii pożyczek na rynkach kapitałowych do wysokości 750 mld EUR w cenach z 2018 r. w celu zwalczania skutków pandemii COVID-19 za pośrednictwem narzędzia służącego odbudowie gospodarki NextGenerationEU. Aby pokryć wszystkie zobowiązania wynikające ze wspomnianego zaciągnięcia pożyczek, pułap zasobów własnych na środki na płatności zostanie tymczasowo podwyższony o 0,6 punktu procentowego.

Od 2021 r. pozostałe dochody budżetu UE obejmują wkłady finansowe Zjednoczonego Królestwa na pokrycie jego zobowiązań wobec UE oraz zobowiązań UE wobec Zjednoczonego Królestwa z okresu 2014–2020.

3.6.2. Tradycyjne zasoby własne (TZW)

TZW obejmują cła nakładane na przywóz z państw trzecich, które są pobierane przez państwa członkowskie w imieniu UE. Niemniej jednak państwa członkowskie zatrzymują 25 % na pokrycie kosztów poboru. Wszelkie ustalone kwoty TZW należy zapisać na jednym z następujących rachunków prowadzonych przez właściwe organy:

- na rachunku zwyczajnym określonym w art. 6 ust. 3 rozporządzenia Rady (UE, Euratom) nr 609/2014 zapisuje się: wszelkie kwoty odzyskane lub objęte zabezpieczeniem;
- na odrębnym rachunku określonym w tym samym artykule zapisuje się: wszelkie kwoty jeszcze nieodzyskane lub nieobjęte zabezpieczeniem; na rachunku tym mogą też zostać zapisane kwoty objęte zabezpieczeniem, lecz kwestionowane.

Państwa członkowskie muszą zaksięgować TZW na rachunku Komisji za pośrednictwem swojej administracji finansowej lub krajowego banku centralnego najpóźniej w pierwszym dniu roboczym następującym po 19. dniu drugiego miesiąca następującego po miesiącu, w którym ustalono należności (lub odzyskano, w przypadku odrębnego rachunku).

3.6.3. Podatek od wartości dodanej (VAT)

Zasoby własne oparte na VAT oblicza się zgodnie z podstawą opodatkowania VAT w państwach członkowskich. Podstawy VAT zostały w tym celu ujednolicone zgodnie z zasadami UE. Jednolita stawka poboru wynosząca 0,30 % ma zastosowanie do łącznej kwoty wpływów VAT pobieranej przez każde państwo członkowskie za wszystkie dostawy podlegające opodatkowaniu, podzielonej przez średnią ważoną stawkę VAT. Podstawa VAT jest ograniczona do 50 % DNB każdego państwa członkowskiego.

3.6.4. Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych

Jednolita stawka poboru wynosząca 0,80 EUR za kilogram ma zastosowanie do masy odpadów opakowaniowych z tworzyw sztucznych wytwarzanych w każdym państwie członkowskim, które nie są poddawane recyklingowi. Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych, które nie zostały poddane recyklingowi w danym roku, oblicza się jako różnicę między wytworzonymi odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych a odpadami opakowaniowymi z tworzyw sztucznych poddanych recyklingowi w tym roku w danym państwie członkowskim. Bułgaria, Czechy, Estonia, Grecja, Hiszpania, Chorwacja, Włochy, Cypr, Łotwa, Litwa, Węgry, Malta, Polska, Portugalia, Rumunia, Słowenia i Słowacja są uprawnione do określonych rocznych obniżek ryczałtowych swoich wkładów w postaci zasobów własnych opartych na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych.

3.6.5. Dochód narodowy brutto (DNB)

Zasoby oparte na dochodzie narodowym brutto (DNB) wykorzystywane są do sfinansowania tej części budżetu, która nie jest objęta żadnym innym rodzajem dochodów. DNB każdego państwa członkowskiego obciążone jest jednolitą stawką poboru, ustalaną zgodnie z przepisami UE.

Zasoby oparte na VAT i DNB ustala się na podstawie prognoz odpowiednich podstaw sporządzonych w momencie sporządzenia projektu budżetu. Następnie prognozy te koryguje się i aktualizuje w danym roku budżetowym w ramach budżetu korygującego. Komisja wzywa państwa członkowskie do pokrycia, pierwszego dnia roboczego czerwca drugiego roku po danym roku budżetowym, różnic między kwotami należnymi od państw członkowskich według rzeczywistej podstawy a kwotami faktycznie zapłaconymi na podstawie (skorygowanych) prognoz, dodatnich lub ujemnych. W ciągu kolejnych czterech lat nadal można wprowadzać korekty do rzeczywistych podstaw VAT i DNB, o ile nie zostaną wydane zastrzeżenia. Zastrzeżenia te stanowią potencjalne roszczenia względem państw członkowskich o niepewnych kwotach, ponieważ nie można dokładnie oszacować ich wpływu finansowego. Kiedy możliwe jest określenie dokładnej kwoty, wzywa się do przekazania odpowiednich zasobów opartych na VAT i DNB w powiązaniu z przeprowadzaniem bilansu VAT i DNB lub wystawia się indywidualne wezwania do wpłacenia środków.

3.6.6. Obniżka brutto

W okresie 2021–2027 następujące państwa członkowskie korzystają z obniżki brutto swoich rocznych wkładów opartych na DNB w kwotach: Austria – 565 mln EUR, Dania – 377 mln EUR, Niemcy – 3 671 mln EUR, Niderlandy – 1 921 mln EUR i Szwecja – 1 069 mln EUR. Te obniżki brutto są mierzone w cenach z 2020 r. i finansowane przez wszystkie państwa członkowskie.

3.7. UZGODNIENIE WYNIKU EKONOMICZNEGO Z WYNIKIEM BUDŻETU

(w mln EUR)

	2021	2020
WYNIK EKONOMICZNY ZA ROK	(42 100)	57 416
Przychody		
Należności ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze niepobrane	(7 068)	(1 295)
Należności ustalone w poprzednich latach i pobrane w bieżącym roku	64 356	3 886
Naliczone przychody (netto)	(5 434)	(48 762)
	51 854	(46 171)

	(w mln EUR)	
	2021	2020
Koszty		
Bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów (netto)	53 108	8 258
Koszty poprzedniego roku poniesione w bieżącym roku	(1 046)	(457)
Efekt netto płatności zaliczkowych	(47 608)	(17 547)
Środki na płatności przeniesione na następny rok	(4 449)	(2 268)
Płatności dokonane z przeniesionych środków i anulowane niewykorzystane środki na płatności	(4 047)	3 248
Zmiany stanu rezerw	1 032	3 873
Inne	(3 577)	(4 441)
	(6 587)	(9 334)
Wynik ekonomiczny agencji i EWWiS w likwidacji	61	(142)
WYNIK BUDŻETU ZA ROK	3 230	1 768

Zgodnie z rozporządzeniem finansowym wynik ekonomiczny za rok oblicza się w oparciu o zasadę rachunkowości memoriałowej i reguły rachunkowości UE, natomiast wynik budżetowy opiera się na zmodyfikowanej metodzie kasowej. Zważywszy że u podstaw wyniku ekonomicznego i wyniku budżetowego leżą te same operacje – z wyjątkiem pozostałych (pozabudżetowych) źródeł przychodów i wydatków agencji oraz EWWiS w likwidacji, które uwzględniono wyłącznie w wyniku ekonomicznym – uzgodnienie wyniku ekonomicznego za dany rok z wynikiem budżetowym za ten rok pełni rolę przydatnej kontroli spójności.

Pozycje uzgadniane – Dochody

Faktyczne dochody budżetowe za dany rok budżetowy odpowiadają dochodom pobranym z tytułu należności ustalonych w ciągu tego roku oraz kwotom pobranym z tytułu należności ustalonych w ubiegłych latach. Dlatego należności ustalone w bieżącym roku, ale jeszcze niepobrałe, odlicza się od wyniku ekonomicznego na użytek uzgodnienia, jako że nie są one częścią dochodów budżetowych. Z kolei należności ustalone w poprzednich latach i pobrane w bieżącym roku dolicza się do wyniku ekonomicznego na użytek uzgodnienia.

Na naliczone dochody składają się głównie naliczone dochody dotyczące wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE, korekty finansowe, zasoby własne, odsetki i dywidendy. Uwzględnia się jedynie efekt netto, tj. naliczone przychody za bieżący rok pomniejszone o wpływ z tytułu naliczonych przychodów z poprzedniego roku.

Pozycje uzgadniane – Wydatki

Na bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów składają się głównie bierne rozliczenia międzyokresowe dokonane na użytek procedur zakończenia księgowania na koniec roku (tzw. procedur cut-off), tj. wydatki kwalifikowalne poniesione przez beneficjentów środków unijnych, które nie zostały jeszcze zgłoszone Komisji. Uwzględnia się jedynie efekt netto, tj. bierne rozliczenia międzyokresowe kosztów za bieżący rok pomniejszone o pokryte koszty za poprzedni rok. Płatności dokonane w bieżącym roku powiązane z fakturami ujętymi we wcześniejszych latach stanowią część wydatków budżetowych bieżącego roku i muszą być w związku z tym dodane do wyniku ekonomicznego dla celów uzgodnienia.

Efekt netto płatności zaliczkowych obejmuje 1) nowe kwoty płatności zaliczkowych wypłacone w bieżącym roku i ujęte jako wydatki budżetowe tego roku i 2) rozliczenie płatności zaliczkowych poprzez zatwierdzenie kosztów kwalifikowalnych w ciągu roku. Te ostatnie stanowią koszt zgodnie z zasadą rachunkowości memoriałowej, jednak koszt ten nie jest ujmowany na kontach budżetowych, jako że płatność początkowych zaliczek została już uwzględniona jako koszt budżetowy w momencie jej dokonania.

Oprócz płatności dokonanych ze środków na dany rok przy obliczaniu wyniku budżetu za ten rok należy uwzględnić także środki na ten rok przeniesione na rok następny (zgodnie z art. 1 ust. 1 rozporządzenia (UE, Euratom) nr 608/2014). To samo podejście stosuje się do płatności budżetowych dokonanych w bieżącym roku ze środków przeniesionych z poprzednich lat oraz anulowania niewykorzystanych środków na płatności.

Zmiany stanu rezerw odnoszą się do szacunków na koniec roku dokonanych na kontach rozliczeń międzyokresowych (głównie świadczenia pracownicze), które nie mają wpływu na konta budżetowe. Pozostałe uzgadniane kwoty obejmują rozmaite elementy, takie jak amortyzacja aktywów, nabycie aktywów, raty leasingowe (część kapitałowa) oraz udziały finansowe, które są różnie traktowane w rachunkowości budżetowej i rachunkowości memoriałowej.

Pozycja uzgadniana – Wynik ekonomiczny agencji i EWWiS w likwidacji

Wynik budżetu na dany rok jest nieskonsolidowaną wartością liczbową i nie obejmuje pozostałych (pozabudżetowych) źródeł dochodów i wydatków skonsolidowanych agencji oraz EWWiS w likwidacji (zob. informacja dodatkowa 6). Aby uzgodnić wynik ekonomiczny za dany rok – nieskonsolidowaną wartość liczbową obejmującą te kwoty – z wynikiem budżetu ten rok, jako pozycję uzgadnianą przedstawia się cały skonsolidowany wynik ekonomiczny agencji i EWWiS w likwidacji za dany rok.

4. WYKONANIE BUDŻETU UE NA 2021 R.

Informacje dodatkowe na temat wykonania budżetu na 2021 r. w zakresie dochodów i wydatków, zobowiązań pozostających do spłaty oraz wyniku budżetu znajdują się w sekcji 4 „Zestawienie wykonania budżetu” w części „Najważniejsze dane finansowe roku”.

5. WYKONANIE DOCHODÓW BUDŻETOWYCH UE

5.1. ZESTAWIENIE WYKONANIA DOCHODÓW BUDŻETOWYCH UE

(w mln EUR)

Tytuł	Dochody przewidziane w budżecie		Ustalone należności			Dochody			Wpływy jako % budżetu	Nie- rozliczone
	Pierwotnie przyjęty budżet	Ostateczny przyjęty budżet	Bieżący rok	Przeniesione	Ogółem	Z należności za bieżący rok	Z należności przeniesionych	Ogółem		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7		
1 Zasoby własne	156 867	156 993	158 629	2 241	160 869	158 624	8	158 632	101 %	2 237
11 – Opłaty wyrównawcze od cukru	0	0	1	—	1	1	—	1	—	(0)
12 – Cła	17 606	17 348	19 033	2 241	21 274	19 028	8	19 037	110 %	2 237
13 – VAT	17 967	17 941	17 934	—	17 934	17 934	—	17 934	100 %	—
14 – DNB	121 294	115 858	115 819	—	115 819	115 819	—	115 819	100 %	—
16 – Obniżka wkładów opartych na DNB przyznana niektórym państwom członkowskim	0	—	11	—	11	11	—	11	—	—
17 – Odpady opakowaniowe z tworzyw sztucznych	0	5 847	5 831	—	5 831	5 831	—	5 831	100 %	—
2 Nadwyżki, salda i dostosowania	0	1 769	1 772	7	1 779	1 772	—	1 772	100 %	7
3 Dochody administracyjne	1 726	1 726	2 254	52	2 306	2 195	35	2 230	129 %	76
4 Dochody finansowe, odsetki za zwłokę i grzywny	119	515	2 082	16 412	18 494	1 060	573	1 633	317 %	16 861
5 Gwarancje budżetowe, operacje zaciągania i udzielania pożyczek	0	0	55 501	—	55 501	55 501	—	55 501	—	—
6 Dochody, wkłady i zwroty związane z politykami Unii	7 348	7 008	25 403	711	26 114	19 359	468	19 827	283 %	6 287
Ogółem	166 060	168 011	245 641	19 422	265 063	238 511	1 085	239 596	143 %	25 467

6. WYKONANIE WYDATKÓW BUDŻETOWYCH UE

6.1. WRF: STRUKTURA I ZMIANY STANU ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI

(w mln EUR)

Dział WRF	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunię- cia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesie- nia	Dochody przeznaczo- ne na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunię- cia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesie- nia	Dochody przeznaczo- ne na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
1 Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	20 817	1	20 817	33	14 110	34 960	17 192	(521)	16 670	137	5 671	22 478
2 Spójność, odporność i wartości	52 862	358	53 219	9	399 098	452 326	66 154	1 460	67 614	426	63 375	131 414
2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	48 191	0	48 191	8	58 215	106 413	61 868	1 987	63 855	13	15 760	79 628
2b. Odporność i wartości	4 671	358	5 029	1	340 883	345 913	4 286	(527)	3 758	413	47 615	51 787
3 Zasoby naturalne i środowisko	58 569	5	58 574	475	20 328	79 377	56 804	(783)	56 021	499	1 790	58 310
w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	40 368	4	40 371	475	672	41 518	40 354	(51)	40 303	493	672	41 467
4 Migracja i zarządzanie granicami	2 279	24	2 303	—	65	2 368	2 686	(167)	2 519	4	210	2 734
5 Bezpieczeństwo i obrona	1 709	(3)	1 706	—	35	1 741	671	43	714	0	12	726
6 Sąsiedztwo i świat	16 097	934	17 031	—	443	17 474	10 811	644	11 455	37	766	12 258
7 Europejska administracja publiczna	10 448	(5)	10 443	85	876	11 404	10 450	(5)	10 444	1 045	879	12 368
w tym: wydatki administracyjne instytucji	4 313	(6)	4 307	85	488	4 879	4 313	(6)	4 307	695	489	5 492
O Poza WRF	—	—	—	—	3 922	3 922	—	—	—	—	3 931	3 931
S Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	1 471	1 269	2 739	—	20	2 759	1 293	1 280	2 574	0	20	2 593
Ogółem	164 251	2 582	166 833	602	438 896	606 331	166 060	1 951	168 011	2 149	76 653	246 812

6.2. WRF: WYKONANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA

(w mln EUR)

Dział WRF	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
1 Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	34 960	20 700	33	4 950	25 683	73 %	113	9 160	9 273	4	—	1	4
2 Spójność, odporność i wartości	452 326	6 760	9	145 178	151 947	34 %	0	253 653	253 653	46 460	—	267	46 726
2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	106 413	1 751	8	46 709	48 468	46 %	—	11 240	11 240	46 439	—	265	46 705
2b. Odporność i wartości	345 913	5 009	1	98 469	103 479	30 %	0	242 413	242 413	20	—	1	22
3 Zasoby naturalne i środowisko	79 377	56 094	470	3 160	59 723	75 %	686	16 779	17 466	1 794	5	389	2 188
w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	41 518	39 679	470	669	40 818	98 %	686	2	689	6	5	0	11
4 Migracja i zarządzanie granicami	2 368	1 626	—	19	1 644	69 %	—	47	47	677	—	0	677
5 Bezpieczeństwo i obrona	1 741	1 597	—	28	1 625	93 %	—	7	7	109	—	0	109
6 Sąsiedztwo i świat	17 474	15 130	—	242	15 372	88 %	1 900	200	2 100	2	—	1	2
7 Europejska administracja publiczna	11 404	10 286	85	559	10 930	96 %	22	315	337	135	—	2	137
w tym: wydatki administracyjne instytucji	4 879	4 171	85	335	4 590	94 %	22	153	175	114	—	1	115
O Poza WRF	3 922	—	—	199	199	5 %	—	3 723	3 723	—	—	—	—
S Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	2 759	1 223	—	—	1 223	44 %	1 343	7	1 350	173	—	13	186
Ogółem	606 331	113 415	596	154 334	268 345	44 %	4 065	283 891	287 956	49 354	5	671	50 030

6.3. WRF: WYKONANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI

(w mln EUR)

Dział WRF	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
1 Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	22 478	16 495	115	1 922	18 532	82 %	151	3 744	3 895	25	22	5	51
2 Spójność, odporność i wartości	131 414	67 577	239	58 639	126 454	96 %	27	4 733	4 760	10	187	3	200
2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	79 628	63 849	11	11 731	75 591	95 %	3	4 029	4 032	3	2	0	5
2b. Odporność i wartości	51 787	3 728	228	46 908	50 863	98 %	24	704	728	7	185	3	195
3 Zasoby naturalne i środowisko	58 310	55 312	492	1 027	56 831	97 %	693	762	1 455	17	7	0	24
w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	41 467	39 605	486	669	40 760	98 %	687	2	689	11	7	0	18
4 Migracja i zarządzanie granicami	2 734	2 515	3	29	2 547	93 %	3	181	184	2	1	0	3
5 Bezpieczeństwo i obrona	726	703	0	4	708	97 %	5	7	12	6	0	0	6
6 Sąsiedztwo i świat	12 258	10 443	34	458	10 935	89 %	1 008	308	1 317	3	3	0	6
7 Europejska administracja publiczna	12 368	9 316	938	452	10 705	87 %	991	422	1 412	138	108	5	251
w tym: wydatki administracyjne instytucji	5 492	3 537	618	281	4 436	81 %	653	205	858	117	77	3	198
O Poza WRF	3 931	—	—	61	61	2 %	—	3 870	3 870	—	—	—	—
S Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	2 593	1 208	0	14	1 223	47 %	1 365	5	1 371	—	—	—	—
Ogółem	246 812	163 568	1 821	62 607	227 996	92 %	4 244	14 032	18 275	199	327	14	541

6.4. WRF: ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ POZOSTAJĄCYCH DO SPŁATY (RAL)

(w mln EUR)

Dział WRF	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/aktualizacja wyceny/anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
1 Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	42 361	(777)	(13 632)	27 951	25 683	(4 900)	(17)	20 766	48 717
2 Spójność, odporność i wartości	183 747	(205)	(69 986)	113 555	151 947	(56 468)	(1)	95 478	209 033
2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	180 084	(123)	(68 428)	111 534	48 468	(7 163)	(0)	41 305	152 839
2b. Odporność i wartości	3 662	(82)	(1 559)	2 021	103 479	(49 305)	(0)	54 174	56 195
3 Zasoby naturalne i środowisko	40 860	(61)	(15 269)	25 530	59 723	(41 562)	(0)	18 161	43 691
w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	286	(10)	(76)	200	40 818	(40 685)	—	133	333
4 Migracja i zarządzanie granicami	4 950	(68)	(1 804)	3 078	1 644	(743)	—	901	3 980
5 Bezpieczeństwo i obrona	1 503	(23)	(498)	981	1 625	(209)	(0)	1 415	2 397
6 Sąsiedztwo i świat	28 785	(687)	(7 821)	20 278	15 372	(3 115)	(0)	12 257	32 535
7 Europejska administracja publiczna	981	(124)	(857)	0	10 930	(9 848)	(6)	1 075	1 076
w tym: wydatki administracyjne instytucji	627	(92)	(535)	—	4 590	(3 901)	(6)	684	684
O Poza WRF	11	(2)	(3)	6	199	(58)	—	140	147
S Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	0	—	(0)	—	1 223	(1 223)	—	—	—
Ogółem	303 197	(1 946)	(109 870)	191 381	268 345	(118 126)	(24)	150 194	341 575

6.5. WRF: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG ROKU POWSTANIA ZOBOWIĄZANIA

(w mln EUR)

	<2015	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ogółem
1 Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	579	497	1 020	2 025	3 632	8 014	11 812	21 138	48 717
2 Spójność, odporność i wartości	2 546	404	911	8 637	16 907	33 036	51 058	95 534	209 033
3 Zasoby naturalne i środowisko	328	1 222	1 128	1 065	2 486	7 231	12 071	18 161	43 691
4 Migracja i zarządzanie granicami	17	2	66	195	517	865	1 414	904	3 980
5 Bezpieczeństwo i obrona	37	4	47	129	159	241	364	1 415	2 397
6 Sąsiedztwo i świat	1 258	642	1 185	2 139	3 458	5 493	6 041	12 319	32 535
7 Europejska administracja publiczna	—	—	—	0	—	0	0	1 075	1 076
O Poza WRF	—	—	—	—	—	1	6	140	147
S Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	4 765	2 771	4 357	14 190	27 158	54 881	82 766	150 687	341 575

Powołanie nowej Komisji wiązało się z wewnętrzną reorganizacją służb. Realokacja powiązanych transakcji spowodowała przesunięcie kwoty pozostającej do spłaty pomiędzy latami. Łączna kwota zobowiązań pozostających do spłaty nie ulega zmianie.

6.6. WRF: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG RODZAJU ŚRODKÓW

(w mln EUR)

	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2021 r. – ogółem	
	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty		
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9		11=5+10
1	Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	37 889	(580)	20 733	16 702	41 340	4 472	(215)	4 950	1 830	7 377	48 717
2	Spójność, odporność i wartości	160 278	(198)	6 769	71 281	95 569	23 468	(8)	145 178	55 174	113 465	209 033
	2a. Spójność gospodarcza, społeczna i terytorialna	157 017	(123)	1 759	67 174	91 479	23 067	(0)	46 709	8 416	61 360	152 839
	2b. Odporność i wartości	3 261	(75)	5 009	4 106	4 090	401	(8)	98 469	46 757	52 105	56 195
3	Zasoby naturalne i środowisko	40 438	(61)	56 563	56 086	40 854	423	(0)	3 160	745	2 837	43 691
	w tym: wydatki związane z rynkiem i płatności bezpośrednie	286	(10)	40 149	40 091	333	—	—	669	669	—	333
4	Migracja i zarządzanie granicami	4 679	(64)	1 626	2 480	3 760	271	(3)	19	67	219	3 980
5	Bezpieczeństwo i obrona	1 489	(22)	1 597	700	2 364	13	(1)	28	8	33	2 397
6	Sąsiedztwo i świat	27 712	(670)	15 130	10 506	31 666	1 074	(17)	242	429	869	32 535
7	Europejska administracja publiczna	901	(92)	10 371	10 215	964	80	(37)	559	490	111	1 076
	w tym: wydatki administracyjne instytucji	591	(66)	4 256	4 155	626	36	(32)	335	281	57	684
O	Poza WRF	—	—	—	—	—	11	(2)	199	61	147	147
S	Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	0	—	1 223	1 223	—	—	—	—	—	—	—
	Ogółem	273 386	(1 687)	114 011	169 192	216 518	29 811	(283)	154 334	58 805	125 057	341 575

6.7. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: STRUKTURA I ZMIANY STANU ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI

(w mln EUR)

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10+11
1 „Horyzont Europa”	11 507	1	11 508	20	6 750	18 278	9 835	(905)	8 930	81	3 926	12 937
Euratom	266	(1)	265	12	73	349	254	18	272	45	127	444
Eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)	864	—	864	—	17	881	614	—	614	0	45	659
Inne działania	—	—	—	—	490	490	—	—	—	—	377	377
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	10	(0)	10	—	—	10	14	(2)	12	—	—	12
Fundusz InvestEU	654	3	657	—	6 511	7 168	1 081	(142)	939	—	724	1 662
Instrument „Łącząc Europę” – Transport	1 785	0	1 786	—	21	1 807	1 428	(49)	1 380	1	18	1 398
Instrument „Łącząc Europę” – Energia	785	—	785	—	9	794	471	71	543	1	12	556
Instrument „Łącząc Europę” – Technologie cyfrowe	277	—	277	—	1	279	207	(50)	158	1	6	164
„Cyfrowa Europa”	1 130	1	1 130	—	31	1 161	159	(69)	90	0	4	94
Agencje zdecentralizowane	188	1	189	—	13	203	188	1	189	—	13	203
Inne działania	375	(3)	372	—	—	372	375	(3)	372	—	—	372
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	17	—	17	1	—	18	23	(6)	18	0	—	18
Działania w ramach prerogatyw Komisji	26	(1)	25	—	8	33	21	6	27	—	0	27
Jednolity rynek	575	8	583	—	44	627	547	(121)	427	4	57	488

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	24	—	24	—	1	25	24	(8)	16	—	1	17
Podatki	36	(1)	35	—	1	36	33	3	36	0	3	38
Cła	127	(1)	126	—	4	130	86	6	93	0	8	100
Agencje zdecentralizowane	121	(3)	118	—	10	128	121	(3)	118	—	10	128
Inne działania	8	1	9	—	0	9	8	(1)	7	—	0	7
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	8	(3)	5	—	—	5	14	(5)	9	—	—	9
Europejski program kosmiczny	1 997	(20)	1 977	—	125	2 102	1 652	728	2 379	4	339	2 722
Agencje zdecentralizowane	36	20	56	—	1	57	36	7	43	—	1	44
Projekty pilotażowe oraz działania przygotowawcze	1	(1)	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—	—
Ogółem dział 1: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	20 817	1	20 817	33	14 110	34 960	17 192	(521)	16 670	137	5 671	22 478
2 Rozwój Regionalny (EFRR) (1)	29 240	(0)	29 240	—	35 562	64 803	33 871	3 505	37 376	5	10 076	47 457
Fundusz Spójności	4 696	0	4 696	—	1 363	6 059	10 595	(2 097)	8 498	2	1 351	9 852
Wkład Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę” –Transport	1 442	—	1 442	—	12	1 455	1 250	(228)	1 022	—	13	1 035

(w mln EUR)

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	0	0	4	(1)	3	—	0	3
Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) (1)	12 812	0	12 812	8	21 277	34 097	16 147	809	16 956	6	4 319	21 280
Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	32	—	32	—	2	34	35	4	39	0	1	40
Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększenia Odporności	116	—	116	—	337 969	338 086	109	(27)	82	1	46 386	46 469
Program „Perykles IV”	1	—	1	—	0	1	1	(0)	0	—	0	0
Plan odbudowy dla Europy	40	(35)	5	—	—	5	40	(35)	5	—	—	5
RescEU	90	92	183	—	2 085	2 267	194	(29)	165	17	23	204
Program UE dla zdrowia	327	2	329	—	10	339	128	(68)	60	1	4	66
Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	—	232	232	—	439	671	90	224	314	379	439	1 132
Agencje zdecentralizowane	258	67	324	—	18	343	248	68	316	—	18	334
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	2	1	3	—	—	3
Działania w ramach prerogatyw Komisji	11	—	11	—	1	13	10	(0)	10	—	2	12
Zatrudnienie i innowacje społeczne	102	0	103	—	12	114	85	(30)	55	1	13	69
Erasmus+	2 663	0	2 663	—	305	2 968	2 408	(419)	1 989	7	680	2 676
Europejski Korpus Solidarności	136	—	136	—	12	147	127	(30)	96	2	17	115

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Kreatywna Europa	306	—	306	—	14	320	237	(104)	133	2	16	151
Sprawiedliwość	46	0	47	—	6	53	45	(10)	35	0	6	42
Prawa i wartości	97	2	99	—	2	101	88	(27)	60	1	2	63
Agencje zdecentralizowane	220	(1)	220	1	4	225	220	(17)	203	2	5	210
Inne działania	9	—	9	—	1	10	7	(1)	7	—	1	8
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	32	(2)	30	—	0	30	51	(23)	28	—	0	28
Działania w ramach prerogatyw Komisji	184	—	184	—	2	185	162	(4)	158	—	2	160
Ogółem dział 2: Spójność, odporność i wartości	52 862	358	53 219	9	399 098	452 326	66 154	1 460	67 614	426	63 375	131 414
3 Gwarancje rolne	40 368	4	40 371	475	672	41 518	40 354	(51)	40 303	493	672	41 467
Inne programy dotyczące zasobów naturalnych i środowiska	75	(75)	—	—	—	—	72	(72)	—	—	—	—
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	15 345	(4)	15 341	—	8 492	23 833	15 022	(673)	14 349	2	817	15 168
Gospodarka morską i rybołówstwo	761	(2)	759	—	239	998	829	(134)	695	1	151	847
Rybołówstwo (SFPA i RFMO)	74	78	152	—	—	152	73	77	150	—	—	150
Agencje zdecentralizowane	17	4	21	—	1	22	17	4	21	—	1	22
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	6	(3)	3	—	—	3

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	739	0	739	—	3	742	371	72	443	4	2	449
Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	1 137	(0)	1 137	—	10 868	12 005	0	1	1	—	94	96
Instrument pożyczkowy w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji	—	—	—	—	46	46	—	—	—	—	46	46
Agencje zdecentralizowane	51	(0)	50	—	7	57	51	(0)	50	—	7	57
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	4	(0)	4	—	—	4	9	(4)	5	—	—	5
Ogółem dział 3: Zasoby naturalne i środowisko	58 569	5	58 574	475	20 328	79 377	56 804	(783)	56 021	499	1 790	58 310
4 Azyl, Migracja i Integracja	873	22	895	—	8	903	1 301	(76)	1 225	2	9	1 236
Agencje zdecentralizowane	138	—	138	—	22	160	138	—	138	—	22	160
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	0	0	—	0	0	—	0	0
Zarządzanie granicami (FZZG) – Zarządzanie Granicami i Wizy	398	34	432	—	9	442	488	(86)	402	2	154	558
Zarządzanie granicami (FZZG) – Sprzęt do kontroli celnej	135	—	135	—	—	135	33	(33)	0	—	—	0

(w mln EUR)

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Agencje zdecentralizowane	734	(32)	703	—	25	728	726	28	754	—	25	779
Ogółem dział 4: Migracja i zarządzanie granicami	2 279	24	2 303	—	65	2 368	2 686	(167)	2 519	4	210	2 734
5 Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW)	176	2	178	—	3	182	181	(15)	165	0	4	169
Likwidacja obiektów jądrowych	73	—	73	—	—	73	50	(4)	46	—	—	46
Bezpieczeństwo jądrowe i likwidacja	69	—	69	—	1	70	78	3	81	—	1	82
Agencje zdecentralizowane	198	(5)	193	—	7	200	198	(5)	193	—	7	200
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	1	1	—	—	1
Działania w ramach prerogatyw Komisji	22	(1)	21	—	0	21	21	—	21	—	0	21
Europejski Fundusz Obrony (badania)	283	40	323	—	7	330	13	(12)	1	—	0	2
Europejski Fundusz Obrony (działania niezwiązane z badaniami)	662	(40)	623	—	17	639	109	90	199	0	0	199
Mobilność wojskowa	227	—	227	—	—	227	17	(15)	2	—	—	2

17.10.2022

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 399/173

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	5	0	5	—	0	5
Ogółem dział 5: Bezpieczeństwo i obrona	1 709	(3)	1 706	—	35	1 741	671	43	714	0	12	726
6 Sąsiedztwo oraz Współpraca Międzynarodowa i Rozwojowa	12 071	340	12 411	—	216	12 627	6 514	167	6 681	24	234	6 939
Instrument na rzecz Bezpieczeństwa Jądrowego (EINS)	38	—	38	—	3	40	33	(16)	17	1	3	20
Pomoc humanitarna (HUMA)	1 503	665	2 168	—	39	2 207	1 900	507	2 407	5	61	2 473
Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	352	0	352	—	57	409	329	18	346	0	41	388
Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)	67	—	67	—	—	67	33	(26)	8	—	—	8
Inne działania	72	(53)	19	—	0	19	42	(24)	17	—	0	17
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	(0)	—	—	0	0	0	2	2	—	0	2
Działania w ramach prerogatyw Komisji	93	(1)	92	—	1	94	78	(7)	71	—	1	72
Pomoc Przedakcesyjna (IPA III)	1 901	(18)	1 884	—	127	2 011	1 882	22	1 905	7	427	2 338

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział 6: Sąsiedztwo i świat	16 097	934	17 031	—	443	17 474	10 811	644	11 455	37	766	12 258
7 Świadczenia emerytalno- rentowe pracowników	2 179	—	2 179	—	—	2 179	2 179	—	2 179	—	—	2 179
(Świadczenia emerytalno- rentowe byłych członków) Parlament Europejski	11	—	11	—	—	11	11	—	11	—	—	11
(Świadczenia emerytalno- rentowe byłych członków) Rada Europejska i Rada	1	0	1	—	—	1	1	0	1	—	—	1
(Świadczenia emerytalno- rentowe byłych członków) Komisja	7	—	7	—	—	7	7	—	7	—	—	7
(Świadczenia emerytalno- rentowe byłych członków) TSUE	12	(1)	12	—	—	12	12	(1)	12	—	—	12
(Świadczenia emerytalno- rentowe byłych członków) Trybunał Obrachunkowy	5	0	5	—	—	5	5	0	5	—	—	5
(Świadczenia emerytalno- rentowe byłych członków) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	0	—	0	—	—	0	0	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno- rentowe byłych członków) EIOD	0	0	0	—	—	0	0	0	0	—	—	0
Szkoły europejskie	197	—	197	—	20	216	197	—	197	1	20	217

(w mln EUR)

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Wynagrodzenia personelu statutowego	2 509	(14)	2 495	—	67	2 561	2 509	(14)	2 495	0	67	2 561
Wynagrodzenia personelu zewnętrznego	242	6	248	—	64	312	242	6	248	38	64	350
Członkowie – wynagrodzenia i dodatki	15	—	15	—	0	15	15	—	15	0	0	15
Członkowie – dodatki przejściowe	3	—	3	—	—	3	3	—	3	—	—	3
Koszty rekrutacji personelu	29	(3)	26	—	1	27	29	(3)	26	3	1	31
Zakończenie służby	8	—	8	—	—	8	8	—	8	—	—	8
Koszty szkoleń	18	(0)	17	—	5	23	18	(0)	17	11	5	34
Kwestie socjalne i mobilność	22	2	24	—	28	52	22	2	24	12	29	64
Technologie informacyjno-komunikacyjne	242	55	298	—	84	381	242	55	298	142	84	523
Czynsze i nabywanie	302	16	318	—	39	357	302	16	318	5	39	361
Związane z budynkami	100	(13)	86	—	28	114	100	(13)	86	51	28	165
Zabezpieczenie	63	(0)	63	—	11	75	63	(0)	63	26	11	100
Podróże służbowe i koszty reprezentacyjne	61	(36)	25	—	3	28	61	(36)	25	7	3	35
Posiedzenia, komitety, konferencje	31	(25)	6	—	4	9	31	(25)	6	6	4	16
Dziennik Urzędowy	3	(0)	2	—	0	2	3	(0)	2	1	0	3
Publikacje	10	3	13	—	4	17	10	3	13	7	4	24
Pozyskiwanie informacji	4	(0)	4	—	0	4	4	(0)	4	1	0	5

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności					
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11
Analizy i dochodzenia	4	2	6	—	0	6	4	2	6	11	0	17
Wyposażenie, pojazdy, meble	11	13	24	—	8	32	11	13	24	16	8	48
Tłumacze zewnętrzni	28	(3)	24	—	17	41	28	(3)	24	3	17	44
Pozostałe wydatki administracyjne	20	(2)	18	—	7	25	20	(2)	18	8	7	33
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	1	0	1	0	—	1
Wydatki administracyjne innych instytucji	4 313	(6)	4 307	85	488	4 879	4 313	(6)	4 307	695	489	5 492
Ogółem dział 7: Europejska administracja publiczna	10 448	(6)	10 443	85	876	11 404	10 450	(5)	10 444	1 045	879	12 368
O Fundusz innowacyjny	—	—	—	—	3 816	3 816	—	—	—	—	3 819	3 819
Inne działania	—	—	—	—	106	106	—	—	—	—	112	112
Ogółem dział O: Poza WRF	—	—	—	—	3 922	3 922	—	—	—	—	3 931	3 931
S Rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR)	1 273	(429)	844	—	—	844	1 273	(408)	866	—	—	866
Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	197	—	197	—	20	217	20	(10)	10	0	20	30

(w mln EUR)

Program	Środki na zobowiązania						Środki na płatności						
	Środki budżetowe			Dodatkowe środki			Dostępne środki ogółem	Środki budżetowe			Dodatkowe środki		Dostępne środki ogółem
	Pierwotnie przyjęty budżet	Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel	Pierwotnie przyjęty budżet		Budżety korygujące i przesunięcia	Ostateczny przyjęty budżet	Przeniesienia	Dochody przeznaczone na określony cel		
	1	2	3=1+2	4	5	6=3+ 4+5	7	8	9=7+8	10	11	12=9+ 10 +11	
Pobrewitowa rezerwa dostosowawcza	—	1 698	1 698	—	—	1 698	—	1 698	1 698	—	—	1 698	
Ogółem dział S: Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	1 471	1 269	2 739	—	20	2 759	1 293	1 280	2 574	0	20	2 593	
Ogółem	164 251	2 582	166 833	602	438 896	606 331	166 060	1 951	168 011	2 149	76 653	246 812	

(¹) Ten program WRF obejmuje uzupełniającą pulę środków finansowych z NextGenerationEU na pakiet REACT-EU. Zob. rozdział 1.1 „Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027” w informacjach dodatkowych do sprawozdań z wykonania budżetu. W ustępie dotyczącym działu 2 sprecyzowano wkład tego programu WRF do pakietu REACT-EU.

6.8. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: WYKONANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3 +4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
1 „Horyzont Europa”	18 278	11 394	20	2 484	13 897	76 %	113	4 263	4 376	1	—	0	1
Euratom	349	265	12	11	288	82 %	—	61	61	0	—	0	0

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)	881	864	—	1	865	98 %	—	16	16	0	—	—	0
Inne działania	490	—	—	82	82	17 %	—	408	408	—	—	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	10	10	—	—	10	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Fundusz InvestEU	7 168	657	—	2 176	2 833	40 %	—	4 338	4 338	0	—	0	0
Instrument „Łącząc Europę” – Transport	1 807	1 786	—	20	1 806	100 %	—	1	1	0	—	(0)	0
Instrument „Łącząc Europę” – Energia	794	784	—	5	789	99 %	—	4	4	1	—	—	1
Instrument „Łącząc Europę” – Technologie cyfrowe	279	277	—	0	277	100 %	—	1	1	0	—	—	0
„Cyfrowa Europa”	1 161	1 129	—	31	1 160	100 %	—	0	0	1	—	0	1
Agencje zdecentralizowane	203	189	—	8	197	97 %	—	5	5	—	—	—	—
Inne działania	372	372	—	—	372	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	18	17	1	—	18	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Działania w ramach prerogatyw Komisji	33	25	—	6	31	96 %	—	1	1	—	—	(0)	(0)
Jednolity rynek	627	582	—	17	600	96 %	—	26	26	1	—	0	1
Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	25	24	—	—	24	98 %	—	1	1	0	—	0	0
Podatki	36	35	—	0	35	97 %	—	1	1	0	—	—	0
Cła	130	126	—	0	126	97 %	—	4	4	—	—	—	—
Agencje zdecentralizowane	128	118	—	5	123	96 %	—	5	5	0	—	—	0

17.10.2022

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 399/179

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Inne działania	9	9	—	0	9	100 %	—	0	0	0	—	—	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Europejski program kosmiczny	2 102	1 977	—	102	2 079	99 %	—	23	23	0	—	(0)	0
Agencje zdecentralizowane	57	56	—	1	57	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Projekty pilotażowe oraz działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział 1: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	34 960	20 700	33	4 950	25 683	73 %	113	9 160	9 273	4	—	1	4
2 Rozwój Regionalny (EFRR) ⁽¹⁾	64 803	238	—	28 028	28 266	44 %	—	7 449	7 449	29 002	—	86	29 088
Fundusz Spójności	6 059	16	—	1 307	1 323	22 %	—	44	44	4 679	—	12	4 691
Wkład Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę” –Transport	1 455	1 442	—	0	1 442	99 %	—	12	12	0	—	—	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	—	—	—	—	—	—	0	0	—	—	0	0
Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) ⁽¹⁾	34 097	54	8	17 374	17 437	51 %	—	3 735	3 735	12 758	—	168	12 925
Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	34	32	—	1	33	97 %	—	1	1	—	—	—	—
Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	338 086	116	—	98 034	98 150	29 %	—	239 935	239 935	0	—	—	0

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Program „Perykles IV”	1	1	—	0	1	96 %	—	0	0	—	—	—	—
Plan odbudowy dla Europy	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	—	—	—	—
RescEU	2 267	183	—	153	336	15 %	0	1 932	1 932	0	—	0	0
Program UE dla zdrowia	339	329	—	9	338	100 %	—	0	0	0	—	0	0
Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	671	232	—	70	301	45 %	—	370	370	0	—	—	0
Agencje zdecentralizowane	343	324	—	10	335	98 %	—	8	8	—	—	—	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Działania w ramach prerogatyw Komisji	13	11	—	1	12	94 %	—	—	—	1	—	0	1
Zatrudnienie i innowacje społeczne	114	89	—	6	95	83 %	—	6	6	14	—	0	14
Erasmus+	2 968	2 663	—	169	2 832	95 %	—	135	135	0	—	1	1
Europejski Korpus Solidarności	147	136	—	0	136	92 %	—	11	11	0	—	0	0
Kreatywna Europa	320	306	—	9	316	99 %	—	5	5	0	—	—	0
Sprawiedliwość	53	47	—	1	47	89 %	—	6	6	0	—	0	0
Prawa i wartości	101	99	—	1	100	99 %	—	1	1	0	—	—	0
Agencje zdecentralizowane	225	220	1	3	223	99 %	—	2	2	—	—	0	0

17.10.2022

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 399/181

Program	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Inne działania	10	6	—	0	6	65 %	—	1	1	3	—	—	3
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	30	30	—	0	30	99 %	—	—	—	—	—	0	0
Działania w ramach prerogatyw Komisji	185	181	—	1	182	98 %	—	1	1	2	—	0	2
Ogółem dział 2: Spójność, odporność i wartości	452 326	6 760	9	145 178	151 947	34 %	0	253 653	253 653	46 460	—	267	46 726
3 Gwarancje rolne	41 518	39 679	470	669	40 818	98 %	686	2	689	6	5	0	11
Inne programy dotyczące zasobów naturalnych i środowiska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	23 833	15 339	—	2 366	17 705	74 %	—	5 866	5 866	2	—	260	262
Gospodarka morską i rybołówstwo	998	107	—	110	217	22 %	—	0	0	652	—	129	781
Rybołówstwo (SFPA i RFMO)	152	152	—	—	152	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Agencje zdecentralizowane	22	21	—	0	21	97 %	—	1	1	—	—	—	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	742	739	—	3	741	100 %	—	1	1	0	—	0	0
Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	12 005	4	—	5	9	0 %	—	10 863	10 863	1 133	—	—	1 133
Instrument pożyczkowy w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji	46	—	—	0	0	0 %	—	46	46	—	—	—	—

Program	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Agencje zdecentralizowane	57	50	—	6	57	99 %	—	0	0	—	—	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	4	4	—	—	4	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział 3: Zasoby naturalne i środowisko	79 377	56 094	470	3 160	59 723	75 %	686	16 779	17 466	1 794	5	389	2 188
4 Azyl, Migracja i Integracja	903	497	—	2	499	55 %	—	6	6	398	—	—	398
Agencje zdecentralizowane	160	138	—	4	142	89 %	—	18	18	—	—	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	—	—	—	—	—	—	0	0	—	—	—	—
Zarządzanie granicami (FZZG) – Zarządzanie Granicami i Wizy	442	153	—	3	156	35 %	—	7	7	279	—	—	279
Zarządzanie granicami (FZZG) – Sprzęt do kontroli celnej	135	135	—	—	135	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Agencje zdecentralizowane	728	703	—	10	712	98 %	—	16	16	—	—	—	—
Ogółem dział 4: Migracja i zarządzanie granicami	2 368	1 626	—	19	1 644	69 %	—	47	47	677	—	0	677
5 Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW)	182	70	—	1	71	39 %	—	2	2	108	—	—	108
Likwidacja obiektów jądrowych	73	73	—	—	73	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Bezpieczeństwo jądrowe i likwidacja	70	69	—	0	69	99 %	—	0	0	0	—	0	0

Program	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Agencje zdecentralizowane	200	193	—	3	196	98 %	—	4	4	—	—	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Działania w ramach prerogatyw Komisji	21	20	—	0	20	96 %	—	0	0	1	—	—	1
Europejski Fundusz Obrony (badania)	330	323	—	7	330	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Europejski Fundusz Obrony (działania niezwiązane z badaniami)	639	623	—	17	639	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Mobilność wojskowa	227	227	—	—	227	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział 5: Bezpieczeństwo i obrona	1 741	1 597	—	28	1 625	93 %	—	7	7	109	—	0	109
6 Sąsiedztwo oraz Współpraca Międzynarodowa i Rozwojowa	12 627	10 833	—	127	10 960	87 %	1 578	89	1 667	—	—	0	0
Instrument na rzecz Bezpieczeństwa Jądrowego (EINS)	40	38	—	0	38	94 %	0	2	2	—	—	—	—
Pomoc humanitarna (HUMA)	2 207	2 168	—	28	2 196	100 %	—	11	11	—	—	0	0
Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	409	352	—	56	408	100 %	—	1	1	0	—	0	0
Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)	67	63	—	—	63	94 %	4	—	4	—	—	—	—
Inne działania	19	17	—	—	17	94 %	—	0	0	1	—	—	1

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	0	0
Działania w ramach prerogatyw Komisji	94	92	—	1	93	99 %	—	0	0	0	—	—	0
Pomoc Przedakcesyjna (IPA III)	2 011	1 566	—	30	1 596	79 %	318	97	415	(0)	—	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział 6: Sąsiedztwo i świat	17 474	15 130	—	242	15 372	88 %	1 900	200	2 100	2	—	1	2
7 Świadczenia emerytalno-rentowe pracowników	2 179	2 173	—	—	2 173	100 %	—	—	—	5	—	—	5
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Parlament Europejski	11	11	—	—	11	99 %	—	—	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Rada Europejska i Rada	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Komisja	7	7	—	—	7	98 %	—	—	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) TSUE	12	12	—	—	12	99 %	—	—	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Trybunał Obrachunkowy	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	0	0	—	—	0	94 %	—	—	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) EIOD	0	0	—	—	0	94 %	—	—	—	0	—	—	0
Szkoły europejskie	216	197	—	15	212	98 %	—	5	5	0	—	—	0

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
	1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+11+12
Wynagrodzenia personelu statutowego	2 561	2 494	—	31	2 526	99 %	—	35	35	1	—	0	1
Wynagrodzenia personelu zewnętrznego	312	238	—	33	271	87 %	—	31	31	10	—	0	10
Członkowie – wynagrodzenia i dodatki	15	15	—	0	15	98 %	—	0	0	0	—	—	0
Członkowie – dodatki przejściowe	3	3	—	—	3	98 %	—	—	—	0	—	—	0
Koszty rekrutacji personelu	27	26	—	1	27	98 %	—	0	0	0	—	—	0
Zakończenie służby	8	8	—	—	8	99 %	—	—	—	0	—	—	0
Koszty szkoleń	23	17	—	3	20	87 %	—	3	3	0	—	0	0
Kwestie socjalne i mobilność	52	24	—	17	41	79 %	—	11	11	0	—	0	0
Technologie informacyjno-komunikacyjne	381	298	—	50	347	91 %	—	34	34	0	—	0	0
Czynsze i nabywanie	357	318	—	27	345	97 %	—	12	12	0	—	0	0
Związane z budynkami	114	86	—	19	105	92 %	—	9	9	0	—	0	0
Zabezpieczenie	75	63	—	6	69	92 %	—	6	6	0	—	0	0
Podróże służbowe i koszty reprezentacyjne	28	24	—	1	25	88 %	—	2	2	1	—	1	2
Posiedzenia, komitety, konferencje	9	5	—	1	6	66 %	—	2	2	1	—	0	2
Dziennik Urzędowy	2	2	—	0	2	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Publikacje	17	13	—	3	16	93 %	—	1	1	0	—	—	0
Pozyskiwanie informacji	4	4	—	0	4	100 %	—	0	0	0	—	0	0

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Analizy i dochodzenia	6	5	—	0	5	88 %	—	0	0	1	—	0	1
Wyposażenie, pojazdy, meble	32	24	—	3	27	86 %	—	4	4	0	—	0	0
Tłumacze zewnętrzni	41	24	—	10	35	85 %	—	6	6	—	—	—	—
Pozostałe wydatki administracyjne	25	18	—	4	22	88 %	—	3	3	0	—	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Wydatki administracyjne innych instytucji	4 879	4 171	85	335	4 590	94 %	22	153	175	114	—	1	115
Ogółem dział 7: Europejska administracja publiczna	11 404	10 286	85	559	10 930	96 %	22	315	337	135	—	2	137
O Fundusz innowacyjny	3 816	—	—	147	147	4 %	—	3 670	3 670	—	—	—	—
Inne działania	106	—	—	52	52	49 %	—	53	53	—	—	—	—
Ogółem dział O: Poza WRF	3 922	—	—	199	199	5 %	—	3 723	3 723	—	—	—	—
S Rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR)	844	791	—	—	791	94 %	53	—	53	—	—	—	—
Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	217	24	—	—	24	11 %	—	7	7	173	—	13	186

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Pobrewitowa rezerwa dostosowawcza	1 698	407	—	—	407	24 %	1 291	—	1 291	—	—	—	—
Ogółem dział S: Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	2 759	1 223	—	—	1 223	44 %	1 343	7	1 350	173	—	13	186
Ogółem	606 331	113 415	596	154 334	268 345	44 %	4 065	283 891	287 956	49 354	5	671	50 030

(¹) Ten program WRF obejmuje uzupełniającą pulę środków finansowych z NextGenerationEU na pakiet REACT-EU. Zob. rozdział 1.1 „Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027” w informacjach dodatkowych do sprawozdań z wykonania budżetu. W ustępie dotyczącym działu 2 sprecyzowano wkład tego programu WRF do pakietu REACT-EU.

6.9. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: WYKONANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
1 „Horyzont Europa”	12 937	8 818	73	997	9 888	76 %	110	2 926	3 036	2	8	4	14
Euratom	444	256	33	13	301	68 %	16	115	130	0	12	—	13
Eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)	659	612	0	1	613	93 %	1	45	46	0	0	—	0

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
	1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Inne działania	377	—	—	74	74	20 %	—	303	303	—	—	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	12	12	—	—	12	98 %	—	—	—	0	—	—	0
Fundusz InvestEU	1 662	938	—	574	1 512	91 %	1	149	150	0	—	0	0
Instrument „Łącząc Europę” – Transport	1 398	1 377	1	13	1 391	99 %	1	4	5	2	0	—	2
Instrument „Łącząc Europę” – Energia	556	540	1	12	552	99 %	1	0	2	1	1	(0)	2
Instrument „Łącząc Europę” – Technologie cyfrowe	164	157	1	5	162	99 %	1	1	2	0	0	—	0
„Cyfrowa Europa”	94	80	0	4	84	89 %	6	0	6	3	0	0	4
Agencje zdecentralizowane	203	189	—	8	197	97 %	—	5	5	—	—	—	—
Inne działania	372	372	—	—	372	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	18	11	0	—	12	66 %	—	—	—	6	—	—	6
Działania w ramach prerogatyw Komisji	27	25	—	0	25	90 %	—	0	0	3	—	0	3
Jednolity rynek	488	413	4	16	432	89 %	8	41	49	6	0	0	7
Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	17	15	—	0	15	91 %	—	1	1	1	—	—	1
Podatki	38	35	0	1	37	96 %	0	1	2	0	0	—	0
Cła	100	92	0	4	97	96 %	0	4	4	0	—	—	0
Agencje zdecentralizowane	128	118	—	5	123	96 %	—	5	5	0	—	—	0

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Inne działania	7	7	—	0	7	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	9	9	—	—	9	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Europejski program kosmiczny	2 722	2 374	4	195	2 573	95 %	5	143	148	0	0	0	0
Agencje zdecentralizowane	44	43	—	1	44	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Projekty pilotażowe oraz działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział 1: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	22 478	16 495	115	1 922	18 532	82 %	151	3 744	3 895	25	22	5	51
2 Rozwój Regionalny (EFRR) ⁽¹⁾	47 457	37 374	5	8 034	45 412	96 %	2	2 043	2 044	1	0	(0)	1
Fundusz Spójności	9 852	8 498	2	1 219	9 719	99 %	0	133	133	0	0	0	0
Wkład Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę” –Transport	1 035	1 022	—	9	1 031	100 %	—	4	4	—	—	—	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	3	3	—	—	3	99 %	—	0	0	—	—	—	—
Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) ⁽¹⁾	21 280	16 952	4	2 470	19 426	91 %	2	1 849	1 850	2	2	0	4
Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	40	38	0	1	40	98 %	1	0	1	(0)	0	(0)	0
Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	46 469	79	1	46 375	46 455	100 %	2	11	13	2	0	(0)	2

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Program „Perykles IV”	0	0	—	0	0	90 %	—	0	0	0	—	—	0
Plan odbudowy dla Europy	5	3	—	—	3	66 %	2	—	2	—	—	—	—
RescEU	204	165	17	15	196	96 %	—	8	8	0	—	0	0
Program UE dla zdrowia	66	57	1	4	61	93 %	3	0	4	0	0	0	1
Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	1 132	314	195	70	579	51 %	—	370	370	—	183	—	183
Agencje zdecentralizowane	334	316	—	10	326	98 %	—	8	8	0	—	—	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	3	3	—	—	3	100 %	—	—	—	0	—	—	0
Działania w ramach prerogatyw Komisji	12	9	—	2	11	93 %	—	—	—	1	—	—	1
Zatrudnienie i innowacje społeczne	69	52	1	6	59	85 %	2	6	8	2	1	0	2
Erasmus+	2 676	1 981	7	409	2 397	90 %	7	268	276	0	0	2	3
Europejski Korpus Solidarności	115	93	2	3	97	84 %	4	14	18	0	0	0	0
Kreatywna Europa	151	131	2	8	141	93 %	2	8	10	0	0	0	0
Sprawiedliwość	42	35	0	0	35	83 %	1	6	7	0	0	0	0
Prawa i wartości	63	59	0	1	61	96 %	1	1	2	0	0	—	0
Agencje zdecentralizowane	210	203	2	3	208	99 %	—	2	2	—	—	0	0

17.10.2022

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 399/191

Program	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Inne działania	8	6	—	0	6	84 %	—	1	1	0	—	—	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	28	28	—	0	28	97 %	—	—	—	1	—	0	1
Działania w ramach prerogatyw Komisji	160	157	—	1	158	99 %	—	1	1	1	—	0	1
Ogółem dział 2: Spójność, odporność i wartości	131 414	67 577	239	58 639	126 454	96 %	27	4 733	4 760	10	187	3	200
3 Gwarancje rolne	41 467	39 605	486	669	40 760	98 %	687	2	689	11	7	0	18
Inne programy dotyczące zasobów naturalnych i środowiska	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	15 168	14 345	2	306	14 652	97 %	0	512	512	4	0	—	4
Gospodarka morska i rybołówstwo	847	693	1	44	739	87 %	1	107	108	1	0	0	1
Rybołówstwo (SFPA i RFMO)	150	150	—	—	150	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Agencje zdecentralizowane	22	21	—	0	21	97 %	—	1	1	—	—	—	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	3	3	—	—	3	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	449	437	4	2	442	99 %	5	1	6	1	0	0	1
Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	96	1	—	0	1	1 %	—	94	94	0	—	—	0
Instrument pożyczkowy w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji	46	—	—	0	0	0 %	—	46	46	—	—	—	—

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Agencje zdecentralizowane	57	50	—	6	57	99 %	—	0	0	—	—	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział 3: Zasoby naturalne i środowisko	58 310	55 312	492	1 027	56 831	97 %	693	762	1 455	17	7	0	24
4 Azyl, Migracja i Integracja	1 236	1 223	2	3	1 228	99 %	2	5	7	1	0	—	1
Agencje zdecentralizowane	160	138	—	4	142	89 %	—	18	18	—	—	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	—	—	0	57 %	—	0	0	—	—	—	—
Zarządzanie granicami (FZZG) – Zarządzanie Granicami i Wizy	558	400	1	12	414	74 %	1	142	143	1	1	—	1
Zarządzanie granicami (FZZG) – Sprzęt do kontroli celnej	0	—	—	—	—	—	0	—	0	—	—	—	—
Agencje zdecentralizowane	779	754	—	10	764	98 %	—	16	16	0	—	—	0
Ogółem dział 4: Migracja i zarządzanie granicami	2 734	2 515	3	29	2 547	93 %	3	181	184	2	1	0	3
5 Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW)	169	164	0	2	166	98 %	1	2	3	0	0	—	0
Likwidacja obiektów jądrowych	46	46	—	—	46	100 %	—	—	—	0	—	—	0

Program	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Bezpieczeństwo jądrowe i likwidacja	82	76	—	0	76	92 %	2	1	3	4	—	—	4
Agencje zdecentralizowane	200	193	—	3	196	98 %	—	4	4	—	—	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	—	—	—	—
Działania w ramach prerogatyw Komisji	21	19	—	0	19	91 %	—	0	0	2	—	—	2
Europejski Fundusz Obrony (badania)	2	1	—	0	1	43 %	1	—	1	0	—	0	0
Europejski Fundusz Obrony (działania niezwiązane z badaniami)	199	198	0	0	199	100 %	1	—	1	0	0	0	0
Mobilność wojskowa	2	1	—	—	1	58 %	1	—	1	0	—	—	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	5	5	—	0	5	98 %	—	—	—	0	—	—	0
Ogółem dział 5: Bezpieczeństwo i obrona	726	703	0	4	708	97 %	5	7	12	6	0	0	6
6 Sąsiedztwo oraz Współpraca Międzynarodowa i Rozwojowa	6 939	5 690	22	78	5 789	83 %	989	156	1 145	3	2	0	5
Instrument na rzecz Bezpieczeństwa Jądrowego (EINS)	20	16	1	1	17	87 %	1	2	2	0	0	0	0
Pomoc humanitarna (HUMA)	2 473	2 400	5	45	2 451	99 %	6	15	22	0	0	0	0
Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	388	346	0	41	387	100 %	0	1	1	0	—	0	0
Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)	8	7	—	—	7	86 %	1	—	1	—	—	—	—

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Inne działania	17	17	—	—	17	100 %	—	0	0	0	—	—	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	2	2	—	—	2	99 %	—	—	—	—	—	0	0
Działania w ramach prerogatyw Komisji	72	71	—	1	72	100 %	—	0	0	—	—	—	—
Pomoc Przedakcesyjna (IPA III)	2 338	1 894	6	292	2 192	94 %	11	135	145	0	1	0	1
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział 6: Sąsiedztwo i świat	12 258	10 443	34	458	10 935	89 %	1 008	308	1 317	3	3	0	6
7 Świadczenia emerytalno-rentowe pracowników	2 179	2 173	—	—	2 173	100 %	—	—	—	5	—	—	5
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Parlament Europejski	11	11	—	—	11	99 %	—	—	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Rada Europejska i Rada	1	1	—	—	1	100 %	—	—	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Komisja	7	7	—	—	7	98 %	—	—	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) TSUE	12	12	—	—	12	99 %	—	—	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Trybunał Obrachunkowy	5	5	—	—	5	100 %	—	—	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	0	0	—	—	0	94 %	—	—	—	0	—	—	0
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) EIOD	0	0	—	—	0	94 %	—	—	—	0	—	—	0

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
	1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12	13=10+ 11+12
Szkoły europejskie	217	196	1	13	210	97 %	0	6	7	0	—	—	0
Wynagrodzenia personelu statutowego	2 561	2 494	—	31	2 526	99 %	0	35	35	1	0	0	1
Wynagrodzenia personelu zewnętrznego	350	200	32	32	264	75 %	38	32	70	10	6	0	16
Członkowie – wynagrodzenia i dodatki	15	13	0	0	13	83 %	2	0	2	0	0	—	0
Członkowie – dodatki przejściowe	3	3	—	—	3	98 %	—	—	—	0	—	—	0
Koszty rekrutacji personelu	31	24	2	0	27	88 %	2	1	2	0	1	—	1
Zakończenie służby	8	8	—	—	8	99 %	—	—	—	0	—	—	0
Koszty szkoleń	34	6	10	2	17	51 %	11	4	15	0	2	0	2
Kwestie socjalne i mobilność	64	15	10	11	36	56 %	8	18	26	0	2	0	2
Technologie informacyjno-komunikacyjne	523	155	139	30	323	62 %	143	54	197	0	2	0	2
Czynsze i nabywanie	361	300	5	26	331	92 %	18	12	30	0	0	0	0
Związane z budynkami	165	47	50	7	104	63 %	39	20	60	0	1	0	2
Zabezpieczenie	100	36	25	2	62	61 %	28	10	37	0	1	0	1
Podróże służbowe i koszty reprezentacyjne	35	12	1	0	14	39 %	11	2	13	1	6	1	8
Posiedzenia, komitety, konferencje	16	1	1	1	3	17 %	3	2	6	1	6	1	7
Dziennik Urzędowy	3	2	1	0	3	79 %	1	—	1	—	0	—	0

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Publikacje	24	7	6	1	15	62 %	6	2	9	0	0	—	0
Pozyskiwanie informacji	5	2	1	0	4	68 %	2	0	2	0	0	0	0
Analizy i dochodzenia	17	1	11	—	12	70 %	4	0	4	1	0	0	1
Wyposażenie, pojazdy, meble	48	13	15	2	30	63 %	11	6	17	0	1	0	1
Tłumacze zewnętrzni	44	21	3	10	33	75 %	4	7	11	—	0	—	0
Pozostałe wydatki administracyjne	33	12	7	3	22	65 %	6	4	11	0	1	0	1
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	1	1	0	—	1	98 %	—	—	—	0	0	—	0
Wydatki administracyjne innych instytucji	5 492	3 537	618	281	4 436	81 %	653	205	858	117	77	3	198
Ogółem dział 7: Europejska administracja publiczna	12 368	9 316	938	452	10 705	87 %	991	422	1 412	138	108	5	251
O Fundusz innowacyjny	3 819	—	—	11	11	0 %	—	3 808	3 808	—	—	—	—
Inne działania	112	—	—	50	50	45 %	—	62	62	—	—	—	—
Ogółem dział O: Poza WRF	3 931	—	—	61	61	2 %	—	3 870	3 870	—	—	—	—
S Rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR)	866	791	—	—	791	91 %	75	—	75	—	—	—	—
Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	30	10	0	14	24	81 %	—	5	5	—	—	—	—

(w mln EUR)

Program	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+ 3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Pobreitowa rezerwa dostosowawcza	1 698	407	—	—	407	24 %	1 291	—	1 291	—	—	—	—
Ogółem dział S: Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	2 593	1 208	0	14	1 223	47 %	1 365	5	1 371	—	—	—	—
Ogółem	246 812	163 568	1 821	62 607	227 996	92 %	4 244	14 032	18 275	199	327	14	541

(¹) Ten program WRF obejmuje uzupełniającą pulę środków finansowych z NextGenerationEU na pakiet REACT-EU. Zob. rozdział 1.1 „Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027” w informacjach dodatkowych do sprawozdań z wykonania budżetu. W ustępie dotyczącym działu 2 sprecyzowano wkład tego programu WRF do pakietu REACT-EU.

6.10. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: ZMIANA STANU ZOBOWIĄZAŃ POZOSTAJĄCYCH DO SPŁATY (RAL)

(w mln EUR)

Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/ aktualizacja wyceny/ anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
1 „Horyzont Europa”	24 186	(608)	(8 526)	15 052	13 897	(1 361)	(17)	12 519	27 571
Euratom	338	(7)	(98)	233	288	(203)	(0)	85	317
Eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)	1 062	(0)	(350)	712	865	(263)	(0)	601	1 313

(w mln EUR)

Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/aktualizacja wyceny/anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Inne działania	109	(11)	(40)	58	82	(34)	—	48	106
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	26	(2)	(12)	12	10	(0)	—	10	22
Fundusz InvestEU	2 753	(20)	(923)	1 810	2 833	(590)	—	2 243	4 053
Instrument „Łącząc Europę” – Transport	6 807	(39)	(1 380)	5 388	1 806	(11)	—	1 795	7 183
Instrument „Łącząc Europę” – Energia	3 692	(25)	(552)	3 115	789	(0)	—	789	3 904
Instrument „Łącząc Europę” – Technologie cyfrowe	328	(8)	(160)	161	277	(2)	—	275	436
„Cyfrowa Europa”	65	(1)	(58)	6	1 160	(26)	—	1 133	1 140
Agencje zdecentralizowane	36	(0)	(36)	—	197	(162)	—	36	36
Inne działania	—	—	—	—	372	(372)	—	—	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	45	(0)	(10)	35	18	(1)	—	17	52
Działania w ramach prerogatyw Komisji	36	(1)	(20)	15	31	(5)	—	26	41
Jednolity rynek	827	(45)	(344)	438	600	(88)	—	512	950
Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	28	(4)	(13)	11	24	(3)	—	21	33
Podatki	36	(1)	(26)	8	35	(10)	—	25	33
Cła	95	(2)	(75)	18	126	(22)	—	104	122
Agencje zdecentralizowane	0	(0)	—	—	123	(123)	—	—	—
Inne działania	4	(0)	(4)	0	9	(3)	—	5	6
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	22	(2)	(9)	11	5	(0)	—	4	16

17.10.2022

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 399/199

(w mln EUR)

Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/aktualizacja wyceny/anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Europejski program kosmiczny	1 865	(2)	(996)	867	2 079	(1 577)	—	502	1 369
Agencje zdecentralizowane	2	—	(2)	—	57	(42)	—	15	15
Projekty pilotażowe oraz działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział 1: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	42 361	(777)	(13 632)	27 951	25 683	(4 900)	(17)	20 766	48 717
2 Rozwój Regionalny (EFRR) ¹	101 349	(53)	(40 365)	60 931	28 266	(5 047)	(0)	23 219	84 149
Fundusz Spójności	26 838	(42)	(9 714)	17 083	1 323	(4)	(0)	1 319	18 402
Wkład Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę” –Transport	6 635	(21)	(1 020)	5 594	1 442	(11)	—	1 431	7 026
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	9	(1)	(3)	5	—	—	—	—	5
Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+) ⁽¹⁾	45 252	(7)	(17 325)	27 921	17 437	(2 101)	—	15 336	43 257
Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	129	(5)	(36)	88	33	(4)	(0)	29	117
Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	108	(2)	(54)	52	98 150	(46 401)	—	51 749	51 801
Program „Perykles IV”	1	(0)	—	0	1	(0)	—	0	1
Plan odbudowy dla Europy	—	—	—	—	5	(3)	—	2	2
RescEU	464	(7)	(149)	308	336	(47)	—	288	596
Program UE dla zdrowia	144	(9)	(49)	86	338	(12)	—	327	412
Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	469	—	(375)	94	301	(204)	—	97	191
Agencje zdecentralizowane	11	(0)	—	11	335	(326)	—	9	20

(w mln EUR)

Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/aktualizacja wyceny/anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	4	(0)	(3)	1	—	—	—	—	1
Działania w ramach prerogatyw Komisji	9	(1)	(7)	1	12	(4)	—	8	9
Zatrudnienie i innowacje społeczne	165	(14)	(58)	93	95	(1)	—	94	187
Erasmus+	1 346	(16)	(531)	798	2 832	(1 866)	—	966	1 765
Europejski Korpus Solidarności	113	(4)	(22)	87	136	(75)	—	61	148
Kreatywna Europa	236	(11)	(80)	145	316	(60)	—	255	400
Sprawiedliwość	64	(1)	(14)	49	47	(21)	—	26	75
Prawa i wartości	121	(4)	(41)	76	100	(20)	—	80	156
Agencje zdecentralizowane	18	(0)	(4)	13	223	(204)	—	19	33
Inne działania	11	(0)	(6)	4	6	(0)	—	6	10
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	87	(5)	(26)	56	30	(1)	—	28	85
Działania w ramach prerogatyw Komisji	165	(2)	(104)	59	182	(54)	—	128	187
Ogółem dział 2: Spójność, odporność i wartości	183 747	(205)	(69 986)	113 555	151 947	(56 468)	(1)	95 478	209 033
3 Gwarancje rolne	286	(10)	(76)	200	40 818	(40 685)	—	133	333
Inne programy dotyczące zasobów naturalnych i środowiska	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	35 164	(2)	(14 023)	21 139	17 705	(630)	(0)	17 075	38 215
Gospodarka morska i rybołówstwo	3 459	(15)	(727)	2 716	217	(11)	(0)	206	2 922

17.10.2022

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 399/201

(w mln EUR)

Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/aktualizacja wyceny/anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Rybołówstwo (SFPA i RFMO)	21	—	(12)	9	152	(137)	—	14	23
Agencje zdecentralizowane	—	—	—	—	21	(21)	—	—	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	12	(0)	(3)	9	—	—	—	—	9
Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	1 888	(34)	(419)	1 435	741	(23)	—	718	2 154
Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	—	—	—	—	9	(1)	—	8	8
Instrument pożyczkowy w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—
Agencje zdecentralizowane	3	—	(3)	—	57	(54)	—	3	3
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	26	—	(5)	21	4	(1)	—	3	24
Ogółem dział 3: Zasoby naturalne i środowisko	40 860	(61)	(15 269)	25 530	59 723	(41 562)	(0)	18 161	43 691
4 Azyl, Migracja i Integracja	3 122	(30)	(1 182)	1 909	499	(45)	—	453	2 363
Agencje zdecentralizowane	20	—	—	20	142	(142)	—	—	20
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	—	(0)	0	—	—	—	—	0
Zarządzanie granicami (FZZG) – Zarządzanie Granicami i Wizy	1 436	(37)	(413)	985	156	(0)	—	155	1 141
Zarządzanie granicami (FZZG) – Sprzęt do kontroli celnej	—	—	—	—	135	—	—	135	135

(w mln EUR)

Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/aktualizacja wyceny/anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Agencje zdecentralizowane	372	—	(208)	164	712	(555)	—	157	321
Ogółem dział 4: Migracja i zarządzanie granicami	4 950	(68)	(1 804)	3 078	1 644	(743)	—	901	3 980
5 Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW)	471	(16)	(166)	290	71	(0)	—	71	360
Likwidacja obiektów jądrowych	351	(0)	(46)	305	73	—	—	73	377
Bezpieczeństwo jądrowe i likwidacja	324	(3)	(70)	251	69	(6)	—	64	315
Agencje zdecentralizowane	0	(0)	—	0	196	(196)	—	—	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	2	—	(1)	1	—	—	—	—	1
Działania w ramach prerogatyw Komisji	26	(3)	(14)	9	20	(5)	—	15	24
Europejski Fundusz Obronny (badania)	—	—	—	—	330	(1)	(0)	329	329
Europejski Fundusz Obronny (działania niezwiązane z badaniami)	322	(0)	(198)	124	639	(1)	—	639	762
Mobilność wojskowa	—	—	—	—	227	(1)	—	226	226
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	7	(0)	(5)	2	—	—	—	—	2
Ogółem dział 5: Bezpieczeństwo i obrona	1 503	(23)	(498)	981	1 625	(209)	(0)	1 415	2 397
6 Sąsiedztwo oraz Współpraca Międzynarodowa i Rozwojowa	18 739	(456)	(4 511)	13 772	10 960	(1 278)	—	9 682	23 453
Instrument na rzecz Bezpieczeństwa Jądrowego (EINS)	117	(9)	(16)	91	38	(1)	—	37	128
Pomoc humanitarna (HUMA)	1 354	(16)	(1 058)	280	2 196	(1 393)	(0)	804	1 084

17.10.2022

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 399/203

(w mln EUR)

Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/aktualizacja wyceny/anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	160	(3)	(86)	70	408	(301)	—	107	178
Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)	9	—	(6)	3	63	(1)	—	63	65
Inne działania	1	(0)	(0)	0	17	(17)	—	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	4	(0)	(2)	2	—	—	—	—	2
Działania w ramach prerogatyw Komisji	153	(20)	(47)	86	93	(25)	—	68	154
Pomoc Przedakcesyjna (IPA III)	8 249	(182)	(2 093)	5 974	1 596	(99)	—	1 497	7 471
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	(0)	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział 6: Sąsiedztwo i świat	28 785	(687)	(7 821)	20 278	15 372	(3 115)	(0)	12 257	32 535
7 Świadczenia emerytalno-rentowe pracowników	—	—	—	—	2 173	(2 173)	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Parlament Europejski	—	—	—	—	11	(11)	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Rada Europejska i Rada	—	—	—	—	1	(1)	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Komisja	—	—	—	—	7	(7)	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) TSUE	—	—	—	—	12	(12)	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Trybunał Obrachunkowy	—	—	—	—	5	(5)	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) EIOD	—	—	—	—	0	(0)	—	—	—
Szkoły europejskie	1	—	(1)	—	212	(210)	—	2	2

(w mln EUR)

Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/aktualizacja wyceny/anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Wynagrodzenia personelu statutowego	0	(0)	—	—	2 526	(2 526)	(0)	0	0
Wynagrodzenia personelu zewnętrznego	38	(6)	(32)	—	271	(232)	(0)	39	39
Członkowie – wynagrodzenia i dodatki	0	(0)	(0)	—	15	(13)	—	2	2
Członkowie – dodatki przejściowe	—	—	—	—	3	(3)	—	—	—
Koszty rekrutacji personelu	3	(1)	(2)	—	27	(25)	—	2	2
Zakończenie służby	—	—	—	—	8	(8)	—	—	—
Koszty szkoleń	11	(2)	(10)	—	20	(7)	—	12	12
Kwestie socjalne i mobilność	14	(4)	(10)	0	41	(26)	—	15	15
Technologie informacyjno-komunikacyjne	142	(2)	(139)	—	347	(184)	—	163	163
Czynsze i nabywanie	5	(0)	(5)	—	345	(327)	—	18	18
Związane z budynkami	51	(1)	(50)	—	105	(54)	—	51	51
Zabezpieczenie	26	(1)	(25)	—	69	(37)	—	32	32
Podróże służbowe i koszty reprezentacyjne	7	(6)	(1)	—	25	(13)	—	12	12
Posiedzenia, komitety, konferencje	6	(6)	(1)	—	6	(2)	—	4	4
Dziennik Urzędowy	1	(0)	(1)	—	2	(2)	—	1	1
Publikacje	7	(0)	(6)	—	16	(9)	—	7	7
Pozyskiwanie informacji	1	(0)	(1)	—	4	(2)	—	2	2
Analizy i dochodzenia	11	(0)	(11)	—	5	(1)	—	4	4
Wyposażenie, pojazdy, meble	16	(1)	(15)	—	27	(15)	—	13	13
Tłumacze zewnętrzni	3	(0)	(3)	—	35	(30)	—	4	4

17.10.2022

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 399/205

(w mln EUR)

Program	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec poprzedniego roku				Zobowiązania za bieżący rok				Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z poprzedniego roku	Umorzenie/aktualizacja wyceny/anulowanie	Płatności	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	Zobowiązania zaciągnięte w ciągu roku	Płatności	Anulowane zobowiązania, których nie można przenieść na następne okresy	Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec roku	
	1	2	3	4=1+2+3	5	6	7	8=5+6+7	
Pozostałe wydatki administracyjne	8	(1)	(7)	—	22	(14)	—	8	8
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	2	(0)	(1)	0	—	—	—	—	0
Wydatki administracyjne innych instytucji	627	(92)	(535)	—	4 590	(3 901)	(6)	684	684
Ogółem dział 7: Europejska administracja publiczna	981	(124)	(857)	0	10 930	(9 848)	(6)	1 075	1 076
O Fundusz innowacyjny	4	(1)	(3)	0	147	(9)	—	138	138
Inne działania	7	(1)	(0)	6	52	(50)	—	2	8
Ogółem dział O: Poza WRF	11	(2)	(3)	6	199	(58)	—	140	147
S Rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR)	—	—	—	—	791	(791)	—	—	—
Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	0	—	(0)	—	24	(24)	—	—	—
Pobrexitowa rezerwa dostosowawcza	—	—	—	—	407	(407)	—	—	—
Ogółem dział S: Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	0	—	(0)	—	1 223	(1 223)	—	—	—
Ogółem	303 197	(1 946)	(109 870)	191 381	268 345	(118 126)	(24)	150 194	341 575

(¹) Ten program WRF obejmuje uzupełniającą pulę środków finansowych z NextGenerationEU na pakiet REACT-EU. Zob. rozdział 1.1 „Wieloletnie ramy finansowe na lata 2021–2027” w informacjach dodatkowych do sprawozdań z wykonania budżetu. W ustępie dotyczącym działu 2 sprecyzowano wkład tego programu WRF do pakietu REACT-EU.

6.11. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG ROKU POWSTANIA ZOBOWIĄZANIA

(w mln EUR)

Program	<2015	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ogółem
1 „Horyzont Europa”	355	381	663	1 173	2 129	3 710	6 279	12 881	27 571
Euratom	8	16	6	5	32	57	109	85	317
Eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)	—	—	—	—	6	369	336	601	1 313
Inne działania	0	2	1	4	11	13	28	48	106
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	0	0	2	6	4	10	22
Fundusz InvestEU	141	20	144	195	207	444	659	2 243	4 053
Instrument „Łącząc Europę” – Transport	6	6	170	166	635	2 162	2 244	1 795	7 183
Instrument „Łącząc Europę” – Energia	46	60	23	446	460	938	1 132	800	3 904
Instrument „Łącząc Europę” – Technologie cyfrowe	0	5	2	9	42	37	67	275	436
„Cyfrowa Europa”	—	—	0	0	0	1	5	1 133	1 140
Agencje zdecentralizowane	—	—	—	—	—	—	—	36	36
Inne działania	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	0	1	5	28	17	52
Działania w ramach prerogatyw Komisji	—	—	0	0	1	4	9	26	41
Jednolity rynek	21	8	10	24	44	117	213	512	950
Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	—	0	—	0	1	3	7	21	33
Podatki	—	—	—	—	1	1	6	25	33
Cła	—	0	0	0	1	5	11	104	122
Agencje zdecentralizowane	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Inne działania	—	—	—	—	—	0	0	5	6
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	0	3	3	6	4	16

(w mln EUR)

Program	<2015	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ogółem
Europejski program kosmiczny	0	0	1	2	57	139	668	502	1 369
Agencje zdecentralizowane	—	—	—	—	—	—	—	15	15
Projekty pilotażowe oraz działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział 1: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	579	497	1 020	2 025	3 632	8 014	11 812	21 138	48 717
2 Rozwój Regionalny (EFRR)	1 822	61	76	4 266	9 416	18 213	27 076	23 219	84 149
Fundusz Spójności	172	11	0	1 422	2 787	5 051	7 639	1 319	18 402
Wkład Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę” –Transport	120	225	498	759	917	1 376	1 700	1 431	7 026
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	1	1	—	3	—	5
Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)	423	93	299	2 125	3 617	7 981	13 382	15 336	43 257
Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	4	4	22	8	9	15	26	29	117
Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	—	—	—	0	2	14	35	51 749	51 801
Program „Perykles IV”	—	—	—	—	—	0	0	0	1
Plan odbudowy dla Europy	—	—	—	—	—	—	—	2	2
RescEU	—	—	0	1	6	30	271	288	596
Program UE dla zdrowia	0	3	2	9	12	25	36	327	412
Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	—	—	—	—	—	—	49	142	191
Agencje zdecentralizowane	—	—	—	1	4	1	4	9	20
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	0	1	—	0	0	—	—	1
Działania w ramach prerogatyw Komisji	—	—	—	0	—	0	1	8	9
Zatrudnienie i innowacje społeczne	1	0	1	2	7	29	52	94	187
Erasmus+	1	1	3	22	78	179	516	966	1 765
Europejski Korpus Solidarności	2	—	—	1	11	33	41	61	148

(w mln EUR)

Program	<2015	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ogółem
Kreatywna Europa	—	—	—	4	11	38	92	255	400
Sprawiedliwość	—	4	6	8	8	10	13	26	75
Prawa i wartości	0	2	5	6	11	20	33	80	156
Agencje zdecentralizowane	—	—	—	—	—	—	3	30	33
Inne działania	—	0	—	—	0	0	4	6	10
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	0	0	3	10	43	28	85
Działania w ramach prerogatyw Komisji	0	0	0	2	6	13	37	129	187
Ogółem dział 2: Spójność, odporność i wartości	2 546	404	911	8 637	16 907	33 036	51 058	95 534	209 033
3 Gwarancje rolne	—	—	—	2	25	83	91	133	333
Inne programy dotyczące zasobów naturalnych i środowiska	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	198	1 134	1 042	794	1 416	5 874	10 682	17 075	38 215
Gospodarka morską i rybołówstwo	56	1	1	144	648	958	909	206	2 922
Rybołówstwo (SFPA i RFMO)	—	—	—	1	1	—	7	14	23
Agencje zdecentralizowane	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	—	—	—	2	5	2	—	9
Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	74	86	85	124	391	310	365	718	2 154
Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	—	—	—	—	—	—	—	8	8
Instrument pożyczkowy w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Agencje zdecentralizowane	—	—	—	—	—	—	—	3	3
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	—	0	0	3	2	15	3	24
Ogółem dział 3: Zasoby naturalne i środowisko	328	1 222	1 128	1 065	2 486	7 231	12 071	18 161	43 691

(w mln EUR)

Program	<2015	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ogółem
4 Azyl, Migracja i Integracja	0	1	52	168	371	488	827	456	2 363
Agencje zdecentralizowane	—	—	—	—	—	—	20	—	20
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	—	—	—	—	—	—	—	0
Zarządzanie granicami (FZZG) – Zarządzanie Granicami i Wizy	17	1	13	27	146	377	404	155	1 141
Zarządzanie granicami (FZZG) – Sprzęt do kontroli celnej	—	—	—	—	—	—	—	135	135
Agencje zdecentralizowane	—	—	—	—	—	—	164	157	321
Ogółem dział 4: Migracja i zarządzanie granicami	17	2	66	195	517	865	1 414	904	3 980
5 Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW)	2	1	1	37	49	73	126	71	360
Likwidacja obiektów jądrowych	1	1	45	63	64	64	66	73	377
Bezpieczeństwo jądrowe i likwidacja	34	1	1	29	44	50	93	64	315
Agencje zdecentralizowane	—	—	—	—	—	—	0	—	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	1	—	1
Działania w ramach prerogatyw Komisji	—	0	0	1	1	1	6	15	24
Europejski Fundusz Obronny (badania)	—	—	—	—	—	—	—	329	329
Europejski Fundusz Obronny (działania niezwiązane z badaniami)	—	—	—	—	—	51	72	639	762
Mobilność wojskowa	—	—	—	—	—	—	—	226	226
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	0	1	—	—	2
Ogółem dział 5: Bezpieczeństwo i obrona	37	4	47	129	159	241	364	1 415	2 397

(w mln EUR)

Program	<2015	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ogółem
6 Sąsiedztwo oraz Współpraca Międzynarodowa i Rozwojowa	875	446	860	1 480	2 374	3 267	4 466	9 684	23 453
Instrument na rzecz Bezpieczeństwa Jądrowego (EINS)	1	5	7	11	23	17	27	37	128
Pomoc humanitarna (HUMA)	—	0	0	1	6	75	198	804	1 084
Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	0	—	1	2	4	35	28	107	178
Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)	—	—	—	—	—	3	—	63	65
Inne działania	—	—	—	—	0	—	—	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	1	0	0	0	0	0	—	—	2
Działania w ramach prerogatyw Komisji	0	0	3	5	5	22	51	68	154
Pomoc Przedakcesyjna (IPA III)	381	191	315	639	1 044	2 073	1 272	1 556	7 471
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział 6: Sąsiedztwo i świat	1 258	642	1 185	2 139	3 458	5 493	6 041	12 319	32 535
7 Świadczenia emerytalno-rentowe pracowników	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Parlament Europejski	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Rada Europejska i Rada	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Komisja	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) TSUE	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Trybunał Obrachunkowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	—	—	—	—	—	—	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) EIOD	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Szkoły europejskie	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Wynagrodzenia personelu statutowego	—	—	—	—	—	—	—	0	0
Wynagrodzenia personelu zewnętrznego	—	—	—	—	—	—	—	39	39
Członkowie – wynagrodzenia i dodatki	—	—	—	—	—	—	—	2	2

17.10.2022

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 399/211

(w mln EUR)

Program	<2015	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ogółem
Członkowie – dodatki przejściowe	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Koszty rekrutacji personelu	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Zakończenie służby	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Koszty szkoleń	—	—	—	—	—	—	—	12	12
Kwestie socjalne i mobilność	—	—	—	—	—	0	0	15	15
Technologie informacyjno-komunikacyjne	—	—	—	—	—	—	—	163	163
Czynsze i nabywanie	—	—	—	—	—	—	—	18	18
Związane z budynkami	—	—	—	—	—	—	—	51	51
Zabezpieczenie	—	—	—	—	—	—	—	32	32
Podróże służbowe i koszty reprezentacyjne	—	—	—	—	—	—	—	12	12
Posiedzenia, komitety, konferencje	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Dziennik Urzędowy	—	—	—	—	—	—	—	1	1
Publikacje	—	—	—	—	—	—	—	7	7
Pozyskiwanie informacji	—	—	—	—	—	—	—	2	2
Analizy i dochodzenia	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Wyposażenie, pojazdy, meble	—	—	—	—	—	—	—	13	13
Tłumacze zewnętrzni	—	—	—	—	—	—	—	4	4
Pozostałe wydatki administracyjne	—	—	—	—	—	—	—	8	8
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	—	—	—	0	—	0	—	—	0
Wydatki administracyjne innych instytucji	0	0	0	0	0	0	0	684	684
Ogółem dział 7: Europejska administracja publiczna	—	—	—	0	—	0	0	1 075	1 076
O Fundusz innowacyjny	—	—	—	—	—	—	0	138	138
Inne działania	—	—	—	—	—	1	5	2	8
Ogółem dział O: Poza WRF	—	—	—	—	—	1	6	140	147

(w mln EUR)

Program	<2015	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	Ogółem
S Rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Pobreitowa rezerwa dostosowawcza	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem dział S: Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Ogółem	4 765	2 771	4 357	14 190	27 158	54 881	82 766	150 687	341 575

Powołanie nowej Komisji wiązało się z wewnętrzną reorganizacją służb. Realokacja powiązanych transakcji spowodowała przesunięcie kwoty pozostającej do spłaty pomiędzy latami. Łączna kwota zobowiązań pozostających do spłaty nie ulega zmianie.

6.12. WRF W UJĘCIU SZCZEGÓŁOWYM: ZOBOWIĄZANIA POZOSTAJĄCE DO SPŁATY WEDŁUG RODZAJU ŚRODKÓW

(w mln EUR)

Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2021 r. – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
1 „Horyzont Europa”	20 834	(427)	11 414	8 972	22 848	3 353	(198)	2 484	915	4 723	27 571
Euratom	276	(4)	277	288	261	62	(4)	11	13	57	317
Eksperymentalny reaktor termojądrowy (ITER)	1 017	(0)	864	612	1 268	45	—	1	1	45	1 313
Inne działania	0	0	—	—	—	109	(11)	82	74	106	106
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	26	(2)	10	12	22	0	0	0	0	0	22
Fundusz InvestEU	2 332	(20)	657	962	2 006	421	—	2 176	550	2 048	4 053

(w mln EUR)

Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2021 r. – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Instrument „Łącząc Europę” – Transport	6 674	(38)	1 786	1 371	7 050	133	(1)	20	20	132	7 183
Instrument „Łącząc Europę” – Energia	3 644	(25)	784	551	3 852	48	—	5	1	52	3 904
Instrument „Łącząc Europę” – Technologie cyfrowe	321	(7)	277	158	433	7	(0)	0	4	3	436
„Cyfrowa Europa”	63	(1)	1 129	82	1 109	2	(0)	31	2	30	1 140
Agencje zdecentralizowane	35	—	189	189	36	1	(0)	8	9	—	36
Inne działania	—	—	372	372	—	0	0	0	0	0	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	45	(0)	18	12	52	0	0	0	0	0	52
Działania w ramach prerogatyw Komisji	34	(1)	25	22	36	2	(0)	6	3	5	41
Jednolity rynek	805	(44)	582	420	924	22	(1)	17	12	26	950
Program UE w zakresie zwalczania nadużyć finansowych	28	(4)	24	15	33	0	(0)	—	0	0	33
Podatki	31	(1)	35	33	31	5	(0)	0	3	2	33
Cła	86	(2)	126	90	121	8	(0)	0	7	1	122
Agencje zdecentralizowane	0	(0)	118	118	—	—	—	5	5	—	—
Inne działania	4	(0)	9	7	6	0	(0)	0	0	0	6
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	22	(2)	5	9	16	0	0	0	0	0	16
Europejski program kosmiczny	1 610	(1)	1 977	2 363	1 222	255	(0)	102	210	147	1 369

(w mln EUR)

Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2021 r. – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Agencje zdecentralizowane	2	—	56	43	15	—	—	1	1	—	15
Ogółem dział 1: Jednolity rynek, innowacje i gospodarka cyfrowa	37 889	(580)	20 733	16 702	41 340	4 472	(215)	4 950	1 830	7 377	48 717
2 Rozwój Regionalny (EFRR)	88 758	(53)	238	39 843	49 100	12 591	(0)	28 028	5 569	35 049	84 149
Fundusz Spójności	22 668	(42)	16	9 222	13 421	4 170	(0)	1 307	496	4 981	18 402
Wkład Funduszu Spójności na rzecz instrumentu „Łącząc Europę” –Transport	6 632	(21)	1 442	1 031	7 023	3	—	0	0	3	7 026
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	9	(1)	—	3	5	0	0	0	0	0	5
Europejski Fundusz Społeczny Plus (EFS+)	38 950	(7)	63	17 076	21 930	6 302	—	17 374	2 350	21 326	43 257
Wsparcie dla społeczności Turków cypryjskich	126	(5)	32	40	113	3	(0)	1	0	4	117
Europejski Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności	108	(2)	116	80	141	0	—	98 034	46 375	51 660	51 801
Program „Perykles IV”	1	(0)	1	0	1	—	—	0	—	0	1
Plan odbudowy dla Europy	—	—	5	3	2	0	0	0	0	0	2
RescEU	448	(7)	183	191	432	17	(0)	153	5	164	596
Program UE dla zdrowia	141	(9)	329	59	402	2	(0)	9	2	10	412
Wsparcie w sytuacjach nadzwyczajnych na terenie Unii	469	0	232	509	191	0	—	70	70	0	191
Agencje zdecentralizowane	11	(0)	324	316	19	—	—	10	10	0	20
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	4	(0)	—	3	1	0	0	0	0	0	1

17.10.2022

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 399/215

(w mln EUR)

Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2021 r. – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Działania w ramach prerogatyw Komisji	8	(1)	11	10	9	0	—	1	1	0	9
Zatrudnienie i innowacje społeczne	160	(12)	89	57	180	4	(2)	6	2	7	187
Erasmus+	990	(13)	2 663	2 114	1 526	356	(4)	169	283	239	1 765
Europejski Korpus Solidarności	107	(4)	136	95	144	5	(0)	0	2	4	148
Kreatywna Europa	227	(10)	306	137	386	9	(1)	9	4	14	400
Sprawiedliwość	63	(1)	47	35	74	0	(0)	1	0	0	75
Prawa i wartości	120	(4)	99	60	156	1	(0)	1	1	1	156
Agencje zdecentralizowane	17	(0)	220	206	31	1	(0)	3	2	1	33
Inne działania	10	(0)	6	6	10	0	(0)	0	0	0	10
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	87	(5)	30	28	85	—	—	0	0	0	85
Działania w ramach prerogatyw Komisji	164	(2)	181	157	186	1	(0)	1	1	1	187
Ogółem dział 2: Spójność, odporność i wartości	160 278	(198)	6 769	71 281	95 569	23 468	(8)	145 178	55 174	113 465	209 033
3 Gwarancje rolne	286	(10)	40 149	40 091	333	—	—	669	669	—	333
Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich	35 164	(2)	15 339	14 587	35 914	0	—	2 366	65	2 300	38 215
Gospodarka morską i rybołówstwo	3 043	(15)	107	738	2 397	416	(0)	110	1	525	2 922
Rybołówstwo (SFPA i RFMO)	21	—	152	150	23	0	0	0	0	0	23

(w mln EUR)

Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2021 r. – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Agencje zdecentralizowane	—	—	21	21	—	—	—	0	0	—	—
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	12	(0)	—	3	9	0	0	0	0	0	9
Działania na rzecz środowiska i klimatu (LIFE)	1 882	(34)	739	439	2 148	7	(0)	3	3	6	2 154
Fundusz na rzecz Sprawiedliwej Transformacji	—	—	4	1	3	—	—	5	0	5	8
Instrument pożyczkowy w ramach mechanizmu sprawiedliwej transformacji	0	0	—	—	—	—	—	0	0	—	—
Agencje zdecentralizowane	3	—	50	51	3	—	—	6	6	0	3
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	26	—	4	5	24	0	0	0	0	0	24
Ogółem dział 3: Zasoby naturalne i środowisko	40 438	(61)	56 563	56 086	40 854	423	(0)	3 160	745	2 837	43 691
4 Azyl, Migracja i Integracja	3 068	(29)	497	1 200	2 335	54	(1)	2	28	28	2 363
Agencje zdecentralizowane	20	—	138	138	20	—	—	4	4	—	20
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	—	—	0	0	0	0	0	0	0	0
Zarządzanie granicami (FZZG) – Zarządzanie Granicami i Wizy	1 219	(35)	153	388	949	217	(2)	3	26	192	1 141
Zarządzanie granicami (FZZG) – Sprzęt do kontroli celnej	—	—	135	—	135	0	0	0	0	0	135

(w mln EUR)

Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2021 r. – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Agencje zdecentralizowane	372	—	703	754	321	—	—	10	10	0	321
Ogółem dział 4: Migracja i zarządzanie granicami	4 679	(64)	1 626	2 480	3 760	271	(3)	19	67	219	3 980
5 Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego (FBW)	457	(15)	70	161	352	13	(1)	1	5	9	360
Likwidacja obiektów jądrowych	351	(0)	73	46	377	0	0	0	0	0	377
Bezpieczeństwo jądrowe i likwidacja	324	(3)	69	75	315	0	(0)	0	0	0	315
Agencje zdecentralizowane	0	—	193	193	0	0	(0)	3	3	—	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	2	—	—	1	1	0	0	0	0	0	1
Działania w ramach prerogatyw Komisji	26	(3)	20	19	24	—	—	0	—	0	24
Europejski Fundusz Obrony (badania)	—	(0)	323	1	322	—	—	7	0	7	329
Europejski Fundusz Obrony (działania niezwiązane z badaniami)	322	(0)	623	198	746	0	—	17	0	17	762
Mobilność wojskowa	—	—	227	1	226	0	0	0	0	0	226
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	7	(0)	—	5	2	0	—	—	0	—	2
Ogółem dział 5: Bezpieczeństwo i obrona	1 489	(22)	1 597	700	2 364	13	(1)	28	8	33	2 397

(w mln EUR)

Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2021 r. – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
6 Sąsiedztwo oraz Współpraca Międzynarodowa i Rozwojowa	18 527	(444)	10 833	5 656	23 259	213	(12)	127	134	194	23 453
Instrument na rzecz Bezpieczeństwa Jądrowego (EINS)	116	(9)	38	17	127	1	—	0	—	1	128
Pomoc humanitarna (HUMA)	1 301	(12)	2 168	2 405	1 052	53	(4)	28	46	31	1 084
Wspólna polityka zagraniczna i bezpieczeństwa (WPZiB)	137	(2)	352	341	146	22	(1)	56	46	32	178
Kraje i terytoria zamorskie (KTZ)	9	—	63	7	65	0	0	0	0	0	65
Inne działania	1	(0)	17	17	0	0	0	0	0	0	0
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	4	(0)	—	2	2	0	0	0	0	0	2
Działania w ramach prerogatyw Komisji	153	(20)	92	72	154	0	(0)	1	0	0	154
Pomoc Przedakcesyjna (IPA III)	7 464	(182)	1 566	1 988	6 860	785	(0)	30	204	610	7 471
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	0	(0)	—	—	—	0	0	0	0	0	—
Ogółem dział 6: Sąsiedztwo i świat	27 712	(670)	15 130	10 506	31 666	1 074	(17)	242	429	869	32 535
7 Świadczenia emerytalno-rentowe pracowników	—	—	2 173	2 173	—	—	—	—	—	—	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Parlament Europejski	—	—	11	11	—	0	0	0	0	0	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Rada Europejska i Rada	—	—	1	1	—	0	0	0	0	0	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Komisja	—	—	7	7	—	0	0	0	0	0	—

17.10.2022

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 399/219

(w mln EUR)

Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2021 r. – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) TSUE	—	—	12	12	—	0	0	0	0	0	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Trybunał Obrachunkowy	—	—	5	5	—	0	0	0	0	0	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) Europejski Rzecznik Praw Obywatelskich	—	—	0	0	—	0	0	0	0	0	—
(Świadczenia emerytalno-rentowe byłych członków) EIOD	—	—	0	0	—	0	0	0	0	0	—
Szkoły europejskie	0	—	197	197	0	1	—	15	14	2	2
Wynagrodzenia personelu statutowego	0	(0)	2 494	2 494	0	—	—	31	31	—	0
Wynagrodzenia personelu zewnętrznego	35	(4)	238	231	38	3	(2)	33	33	2	39
Członkowie – wynagrodzenia i dodatki	0	(0)	15	13	2	—	—	0	0	—	2
Członkowie – dodatki przejściowe	—	—	3	3	—	0	0	0	0	0	—
Koszty rekrutacji personelu	3	(1)	26	27	2	0	—	1	0	0	2
Zakończenie służby	—	—	8	8	—	0	0	0	0	0	—
Koszty szkoleń	10	(1)	17	15	11	1	(0)	3	3	1	12
Kwestie socjalne i mobilność	8	(1)	24	21	8	7	(2)	17	15	7	15
Technologie informacyjno-komunikacyjne	122	(2)	298	274	143	20	(0)	50	49	20	163
Czynsze i nabywanie	3	(0)	318	303	18	2	—	27	28	0	18
Związane z budynkami	49	(1)	86	95	39	2	(0)	19	9	12	51
Zabezpieczenie	24	(1)	63	58	28	2	(0)	6	3	4	32
Podróże służbowe i koszty reprezentacyjne	7	(6)	24	13	11	0	(0)	1	0	0	12

(w mln EUR)

Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2021 r. – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Posiedzenia, komitety, konferencje	6	(5)	5	2	3	0	(0)	1	1	1	4
Dziennik Urzędowy	1	(0)	2	3	1	0	—	0	0	—	1
Publikacje	5	(0)	13	12	6	2	(0)	3	3	1	7
Pozyskiwanie informacji	1	(0)	4	3	2	—	—	0	0	0	2
Analizy i dochodzenia	11	(0)	5	12	4	0	—	0	0	0	4
Wyposażenie, pojazdy, meble	13	(1)	24	25	11	3	(0)	3	5	2	13
Tłumacze zewnętrzni	3	(0)	24	23	4	0	(0)	10	10	1	4
Pozostałe wydatki administracyjne	7	(1)	18	18	6	1	(0)	4	4	2	8
Projekty pilotażowe i działania przygotowawcze	2	(0)	—	1	0	0	(0)	—	—	—	0
Wydatki administracyjne innych instytucji	591	(66)	4 256	4 155	626	36	(32)	335	281	57	684
Ogółem dział 7: Europejska administracja publiczna	901	(92)	10 371	10 215	964	80	(37)	559	490	111	1 076
O Fundusz innowacyjny	0	0	—	—	—	4	(1)	147	11	138	138
Inne działania	0	0	—	—	—	7	(1)	52	50	8	8
Ogółem dział O: Poza WRF	0	0	—	—	—	11	(2)	199	61	147	147
S Rezerwa na rzecz solidarności i pomocy nadzwyczajnej (SEAR)	—	—	791	791	—	0	0	0	0	0	—
Europejski Fundusz Dostosowania do Globalizacji (EFG)	0	—	24	24	—	0	0	0	0	0	—

17.10.2022

PL

Dziennik Urzędowy Unii Europejskiej

C 399/221

(w mln EUR)

Dział	Ze środków budżetowych					Ze środków wynikających z dochodów przeznaczonych na określony cel					Zobowiązania pozostające do spłaty na koniec 2021 r. – ogółem
	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	Zobowiązania przeniesione z 2020 r.	Dostosowania	Zaciągnięte zobowiązania	Dokonane płatności	Kwota pozostała do spłaty	
	1	2	3	4	5=1+2+3-4	6	7	8	9	10=6+7+8-9	
Pobrewitowa rezerwa dostosowawcza	—	—	407	407	—	0	0	0	0	0	—
Ogółem dział S: Mechanizmy solidarnościowe w Unii i poza nią (instrumenty szczególne)	0	—	1 223	1 223	—	0	0	0	0	0	—
Ogółem	273 386	(1 687)	114 011	169 192	216 518	29 811	(283)	154 334	58 805	125 057	341 575

7. WYKONANIE BUDŻETU WEDŁUG INSTYTUCJI

7.1. WYKONANIE DOCHODÓW BUDŻETOWYCH

(w mln EUR)

Instytucja	Dochody przewidziane w budżecie		Ustalone należności			Przychody			Wpływy jako % budżetu	Nie- rozliczone
	Pierwotnie przyjęty budżet	Ostateczny przyjęty budżet	Bieżący rok	Przeniesione	Ogółem	Z należności za bieżący rok	Z należności przeniesionych	Ogółem		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7		
Parlament Europejski	176	176	236	7	243	212	3	215	122 %	28
Rada Europejska i Rada	59	59	103	1	104	102	1	102	173 %	2
Komisja	165 665	167 616	244 942	19 411	264 354	237 838	1 078	238 916	143 %	25 437
Trybunał Sprawiedliwości	60	60	59	0	59	59	0	59	99 %	0
Trybunał Obrachunkowy	23	23	24	0	24	24	0	24	102 %	0

(w mln EUR)

Instytucja	Dochody przewidziane w budżecie		Ustalone należności			Przychody			Wpływy jako % budżetu	Nie- rozliczone
	Pierwotnie przyjęty budżet	Ostateczny przyjęty budżet	Bieżący rok	Przeniesione	Ogółem	Z należności za bieżący rok	Z należności przeniesionych	Ogółem		
	1	2	3	4	5=3+4	6	7	8=6+7		
Komitet Ekonomiczno-Społeczny	13	13	22	0	22	22	0	22	171 %	0
Komitet Regionów	10	10	11	0	12	11	0	12	112 %	—
Rzecznik Praw Obywatelskich	1	1	1	0	1	1	0	1	93 %	—
Europejski Inspektor Ochrony Danych	2	2	2	0	2	2	0	2	96 %	—
Europejska Służba Działań Zewnętrznych	51	51	241	3	244	240	3	243	480 %	0
Ogółem	166 060	168 011	245 641	19 422	265 063	238 511	1 085	239 596	143 %	25 467

Skonsolidowane sprawozdanie z wykonania budżetu ogólnego UE obejmuje, podobnie jak w latach poprzednich, wykonanie budżetu wszystkich instytucji, ponieważ w ramach budżetu UE ustanowione są oddzielne budżety dla poszczególnych instytucji.

Konsolidacja w ramach budżetu UE nie obejmuje budżetu agencji ani wykonania go przez nie; nie jest on również uwzględniony w sprawozdaniach budżetowych UE. Wypłacana agencjom dotacja Komisji jest jednak uwzględniona w budżecie UE. W niniejszej części budżetowej rocznego sprawozdania finansowego wzięto pod uwagę tylko dotację wypłaconą agencjom z budżetu Komisji.

Jeżeli chodzi o ESDZ, należy zauważyć, że oprócz własnego budżetu otrzymuje ona też wkłady od Komisji w wysokości 193,6 mln EUR (w 2020 r.: 148,1 mln EUR, jednak w 2020 r. EFR nie został pokryty ze środków ISWMR, stąd wzrost w 2021 r.). Z EFR i funduszy powierniczych otrzymano 18,7 mln EUR (w 2020 r.: 64,4 mln EUR). Wkłady te pokrywają koszty personelu Komisji zatrudnionego w delegaturach finansowanych ze środków EFR i funduszy powierniczych, w tym z dochodów przeznaczonych na określony cel uzyskanych w danym roku z tych wkładów.

7.2. WYKONANIE ŚRODKÓW NA ZOBOWIĄZANIA

w mln EUR

Instytucja	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Parlament Europejski	2 215	2 033	75	46	2 154	97 %	22	30	52	8	—	0	9
Rada Europejska i Rada	679	523	0	43	566	83 %	0	41	41	71	0	0	71
Komisja	601 452	109 244	511	153 999	263 755	44 %	4 043	283 739	287 781	49 239	5	671	49 916
Trybunał Sprawiedliwości	445	438	0	1	439	98 %	0	1	1	6	0	0	6
Trybunał Obrachunkowy	154	149	0	0	149	97 %	0	0	0	5	0	0	5
Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny	155	132	0	4	136	88 %	0	5	5	13	0	0	13
Komitet Regionów	108	106	0	1	106	99 %	0	0	0	1	0	0	1
Rzecznik Praw Obywatelskich	13	11	0	—	11	89 %	0	—	—	1	0	—	1
Europejski Inspektor Ochrony Danych	19	17	0	—	17	86 %	0	—	—	3	0	—	3
Europejska Służba Działań Zewnętrznych	1 091	763	10	239	1 012	93 %	0	75	75	5	—	0	5
Ogółem	606 331	113 415	596	154 334	268 345	44 %	4 065	283 891	287 956	49 354	5	671	50 030

7.3. WYKONANIE ŚRODKÓW NA PŁATNOŚCI

w mln EUR

Instytucja	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności					Środki przeniesione na 2022 r.			Środki wygasające			
		Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	%	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem	Z ostatecznego przyjętego budżetu	Ze środków przeniesionych	Z dochodów przeznaczonych na określony cel	Ogółem
		1	2	3	4	5=2+3+4	6=5/1	7	8	9=7+8	10	11	12
Parlament Europejski	2 571	1 650	393	35	2 078	81 %	402	40	442	12	38	2	52
Rada Europejska i Rada	749	461	60	43	564	75 %	62	42	104	71	10	1	82
Komisja	241 321	160 032	1 203	62 326	223 561	93 %	3 591	13 827	17 417	82	250	11	343
Trybunał Sprawiedliwości	479	408	30	0	438	92 %	30	1	31	6	3	0	9
Trybunał Obrachunkowy	163	140	8	0	148	91 %	8	0	8	5	1	0	6
Europejski Komitet Ekonomiczno-Społeczny	168	113	10	3	126	75 %	19	7	25	13	3	0	16
Komitet Regionów	119	91	10	1	101	85 %	15	1	15	1	1	0	2
Rzecznik Praw Obywatelskich	13	9	0	—	10	76 %	2	—	2	1	0	—	1
Europejski Inspektor Ochrony Danych	21	16	1	—	17	80 %	1	—	1	3	0	—	3
Europejska Służba Działań Zewnętrznych	1 209	648	106	199	954	79 %	114	115	230	5	21	0	26
Ogółem	246 812	163 568	1 821	62 607	227 996	92 %	4 244	14 032	18 275	199	327	14	541

8. WYKONANIE BUDŻETÓW AGENCJI

Konsolidacja w ramach budżetu UE jako taka, jak wynika ze sprawozdań przedstawionych poniżej w pkt 8.1 i 8.2, nie obejmuje przychodów ani wydatków agencji. W niniejszej części budżetowej rocznego sprawozdania finansowego wzięto pod uwagę tylko dotację wypłaconą agencjom z budżetu Komisji.

W sprawozdaniach z wykonania budżetu UE uwzględnia się w stosownych przypadkach dotację wypłaconą agencjom z budżetu UE jako środki na zobowiązania i płatności.

W poniższych sprawozdaniach agencji przedstawiono przegląd agencji – zarówno agencji zdecentralizowanych (zwanych także agencjami tradycyjnymi), jak i agencji wykonawczych – oraz ich dochodów (8.1) i wydatków (8.2).

Inne źródła dochodów i związanych z nimi wydatków nie są uwzględniane w sprawozdaniu finansowym z wykonania budżetu UE. Każda agencja przedstawia własny zestaw rocznych sprawozdań finansowych.

8.1. DOCHODY BUDŻETOWE

(w mln EUR)

Agencja	Finansowanie w ramach działów WRF	Ostateczny przyjęty budżet	Dochód otrzymany
Agencja ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi	4	264	268
Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki	1	24	24
Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej	1	7	7
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin	nie dotyczy	19	19
Agencja Wykonawcza ds. Konsumentów, Zdrowia, Rolnictwa i Żywności	1, 2b	11	3
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy	2b	16	15
Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azyłu	4	142	153
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego	1	204	168
Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	1	49	50
Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej	4	535	545
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób	2b	58	173
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego	2b	19	19
Europejska Agencja Chemikaliów	1	108	115
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska	1, 2a, 3, 5	45	45
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury	2b, 6	54	54
Europejska Agencja Środowiska	3	52	67
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa	3	21	22
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności	2b	119	121
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy	2b	22	23

(w mln EUR)			
Agencja	Finansowanie w ramach działów WRF	Ostateczny przyjęty budżet	Dochód otrzymany
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji	1, 2b	27	27
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP	1, 2a	49	43
Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn	2b	9	9
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych	1	33	33
Europejski Urząd ds. Pracy	2b	22	14
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego	1	85	106
Europejska Agencja Leków	2b	379	408
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii	5	17	19
Prokuratura Europejska	2b	26	27
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych	1	55	56
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych	1, 3	88	88
Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych	1	59	61
Europejska Fundacja Kształcenia	2b	21	22
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych	2b	44	46
Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa	1	23	23
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania	5	178	177
Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania	5	10	8
Agencja Kolejowa Unii Europejskiej	1	31	33
Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego	1	44	1 870
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej	2b	24	25
Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej	nie dotyczy	534	313
Wspólne przedsięwzięcie Fusion for Energy	1	614	750
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej	7	52	46
Ogółem		4 195	6 092

(w mln EUR)

Rodzaj dochodów agencji	Otrzymane kwoty
Dotacja Komisji	4 155
Dochody z opłat	842
Pozostałe dochody	1 095
Ogółem	6 092

8.2. ŚRODKI NA ZOBOWIĄZANIA I ŚRODKI NA PŁATNOŚCI W PODZIALE NA AGENCJE

(w mln EUR)

Agencja	Środki na zobowiązania		Środki na płatności	
	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności
Agencja ds. Zarządzania Operacyjnego Wielkoskalowymi Systemami Informatycznymi	286	269	291	260
Agencja ds. Współpracy Organów Regulacji Energetyki	24	22	27	19
Organ Europejskich Regulatorów Łączności Elektronicznej	7	7	10	8
Wspólnotowy Urząd Ochrony Odmian Roślin	20	18	20	17
Agencja Wykonawcza ds. Konsumentów, Zdrowia, Rolnictwa i Żywności	11	2	12	2
Europejska Agencja Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy	16	16	22	15
Europejski Urząd Wsparcia w dziedzinie Azylu	169	139	177	136
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Lotniczego	278	183	286	149
Europejski Urząd Nadzoru Bankowego	50	49	54	46
Europejska Agencja Straży Granicznej i Przybrzeżnej	557	523	725	421
Europejskie Centrum ds. Zapobiegania i Kontroli Chorób	182	169	195	122
Europejskie Centrum Rozwoju Kształcenia Zawodowego	19	19	20	19
Europejska Agencja Chemikaliów	116	110	129	109
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Klimatu, Infrastruktury i Środowiska	45	44	47	42

(w mln EUR)

Agencja	Środki na zobowiązania		Środki na płatności	
	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Edukacji i Kultury	54	53	58	50
Europejska Agencja Środowiska	68	61	92	64
Europejska Agencja Kontroli Rybołówstwa	22	21	25	18
Europejski Urząd ds. Bezpieczeństwa Żywności	130	130	133	118
Europejska Fundacja na rzecz Poprawy Warunków Życia i Pracy	23	22	28	23
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Zdrowia i Cyfryzacji	27	26	27	20
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Innowacji i ds. MŚP	45	43	48	42
Europejski Instytut ds. Równości Kobiet i Mężczyzn	9	9	11	8
Europejski Urząd Nadzoru Ubezpieczeń i Pracowniczych Programów Emerytalnych	33	33	38	31
Europejski Urząd ds. Pracy	23	22	26	10
Europejska Agencja Bezpieczeństwa Morskiego	114	107	125	102
Europejska Agencja Leków	408	386	480	365
Europejskie Centrum Monitorowania Narkotyków i Narkomanii	20	19	21	19
Prokuratura Europejska	26	25	27	19
Agencja Wykonawcza Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych	55	55	57	54
Europejska Agencja Wykonawcza ds. Badań Naukowych	88	88	96	88
Europejski Urząd Nadzoru Giełd i Papierów Wartościowych	61	60	69	61
Europejska Fundacja Kształcenia	22	21	23	21
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Wymiarów Sprawiedliwości w Sprawach Karnych	60	57	57	45
Agencja Unii Europejskiej ds. Cyberbezpieczeństwa	23	23	29	24
Agencja Unii Europejskiej ds. Współpracy Organów Ścigania	186	176	210	167

(w mln EUR)

Agencja	Środki na zobowiązania		Środki na płatności	
	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności
Agencja Unii Europejskiej ds. Szkolenia w Dziedzinie Ścigania	26	12	30	12
Agencja Kolejowa Unii Europejskiej	38	37	37	33
Agencja Unii Europejskiej ds. Programu Kosmicznego	10 102	6 419	2 666	1 614
Agencja Praw Podstawowych Unii Europejskiej	26	25	33	25
Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej	558	286	18	282
Wspólne przedsięwzięcie Fusion for Energy	1 070	1 066	765	745
Centrum Tłumaczeń dla Organów Unii Europejskiej	53	44	56	43
Ogółem	15 151	10 897	7 301	5 470

(w mln EUR)

Rodzaje wydatków	Środki na zobowiązania		Środki na płatności	
	Dostępne środki ogółem	Zaciągnięte zobowiązania	Dostępne środki ogółem	Dokonane płatności
Personel	1 749	1 478	1 417	1 462
Koszty administracyjne	472	439	498	412
Koszty operacyjne	12 930	8 980	5 385	3 596
Ogółem	15 151	10 897	7 301	5 470

GLOSARIUSZ

Aktywa finansowe dostępne do sprzedaży

Wszystkie aktywa finansowe (z wyjątkiem instrumentów pochodnych), które są zgodne z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości Sektora Publicznego, wyceniane według wartości godziwej, w przypadku których zmiany wartości godziwej są ujmowane jako rezerwa w aktywach netto do czasu ich usunięcia z bilansu (lub utraty przez nie wartości).

Aktywa i zobowiązania finansowe wyceniane według zamortyzowanego kosztu

Wszystkie aktywa i zobowiązania finansowe, które są zgodne z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości Sektora Publicznego, wycenione według zamortyzowanego kosztu.

Aktywa lub zobowiązania finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt

Wszystkie aktywa lub zobowiązania finansowe, które są zgodne z Międzynarodowymi Standardami Rachunkowości Sektora Publicznego, wycenione według wartości godziwej, w przypadku których zmiany wartości godziwej są wykazywane jako nadwyżka lub deficyt w danym okresie (tj. instrumenty pochodne).

Anulowanie środków

Niewykorzystane środki, z których nie można dłużej korzystać.

Budżety korygujące

Decyzja przyjęta w trakcie roku budżetowego w celu zmiany (zwiększenia, zmniejszenia, przeniesienia) aspektów przyjętego budżetu na dany rok.

Dochody przeznaczone na określony cel

Dedykowane dochody otrzymane na sfinansowanie określonych pozycji wydatków. Głównym źródłem zewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel są wkłady finansowe państw trzecich w programy finansowane przez Unię. Głównym źródłem wewnętrznych dochodów przeznaczonych na określony cel są dochody uzyskane od osób trzecich w związku z towarami, usługami lub pracami dostarczonymi na ich żądanie; dochody pochodzące ze zwrotu nienależnie wypłaconych kwot i dochody ze sprzedaży publikacji i filmów.

Efektywna stopa procentowa

Stopa, która dyskontuje oszacowane przyszłe wpływy gotówkowe lub płatności w ciągu przewidywanego okresu użytkowania aktywów lub zobowiązań finansowych do wartości bilansowej netto składnika aktywów lub zobowiązania.

Instrumenty pochodne

Instrumenty finansowe, których wartość jest powiązana ze zmianą wartości innego instrumentu finansowego, wskaźnika lub towaru. W przeciwieństwie do posiadacza pierwotnego instrumentu finansowego (np. obligacji skarbowych), który posiada bezwarunkowe prawo do otrzymywania środków pieniężnych (lub innej korzyści ekonomicznej) w przyszłości, posiadacz instrumentu pochodnego posiada tylko warunkowe prawo do otrzymywania takiej korzyści. Przykładowym instrumentem pochodnym jest walutowy kontrakt terminowy typu forward.

Korekta finansowa

Korekty finansowe służą do ochrony budżetu UE przed obciążeniem nieprawidłowymi wydatkami. W przypadku wydatków objętych zarządzaniem dzielonym za odzyskanie nieprawidłowych płatności odpowiada przede wszystkim państwo członkowskie.

„Potwierdzona” korekta finansowa została zaakceptowana przez dane państwo członkowskie. „Stwierdzona” korekta finansowa została przyjęta decyzją Komisji i zawsze jest korektą netto, w przypadku której państwo członkowskie ma obowiązek zwrócić nieprawidłowo wykorzystane środki do budżetu UE, co doprowadzi do ostatecznego zmniejszenia puli środków finansowych przyznanych danemu państwu członkowskiemu. Potwierdzone i stwierdzone korekty finansowe opisuje się w niniejszej publikacji jako jedną kategorię.

„Wykonana” korekta finansowa skorygowała odnotowaną nieprawidłowość.

Koszty bieżącego zatrudnienia

Wzrost zobowiązań programowych wynikających z obsługi w bieżącym roku budżetowym.

Kwoty, do wniesienia których należy wezwać państwa członkowskie

Są to koszty poniesione w okresie sprawozdawczym, które będą musiały zostać sfinansowane z przyszłych budżetów, tj. przez państwa członkowskie UE. Wynika to ze współistnienia sprawozdań finansowych opartych na zasadzie memoriałowej i budżetu opartego na ujęciu kasowym.

Linia budżetowa

Jeżeli chodzi o strukturę budżetu, dochody i wydatki przedstawia się w budżecie zgodnie z obowiązującą nomenklaturą nałożoną przez władzę budżetową, która odzwierciedla charakter i cel każdej pozycji. Poszczególne działy (tytuł, rozdział, artykuł lub linia) zawierają oficjalny opis nomenklatury.

Nieprawidłowość

Nieprawidłowość jest działaniem niezgodnym z obowiązującymi przepisami UE lub przepisami krajowymi, które może niekorzystnie wpłynąć na interesy finansowe UE. Nieprawidłowości, które mogą wynikać z działań beneficjentów ubiegających się o środki finansowe lub organów odpowiedzialnych za dokonywanie płatności. Pojęcie nieprawidłowości jest szersze niż pojęcie nadużycia finansowego, które dotyczy zachowań, które można uznać za czyn zabroniony.

Płatności zaliczkowe

Płatność mająca na celu zapewnienie beneficjentowi płynności. Może być ona rozbita na szereg transz zgodnie z przepisami danej umowy, decyzji, porozumienia lub podstawowego aktu prawnego. Płatność lub zaliczka musi zostać wykorzystana na cele, na które była przeznaczona, w okresie wskazanym w umowie albo podlega zwrotowi.

Program o zdefiniowanym świadczeniu

System emerytalno-rentowy lub inny system świadczeń emerytalnych, gdy zasady danego systemu określają świadczenia niezależne od wpłacanych składek, a świadczenia nie są bezpośrednio związane z inwestycjami prowadzonymi w ramach systemu. System może być finansowany bądź nie.

Przeniesienia (między liniami budżetowymi)

Przeniesienia między liniami budżetowymi oznaczają przeniesienie środków z jednej linii budżetowej do drugiej, w trakcie roku budżetowego, i tym samym stanowią wyjątek od budżetowej zasady specyfikacji. Zostały jednak wyraźnie dozwolone w Traktacie o funkcjonowaniu Unii Europejskiej zgodnie z warunkami określonymi w rozporządzeniu finansowym (RF). W rozporządzeniu finansowym określono różne rodzaje przeniesień w zależności od tego, czy odbywają się one między tytułami, rozdziałami, artykułami czy też działami budżetu, czy też w ich obrębie, oraz w zależności od tego, czy wymagają różnych poziomów autoryzacji.

Przeniesienie środków budżetowych

Wyjątek od zasady jednoroczności w zakresie, w jakim środki, których nie można wykorzystać w danym roku budżetowym, mogą, w ściśle określonych warunkach, zostać przeniesione w celu wykorzystania ich w następnym roku.

Przyjęty budżet

Projekt budżetu staje się przyjętym budżetem, gdy tylko zostanie zatwierdzony przez władzę budżetową i przewodniczący Parlamentu Europejskiego oświadczy, że został ostatecznie przyjęty.

Roczne sprawozdanie z działalności

Roczne sprawozdania z działalności pokazują wyniki operacji w odniesieniu do m.in. ustalonych celów, powiązanego ryzyka oraz struktury kontroli wewnętrznej. Od budżetu na 2001 r. w przypadku Komisji i budżetu na 2003 r. w przypadku wszystkich instytucji Unii Europejskiej delegowany urzędnik zatwierdzający musi przedłożyć swojej instytucji roczne sprawozdanie z działalności na temat wywiązania się ze swoich obowiązków wraz z informacjami dotyczącymi finansów i zarządzania.

Stopa dyskontowa

Stopa wykorzystywana do dostosowania wartości pieniądza w czasie. Dyskontowanie jest techniką stosowaną do porównywania kosztów i korzyści występujących w różnych okresach.

Środek zapobiegawczy

Środki zapobiegawcze, którymi dysponuje Komisja w celu ochrony budżetu UE, gdy jest świadoma potencjalnych braków, obejmują zawieszenia i wstrzymania płatności z budżetu UE na rzecz programu operacyjnego.

Środki

Środki budżetowe. Budżet obejmuje prognozę zarówno zobowiązań, jak i płatności (płatności na rzecz beneficjentów – w gotówce lub przelewem bankowym). Środki na zobowiązania i płatności często się różnią (środki zróżnicowane), ponieważ zobowiązania dotyczące wieloletnich programów i projektów są zazwyczaj w całości zaciągane w roku, w którym podjęto decyzję w ich sprawie, i są wypłacane przez lata, w miarę realizacji programu i projektu. Środki niezróżnicowane mają zastosowanie do wydatków administracyjnych, wsparcia rynku rolnego i płatności bezpośrednich oraz środków na zobowiązania równych środkom na płatności.

Środki na płatności

Środki na płatności pokrywają wydatki wymagalne w bieżącym roku budżetowym, wynikające z zobowiązań prawnych zaciągniętych w bieżącym roku lub w poprzednich latach.

Środki na wydatki administracyjne

Środki na wydatki administracyjne służą do pokrywania bieżących kosztów instytucji i podmiotów (personelu, budynków, wyposażenia biurowego).

Środki na zobowiązania

Środki na zobowiązania pokrywają łączny koszt zobowiązań prawnych (umów, umów o udzielenie dotacji/ decyzji o udzieleniu dotacji), które można podpisać w bieżącym roku budżetowym.

Tradycyjne zasoby własne

Tradycyjne zasoby własne zdefiniowano w mającej zastosowanie decyzji w sprawie zasobów własnych (decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053); obejmują one cła i opłaty wyrównawcze od cukru.

Umorzenie

Czynność, wskutek której wcześniejsze zobowiązanie (lub część tego zobowiązania) zostaje anulowane.

Wstrzymania i zawieszenia

Jeżeli Komisja stwierdzi, na podstawie własnych prac lub informacji przekazanych przez instytucje audytowe, że państwo członkowskie nie usunęło poważnych uchybień w systemach zarządzania i kontroli lub nie skorygowało nieprawidłowych wydatków, które zostały zadeklarowane i poświadczone, może wstrzymać lub zawiesić płatności.

Wygasające środki

Na koniec roku budżetowego niewykorzystane środki zostają anulowane. Wygaśnięcie oznacza unieważnienie całego lub części zezwolenia na ponoszenie wydatków lub zaciąganie zobowiązań, które jest reprezentowane przez środki. Zgodnie z zasadami finansowymi, które dotyczą wspólnych przedsięwzięć, jedynie w ich przypadku ewentualne niewykorzystane środki mogą zostać ujęte w preliminarzu dochodów i wydatków na następne trzy lata budżetowe (tzw. zasada „N+3”). Zatem niewykorzystane środki na wspólne przedsięwzięcia mogą zostać ponownie uruchomione w roku budżetowym „N+3”.

Założenia aktuarialne

Założenia stosowane na potrzeby obliczania kosztów przyszłych zdarzeń, które wpływają na zobowiązania emerytalne.

Zarządzanie bezpośrednie

Tryb wykonania budżetu. W ramach zarządzania bezpośredniego budżet jest wykonywany bezpośrednio przez służby Komisji, agencje wykonawcze lub fundusze powiernicze.

Zarządzanie dzielone

Tryb wykonania budżetu. W ramach zarządzania dzielonego realizację zadań w zakresie wykonania budżetu powierza się państwom członkowskim. Około trzech czwartych wydatków UE podlega właśnie temu trybowi wykonania budżetu.

Zarządzanie pośrednie

Tryb wykonania budżetu. W ramach zarządzania pośredniego Komisja powierza zadania związane z wykonaniem budżetu organom przewidzianym prawem UE lub prawem krajowym.

Zasoby własne

Główne źródło dochodów dla budżetu UE. Poszczególne kategorie zasobów własnych wymieniono w mającej zastosowanie decyzji w sprawie zasobów własnych (decyzja Rady (UE, Euratom) 2020/2053); są to tradycyjne zasoby własne, zasoby własne oparte na VAT, zasoby własne oparte na DNB i zasoby własne oparte na odpadach opakowaniowych z tworzyw sztucznych niepoddawanych recyklingowi.

Zobowiązania pozostające do spłaty

Podobnie jak *zobowiązania RAL (franc. Reste à Liquider)* zobowiązania pozostające do spłaty oznaczają kwotę, w przypadku której zobowiązanie budżetowe zostało podjęte, ale kolejne płatności nie zostały jeszcze wykonane. Oznaczają zobowiązania płatnicze UE na przyszłe lata i wynikają bezpośrednio z istnienia programów wieloletnich i rozbieżności między środkami na zobowiązania a środkami na płatności.

Zobowiązania RAL (fr. *reste à liquider*)

Podobnie jak *zobowiązania pozostające do spłaty* oznaczają one kwotę, w przypadku której zobowiązanie budżetowe zostało podjęte, ale kolejne płatności nie zostały jeszcze wykonane. Oznaczają zobowiązania płatnicze UE na przyszłe lata i wynikają bezpośrednio z istnienia programów wieloletnich i rozbieżności między środkami na zobowiązania a środkami na płatności.

Zobowiązanie

Prawne zobowiązanie do zapewnienia środków finansowych pod warunkiem spełnienia określonych warunków. UE zobowiązuje się do zwrotu swojego udziału w kosztach projektu finansowanego przez UE. Dzisiejsze zobowiązania to przyszłe płatności. Dzisiejsze płatności to wcześniejsze zobowiązania.

Zyski i straty aktuarialne

W przypadku programu o zdefiniowanym świadczeniu zmiany w deficytach lub nadwyżkach aktuarialnych. Powstają w wyniku różnic między poprzednimi założeniami aktuarialnymi a tym, co faktycznie nastąpiło, oraz w wyniku zmian wprowadzanych w założeniach aktuarialnych.

WYKAZ SKRÓTÓW

AAR	Roczne sprawozdanie z działalności
AC	Zamortyzowany koszt
AFS	Dostępny do sprzedaży
AOD	Delegowany urzędnik zatwierdzający
ATM	Zarządzanie ruchem lotniczym
BOP	Bilans płatniczy
CCS LGF	System poręczeń na rzecz sektora kultury i sektora kreatywnego
CEF	Instrument „Łącząc Europę”
CEF DI	Instrument dłużny instrumentu „Łącząc Europę”
CIP	Program ramowy na rzecz konkurencyjności i innowacji
COM	Komisja Europejska
COSME	Konkurencyjność przedsiębiorstw oraz małych i średnich przedsiębiorstw
COSO	Komitet Organizacji Sponsorujących Komisję Treadwaya
CPF	Wspólny fundusz rezerw
CRII+	Inicjatywa inwestycyjna „plus” w odpowiedzi na koronawirusa
D&WM	Likwidacja i gospodarowanie odpadami
DNB	Dochód narodowy brutto
DZW	Decyzja w sprawie systemu zasobów własnych
EAD	Ekspozycja, której dotyczy niewykonanie zobowiązania
EAR	Reguła rachunkowości UE
EaSI	Zatrudnienie i innowacje społeczne
EBC	Europejski Bank Centralny
EBI	Europejski Bank Inwestycyjny
EBOR	Europejski Bank Odbudowy i Rozwoju
ECL	Oczekiwane straty kredytowe
ECOFIN	Rada do Spraw Gospodarczych i Finansowych

EDIF	Instrument gwarancyjny dla Bałkanów Zachodnich
EFI	Europejski Fundusz Inwestycyjny
EFIS	Europejski Fundusz na rzecz Inwestycji Strategicznych
EFR	Europejski Fundusz Rozwoju
EFRG	Europejski Fundusz Rolniczy Gwarancji
EFRR	Europejski Fundusz Rozwoju Regionalnego
EFROW	Europejski Fundusz Rolny na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich
EFS	Europejski Fundusz Społeczny
EFSE	Europejski Fundusz na rzecz Europy Południowo-Wschodniej
EFSD	Europejski Instrument Stabilności Finansowej
EFSDI	Europejskie fundusze strukturalne i inwestycyjne
EFSDM	Europejski mechanizm stabilizacji finansowej
EFTA	Europejskie Stowarzyszenie Wolnego Handlu
EFZR	Europejski Fundusz na rzecz Zrównoważonego Rozwoju
EGNOS	Europejski system wspomagania satelitarnego
ElectriFI	Inicjatywa na rzecz finansowania elektryfikacji
ELM	Upoważnienie EBI do udzielania pożyczek na rzecz państw trzecich
EFMR	Europejski Fundusz Morski i Rybacki
EMS	Europejski Mechanizm Stabilności
ENEF	Fundusz rozwoju przedsiębiorczości
ENIF	Fundusz wspierania innowacji w przedsiębiorstwach
ENPI	Europejski Instrument Sąsiedztwa i Partnerstwa
EOG	Europejski Obszar Gospodarczy
ERI	Inicjatywa EBI na rzecz budowania odporności
ESA	Europejska Agencja Kosmiczna
ESDZ	Europejska Służba Działań Zewnętrznych

ETF	Mechanizm finansowania początkowego Europejskiego Systemu Technologii z 1998 r.
ETO	Europejski Trybunał Obrachunkowy
EUMETSAT	Europejska Organizacja Eksploatacji Satelitów Meteorologicznych
Euratom	Europejska Wspólnota Energii Atomowej
EWWiS w likwidacji	Europejska Wspólnota Węgla i Stali w likwidacji
FAMI	Fundusz Azylu, Migracji i Integracji
FIFO	Pierwsze weszło, pierwsze wyszło
FP7	Siódmy program ramowy w zakresie badań i rozwoju technologicznego
FS	Fundusz Spójności
FSDA	Omówienie i analiza sprawozdania finansowego
Fundusz BUFI	Fundusz „grzywnien budżetowych”
FVNA	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez aktywa netto/kapitał własny
FVSD	Aktywa finansowe wyceniane według wartości godziwej przez nadwyżkę lub deficyt
GNSS	Globalny system nawigacji satelitarnej
H2020	„Horyzont 2020”
IF	Fundusz innowacyjny
IIW	Obszar infrastruktury i innowacji
ISWMR	Instrument Sąsiedztwa oraz Współpracy Międzynarodowej i Rozwojowej
IT	Technologia informacyjna
ITER	Międzynarodowy eksperymentalny reaktor termojądrowy
JRC	Wspólne Centrum Badawcze
JU	Wspólne przedsiębiorstwo/przedsięwzięcie
LGD	Strata z tytułu niewykonania zobowiązania
LGTT	Instrument gwarancji kredytowych dla projektów TEN-T
MAP	Program wieloletni – Program włączenia finansowego skierowany do średnich przedsiębiorstw
MEP	Posel do Parlamentu Europejskiego
MFA	Pomoc makrofinansowa
MFW	Międzynarodowy Fundusz Walutowy
MMŚP	Mikro- małe i średnie przedsiębiorstwa
MSRSP	Międzynarodowe Standardy Rachunkowości Sektora Publicznego
MŚP	Małe i średnie przedsiębiorstwa

NGEU	NextGenerationEU
PBI	Inicjatywa w zakresie obligacji projektowych
PD	Prawdopodobieństwo niewykonania zobowiązania
PE	Parlament Europejski
PF4EE	Instrument finansowania prywatnego na rzecz efektywności energetycznej
PGF	Fundusz gwarancyjny dla uczestników
PKB	Produkt krajowy brutto
PPP	Partnerstwo publiczno-prywatne
PSEO	System emerytalno-rentowy urzędników europejskich
RAL	„Reste à Liquider” (zobowiązanie pozostające do spłaty)
RF	Rozporządzenie finansowe UE
RRF	Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności
RSFF	Mechanizm finansowania oparty na podziale ryzyka
RTD	Badania, rozwój technologiczny i demonstracja
RWP	Rozporządzenie w sprawie wspólnych przepisów
S&P	Standard & Poor's Financial Services LLC
SANAD	Fundusz na rzecz mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw w regionie Bliskiego Wschodu i Afryki Północnej
SAPARD	Specjalny Program Akcesyjny na rzecz Rozwoju Rolnictwa i Obszarów Wiejskich
SEMED	Program włączenia finansowego skierowany do MMŚP w państwach południowego i wschodniego regionu basenu Morza Śródziemnego
SICR	Znaczny wzrost ryzyka kredytowego
SIUGI	Instrument gwarancji nieograniczonych co do kwoty w inicjatywie dotyczącej MŚP

SMEW	Segment MŚP (segment małych i średnich przedsiębiorstw)
SURE	Europejski instrument tymczasowego wsparcia w celu zmniejszenia zagrożeń związanych z bezrobociem w sytuacji nadzwyczajnej
TFUE	Traktat o funkcjonowaniu Unii Europejskiej
TRDI	Przejściowy Instrument Rozwoju Obszarów Wiejskich
TZW	Tradycyjne zasoby własne
UE	Unia Europejska
UGW	Unia gospodarcza i walutowa
VAT	Podatek od wartości dodanej
WPR	Wspólna polityka rolna
WRF	Wieloletnie ramy finansowe

Poświadczenie wiarygodności przedstawione przez Europejski Trybunał Obrachunkowy Parlamentowi Europejskiemu i Radzie – sprawozdanie niezależnego kontrolera

(2022/C 399/02)

Opinia

I. Trybunał zbadał:

- a) skonsolidowane sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej składające się ze skonsolidowanego sprawozdania finansowego⁽¹⁾ oraz ze sprawozdań z wykonania budżetu⁽²⁾ za rok budżetowy zakończony w dniu 31 grudnia 2021 r., zatwierdzone przez Komisję w dniu 28 czerwca 2022 r.;
- b) legalność i prawidłowość *transakcji* leżących u podstaw tych sprawozdań, zgodnie z postanowieniami art. 287 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE).

Wiarygodność rozliczeń

Opinia na temat wiarygodności rozliczeń

II. W opinii Trybunału skonsolidowane sprawozdanie finansowe Unii Europejskiej (UE) za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2021 r. przedstawia rzetelnie we wszystkich istotnych aspektach sytuację finansową Unii na dzień 31 grudnia 2021 r. oraz wyniki transakcji, przepływy pieniężne i zmiany w aktywach netto za zakończony w tym dniu rok budżetowy, zgodnie z przepisami rozporządzenia finansowego i z zasadami rachunkowości opartymi na powszechnie przyjętych międzynarodowych standardach rachunkowości sektora publicznego.

Legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń

Dochody

Opinia na temat legalności i prawidłowości dochodów

III. W opinii Trybunału dochody leżące u podstaw rozliczeń za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2021 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Wydatki

IV. W odniesieniu do 2021 r. Trybunał wydał dwie odrębne opinie na temat legalności i prawidłowości wydatków. Wynika to z faktu, że Instrument na rzecz Odbudowy i Zwiększania Odporności (RRF) ma charakter tymczasowy i jest realizowany i finansowany w zupełnie inny sposób niż normalne wydatki budżetowe objęte wieloletnimi ramami finansowymi (WRF).

Opinia negatywna na temat legalności i prawidłowości wydatków z budżetu UE

V. W opinii Trybunału, ze względu na wagę kwestii opisanych w uzasadnieniu wydania opinii negatywnej na temat legalności i prawidłowości wydatków budżetowych, w wydatkach z budżetu UE zatwierdzonych w zestawieniach wydatków za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2021 r. występuje istotny poziom błędów.

⁽¹⁾ Skonsolidowane sprawozdanie finansowe obejmuje bilans, sprawozdanie z finansowych wyników działalności, rachunek przepływów pieniężnych, zestawienie zmian w aktywach netto oraz podsumowanie istotnych zasad rachunkowości i inne informacje dodatkowe (łącznie ze sprawozdawczością dotyczącą segmentów działalności).

⁽²⁾ Sprawozdania z wykonania budżetu obejmują również informacje dodatkowe.

Opinia na temat legalności i prawidłowości wydatków z RRF

VI. W opinii Trybunału wydatki z RRF zatwierdzone w zestawieniach wydatków za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2021 r. są legalne i prawidłowe we wszystkich istotnych aspektach.

Podstawa wydania opinii

VII. Trybunał przeprowadził kontrolę zgodnie z wydanymi przez Międzynarodową Federację Księgowych (IFAC) Międzynarodowymi Standardami Rewizji Finansowej (ISA) i kodeksami etyki oraz Międzynarodowymi Standardami Najwyższych Organów Kontroli (ISSAI) wydanymi przez INTOSAI. Obowiązki Trybunału wynikające z tych standardów i kodeksów opisano bardziej szczegółowo w części sprawozdania dotyczącej zadań kontrolera. W tej części Trybunał przedstawił również więcej informacji na temat podstaw wydania opinii dotyczących dochodów (zob. pkt **XXXV**) i wydatków z RRF (zob. pkt **XXXVII**). Trybunał spełnił wymogi dotyczące niezależności i wywiązał się z innych obowiązków etycznych określonych w Kodeksie etyki zawodowych księgowych wydanym przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych. W jego przekonaniu uzyskane przezeń dowody kontroli stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania niniejszych opinii.

Uzasadnienie wydania opinii negatywnej na temat legalności i prawidłowości wydatków z budżetu UE

VIII. Według obliczeń Trybunału ogólny szacowany poziom błędów w wydatkach z budżetu UE zatwierdzonych w zestawieniach wydatków za rok zakończony w dniu 31 grudnia 2021 r. wynosi 3,0 %. W znacznej części tych wydatków występuje istotny poziom błędów. Dotyczy to przede wszystkim wydatków dokonywanych na zasadzie zwrotu kosztów, w przypadku których szacowany poziom błędów wynosi 4,7 %. W 2021 r. ich kwota wzrosła do 90,1 mld EUR i stanowiły one 63,2 % populacji objętej kontrolą Trybunału⁽³⁾. Błędy wykryte przez Trybunał mają zatem istotny i rozległy wpływ na wydatki zatwierdzone za ten rok.

Kluczowe obszary badania

Trybunał przeanalizował zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych oraz innych świadczeń pracowniczych

IX. Na koniec 2021 r. w bilansie UE uwzględniono zobowiązania z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych oraz innych świadczeń pracowniczych w kwocie 122,5 mld EUR (w 2020 r. – 116,0 mld EUR), co stanowi niemal jedną czwartą łącznej kwoty zobowiązań z 2021 r. wynoszącej 496,4 mld EUR (w 2020 r. – 313,5 mld EUR).

X. Największa część zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych oraz innych świadczeń pracowniczych (109,7 mld EUR) jest związana z systemem emerytalno-rentowym dla urzędników i innych pracowników Unii Europejskiej (ang. *Pension Scheme of European Officials* – PSEO). W 2020 r. zobowiązania te wynosiły 100,7 mld EUR. Zobowiązanie zaksięgowane w sprawozdaniu finansowym odzwierciedla wartość bieżącą przewidywanych przyszłych płatności, których UE będzie musiała dokonać, by uregulować zobowiązania emerytalno-rentowe.

XI. Świadczenia emerytalne i rentowe pokrywane są z budżetu UE. Wprawdzie UE nie stworzyła odrębnego funduszu emerytalno-rentowego, aby pokryć koszt przyszłych zobowiązań w tym zakresie, niemniej państwa członkowskie wspólnie gwarantują ich wypłacanie, przy czym składki wnoszone przez urzędników pokrywają jedną trzecią kosztów finansowania systemu. Eurostat oblicza wartość odnośnych zobowiązań corocznie w imieniu księgowego Komisji, posługując się parametrami takimi jak profil wiekowy i średnia długość życia urzędników unijnych oraz założenia co do przyszłych warunków gospodarczych. Te parametry i założenia są dodatkowo oceniane przez aktuariuszy Komisji.

XII. Wzrost zobowiązań emerytalno-rentowych w 2021 r. wynika głównie ze spadku nominalnej stopy dyskontowej, na co wpłynął spadek globalnych stóp procentowych⁽⁴⁾.

⁽³⁾ Więcej informacji przedstawiono w pkt 1.22–1.27 sprawozdania rocznego za 2021 r.

⁽⁴⁾ Roczne sprawozdanie finansowe UE za 2021 r., pkt 2.9 informacji dodatkowej.

XIII. Drugim co do wielkości elementem zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych oraz innych świadczeń pracowniczych są szacowane zobowiązania UE na rzecz wspólnego systemu ubezpieczeń zdrowotnych (ang. Joint Sickness Insurance Scheme – JSIS), które na koniec 2021 r. wyniosły 10,3 mld EUR (w 2020 r. – 12,9 mld EUR). Zobowiązania te są związane z kosztami opieki zdrowotnej przysługującej członkom personelu UE, płatnymi po okresie aktywności zawodowej pracowników (po odliczeniu ich składek).

XIV. W ramach kontroli Trybunał ocenia – w odniesieniu do wspomnianych wyżej systemów – przyjęte założenia aktuarialne i wynikającą z nich wycenę. Trybunał opiera swoją ocenę na pracach zewnętrznych, niezależnych aktuariuszy, dokonując przy tym weryfikacji podstawowych danych leżących u podstaw obliczeń oraz parametrów aktuarialnych i obliczeń kwoty zobowiązań. Bada również prezentację odnośnej pozycji w skonsolidowanym bilansie i w informacjach dodatkowych do skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

XV. Trybunał stwierdza, że ogólna szacowana kwota zobowiązań z tytułu świadczeń emerytalno-rentowych oraz innych świadczeń pracowniczych podana w skonsolidowanym bilansie jest przedstawiona rzetelnie i wiarygodnie.

Trybunał przeanalizował istotne szacunki na koniec roku przedstawione w sprawozdaniu finansowym

XVI. Na koniec 2021 r. szacunkowa wartość poniesionych wydatków kwalifikowalnych należnych beneficjentom, ale jeszcze nie zgłoszonych, wynosiła 129,9 mld EUR (w 2020 r. – 107,8 mld EUR). Kwoty te zostały zaksięgowane jako rozliczenia międzyokresowe⁽⁵⁾.

XVII. Wzrost tej szacunkowej kwoty jest powiązany głównie z instrumentem RRF stanowiącym trzon tymczasowego instrumentu odbudowy *Next Generation EU* (NGEU), który ma pomóc w usuwaniu bezpośrednich szkód gospodarczych i społecznych spowodowanych pandemią COVID-19. Płatności na rzecz państw członkowskich w ramach tego instrumentu są dokonywane w transzach zgodnie z ustalonym z góry harmonogramem do 2026 r. Na koniec 2021 r. rozliczenia międzyokresowe bierne w ramach RRF wyniosły 12,3 mld EUR.

XVIII. W celu dokonania oceny tych szacunków na koniec roku Trybunał zbadał ustanowiony przez Komisję system służący do obliczeń związanych z rozdzielaniem okresów sprawozdawczych, tak aby upewnić się co do jego poprawności i kompletności w dyrekcjach generalnych, w których poniesiono większość wydatków. Podczas prac kontrolnych przeprowadzonych na próbie faktur i płatności zaliczkowych Trybunał zweryfikował odnośne obliczenia związane z rozdzielaniem okresów sprawozdawczych, aby wyeliminować ryzyko nieprawidłowego ujęcia rozliczeń międzyokresowych. Zwrócił się również do służb księgowych Komisji o wyjaśnienia dotyczące ogólnej metodyki ustalania tych wartości szacunkowych.

XIX. Trybunał stwierdza, że ogólna szacowana kwota rozliczeń międzyokresowych biernych i innych płatności zaliczkowych na rzecz państw członkowskich podana w skonsolidowanym bilansie jest przedstawiona rzetelnie.

Trybunał dokonał przeglądu aktywów wynikających z wystąpienia Zjednoczonego Królestwa z UE

XX. Od 1 lutego 2020 r. Zjednoczone Królestwo nie jest już państwem członkowskim UE. W myśl postanowień umowy o wystąpieniu z UE Zjednoczone Królestwo zobowiązało się do przestrzegania wszystkich zobowiązań finansowych wynikających z członkostwa w UE zgodnie z poprzednimi wieloletnimi ramami finansowymi. W okresie przejściowym, który zakończył się 31 grudnia 2020 r., Zjednoczone Królestwo nadal przekazywało wkład do budżetu UE i korzystało z unijnych środków budżetowych tak samo, jak gdyby nadal było państwem członkowskim.

XXI. Po upływie tego okresu dalsze wzajemne obowiązki ciężące na UE i Zjednoczonym Królestwie prowadzą do powstania określonych zobowiązań i wierzytelności UE, które muszą zostać uwzględnione w rocznym sprawozdaniu finansowym Unii. Jak wynika z szacunków Komisji, w dniu bilansowym w sprawozdaniu finansowym UE wykazano wierzytelność netto Zjednoczonego Królestwa w kwocie 41,8 mld EUR (w 2020 r. – 47,5 mld euro), przy czym szacuje się, że 10,9 mld EUR z tej kwoty zostanie wypłacone w ciągu 12 miesięcy od dnia bilansowego.

⁽⁵⁾ Obejmują one rozliczenia międzyokresowe bierne w wysokości 77,8 mld EUR po stronie zobowiązań oraz, po stronie aktywów, kwotę 52,1 mld EUR, o którą pomniejszono wartość zaliczek.

XXII. Mechanizm dokonywania płatności mający zastosowanie w przypadku wzajemnych obowiązków wynikających z umowy o wystąpieniu z UE został opisany w art. 148 tej umowy („Płatności po 2020 r.”). W 2021 r. kwota należna od Zjednoczonego Królestwa na mocy art. 136 i art. 140–147 wyniosła 11,9 mld EUR. Łączna kwota płatności przekazanych przez Zjednoczone Królestwo w tym roku wyniosła natomiast 6,8 mld EUR. Pozostałe saldo na koniec roku w wysokości 5,1 mld EUR było płatne w pięciu równych miesięcznych transzach od stycznia do maja 2022 r. włącznie, zgodnie z mechanizmem opisanym w art. 148 umowy o wystąpieniu z UE.

XXIII. W ramach rutynowych procedur kontrolnych Trybunał omówił z Komisją aktualność, poprawność i kompletność informacji na temat aktywów i dokonanych płatności. Kontrolerzy Trybunału ponownie obliczyli wspomniane kwoty, uzgodnili je z leżącymi u podstaw obliczeń zapisami księgowymi i sprawdzili poprawność wszelkich przyjętych założeń.

XXIV. W wyniku kontroli Trybunał stwierdził, że w skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym przedstawiono rzetelnie szacunki dotyczące łącznych aktywów w związku z wystąpieniem Zjednoczonego Królestwa z UE.

Trybunał przeanalizował wpływ inwazji Rosji na Ukrainę na sprawozdanie finansowe

XXV. 24 lutego 2022 r. Rosja dokonała inwazji na Ukrainę. Ponieważ UE zapewnia pomoc Ukrainie w postaci pożyczek i dotacji, Trybunał przeanalizował obliczenia Komisji dotyczące odnośnej ekspozycji UE na ryzyko finansowe oraz dane leżące u podstaw tych obliczeń, aby upewnić się, że skutki tego istotnego wydarzenia są odpowiednio odzwierciedlone w sprawozdaniu finansowym UE. Trybunał porównał obliczenia Komisji ze swoimi własnymi wyliczeniami oraz z dostępnymi danymi w tym zakresie.

XXVI. Na tej podstawie stwierdził, że inwazja Rosji na Ukrainę została odpowiednio ujęta jako zdarzenie po dniu bilansowym niewymagające dokonania korekt, a jej skutki zostały właściwie ujawnione i rzetelnie przedstawione w skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym.

Trybunał przeanalizował wpływ działań związanych z pandemią COVID-19 na sprawozdanie finansowe

XXVII. Pandemia COVID-19 wyrządziła poważne szkody w gospodarce i finansach publicznych państw członkowskich. Komisja Europejska uruchomiła znaczne środki, by wzmocnić sektory zdrowia publicznego w państwach członkowskich oraz złagodzić skutki społeczno-gospodarcze pandemii w UE. Podjęte przez nią działania obejmowały sfinansowanie zakupu pilnie potrzebnych środków medycznych, zezwolenie na większą elastyczność w korzystaniu ze wsparcia finansowego ze środków europejskich funduszy strukturalnych i inwestycyjnych oraz udzielenie państwom członkowskim pożyczek na korzystnych warunkach. Inicjatywy te miały istotny wpływ na sprawozdania finansowe.

XXVIII. W ramach rutynowych procedur kontrolnych Trybunał skontrolował aktywa, zobowiązania, dochody i wydatki, w tym w odniesieniu do działań podjętych przez Komisję. W wyniku kontroli stwierdził, że zostały one przedstawione rzetelnie w skonsolidowanym rocznym sprawozdaniu finansowym.

Inne kwestie

XXIX. Kierownictwo odpowiada za przedstawienie „pozostałych informacji”, przy czym termin ten obejmuje najistotniejsze kwestie finansowe w danym roku, ale nie skonsolidowane sprawozdanie finansowe czy sprawozdanie Trybunału na jego temat. Opinia Trybunału na temat skonsolidowanego sprawozdania finansowego nie uwzględnia tych pozostałych informacji, a Trybunał nie formułuje żadnych wniosków na temat ich wiarygodności. W kontekście kontroli skonsolidowanego sprawozdania finansowego zadaniem Trybunału jest zaznajomienie się z pozostałymi informacjami i rozważenie, czy w znaczący sposób odbiegają one od skonsolidowanego sprawozdania finansowego bądź czy wiedza zdobyta przez Trybunał w toku kontroli lub w inny sposób wydaje się istotnie zniekształcona. Jeśli Trybunał dojdzie do wniosku, że w pozostałych informacjach występują istotne zniekształcenia, jest zobowiązany zgłosić ten fakt. Trybunał nie zgłasza żadnych uwag w tym zakresie.

Zadania kierownictwa

XXX. Zgodnie z art. 310–325 TFUE oraz z rozporządzeniem finansowym kierownictwo odpowiada za sporządzenie i prezentację skonsolidowanego sprawozdania finansowego UE zgodnie z powszechnie przyjętymi międzynarodowymi standardami rachunkowości sektora publicznego oraz za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania. Do zadań kierownictwa należy także zaprojektowanie, wdrożenie i utrzymywanie systemu kontroli wewnętrznej umożliwiającego sporządzenie i prezentację sprawozdania finansowego, które nie zawiera istotnych zniekształceń spowodowanych *nadużyciem* lub błędem. Kierownictwo odpowiada również za dopilnowanie, by ujęte w sprawozdaniu finansowym działania, transakcje finansowe i informacje były zgodne z obowiązującymi przepisami (aktami prawodawczymi, regulacjami, zasadami i normami). Ostateczną odpowiedzialność za legalność i prawidłowość transakcji leżących u podstaw rozliczeń UE ponosi Komisja (art. 317 TFUE).

XXXI. Przy sporządzaniu skonsolidowanego sprawozdania finansowego kierownictwo odpowiada za ocenę zdolności UE do kontynuacji działalności, za ujawnienie, w stosownych przypadkach, problematycznych kwestii związanych z kontynuacją działalności oraz za prowadzenie rachunkowości przy założeniu kontynuacji działalności, chyba że zamierza zlikwidować jednostkę lub zaprzestać działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaprzestania działalności.

XXXII. Nadzór nad sprawozdawczością finansową UE należy do zadań Komisji.

XXXIII. Zgodnie z rozporządzeniem finansowym (tytuł XIII) księgowy Komisji ma obowiązek przekazać skonsolidowane sprawozdanie finansowe UE do kontroli najpierw w wersji wstępnej do dnia 31 marca kolejnego roku, a w wersji ostatecznej do 31 lipca. Już wstępne sprawozdanie finansowe powinno przedstawiać prawdziwy i rzetelny obraz sytuacji finansowej UE. W związku z tym konieczne jest, aby wszystkie pozycje we wstępnej wersji sprawozdania zostały zaprezentowane w formie końcowych obliczeń, tak by Trybunał mógł wykonać powierzone mu zadania zgodnie z tytułem XIII rozporządzenia finansowego we wskazanych terminach. Jakiegokolwiek zmiany wstępnej wersji sprawozdania, które zostaną naniesione w ostatecznej wersji sprawozdania, powinny być co do zasady jedynie skutkiem ustaleń Trybunału.

Zadania Trybunału dotyczące kontroli skonsolidowanego sprawozdania finansowego i transakcji leżących u jego podstaw

XXXIV. Celem Trybunału jest uzyskanie wystarczającej pewności, że skonsolidowane sprawozdanie finansowe UE nie zawiera istotnych zniekształceń, a leżące u jego podstaw transakcje są legalne i prawidłowe, a także przedstawienie Parlamentowi Europejskiemu i Radzie, na podstawie przeprowadzonej kontroli, poświadczenia wiarygodności dotyczącego wiarygodności rozliczeń oraz legalności i prawidłowości transakcji leżących u ich podstaw. Wystarczająca pewność oznacza z kolei wysoki poziom pewności, lecz nie stanowi gwarancji, że kontrola wykaże wszystkie przypadki istotnych zniekształceń lub niezgodności, które mogą zaistnieć. Mogą one być spowodowane nadużyciem lub błędem i są uważane za istotne, jeżeli można zasadnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie wpłyną one na decyzje gospodarcze podejmowane na podstawie skonsolidowanego sprawozdania finansowego.

XXXV. Jeśli chodzi o dochody, do celów przeprowadzanej przez Trybunał kontroli zasobów własnych opartych na VAT i DNB jako punkt wyjścia przyjmuje się zagregowane dane makroekonomiczne, na podstawie których obliczane są te zasoby, oraz ocenia się stosowane w Komisji systemy przetwarzania tych danych do momentu otrzymania wkładów państw członkowskich i uwzględnienia ich w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym. W przypadku tradycyjnych zasobów własnych Trybunał bada rozliczenia organów celnych i analizuje przepływ opłat celnych do momentu otrzymania tych kwot przez Komisję i ujęcia ich w sprawozdaniu rocznym. Jeżeli chodzi o należności celne, istnieje ryzyko, że importerzy nie złożą odnośnego zgłoszenia celnego lub złożą nieprawidłowe zgłoszenie. Faktycznie uiszczone należności celne przywozowe mogą zatem okazać się mniejsze niż kwota, która teoretycznie powinna być zostać pobrana – różnica ta jest znana pod nazwą „luki w należnościach celnych”. Te nieuiszczone należności nie są ujęte w systemach rachunkowości państw członkowskich w zakresie TZW i nie wchodzą w zakres opinii pokontrolnej Trybunału dotyczącej dochodów.

XXXVI. Jeżeli chodzi o wydatki, Trybunał bada transakcje płatnicze po tym, jak wydatki zostaną poniesione, zaksięgowane i zatwierdzone. Badanie to obejmuje wszystkie kategorie płatności w chwili, gdy są one dokonywane, z wyjątkiem zaliczek. Trybunał bada zaliczki po przedstawieniu przez odbiorcę środków dowodów na ich właściwe wykorzystanie oraz przyjęciu tych dowodów przez daną instytucję lub organ poprzez rozliczenie danej zaliczki, co może mieć miejsce dopiero w kolejnym roku.

XXXVII. W tym roku po raz pierwszy Trybunał zbadał wydatki z RRF. W odróżnieniu od pozostałych wydatków z budżetu UE, które są dokonywane na zasadzie zwrotu kosztów lub po spełnieniu pewnych warunków, w przypadku RRF warunkiem uzyskania płatności jest osiągnięcie w zadowalającym stopniu uzgodnionych wcześniej kamieni milowych lub wartości docelowych. W związku z tym Trybunał zbadał, czy Komisja zgromadziła wystarczające i odpowiednie dowody na poparcie swojej oceny spełnienia tego warunku. W zakres tej oceny nie wchodzi badanie zgodności z innymi przepisami krajowymi i unijnymi.

XXXVIII. Trybunał stosuje profesjonalny osąd i zachowuje zawodowy sceptycyzm przez cały okres trwania kontroli. Ponadto Trybunał:

- a) określa i ocenia ryzyko wystąpienia – w wyniku nadużyć lub błędów – istotnych nieprawidłowości w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym lub istotnej niezgodności transakcji leżących u podstaw tego sprawozdania z wymogami przepisów UE. Trybunał opracowuje i przeprowadza procedury kontroli w odpowiedzi na to ryzyko oraz uzyskuje dowody kontroli, które stanowią wystarczającą i odpowiednią podstawę do wydania opinii. Przypadki istotnego zniekształcenia lub niezgodności są trudniejsze do wykrycia, jeśli takie zniekształcenie lub niezgodność wynika z nadużycia, a nie z błędu, ponieważ nadużycie może wiązać się ze złą wiarą, fałszerstwem, umyślnymi zaniechaniami, podaniem fałszywych informacji lub obejściem kontroli wewnętrznej. W rezultacie ryzyko, że przypadki te nie zostaną wykryte, jest wyższe;
- b) dąży do zrozumienia systemu kontroli wewnętrznej istotnego w kontekście odnośnej kontroli, tak by wypracować stosowne procedury kontroli, nie zaś w celu wydania opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej;
- c) ocenia stosowność przyjętych przez kierownictwo zasad (polityki) rachunkowości oraz racjonalność szacunków księgowych sporządzonych przez kierownictwo i odnośnych informacji;
- d) wyraża opinię, czy kierownictwo właściwie prowadziło rachunkowość przy założeniu kontynuacji działalności, oraz, na podstawie uzyskanych dowodów kontroli, ocenia, czy występuje istotny poziom niepewności w odniesieniu do zdarzeń lub uwarunkowań, które mogą podać w istotną wątpliwość zdolność jednostki do kontynuowania działalności. Jeśli Trybunał stwierdzi, że taki poziom niepewności istnieje, ma obowiązek zwrócić uwagę w swoim sprawozdaniu na odpowiednie informacje ujawnione w skonsolidowanym sprawozdaniu finansowym bądź – jeśli takie ujawnione informacje są niewystarczające – wydać opinię zmodyfikowaną. Wnioski Trybunału opierają się na dowodach kontroli uzyskanych do momentu sporządzenia sprawozdania. Przyszłe zdarzenia lub okoliczności mogą jednak spowodować, że jednostka zaprzestanie kontynuowania działalności;
- e) ocenia ogólną prezentację, strukturę i treść skonsolidowanego sprawozdania finansowego, w tym wszystkie przedstawione w nim informacje, a także orzeka, czy sprawozdanie to rzetelnie przedstawia transakcje i zdarzenia leżące u jego podstaw;
- f) uzyskuje wystarczające i odpowiednie dowody kontroli odnoszące się do informacji finansowych dotyczących jednostek objętych zakresem konsolidacji UE, pozwalające wyrazić opinię na temat skonsolidowanego sprawozdania finansowego i transakcji leżących u jego podstaw. Trybunał jest odpowiedzialny za kierowanie kontrolą, jej nadzorowanie i przeprowadzenie, a także ponosi wyłączną odpowiedzialność za opinię pokontrolną.

XXXIX. Trybunał informuje kierownictwo m.in. o planowanym zakresie i terminach przeprowadzenia kontroli, jak również o istotnych ustaleniach, w tym o wszelkich poważnych uchybieniach w systemie kontroli wewnętrznej.

XL. Spośród kwestii omówionych z Komisją i innymi skontrolowanymi jednostkami Trybunał wskazuje te, które miały największe znaczenie w kontroli skonsolidowanego sprawozdania finansowego i które w związku z tym określane są mianem kluczowych obszarów badania w bieżącym okresie. Trybunał opisuje te kwestie w swoim sprawozdaniu, chyba że przepisy prawa zakazują podania ich do wiadomości publicznej bądź jeśli, w niezmiernie rzadkich przypadkach, Trybunał stwierdzi, że dana kwestia nie powinna zostać poruszona w sprawozdaniu, ponieważ można racjonalnie założyć, że negatywne konsekwencje takiego kroku przeważają nad korzyściami dla interesu publicznego.

14 lipca 2022 r.

Klaus-Heiner LEHNE

Prezes

Europejskiego Trybunału Obrachunkowego
12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luksemburg

ISSN 1977-1002 (wydanie elektroniczne)
ISSN 1725-5228 (wydanie papierowe)

Urząd Publikacji
Unii Europejskiej
L-2985 Luksemburg
LUKSEMBURG

PL